İSTANBUL KADI SİCİLLERİ

GALATA MAHKEMESİ

5

NUMARALI SİCİL

(H. 983-984 / M. 1575-1576)

PROJE YÖNETMENİ

M. ÂKİF AYDIN

BİLİM KURULU

M. ÂKİF AYDIN
İDRİS BOSTAN
FERİDUN EMECEN
İSMAİL E. ERÜNSAL
MEHMET İPŞİRLİ
MUSTAFA OĞUZ

EDİTÖR

COŞKUN YILMAZ

İSAM
TÜRKİYE DİYANET VAKFI
İSLÂM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

Son okuma: Mustafa Oğuz
Tashih: Kenan Yıldız
İndeks: Şefik Bilal Çavuşoğlu
Kelime birliği: Mustafa Birol Ülker
Kapak ebrusu: Alparslan Babaoğlu
Kapak tasarımı: MimEmin
Sayfa tasarımı: Ender Boztürk
Fotoğraf: İsmail Küçük

Baskı: Mas Matbaacılık A.Ş.
Hamidiye Mahallesi Soğuksu Caddesi No: 3
Kağıthane 34408 İstanbul
Tel: (90212) 294 10 00

İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM)
İcadiye Bağlarbaşı Cad. 40
34662 Üsküdar-İstanbul
Tel. (90216) 474 08 50 Faks (90216) 474 08 74
www.isam.org.tr

© Her hakkı mahfuzdur.

İstanbul, Ekim 2011

İstanbul kadı sicilleri Galata Mahkemesi 5 numaralı sicil (H. 983-984 / M. 1575-1576) / haz. Mehmet Akman ; kontrol eden M. Âkif Aydın ; proje yönetmeni M. Âkif Aydın ; editör Coşkun Yılmaz. – İstanbul : Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM), 2011.

236 s. ; 28 cm. + 1 ad. CD – (İSAM Yayınları ; 119. Kadı Sicilleri Dizisi ; 32)

Dizin var.

ISBN 978-605-5586-65-2

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ

GALATA MAHKEMESİ

5

NUMARALI SİCİL

(H. 983-984 / M. 1575-1576)

Hazırlayan

MEHMET AKMAN

Kontrol Eden

M. ÂKİF AYDIN

İSAM yayınları

İçindekiler

TAKDİM / 9
İMLA ESASLARI / 15
GALATA MAHKEMESİ 5 NUMARALI SİCİL / 19
KONU BAŞLIKLARI / 21
METİN / 35
TIPKIBASIM / 236

TAKDİM

Osmanlı Devleti'nin din, dil, etnik yapı ve kültür bakımından homojen olmayan bir bölgede altı asır ayakta kalmasının şüphesiz askerî, idarî, iktisadî, sosyal, kültürel ve demografik sebepleri vardır. Dünya târihinde çok sık rastlanmayan böyle bir başarıyı tek bir sebeple açıklamak elbette mümkün değildir. Ancak bu başarının altında Osmanlı yönetim ve hukuk anlayışının çok önemli bir rol oynadığı unutulmamalıdır. Bu sebeple olacak ki son zamanlarda yerli ve yabancı araştırmacıların Osmanlı yönetim tarzına ve hukuk anlayışına yönelik ilgilerinde gözle görülür bir artış olmuştur. Osmanlı hukukunun en önemli kaynağı ise şüphesiz sayıları on binleri aşan mahkeme defterleridir.

Osmanlı mahkeme defterleri sadece hukuk târihi bakımından değil, Osmanlı Devleti'nin sosyal, siyasî, iktisadî ve kültürel târihi bakımından son derece önemli birer bilgi kaynağıdır. Bu defterlerde biz sadece mahkemeye intikal etmiş hukukî ihtilafları değil, vergi kayıtlarını, vakıf senetlerini, bağış, kira, satış, ödünç gibi her türlü hukukî işlemleri, pazarlarda satılan ürünlerin ve ticarî malların listesini, fiyatlarını, miras taksimlerini, terekeye dahil olan eşyayı, kamu binalarının imar veya tamir bilgilerini, meslek kuruluşlarının faaliyetlerini, esnafın tâbi olduğu standartları, evlenme ve boşanma kayıtlarını, merkezden gelen ferman ve hükümlerin suretlerini, hâsılı Osmanlı siyasî, iktisadî ve sosyal târihinin zengin bir fotoğrafını bulmaktayız. Yine bu defterlerde açıkça görülmektedir ki kadı sadece bir yargıç değil, yerine göre mahallin idarî ve mülkî âmiri, yerine göre vergi müfettişi veya noter yahut da Osmanlı ordusuna lojistik destek sağlayan bir askerî görevlidir. Bu bilgileri bu çeşitlilik ve zenginlikte hiçbir târih kitabında, hatırat yahut seyahatnâmede veya arşiv belgelerinde bulamayız.

Geniş Osmanlı coğrafyasında altı asır boyunca kadıların tutmuş oldukları sicillerin tamamı bugüne kadar gelmiş değildir. Ancak yine de 20.000'i Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan şehirlere ait olmak üzre 30.000'i aşkın sicilin elimizde olması önemli bir zenginliktir. İstanbul mahkemelerine ait ve bugün elimizde bulunan kadı sicilleri ise yaklaşık 10.000 civarındadır. Bu koleksiyon içinde İstanbul sicillerinin önemi şuradadır: O üç kıtaya yayılan bir imparatorluğun merkezi olmasının ötesinde bünyesinde dinî ve etnik çeşitliliği de en zengin biçimde bu şehir toplamıştır. Bizans döneminden intikal eden Hıristiyan unsurların yanına fetihle birlikte eklenen Müslüman-Türk unsurlar ve İspanya başta olmak üzre Avrupa'dan göç etmek zorunda kalan Yahudiler üç imparatorluğa (Roma, Bizans, Osmanlı) merkezlik yapmış İstanbul'a ayrı bir çeşitlilik ve zenginlik kazandırmıştır. Yukarıda saymaya çalıştığımız dava ve kayıt türleri böyle bir dinî ve mezhebî farklılığı da beraberinde taşımaktadır. Dilleri, dinleri, ırkları ve kültürleri birbirinden farklı bu insanlar dört asır boyunca nasıl bir birliktelik sergilemişler, karşılıklı ilişkileri nasıl bir seyir izlemiştir? Ayrı komünler halinde mi yaşamışlar, yoksa belli/önemli ölçüde iç içe mi olmuşlardır? Ticarî münasebetleri, sosyal ilişkileri, diğer alanlardaki beraberlikleri hangi zeminde cereyan etmiştir? İşte bütün bu soruların cevabını bulmak, bu çok yönlü birlikteliğin izlerini takip etmek dönemin mahkeme defterleri sayesinde mümkün olmaktadır. İstanbul mahkeme defterleri bu yönüyle sadece İstanbul'un değil, bütün imparatorluğun sosyal târihinin bir aynası görünümündedir.

Osmanlı kadı sicillerinin bu önemine rağmen bugüne kadar yeterli sayıda kadı sicilinin neşredildiği ve araştırmacılar tarafından gerektiği ölçüde kullanıldığı ileri sürülemez. Bunda bu tür yayınların gerçekleştirilmesindeki bilimsel zorluğun ve ekonomik olarak kârlı görülmeyişin önemli rolü olsa gerektir.

TDV İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) bu alandaki çalışmaları kolaylaştırmak ve teşvik etmek amacıyla yıllar önce İstanbul Müftülüğü'nde bulunan yaklaşık 10.000 defterin mikrofişlerini hazırlatmış ve araştırmacıların istifadesine sunmuştu. Bilahare bu alandaki hizmetini daha da genişleterek İstanbul dışındaki şehirlere ait ve şu anda Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde toplanmış bulunan yaklaşık 9.000 defterin mikrofilmlerini de temin edip araştırmacıların hizmetine sundu. Buna son dönemlerde Türkiye dışındaki Osmanlı coğrafyasından temin ettiği mahkeme defterlerinin elektronik kopyalarını da eklemeye başladı. Bugün Manastır, Saraybosna, Mostar, Livno, Priyedor, Temeşvar, Visoko, Kırım ve Şam mahkeme defterlerinin küçümsenemeyecek bir miktarının elektronik kopyaları İSAM Kütüphanesi'nde bulunmaktadır.

Bu alandaki yayın eksikliğini giderme düşüncesiyle de İstanbul mahkemelerinin defterlerini belli bir plan dahilinde neşretmeyi gerekli gördük. İstanbul denince dört bölge klasik tabiriyle İstanbul (sur içi İstanbul'u) ve bilâd-i selâse (Üsküdar, Galata, Eyüp) söz

konusu olmaktadır. Bu mahkemelere ait 10.000 defterin tamamını yayımlamak mümkün olmadığından biz de ilk etapta bu dört bölgeden yaklaşık her on yıldan birer defter seçerek kırk defter yayımlamayı planladık. Böylece ilk defterlerden itibaren yayımlayacağımız on defterle o bölgenin bir asrına ışık tutmayı hedefledik.

Sicillerin yayını için M. Âkif Aydın, İdris Bostan, Feridun Emecen, İsmail. E. Erünsal, Mehmet İpşirli ve Mustafa Oğuz'dan oluşan bir bilim kurulu oluşturuldu. Projenin editörlüğünü Coşkun Yılmaz üstlendi.

Defterlerin yayımlanmasında şöyle bir yol izlendi: Önce bir uzman defterin transkripsiyonunu gerçekleştirdi. Sonra bir târihçi veya hukuk târihçisi ile orijinal metin ve transkribe edilen metin karşılıklı mukabele edildi. Daha sonra elde edilen metin bilim heyetinde bulunan bir uzman tarafından, en son olarak da proje yönetmeni olan bu satırların yazarı tarafından tekrar okundu. Her kontrol aşamasında tereddüt edilen kelimeler bilim heyeti tarafından asıl metinle karşılaştırıldı.

Yayımlamayı hedeflediğimiz defterler büyük kısmı itibariyle Türkçe tutulmuştur. Ancak özellikle ilk defterlerde yer yer Arapça tutulmuş kayıtlara da rastlanmaktadır. Bunların Türkçe tercümelerini vermeyi tercih ettik. Ancak Türkçe kayıtlardaki dönemin ağdalı dili yanında Arapça'dan tercüme metinlerin bugünün Türkçe'siyle verilmesi önemli bir üslup farkını beraberinde getirecekti. Bunu önlemek için bu tür Arapça kayıtların tercümesinde çok aşırıya kaçmamak şartıyla o günün türkçesini tercih ettik. Öte yandan Türkçe tereke kayıtlarının bir bölümünün keza iki satırlık bazı kefalet kayıtlarının Arapça olarak tutulduğu görülmektedir. Bunların ifade ettiği anlam özet olarak konu başlığında belirtildiğinden bunları ayrıca tercüme cihetine gitmedik. Öte yandan bu metinlerde sıklıkla Arapça gramer hataları yapıldığını, mesela tekil yerine çoğul, çoğul yerine tekil kelimelerin kullanıldığını gözlemledikse de aslına sadık kalarak bunları aynen vermeyi tercih ettik. Keza bu metinlerde Arapça ve Farsça'nın karışık olarak kullanıldığı da bir başka belirtmemiz gereken noktadır. Arapça metinler arasında veya târihlendirmeler sırasında fî karye veya fî gurre sözcüklerini sonraki kelimelerle bitiştirirken Arapça kuralına uygun olarak mı yoksa Farsça terkiple mi birleştirileceği noktasında tereddüt edilen yerlerde çoğu kere Arapça imlasını tercih ettik.

Defterlerin önce varaklar halinde tutulduğu, daha sonra târih sırasına veya konularına göre bir araya getirilip ciltlendiği anlaşılmaktadır. Bu bakımdan defterlerde tam bir kronolojik sıra takip edilmiş değildir. Defterler farklı kâtipler tarafından tutulduğu için yazıların okunabilirliği veya imla bakımından doğruluğu kâtiplerin yetişme seviyeleriyle yakından ilgilidir. Buna bağlı olarak bazı defterlerde imla hataları çok fazla olabilmektedir. Metnin doğru anlaşılması için kimi kayıtlarda doğru imlayı metinde, yanlış imlayı dip notta gösterdik.

Defterlerin zaman içinde yıpranmışlığı veya kâtiplerinin yazılarının düzgün olmayışı bazı kelimelerin okunmasını imkânsız kılmış veya güçleştirmiştir. Okunmayan veya doğruluğunda tereddüt edilen kelimeler özel işaretlerle belirtildi. Aynı kelimenin defterlere göre farklı yazılışı da karşılaşılan önemli güçlüklerden biridir.

Defterlerin imlasında araştırmacılar ve Osmanlı târihine merak edenler tarafından daha rahat okunmasını temin maksadıyla ağır bir transkripsiyon usulü benimsenmedi. Türkçe'de hâlihazırda kullanılan kelimelerde bugünkü imla tercih edildi. Diğerlerinde özellikle bir başka kelimeyle karıştırılma ihtimali olan sözcüklerde bunu önleyecek ölçüde bir transkripsiyon usulü benimsendi. Araştırmacılara kolaylık sağlama düşüncesiyle her kaydın içeriği özet olarak başlık haline getirildi. Ayrıca bütün kelimeleri içine alan özgün indeks çalışması da bir CD halinde verildi.

Birinci kitabın yayın aşamasında projenin desteklenmesi noktasında İstanbul 2010 Kültür Başkenti Ajansı'yla bir dizi görüşmelerimiz oldu. Ajans İstanbul'un sosyal ve kültür târihinde önemli bir yeri olan mahkeme defterlerinden otuz tanesinin neşredilmesine destek kararı aldı. Bu desteğin projenin hayata geçirilmesi açısından ne kadar önemli olduğu tartışmasızdır.

Bu sicilin hazırlanmasında çok değerli yardımlar aldık. Her şeyden önce bilim kurulu üyelerimize ve editörümüze burada özellikle teşekkür ederim.

Metni hazırlayan Mehmet Akman'ı burada şükranla anmalıyım.

Osmanlı mahkeme defterlerinin orijinallerinin bulunduğu İstanbul Müftülüğü'nün katkıları da özellikle zikre değer. İstanbul müftüsü değerli bilim adamı Prof. Dr. Mustafa Çağrıcı'nın kıymetli yardımlarına bilhassa teşekkür etmek isterim.

İstanbul mahkemeleri defterlerinin yayın projesinin hayata geçirilmesine her türlü yardımlarını, desteklerini esirgemeyen İstanbul 2010 Kültür Başkenti Ajansı yöneticilerine, başta yönetim kurulu başkanı Şekip Avdagiç'e ve yönetim kurulu üyelerine, genel sekreter Yılmaz Kurt, danışma kurulu üyesi Prof. Dr. İskender Pala ve edebiyat yönetmeni Ahmet Kot'a özellikle teşekkür ederim. Son olarak İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicili Arşivi mensuplarının, dizgi operatöründen tasarımcısına, fotoğrafçısından tashihçisine varıncaya kadar İSAM mensuplarının desteklerinin bu neşirdeki rolünü de unutmamalıyım.

Neşrini planladığımız mahkeme defterlerinin tamamı yayımlandığında Osmanlı hukuk ve iktisat târihi ve genel olarak Osmanlı sosyal târihi hakkında daha güvenilir ve ayrıntılı verilere dayanan değerlendirmeler yapma imkânı hâsıl olacak. Bunun Osmanlı târihçiliğine yeni bir boyut getireceğine inanıyorum. İstanbul kadı sicillerinin yanı sıra Osmanlı Devleti'nin muhtelif bölgelerine ait sicillerin yayımlanması da şüphesiz fotoğrafın bütününü görmek bakımından gereklidir. Ümit ediyorum bu alanda

muhtelif kurumlar tarafından yapılacak yayınlar, yakın bir gelecekte kadı sicillerinin ortaya koyduğu fotoğrafın daha netleşmesi sonucunu doğuracaktır.

Son olarak İstanbul 2010 Kültür Başkenti Ajansı ve Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) olarak böyle bir neşriyat dizisini gerçekleştirmekten büyük mutluluk duyduğumuzu belirtmeliyim. 29 Eylül 2011

Prof. Dr. M. ÂKİF AYDIN

Proje Yönetmeni

İMLA ESASLARI

1. Bilinen ve günümüzde kullanılan adlar günümüz imlasıyla yazılmıştır (Abdurrahman, Halil, Nuri, Şaban gibi).

2. Günümüzde kullanılmayan özel adlarda ayın ve hemzeler gösterilmiştir (İbrahim b. Şey'enlillâh, Şücâ' b. İvaz gibi).

3. قصه‌خان, اصلخان, دمورخان, تیمورخان gibi bileşik adlar bitişik ve tiresiz olarak yazılmıştır (Kıssahân, Aslıhan, Demirhan, Timurhan gibi).

4. Sicilde Türkçe fiiller imla bakımından çok farklı şekillerde yazılmış olabilmektedir. Bu sebeple bu tür farklı imla ile yazılan fiiller için günümüz Türkçe'si esas alınmış ve bir imla birliği oluşturulmaya çalışılmıştır. Mesela ایدب , ایدوب , ادب gibi üç farklı şekilde yazılan etmek yardımcı fiili için "*edip*" imlası kabul edilmiştir. Diğer Türkçe fiiller de aşağıdaki örneklerde olduğu gibi günümüz imlası ile yazılmıştır.

كيروب .....girip
اتدم.....ettim
اتدرب.....ettirip
اولونب.....olunup
اولدغنه.....olduğuna
اولدقدن .....oldukdan
طوتولوب.....tutulup

5. Fiillerin yanı sıra Türkçe isimlerin yazılışında da farklı imlaların mevcut olduğu görülmektedir. Mesela yer kelimesi ير ve يير şeklinde yazılabilmektedir. Bunlar da günümüz Türkçe'sine uygun olarak "*yer*" şeklinde okunmuştur. İmlası günümüz Türkçe'sine göre yazılan bazı kelimeler aşağıda verilmiştir:

چاعشر.....çakşır
بابوج.....papuç
بيل .....bel
پتمز.....pekmez
توروا.....torba
درلك.....terlik
دولبند .....tülbent
كندو.....kendi
كوكلك .....gömlek
هكبه.....heybe

6. Osmanlı Türkçesi'nde ط ile yazılan d sesi (dokuz, ada kelimelerinde olduğu gibi) t değil d harfiyle yazılmıştır. Fakat ط ile yazılan tutmak fiili (tutulup - طوتلوب) örneğinde olduğu gibi t ile yazılmıştır.

7. Kelime başında bulunan elif-hemze ve ayın gösterilmemiştir.

8. Arapça aslında çift sessizle biten bazı kelimeler yalın halde ise günümüz imlasında olduğu gibi sesli şekilde yazılmıştır (hüküm, vakıf, misil, fasıl, asıl, nefis örneklerinde olduğu gibi). Fakat bu kelimeler tamlama halinde ise sondaki sesli harf gösterilmemiştir. (fasl-ı husûmet, hükm-i şerîf, vakf-ı mezkûr, nefs-i Üsküdar örneklerinde olduğu gibi).

9. Türkçe'de kullanılan yaygın nispet -ye'leri şeddeli okunmuştur. (şer'iyye, vasiyye gibi).

10. Arapça aslında son harfi şeddeli olan bazı kelimeler yalın halde iken tek harfle yazılmıştır (hacc-hac, gıbb-gıb gibi).

11. Özel isimlerden sonra gelen hal ve iyelik ekleri apostrof işareti ile ayrılmıştır (Ayas Bey'in, Karagöz'ün gibi).

12. Cer harfleri ile birlikte kullanıldığında Allah ismi bitişik yazılmıştır (yemîn billâh gibi).

13. Millet ve dil isimleri büyük harfle başlatılmıştır (Bosneviyyü'l-asl, Rûsiyyü'l-asl gibi).

14. Harf-i tarifle başlayan isimlerde harf-i tarif satır başında olmadıkça küçük harfle yazılmıştır (el-Hâc gibi).

15. Birden fazla kelimeden oluşan yer ve müessese isimlerinde birinci kelimenin ilk harfi büyük, sonraki kelimenin ilk harfi küçük yazılmıştır (Hizâne-i âmire gibi).

16. Özel isimlerden önce gelen meslek isimleri büyük harfle başlatılmıştır (Terzi Ali, Kasab Mustafa gibi).

17. Masdar, fail ve sair kelimelerin harf-i cerle kullanıldığı, kefilu bi'l-mâl, gâ'ibu ani'l-meclis gibi tamlamalarda kefil bi'l-mâl, gâ'ib ani'l-meclis yazımları tercih olunmuştur.

18. Harf-i tarifli tamlamalarda ü'lü geçişler tercih olunmuştur: şuhûdü'l-hâl, sâlifü'z-zikr, mârrü'z-zikr, malûmü'l-esâmi gibi. Tamlama bulunmayan kelimelerde sesliden sonra gelen sessizin kalın veya ince okunuşu u veya ü kullanımına göre belirlenmiştir: muhâla'a, mütekarrir gibi.

19. Harf-i cer ve edatlar bir arada kullanıldığında bitişik yazılması tercih edilmiştir: fimâ, keyfemâ, hasbemâ gibi. Harf-i cer ve edatlar tek başına geçtiğinde ise herhangi bir kelimeyle birleştirilmemiştir: mâ vaka'a, an nakd gibi.

20. Osmanlı Türkçesi'nde دایما , ساير şeklinde yazılan kelimeler sâir, dâimâ şeklinde yazılmıştır.

21. Metinde geçen yer adları da günümüz imlasıyla yazılmıştır. Bunların bazıları, ilki sicildeki imlası ikincisi ise günümüz imlası gösterilmek üzere aşağıda listelenmiştir.

a. Günümüz imlasıyla yazılmış yer adları:

Burusa.....Bursa

Şili .....Şile

Tekvur dağı .....Tekfurdağı

Re'islü.....Reisli

Çengerköy.....Çengelköy

b. Sicildeki aslına uygun olarak yazılan yer adları

كاكيويزه Gekvize (Gebze)

22. Arapça kelimelerde geçen hemze (') ile, ayn harfi (') ile gösterilmiştir.

23. Kaf ve gayın ile başlayan uzun hecelerde a, ı, u üzerinde düz çizgi kullanılmıştır. (kānûn, bâkī, gāib ani'l-meclis örneklerinde olduğu gibi). Ancak "kadı" gibi çok kullanılan kelimelerde herhangi bir işaret kullanılmamıştır.

ÖZEL İŞARETLER

- Metinde defterin fiziksel özelliklerinden dolayı okunamayan yırtık, kopuk, silik yerler (…) şeklinde gösterilmiştir.
- Okunuşu tereddütlü kelimeler ? işareti ile gösterilmiştir.
- Metinde okunamayan yerler …? işareti ile gösterilmiştir.
- Metnin aslında kâtip tarafından boş bırakılmış yerler ( ) şeklinde gösterilmiştir.
- Üzeri çizilerek iptal edilmiş kelime veya cümleler << >> işareti içinde gösterilmiştir.

GALATA MAHKEMESİ 5 NUMARALI SİCİL

Galata Mahkemesi 5 Numaralı Kadı Sicili 983-984 (1575-1576) yılları arasında Galata Mahkemesi'nden verilen hüccetlerin sûretlerini ihtiva etmektedir. Defterin kapağında Sicillât-ı Şer'iyye Dairesi'nce yapıştırılan etikette şu kayıt yer almaktadır: "983 senesi Galata kadılığı hucec".

Defter 31,5 x 10,5 cm ebadındadır. Defter sayfa usulüyle numaralandırılmış olup 146 sayfadır; 63 ve 64. sayfalar eksiktir. Genellikle tarih sırasına uyulduğu görülmekle birlikte numaralama defter ciltlendikten sonra yapıldığı için tutarsızlıklar görülmektedir. Defterin ilk sayfasında ters olarak ciltlenmiş, başı eksik, yıpranmış bir vakfiye sûreti yer almakta olup hat tarzı itibariyle de defterdeki diğer kayıtlardan farklıdır. Bazı kayıtlar muhtemelen zühulen iki kere yazılmıştır (58-1), (65-1) ve (34-1), (73-1). Saka Bâli mahallesinde ölen Buhurcu Pîrî diye meşhur şahsın oğlunun davası 71-1'de eksik bırakılmış, 109-1'de yeniden tam olarak yazılmıştır. Keza 67-1 ve 69-1'de yazılmaya başlanıp sonra iptal edilen hükmün 112-1'de tam olarak yazıldığı görülmüştür.

Defterdeki 241 kaydın yirmi beşi Türkçe kalanı Arapça'dır. Nâib ve kâtiplerin adları tespit edilememiştir. Defterde Galata ve Havâss-ı Kostantiniyye askerî kassâmı Ali b. Kasım'ın adı geçmektedir: el-Emru ke-mâ zükira ve'ş-şe'nü alâ mâ sutira seccelehû el-fakīr Ali b. Kasım el-kassâmü'l-askerî bi-Galata ve havâss-ı Kostantiniyye (21-1).

Defterde yer yer kâtiplerin yazı temrinleri yer almaktadır (mesela bk. s. 5, 30, 92). Bir hüküm sığacak ölçüdeki bazı boşlukların ise adet üzere "beyaz" ya da "beyaz sah" yazılarak doldurulduğu görülmektedir (mesela bk. s. 15, 92, 100, 101). Kimi yerlerde de aritmetik işlemlere rastlanmaktadır (s. 85, 86).

Konulara göre bakıldığında, beytülmâl tarafından çeşitli nedenlerle zabtedilmiş bulunan muhallefâta yönelik istihkak taleplerinin hem sayıca hem hacimce ilk sırada olduğu görülmektedir. Bu kayıtların Dîvân-ı Âlî'de defterdarlar huzurunda tutulduğu her

kaydın başında belirtilmiştir. Terekesi beytülmâle kalan kimselerden 3000 akçeden fazla hak iddia edildiğinde davanın yerel mahkemede değil Dîvân-ı Hümâyun'da görüleceğine dair kanun gereğince sicilde yer alan bu tür davaların Dîvân-ı Hümâyun'da Rumeli kazaskerinin görevlendirmesiyle Galata kadısı tarafından görüldüğü düşünülebilir. Sicilin çarşamba divanına ait bir sicil olması da ihtimal dahilindedir. Diğer bir ihtimal de, Eyüp Mahkemesi nasıl su ihtilâflarına bakmakla görevli bir mahkeme ise en azından bu dönemde Galata Mahkemesi'nin diğer konular yanında beytülmâlin zabtettiği terekeler hususunda görevlendirilmiş bir mahkeme olmasıdır.

Sicilde çok sayıda köle âzadı kaydı da bulunmaktadır. II. Selim'in (s. 98-2), II. Selim'in kızı İsmihan Sultan'ın (s. 115-2) ve III. Murad'ın (s. 144-1) köle âzat kayıtları özellikle belirtilmelidir. Sicilde para ve menzil vakfı olmak üzere dokuz vakfiye sûreti mevcuttur. Ceza hukukuyla ilgili neredeyse hiç kaydın olmaması dikkat çekicidir. Bir tereke kaydına rastlanmıştır. Vekâlet, satış, borç ikrarı, ödeme, mülkiyet ihtilâfları, sulh, ibrâ, ikrah nedeniyle alacak talebinin reddi ve muhâlaa gibi diğer hususlarda da kayıtlar mevcuttur. *Esbâbü'l-alâmât fi't-tıb* adlı kitabın mülkiyeti hakkındaki iki ayrı sicilin varlığı da belirtilmelidir.

Hükümlerin uzunluğuna veya yazı cinsine bağlı olarak sayfalarda ortalama iki ya da üç hüccet kaydedilirken, beytülmâlin zabtettiği terekelerle ilgili siciller bir sayfayı aşan uzunluktadır.

MEHMET AKMAN

KONU BAŞLIKLARI

1 [1-1, Arapça] Noksan ve yıpranmış vakfiye (özet tercüme) / 37

2 [2-1, Arapça] Hüseyin b. Mustafa'nın kız kardeşinden kalan miras payını alması hususunda Mehmed b. Kasım'a vekâlet vermesi / 37

3 [2-2, Arapça] Kâtip İbrahim Çelebi b. Halil'in Mehmed Çelebi b. İbrahim'e borçlu olduğu / 37

4 [2-3, Arapça] Mahmud Bey b. Mehmed'in mirasçılığına karşı vekil tayini / 38

5 [3-1, Arapça] Hızır b. Abdullah'ın beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtının mirasçıya teslimi / 38

6 [3-2] Rusçuk'ta Lom nehri üzerindeki değirmenin mülkiyeti / 39

7 [4-1, Arapça] Sinan b. Abdullah'ın beytülmâl emîni tarafından zaptedilen muhallefâtının mirasçıya teslimi / 39

8 [5-1, Arapça] Noksan hüccet / 40

9 [6-1, Arapça] Noksan hüccet / 40

10 [6-2, Arapça] Vâkıfın beytülmâlce zaptedilen muhallefâtından üçte birinin vakıf lehine yaptığı vasiyet gereği vakfa eklenmesine hükmedilmesi / 40

11 [7-1, Arapça] Beytülmâl alacağı için satılan evin bir kısmında istihkak tahakkuku nedeniyle evi satın alana on yedi bin akçe iadeye karar verilmesi / 41

12 [8-1, Arapça] Hayreddin Paşa'nın kızı Fâtıma Hatun'un miras hissesiyle ilgili davada Mehmed Bey b. Hasan Paşa ile sulh olması / 42

13 [9-1, Arapça] Mehmed Bey b. Hasan Paşa'nın Ahmed Bey b. Abdullah'tan talep ettiği on bin altın alacak iddiasının ikrâh nedeniyle reddi / 42

14 [9-2, Arapça] Şah Hûbân Hatun Vakfı'nın ev satışı (noksan) / 43

15 [10-1, Arapça] Nisâ Hatun'un bin akçe mehir alacağına hükmedilmesi (noksan) / 43

16 [10-2, Arapça] İbrahim Bey b. Abdullah'ın at satım bedeli olarak Rıdvan Bey b. Mehmed'de yirmi beş altın alacağı olduğu / 43

17 [11-1, Arapça] İsmail b. Paşabey'in kölesini tedbir yoluyla âzat ettiği / 44

18 [11-2, Arapça] Mihriban Hatun bt. Abdullah'ın mehir ve miras payını alması hususunda Veli Çelebi b. Ali'ye vekâlet vermesi / 44

19 [12-1, Arapça] Keyvân b. Abdullah'ın timar gelirinin verâseten oğluna intikal ettiği / 45

20 [13-1, Arapça] Mahveş Hatun bt. Abdullah'ın beytülmâlce kabzedilen muhallefâtının mirasçısı olan âzatlı kölesine iadesi / 45

21 [13-2, Arapça] Sitti Hatun bt. Ali'nin evini Hacı Osman Bey b. Abdurrahman'a sattığı / 46

22 [14-1, Arapça] Fâtıma bt. Mahmud için usûl nafakasına hükmedilmesi ve istidâneye izin verilmesi / 46

23 [14-2, Arapça] Kasım Bey b. Abdullah'ın câriyesini tedbir yoluyla âzat ettiği / 46

24 [14-3, Arapça] Beytülmâl emîninin terekenin beytülmâle rücûuna yönelik talebinin reddi / 47

25 [15-1, Arapça] Hacı Murad b. Abdullah'ın kölesini mükâtebe yoluyla âzat etmesi / 48

26 [15-2, Arapça] İsmihan bt. Hüseyin'in Ceneviz asıllı kölesini mükâtebe yoluyla âzat etmesi / 48

27 [16-1] Ferhad Reis'in terekesinin mirasçılar arasında taksimi / 48

28 [16-2, Arapça] Hâkimin, Safiye isimli küçük kıza nafaka takdiri / 49

29 [16-3] Sinan b. Hacı'nın muhallefâtı / 49

30 [17-1, Arapça] Kalafatçı Mehmed b. Nasuh'un Rus asıllı kölesini âzat etmesi / 50

31 [17-2, Arapça] Kaptan Mehmed Çelebi b. Sefer'in Efrenci asıllı kölesini âzat etmesi / 50

32 [17-3, Arapça] Kaptan Mehmed Çelebi b. Sefer'in Efrenci asıllı kölesini âzat etmesi / 51

33 [17-4, Arapça] Kaptan Mehmed Çelebi b. Sefer'in Efrenci asıllı kölesini âzat etmesi / 51

34 [18-1, Arapça] Kaptan Mehmed Çelebi b. Sefer'in Efrenci asıllı kölesini âzat etmesi / 51

35 [18-2, Arapça] Mustafa Çavuş'un Efrenci asıllı kölesini mükâtebe yoluyla âzat etmesi / 52

36 [18-3, Arapça] Sinan b. Hacı'nın Rus asıllı câriyesini âzat etmesi / 52

37 [19-1, Arapça] Hayrünnisa bt. Sinan'ın muhallefâtının beytülmâle rücû' iddiasının reddi / 53

38 [19-2] Fâtıma bt. Ahmed'in kocasından intikal eden miras payını ve mehr-i müeccelini aldığı / 53

39 [20-1] İbrahim Reis b. Mehmed'in Rus asıllı kölesini mükâtebe yoluyla âzat etmesi / 54

40 [20-2] Emine bt. Ali'nin kocasından kalan miras payını ve mehr-i müeccelini aldığı / 54

41 [20-3] Derviş Reis b. Abdullah'ın kölesinin terekesinden aldığı bir miktar parayı müteveffânın oğlu doğunca onun vasîsine teslim ettiği / 55

42 [21-1, Arapça] Belkıs ve Râbia adlı iki küçük kıza vasi tayini / 55

43 [21-2, Arapça] Şaban b. Muharrem'in Rus asıllı kölesini tedbir yoluyla âzat ettiği / 56

44 [21-3, Arapça] Ferhad b. Abdullah Reis'in âzatlı küçük iki kölesine vasî atanması / 56

45 [22-1] Müteveffâ Nasuh Ağa b. Abdullah'ın borçlarının terekeden ödendiği / 57

46 [22-2] Emine bt. Ali'nin, kocasından intikal eden miras payını ve mehr-i müeccelini aldığı / 57

47 [22-3, Arapça] Ferhad Reis'in Efrenci asıllı kölesini tedbir yoluyla âzat ettiği / 58

48 [23-1, Arapça] Hâkimin Şaban b. Ferhad Reis adlı küçüğe nafaka takdiri / 58

49 [23-2, Arapça] Ferhad Reis b. Abdullah'ın Kıbrıs asıllı kölesini tedbir yoluyla âzat etmesi / 58

50 [23-3, Arapça] Noksan hüccet / 59

51 [23-4, Arapça] Ferhad Reis b. Abdullah'ın Abaza asıllı câriyesini tedbir yoluyla âzat ettiği / 59

52 [24-1, Arapça] Hasan b. Abdullah'ın, karısı Fâtıma bt. Ahmed ile muhâlaa yaptığı / 60

53 [24-2] Ferhad Reis b. Abdullah'ın yetimleri malından ödünç verilmesi / 60

54 [24-3] Kasım b. Abdullah'ın vasiyeti üzerine, beytülmâle geçen terekesinden fakirler için pay ayrılması / 60

55 [25-1] Rahime bt. Derviş'in babasından kendisine intikal eden miras payı karşılığında bir ferâce ve bir sandık alıp sulh olması / 61

56 [25-2, Arapça] Hüdaverdi b. Abdullah Reis'in Efrenci kölesini mükâtebe yoluyla âzat ettiği / 61

57 [25-3, Arapça] Vesâyetten ferâgat ve hâkim tarafından çocuklara yeni vasî atanması / 62

58 [25-4, Arapça] Mehmed b. Mehmed'in câriyesini mükâtebe yoluyla âzat ettiği / 62

59 [26-1, Arapça] Dimitri v. Nikola'nın beytülmâlce el konulan muhallefâtının vârise iadesi / 62

60 [27-1, Arapça] Mehmed Çelebi b. Süleyman'ın beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtından hak iddia edilmesi / 63

61 [28-1, Arapça] İshak b. Bayram'ın beytülmâl tarafından el konulan terekesinin mirasçılara iadesi / 64

62 [29-1, Arapça] Râziye bt. Seyyid Ahmed adlı kadının eve istihkak iddiasının reddi / 64

63 [30-1, Arapça] Hasan Paşa b. Hamza vekilinin esirlerle ilgili davada Hacı Mustafa b. Abdülkerim ile sulh olması / 65

64 [31-1, Arapça] Mustafa Çelebi b. Kurd Bey'in evde sahip olduğu hisselerinin tamamını Mustafa Paşa b. Abdullah'a satması / 65

65 [31-2, Arapça] Süheyl Bey b. Abdullah'ın müteveffâ Mehmed'in küçük oğlu Abdullah Çelebi'ye vasî atanması / 66

66 [32-1, Arapça] İbrahim b. Mustafa'nın beytülmâlce zaptedilen muhallefâtının mirasçıya iadesi / 66

67 [33-1, Arapça] Hümâ bt. Abdullah'ın beytülmâl tarafından el konulan terekesinde vasiyet yoluyla istihkak talebinin kabulü / 67

68 [34-1, Arapça] Mehmed b. Davud'un beytülmâlce zaptedilen muhallefâtının mirasçılara iadesine hükmedilmesi / 68

69 [34-2, Arapça] Sipahi oğlanı Mustafa Bey b. Abdullah'ın karısı Sâliha bt. İlyas ile mehir ve evle ilgili davalarda sulh olması / 68

70 [35-1, Arapça] Bedreddin Halife'nin elinde bulunan *Şerhü esbâbü'l-alâmât mine't-tıb* adlı kitabın Hasan b. Halil'e ait olduğu / 69

71 [35-2, Arapça] Hacı Cemaleddin b. Yusuf'un beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtının mirasçılara iadesi / 69

72 [36-1, Arapça] Ramazan b. Abdullah'ın beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtından mehir alacağı ve miras payına hükmedilmesi / 70

73 [37-1, Arapça] Yusuf b. Abdullah'ın beytülmâl tarafından kabzedilen muhallefâtının mirasçılara iadesi / 71

74 [38-1, Arapça] Şah Hûbân Hatun bt. Hayreddin'in beytülmâl tarafından kabzedilen muhallefâtının kızına iadesi / 71

75 [39-1, Arapça] Ölen Ramazan b. Abdullah adlı yayanın beytülmâl emîninceزaptedilmiş akçesinin kardeşine iadesi / 72

76 [40-1, Arapça] Kurd Bey b. Emir Ali'deki timar alacağının vasî tarafından alındığı / 72

77 [41-1, Arapça] Hacı Cemaleddin b. Yusuf'un beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtının vârislerine iadesi / 73

78 [42-1, Arapça] Kâid-i sultânî Cafer Bey b. Ahmed'in beytülmâlce zaptedilmiş muhallefâtının iki oğluna ve iki yeğenine iadesi / 74

79 [43-1, Arapça] Murad Ağa'nın Kıztaşı mahallesindeki evini satması / 74

80 [44-1, Arapça] Mehmed b. İskender adlı yayanın beytülmâlce el konulan parasının vârislerine iadesi / 75

81 [45-1, Arapça] Koska Mehmed mahallesinde ölen Rumeli kethüdâsı oğlunun beytülmâlce zaptedilen muhallefâtının karısına iadesi / 75

82 [46-1, Arapça] Kâtip Piyale Bey b. Abdullah adlı Defter-i hâkanî kâtibinin beytülmâlce zaptedilen muhallefâtından alacaklıya alacağının ödenmesi / 76

83 [47-1, Arapça] Mehmed Çavuş b. Mustafa Ağa b. Umur b. Tuğrul'un muhallefâtının vârislerine iadesi / 77

84 [48-1, Arapça] Sofya'da ölen Rumeli kethüdâsı oğlu Mehmed Çelebi b. Hasan'ın beytülmâlce zaptedilen muhallefâtından borcunun ödenmesi / 77

85 [49-1, Arapça] Vasî tarafından zaptedilen muhallefâttan ev bedelinin Ali b. Süleyman'a ödenmesi / 78

86 [50-1, Arapça] Kasım Ağa b. Abdullah adlı ekmekçibaşının beş câriyesini vasiyet yoluyla âzat ettiği / 79

87 [51-1, Arapça] Vezir Sinan Paşa'nın zaptettirdiği muhallefâtın vârislere iadesi / 79

88 [52-1, Arapça] Rukiye Hatun'un muhallefâtının ve evinin vârisine iadesi / 80

89 [53-1, Arapça] Mehmed b. Mahmud'un evini annesi Âsûde bt. Abdullah'a sattığı / 80

90 [53-2, Arapça] Yusuf b. Ahmed'in Hızır b. Mustafa Çavuş'u ibrâ etmesi / 81

91 [54-1, Arapça] Behram b. Abdullah'ın elinde bulunan kaçak kölenin sahibine teslim edilmesi / 81

92 [55-57, Arapça] Ekmekçibaşı Kasım Ağa b. Abdurrahman'ın para vakfının tescili / 82

93 [58-1, Arapça] Hac için vasiyet edilen paranın beytülmâlce zaptedilen muhallefâttan ödenmesi / 83

94 [59-1, Arapça] Yayabaşılar beytülmâl emîninceзaptedilen muhallefâtın vârise iadesi / 84

95 [59-2, Arapça] Mehmed b. Abdüllatif'in zenci kölesini âzat ettiği / 84

96 [60-1, Arapça] Kasap Memi b. Sinan'ın beytülmâlce zaptedilen muhallefâtının vârislerine iadesi / 84

97 [61-1, Arapça] Beytülmâlce zaptedilen muhallefâtın vârise iadesi / 85

98 [62-1, Arapça] Piyale Bey b. Abdullah'ın beytülmâlce zaptedilen muhallefâtından borcunun ödenmesi / 86

99 [65-1, Arapça] Hac için vasiyet edilen paranın beytülmâlce zaptedilen muhallefâttan ödenmesi / 86

100 [66-1, Arapça] Beytülmâlce zaptedilen muhallefâttan Ayşe Hatun Vakfı'nın alacağının ödenmesi / 87

101 [67-1, Arapça] Noksan hüccet / 87

102 [67-2, Arapça] Beytülmâlce zaptedilen muhallefâtın vârise iadesi / 87

103 [68-1, Arapça] Noksan hüccet / 88

104 [68-2, Arapça] Beytülmâlce zaptedilen muhallefâttan vasiyet gereği sülüsü çıkarıldıktan sonra kalanın vârislere iadesi / 88

105 [68-3, Arapça] Zeyni Hatun bt. Şucâ'ın sâbit olan mehir alacağının yarısını alıp kalan yarısından vazgeçtiği / 89

106 [69-1, Arapça] Noksan hüccet / 89

107 [69-2] Velensenin yükünün Selanik'ten İstanbul'a beşer altına getirilmesine dair / 89

108 [69-3] Ölen yahudinin icâresinde bulunan dükkânın borçlarını ödemek için on yıllığına kiraya verilmesi / 90

109 [70-1, Arapça] Davalının yün bedelinden üzerinde kalan parayı Hazîne-i Âmire'ye teslim için Yanbolu kazası beytülmâl-i hâs emînine verdiği / 91

110 [71-1, Arapça] Buhurcu Pîrî deyû meşhur şahsın oğlunun davası (noksan) / 91

111 [72-1, Arapça] Bursa'da ölen tacirin zaptedilen muhallefâtından karısının mehri ve miras hissesinin ödenmesi / 92

112 [73-1, Arapça] Mehmed b. Davud'un zaptedilen muhallefâtının iki küçük oğluna iadesi / 92

113 [73-2, Arapça] Alemşah Hatun'un, kardeşi Pîr Çelebi'yi bütün davalardan ibrâ etmesi / 93

114 [74-1, Arapça] Muhallefâtta yer alan Üsküblü mahallesindeki evin müzâyede ile satıldığı / 94

115 [75-1, Arapça] Noksan hüccet / 94

116 [75-2, Arapça] Sefer b. Mustafa'nın Ali b. Süleyman'a olan borcunun ödendiği / 95

117 [75-3, Arapça] Hasan b. Mesih Çelebi'nin beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtından karz borcunun ödenmesi / 95

118 [76-1, Arapça] Muhallefâtı beytülmâlce zaptedilen Ramazan b. Abdullah'ın Mehmed Çelebi Vakfı'na olan borcunun ödenmesine dair / 96

119 [76-2, Arapça] Hâkimin, babası ölen Mümine bt. Ahmed'e vasî atadığı / 96

120 [77-1, Arapça] Noksan hüccet / 96

121 [78-1, Arapça] Muhallefâtı beytülmâlce zaptedilen Kasap Memi b. Sinan'ın muhallefâtının vârislerine iadesi / 97

122 [79-1, Arapça] Köle olduğu iddiasıyla yakalanan Pervane b. Abdullah'ın aslen hür olduğu / 97

123 [79-2, Arapça] Beytülmâlce el konulan akçenin vârise iadesi / 98

124 [80-1, Arapça] Vedîa olarak bırakılan eşyanın muhallefâttan iadesi / 98

125 [81-1, Arapça] Mehmed Bey b. Sinan Paşa'nın, annesi ile olan mehir ve ev hissesi davalarında sulh olması / 99

126 [82-1, Arapça] Keçeci Hâce Sinan Vakfı'nın alacağının borçlunun muhallefâtından alınması / 99

127 [82-2, Arapça] Mehmed Giray Hân b. Devlet Giray Han'ın câriyesi olarak tutulan Şah Hûbân bt. Abdullah'ın hürriyetine hükmedilmesi / 100

128 [83-1, Arapça] Beytülmâlce muhallefâtından beş bin akçe kabzedilen Mehmed b. İbrahim'in mirasçılarına bu meblağın iadesi / 100

129 [84-1, Arapça] Beytülmâl emînince kabzedilen muhallefâtta alacak iddiasının kabulü / 101

130 [85-1, Arapça] Beytülmâl emînince kabzedilen Cafer Bey b. Ahmed'in muhallefâtının mirasçılara iadesi / 101

131 [86-1, Arapça] Süleyman Bey b. Hacı Ahmed'in, Sultan Cihangir mahallesindeki avlu duvarını Aydın livası beyi Hasan Bey b. Abdurrahman'a satması / 102

132 [86-2, Arapça] Ahmed b. Abdullah'ın miras yoluyla kendisine intikal eden evdeki dörtte bir hissesini satması / 103

133 [87-1, Arapça] Mihriban bt. Abdullah'ın câriye bedelinden 60 altın alacağını aldığı / 103

134 [87-2, Arapça] İskender Ağa Vakfı'nın mütevellîsinin vakfın önceki mütevellîsi üzerinde olan alacağını üç ayda bir ödemek üzere taksitlendirmesi / 104

135 [88-1, Arapça] Muhallefâtı beytülmâlce kabzedilen Cihanbaht bt. Sinan adlı kadının kocasına miras hissesine karşılık gelen meblağın ödenmesi / 104

136 [89-1, Arapça] Beytülmâl emînince kabzedilen Hâce Şerîf b. Hüseyin el-Cevherî'nin muhallefâtında bulunan mücevherâtın mirasçılara iadesi / 105

137 [90-1, Arapça] Yaya Bâli b. Mahmud'un beytülmâlce el konulan muhallefâtının mirasçısına iadesi / 105

138 [91-1, Arapça] Yaya Mustafa b. Yusuf'un beytülmâlce el konulan muhallefâtının mirasçısına iadesi / 106

139 [92-1, Arapça] Noksan hüccet / 106

140 [93-1, Arapça] Şem'î bt. Mustafa'nın, Sinan Ağa Vakfı'ndan ödünç aldığı / 107

141 [93-2, Arapça] Ekmekçibaşı Mustafa Bey b. Süleyman'ın evini vakfetmesi / 107

142 [95-1, Arapça] el-Hâc Davud b. Abdullah'ın para vakfı tesisi / 108

143 [96-1, Arapça] Fâtıma Hatun'un muhallefâtındaki hisse ile ilgili davadan ibrâ / 109

144 [96-2] Nazar b. Veli adlı esircinin satın aldığı câriyenin sağ salim olduğu / 109

145 [96-3, Arapça] Kadı Mahmud Çelebi'nin Rus asıllı kölesini âzat etmesi / 110

146 [96-4, Arapça] Temeşvar Kalesindeki Mehmed Çelebi b. Süleyman Bey evkafının vâkıfta karzdan alacağı olduğu / 110

147 [97-1, Arapça] Mustafa Bey b. Abdullah ile zevcesi Sâliha bt. İlyas'ın muhâlaa yapmaları / 111

148 [98-1, Arapça] Karzdan ve at bahasından olan alacağın ödendiği / 111

149 [98-2, Arapça] Sultan Selim Han'ın kölesini âzat etmesi / 112

150 [99-1, Arapça] Rehin bırakılan mallarla ilgili davada vekâlet verilmesi / 112

151 [99-2, Arapça] Maraş Beylerbeyi Mehmed Paşa b. merhûm Sefer Ağa'nın ödünç aldığı / 112

152 [100-1, Arapça] Noksan hüccet / 113

153 [101-1, Arapça] Pîrî Çelebi b. Hayreddin'in, Alemşah Hatun bt. Hayreddin adlı kız kardeşine evini satması / 113

154 [102-1, Arapça] Ayasofya Câmi'-i kebîri yakınındaki Üsküblü mahallesinde kain evin Ferruh Bey'e satılması / 114

155 [103-105, Arapça] Şeyh Bâli Efendi'nin para vakfı tesisi / 114

156 [105-1, Arapça] Hür olduğunu ispat eden câriyenin satılmasından dolayı satıcının semeni iade etmeyi kabul etmesi / 116

157 [105-2, Arapça] Haleb kadısı mevlânâ Ali b. Yusuf'tan gelen nakl-i şehâdet / 116

158 [106-1] Fener kazasında sâkin olan zimmîlerin 983 senesindeki cizyelerinin alındığı / 117

159 [107-1, Arapça] Asılarak öldürülen Süleyman b. Abdullah'ın beytülmâlce el konulan muhallefâtının kızlarına iadesi / 117

160 [107-2, Arapça] Muhallefâtı beytülmâlce zaptedilen Hacı Hamza b. Resul'ün alacaklısının muhallefâtta istihkak iddiasının kabulü / 118

161 [108-1, Arapça] Köle olarak tutulan Hasan b. Abdullah'ın hürriyetine hükmedilmesi / 119

162 [109-1, Arapça] Pîrî b. Abdurrahim'in beytülmâlce kabzedilen muhallefâtının mirasçılarına iadesi / 119

163 [109-2, Arapça] Hacı Hamza b. Resul'ün beytülmâlce kabzedilen muhallefâtından zevcesinin hisse ve mehrinin ödenmesi / 120

164 [110-1, Arapça] Berat çıkarılamaması nedeniyle daha önce verilen yirmi altının iadesi talebi / 121

165 [111-1, Arapça] Muhallefâtı beytülmâlce zaptedilen Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey zimmetindeki alacak iddiasının kabulü / 121

166 [111-2, Arapça] Beytülmâlce kabzedilen Hasan Çavuş b. Abdullah'ın muhallefâtında Mustafa Paşa Vakfı'nın alacak iddiasının kabulü / 122

167 [112-1, Arapça] Beytülmâlce kabzedilen Beşir Bey b. Abdi'nin muhallefâtından karısının mehir alacağına hükmedilmesi / 122

168 [112-2, Arapça] Beytülmâlce kabzedilen muhallefâttan alacak iddiasının kabulü / 123

169 [113-1, Arapça] Beytülmâlce kabzedilen Mehmed Çelebi b. Hasan Bey'in muhallefâtında karısının mehir, karz ve câriye bedelinden dolayı alacak iddiasının kabulü / 124

170 [114-1, Arapça] Beytülmâlce kabzedilen el-Hâc Abdi b. Durmuş'un tülbent bürgülerinin iadesi / 125

171 [115-1, Arapça] Ziyâde Hatun bt. Abdullah'ın dört çocuğa vasî atanması / 125

172 [115-2, Arapça] İsmihan Sultan'ın Efrenci asıllı kölesini âzat etmesi / 125

173 [115-3, Arapça] Dört küçüğün vasîsi olan Ziyâde Hatun bt. Abdi'nin vesâyetle ilgili hususlarda Osman b. Ali'yi tevkîl etmesi / 126

174 [116-1, Arapça] Mütevellî Hüseyin Bey'in Bâli Bey'e ev satışı (Noksan hüccet) / 126

175 [116-2, Arapça] Beytülmâlin, Şah Hûbân Hatun bt. Abdurrahim Vakfı'ndan alacağını aldığına dair / 126

176 [117-1, Arapça] Allahverdi b. Mehmed'in muhallefâtının vârislerine teslimi / 127

177 [117-2, Arapça] Hüseyin Çavuş b. Abdullah'ın muhallefâtının zaptedildiği / 127

178 [118-1, Arapça] Eynehan b. Abdullah'tan karısı Hasnâ bt. Hamza'ya miras yoluyla intikal eden ev hakkında / 128

179 [118-2, Arapça] Eynehan b. Abdullah'tan zevcesi Hasnâ bt. Hamza'ya miras yoluyla intikal eden ev hakkında / 128

180 [118-3, Arapça] Halku'l-Vadi seferinde ölen Süleyman b. Abdullah'ın mirasçısı olarak Ali Bey b. Abdullah'ın kaldığı / 129

181 [119-1, Arapça] Noksan hüccet / 129

182 [119-2, Arapça] Hüseyin b. Abdullah'tan çocuk doğuran câriyesinin hürriyetini elde ettiği / 129

183 [119-3, Arapça] Hatice bt. Kasım'ın Ali Bey b. Abdullah'a evinin yarı hissesini sattığı / 130

184 [119-4] Emine bt. İlyas'a ait ev hissesinin satıldığı / 130

185 [120-1, Arapça] Ayşe Hatun bt. Abdullah'ın ölen kocası zimmetinde bulunan mehir alacağının muhallefâtından kendisine ödenmesi / 131

186 [120-2] Şaban Halife b. Cârullah'ın, vasîsi olduğu çocuğa babasından kalan mala ait hisselere haksız yere el koyduğu / 131

187 [121-1, Arapça] Mehmed Çelebi b. Süleyman Bey Vakfı mütevellîsi Müstedâm b. Abdullah'ın, vâkıfın muhallefâtından arta kalanın vakfa eklenmesine dair talebi / 132

188 [121-2, Arapça] Müteveffâ Ramazan b. Abdullah'ın zevceleri Kamer bt. Abdullah ve Hümâ bt. Abdullah'ın terekeye ilişkin talepleri / 133

189 [122-1, Arapça] İnci bt. Sinan'ın ölen kocası Sinan b. Abdullah'tan mehir alacağı / 134

190 [123-1, Arapça] Ali Çelebi b. Mahmud Çelebi'nin Mehmed Bey b. Hamza'dan olan alacağı / 134

191 [123-2, Arapça] Aydın b. İsa'nın Bosna asıllı kölesini âzat etmesi / 135

192 [123-3, Arapça] Aydın b. İsa'nın Bosna asıllı kölesini âzat etmesi / 135

193 [124-1, Arapça] Mehri bt. Abdullah ve Yasemin bt. Abdullah adlı câriyelerin Sâliha Hatun bt. Sinan'a teslimi hakkında / 136

194 [124-2, Arapça] Ali Bey b. Kurd Bey'e ait ev hissesinin Mustafa Paşa b. Abdurrahim'e satılması / 136

195 [125-1, Arapça] Mustafa b. Mehmed'in Hüseyin b. Abdullah'tan Ermeni köle satım bedeli olarak 40 altın aldığı / 137

196 [125-2, Arapça] Emine bt. Abdullah'ın Sefer b. Ahmed adlı sâbık kocasından mehir alacağı hakkında / 137

197 [125-3, Arapça] Ahmed Ağa b. Abdurrahman'ın evini Hüseyin b. Resul'e sattığı / 138

198 [125-4, Arapça] Müteveffâ Topçu Yusuf b. Abdullah'ın muhallefâtında bulunan evin Mahmud b. Ramazan'a satıldığı / 138

199 [126-1] Ekmekçi Başı Kasım Ağa b. Abdülmennân'ın bir kısım malları Kasım Bey b. Abdullah'a âriyet verdiği / 138

200 [126-2] Hâslar Subaşısı Hüseyin b. Mustafa'nın Mehmed Bey b. Abdullah'tan iltizâm dolayısıyla alacağı olduğu / 139

201 [127-1, Arapça] Mustafa Çelebi b. Abdurrahman'ın Hasan Bey b. Mehmed'i Barto Paşa zimmetinde bulunan alacağını tahsil için vekil kılması / 140

202 [127-2, Arapça] Bedreddin Halife'nin elinde bulunan *Esbâbü'l-alâmât fi't-tıb* adlı kitabın Hasan b. Halil'e ait olduğu / 140

203 [128-1] Osman b. Abdullah ile Defter-i hâkânî kâtibi Mustafa Çelebi arasında timar meselesi yüzünden çıkan ihtilafa dair / 141

204 [128-2, Arapça] Emine Hatun bt. Hacı Nasuh'un müteveffâ Ahmed b. Abdullah'tan karzdan dolayı olan alacağının muhallefâtından tahsili / 141

205 [128-3] Sekbanbaşı Mehmed Bey'in, karısı Ayşe Hatun'u Kur'an okurken görüp küfür etmesinden dolayı boşanmalarına hükmedildiği / 142

206 [129-130, Arapça] Cennet bt. Sinan'a ait mülkün vakfedildiği / 142

207 [131-1, Arapça] Emine Hatun bt. Mehmed Bey'in evini kızları Ayşe ve Fâtıma'ya satması / 144

208 [131-2, Arapça] Ali Çelebi b. Mahmud Çavuş'un Mehmed Çavuş b. Mustafa Çavuş'tan alacağı olduğu / 144

209 [131-3, Arapça] Mehmed ve Lütfi'nin babalarının muhallefâtını elinde bulunduran vasî Hürrem Bey'de olan alacakları / 145

210 [132-1, Arapça] Müteveffâ Cafer b. Abdullah'ın muhallefâtının vârisi ve amca oğlu Yakub b. Abdullah'a teslimi / 145

211 [132-2, Arapça] Za'îm İbrahim'in zaîm Seydi Bey'e borcu olduğu / 146

212 [132-3] Mesih Paşa içinde çocuklara Kur'an öğretecek olan Mehmed b. Mehmed'in menzile tayinine dair / 146

213 [133-1] Kurd Kethüdâ ve karısı Hasnâ'ya ait olan câriyeler ve diğer mallara dair / 146

214 [134-1, Arapça] Silahdar Mustafa Bey'in kölesini mükâtebe yoluyla âzat ettiği / 147

215 [134-2, Arapça] Hüsrev Kethüdâ'nın Arnavut asıllı kölesini âzat ettiği / 147

216 [135-1, Arapça] Pervane Bey'in Rus asıllı kölesini âzat ettiği / 148

217 [135-2, Arapça] Hüseyin Bey b. Abdülmecid'in Bosna asıllı kölesini âzat etmesi / 148

218 [135-3, Arapça] Emine bt. Mustafa ve Hanife bt. Hüseyin'e verâset yoluyla intikal eden mallara dair / 149

219 [136-1, Arapça] Nesli Hatun bt. Mustafa'nın ölen kocası zimmetinde mehirden dolayı olan alacağının muhallefâttan kendisine verilmesi / 149

220 [136-2, Arapça] Ayşe ve Zahide'nin ölen Yusuf b. Hüseyin'in vârisleri olduğu / 150

221 [137-1, Arapça] Ahmed b. Abdülkerim'in âzatlı kölesinin vârisi olduğu / 151

222 [137-2, Arapça] Allahverdi b. Mehmed'in mirasçılarının Mehmed, Ahmed ve Emine adlı küçükler olduğu / 151

223 [138-1, Arapça] Kamal adlı yahudinin ölen Bayezid Bey zimmetindeki alacağı / 152

224 [138-2, Arapça] Emine bt. Memi'nin aslen hür olduğu / 152

225 [138-3, Arapça] Mehmed Çelebi b. Celal Bey'in annesine evini, arazisini ve kölelerini sattığı / 153

226 [139-1, Arapça] Neslihan Hatun Sultan'ın evini Mihrimah Sultan bt. Sultan Süleyman Han'a sattığı / 153

227 [140-1, Arapça] Neslihan Sultan bt. İhtiyar Bey'in evini Ayşe Hatun'a satmasından sonra akde karşılıklı olarak son verildiği (ikâle) / 154

228 [140-2, Arapça] Zahide Hatun bt. Abdullah'ın kocası Ali b. Abdullah'a ait evin yarı hissesini satın aldığı / 155

229 [141-1, Arapça] Nisâ Hatun bt. Abdullah ve Hümâ Hatun bt. Abdullah'ın Mustafa Çelebi b. Ferhad Bey'e evlerini ve öküzlerini sattığı / 155

230 [141-2, Arapça] Ali b. Ahmed'in, muhallefâtı beytülmâlce zaptedilen el-Hâc Ahmed b. Abdullah'ın vârisi olduğu / 156

231 [142-1] Mehmed Bey'in borcundan dolayı emlâkinin satılıp borcunun beytülmâle ödendiği / 156

232 [142-2, Arapça] İbrahim Çelebi'nin muhallefâtından hak sahiplerinin mallarını almaları / 157

233 [143-1, Arapça] Süleyman b. Abdullah'ın evini ölene kadar oturması şartıyla oğluna hibe ettiği / 157

234 [144-1, Arapça] Sultan Murad b. Sultan Selim Han'ın kölelerini âzat ettiği / 158

235 [144-2, Arapça] Kölelerin âzat edildiği / 158

236 [145-1, Arapça] İlyas b. Yusuf'un vârislerinin tespiti ve muhallefâtının onlara teslimi / 159

237 [146-1, Arapça] Mehmed Çelebi b. Alaaddin'in Ferruh Kethüdâ b. Abdurrahman'a at satımından borcu olduğu / 160

238 [146-2, Arapça] İslâm b. Hayrullah'ın vârislerinin tespiti ve muhallefâtının teslimi / 160

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ

GALATA MAHKEMESİ

5

NUMARALI SİCİL

(H. 983-984 / M. 1575-1576)

1 [1-1, Arapça] Noksan ve yıpranmış vakfiye (özet tercüme)

(…) Vâkıf, kārî için bir akçe şart etti. İmâm olan kimesneye de böyle şart etti. Ayrıca mescidde, tecvîd ilminde mâhir, kırâat ilmine, kavl ve rivâyetlere vâkıf, kırâat ilmindeki eimme-i ihtiyâra âid kütüb-i mu'tebereyi öğretmeye kādir, aşr-ı şerîf okuyabilen, Kur'ân'ı anlatıp yayarak ihyâ eden müstekar kavâ'idi öğreten mücevvid bir şeyh bulunmasını şart etti. İmâm Muhammed Ebû Mehmed el-Kasım eş-Şâtibî'nin Kasîde[-i lâmiye]sini ve Muhammed el-Cezerî'nin şerhini ve gayrısının kütüb-i mu'teberesini okutmasını şart etti. Mescidde on kārî bulunmasını şart etti. Mezbûr şeyhe yevmî on beş akçe ta'yîn etti. Her talebe için günde bir def'a En'âm sûresini okuyup vâkıfın rûhuna hediye etmeleri şartıyla yevmî iki akçe ta'yîn etti. Mübeyyiz-i kütüb ve muhâfız-ı kütüb istihdâm edilmesini şart etti. Mescid-i mezbûrun hasırı için yevmî iki akçe ta'yîn etti. Vâkıf-ı mezbûr cemî'-i meblağ-ı mezbûru tescîl maksadıyla mütevellî nasb ettiği Pîrî Halîfe'ye teslîm etti. Mütevellî de tesellüm etti. Vâki' ikrâr mütevellî-i merkūm tarafından tasdîk edildi. Vakıf işi tamâmlandığında hâkim-i muvakki' ri'âyeti lâzım gelen husûslara ri'âyet ederek vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmuna hükm etti ve vakfı mer'î ve mu'teber olarak tescîl etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Cumâdelûlâ sene 984.

Şuhûdü'l-hâl: [Kıdvetü'l-mevâ]lî Mehmed Çelebi Efendi el-(…) eş-şehîr bi Çeke Mehmed Çelebi, kıdvetü'l-mevâlî Mehmed Çelebi Efendi b. Mahmud Çelebi eş-şehîr bi'l-Müderris- zâde, Abdullah Efendi, Ahmed b. Süleyman ve gayruhüm

2 [2-1, Arapça] Hüseyin b. Mustafa'nın kız kardeşinden kalan miras payını alması hususunda Mehmed b. Kasım'a vekâlet vermesi

Hüseyin b. dellâk Mustafa, Zağra-i Eski kasabasında fevt olan Ayşe bt. Yusuf nâm ana bir kız karındaşından kendisine irs-i şer'le intikāl eden ve Ayşe'nin Abdi ve Hasan b. Yusuf nâm baba bir karındaşları tarafından zabt edilmiş bulunan muhallefâtın kabz ve kendisine îsâli için sâhib-i hâze'l-kitâb Mehmed b. Kasım'ı vekîl ta'yîn etti. Mehmed b. Kasım vekâlet-i mezbûreyi kabûl etti.

Cerâ zâlike ve hurrire [fî] 6 Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Mustafa, İsmail b. Abdullah, Yusuf b. Ahmed

3 [2-2, Arapça] Kâtip İbrahim Çelebi b. Halil'in Mehmed Çelebi b. İbrahim'e borçlu olduğu

Rusçuk kasabasından kâtib İbrahim Çelebi b. Halil, hâmil-i hâze'l-kitâb Kadı Mehmed Çelebi b. İbrahim'e deyn-i şer'îden dolayı râyicü'l-vakt altı bin altı yüz

akçe tutarında borcu olduğunu ikrâr etti. Vâki‘ ikrâr dâyin-i mezbûr tarafından bi’l-muvâcehe tasdîk edildi.

6 Şa‘bân sene 983.

Şuhûdü’l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Osman b. Abdullah

4 [2-3, Arapça] Mahmud Bey b. Mehmed’in mirasçılığına karşı vekil tayini

Vasîsi müteveffâ Mehmed b. Ahmed tarafından zabt edilen muhallefâtın sâhibi olan müteveffâ Mehmed b. Kaya nâm sagîrin dayısı ve vârisi Mahmud Bey b. Mehmed nâm hasm-ı şer‘î mahzarında, Behram b. Abdullah ve İbrahim b. Abdullah nâm kimesnelerin şehâdetleriyle, mezkûr vasî Mehmed’in zevcesi Şah Hûbân bt. Mustafa ve kızı Emine’nin muhallefât-ı merkûme ile alâkalı husûslarda Mahmud Bey b. Mehmed’e karşı Şükrullah Bey b. Haydar’ı vekîl ta‘yîn ettikleri sâbit oldu. O da vekâlet-i mezbûreyi kabûl etti.

12 Şa‘bân sene 983.

Şuhûdü’l-hâl: Fahrü’l-akrân Mustafa Çavuş b. Abdullah, Hüsrev b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Mahmud Çelebi b. Ali, İsmet b. Abdullah, Rüstem b. Abdullah, Sinan b. Abdullah ve gayruhüm mine’l-hâzırîn

5 [3-1, Arapça] Hızır b. Abdullah’ın beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtının mirasçıya teslimi

Râcil Mehmed Bey b. Derviş ve Râcil Hüseyin b. Abdullah, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü’l-akrân Hasan Subaşı b. Abdullah mahzarında, Mehmed b. Ahmed’den sâdır olan da‘vâ-yı sahîha-i şer‘iyyede gıbbe’l-istişhâdi’ş-şer‘î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde‘î-i mezkûr, mahmiye-i Kostantıniyye’de bulunan râcilîn odalarında fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr tarafından zabt edilen, kırk ikinci râcilîn bölüğünden râcil Hızır b. Abdullah’ın amca oğlu ve usûbe-i nesebiyye cihetiyle vârisidir. Zira müdde‘î-i mezbûr, Lendelko’nun oğludur. Müteveffâ-yı mezbûr da İstoyan’ın oğludur. Merkûm Lendelko ile mezbûr İstoyan baba bir karındaştırlar; babaları Yorgi v. Yani’dir. Mîrâs ona münhasır olup müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtının ona teslîmi lâzımdır. Müdde‘î-i mezbûrun zamânın Karcık kazâsı kadısı mevlânâ Abdülkerim b. Kemal’den vârid olan, mazmûnu bimâ hüve tarîkü’s-sübût şer‘an sâbit hücceti emîn-i mezbûrun mahzarında ibrâz etmesinden ve isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Ahmed Bey b. Abdullah ve Yusuf b. Mustafa’nın şehâdetleriyle sâbit ve şehâdetlerinin ba‘de şerâiti’l-kabûl inde’ş-şer‘ makbûl ve mu‘teber olmasından sonra mûcebince hükm edildi.

13 Şa‘bân sene 983.

Şuhûdü’l-hâl: Osman b. Abdullah er-Râcil, Hasan b. Abdullah, Hüseyin b. Sâfî

6 [3-2] Rusçuk'ta Lom nehri üzerindeki değirmenin mülkiyeti

Kasaba-i Rusçuk'dan kâtib İbrahim b. Halil mahfil-i şer'-i şerîfde ikrâr edip kazâ-i Rusçuk tevâbi'inden karye-i Basarya kurbunda Lom nâm nehir üzerinde dâir İstoni Dimitri değirmeni demekle ma'rûf bir sakf içinde iki göz vakıf değirmeni şeyhülislâm fetvâ-yı şerîfesi mûcebince mîrî cânibinden bey' olundukda işbu hâmil-i hâze'l-kitâb Mehmed Çelebi b. İbrahim Bey malı ile iki yüz filoriye merkūm Mehmed Çelebi için iştirâ ettim zikr olunan değirmen el-ân mûmâ-ileyh Mehmed Çelebi'nin mülküdür deyip mukırr-ı mezbûru müşârun-ileyh Mehmed Çelebi vicâhen tasdîk ettikde vâki' hâl gıbbe't-taleb ketb olundu.

Evâil-i Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Mustafa b. Bâli

7 [4-1, Arapça] Sinan b. Abdullah'ın beytülmâl emîni tarafından zaptedilen muhallefâtının mirasçıya teslimi

El-Hâc Şaban b. Ali ve el-Hâc Ali b. Yusuf ve Mehmed b. Mustafa nâm kimesneler, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni olan fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ile kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Mehmed b. Süleyman'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede, gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki müdde'î-i mezbûr, Sofya kasabası mahallâtından Kuruçeşme mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı Sofya kazâsında vâki' beytülmâl-i hâs emîni tarafından zabt edilen Debbâğ Sinan b. Abdullah nâm kimesnenin kızının oğlu ve vârisidir. Muhallefâtından 981 senesi Zilka'desi'nin on altıncı gününde râyicü'l-vakt on dokuz bin altı yüz yetmiş sekiz akçesi Rumeli vilâyeti beylerbeyi kapısında kāid olan Sinan Bey b. Abdullah tarafından kazâ-i mezbûrda vâki' mukāta'alarda kāid-nâzır olan Mustafa Bey b. Abdullah ile göndermek sûretiyle Hazîne-i âmire'ye ulaşmışdır. Müdde'î-i mezbûr, Katrin bt. Maryo'nun sadrî oğludur. Katrin ise müteveffâ-yı mezbûrun sulbî kızıdır. Bu sebeble ona vâris olma hakkı müdde'îye âiddir ve hak sâhibi de odur. Muhallefâtının da ona teslîmi lâzımdır. Zamânın Hayrabolu kazâsı kadısı mevlânâ Ramazan b. Davud'dan vârid olan hüccetin emîn-i mezbûrun oğlu Mehmed Bey mahzarında, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlün şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra ve şehâdetlerinin ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmasının ardından mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire 17 Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ kadı Muhyiddin b. Hasan, kāid Sinan Ça[vuş] b. Ali Bey

8 [5-1, Arapça] Noksan hüccet

Şeyh Abdülkerim [b.] Mehmed ve Fahreddin b. İbrahim, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni olan fahrü'l-akrân Mehmed Bey b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah'ın mahzarlarında Yusuf b. Şerefeddin'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki ( ).

9 [6-1, Arapça] Noksan hüccet

İlyas b. Derviş ve Ali b. Ahmed, Dîvân-ı âlî'de şehâdet ettiler ki ( )

10 [6-2, Arapça] Vâkıfın beytülmâlce zaptedilen muhallefâtından üçte birinin vakıf lehine yaptığı vasiyet gereği vakfa eklenmesine hükmedilmesi

Mehmed b. Hasan ve Perviz b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, bazı muhallefâtı beytülmâl emîn-i sâbıkı Ahmed Çavuş b. Kasım yediyle zabt edilen -ki bunlar 982 senesi Zilka'desi'nin yirmi beşinci gününde râyicü'l-vakt yüz yetmiş bin üç yüz kırk altı akçe, 983 senesinin gurre-i Rebî'ulevvelinde iki yüz on dokuz bin sekiz yüz kırk altı akçe, aynı ayın yirmi dokuzuncu gününde altmış yedi bin iki yüz yirmi bir akçe, 983 senesinin Cemâziyelevvel ayının yirminci gününde on beş bin akçe mezkûr Ahmed Çavuş eliyle Hazîne-i âmire'ye, 983 senesinin Rebî'ulâhir ayının yirmi beşinci günü otuz bir bin sekiz yüz elli yedi akçe, 983 senesi Rebî'ulâhir ayının sekizinci gününde beş yüz doksan iki bin akçe Bey Çavuş b. Abdurrahman eliyle Hazîne-i âmire'ye, 983 senesinin Rebî'ulevvel ayının yirmi altıncı günü bin doksan bir akçe Mustafa Çavuş eliyle Hazîne-i âmire'ye, kalan iki yüz seksen dört bin altı yüz seksen beş akçe ise şer'an üzerine sâbit olan borçların edâsından sonra Hazîne-i âmire'ye intikāl etmişdir- Cimcime Defterdâr deyû ma'rûf merhûm Mehmed Çelebi b. Süleyman Bey'in Temeşvar kal'asında vakf ettiği vakıfların mütevellîsi olan Müstedâm b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, Müteveffâ-yı mezkûr, evkāf-ı merkūmeye ilâve etmek için hâl-i hayâtında sülüs-i mâlını vasiyyet etti. Bu mikdâr râyicü'l-vakt doksan dört bin sekiz yüz doksan beş akçedir. Ve müdde'î-i mezbûru vasiyyetinin tenfîzine ve mesârife sarf etmeye vasî secti. Mütevellî-i mezbûr da vesâyet-i mezbûreyi kabûl etti. Zamânın Temeşvar kazâsı kadısı mevlânâ Mehmed Çelebi'den vârid olan hüccetin emîn-i mezbûr mahzarında, isimleri zeyl-i kitâbda muharrer Hüseyin b. Pîrî ve Perviz b. Abdullah

ve Hasan b. Turfan nâm udûl-i Müslimînin şehâdetleriyle sâbit olmasının ve şehâdetlerinin ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmasının ardından mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâhiri şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Abdullah, Ali b. Abdullah, İlyas b. Abdullah

11 [7-1, Arapça] Beytülmâl alacağı için satılan evin bir kısmında istihkak tahakkuku nedeniyle evi satın alana on yedi bin akçe iadeye karar verilmesi

Silahdâr Ali Bey b. Abdullah ve Ferhad Bey b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah'ın mahzarlarında fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim merhûm Lütfi Paşa'nın oğlu Mahmud Bey'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezkûrun Hazîne-i âmire'de râyicü'l-vakt on yedi bin akçe hakkı vardır. Zira mahmiye-i Edirne'de vâki' At Pazarı mukāta'asının iltizâmla emîn-i sâbıkı olan Arşıncı Hüseyin nâmıyla meşhûr Hüseyin b. Ali'nin mukāta'a-i mezbûre mahsûlünden üzerinde kalan beytülmâl için tahsîl edilecek mallarının tahsîli için ta'yîn edilen silahdâr Mehmed Bey b. Mustafa nâm kimesne, mültezimin (Arşıncı Hüseyin'in) mahmiye-i Edirne mahallâtından Kurd Hâce mahallesinde kâin, bir tarafdan tarîk-ı âm, diğer tarafdan Mihri Hâtun bt. Abdullah mülkü, diğer tarafdan da Derviş b. Ahmed mülküne müntehî bulunan menzilini cümle hukukuyla müdde'î-i mezbûra satdı. Müdde'î-i mezbûr da râyicü'l-vakt yirmi dört bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile ondan iştirâ etti. Lâzım gelen harcların çıkarılmasından sonra yirmi üç bin yedi yüz altmış akçe o zamânki mahmiye-i Edirne kadısı kıdvetü'l-muhakkikīn mevlânâ Fahreddin Çelebi Efendi'nin irsâliyle Hazîne-i âmire'ye intikāl etti. Sonra mültezim-i mezbûrun Âdile bt. Mehmed nâm zevcesi menzilin on yedi bin akçelik kısmının kendi mülkü olduğunu isbât etti. Rücû' hakkı müdde'îye âid olduğundan menzil-i mahdûd-ı mezbûra ödenen semenin bu kısmının müdde'îye i'âdesi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sânî min Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Mahmud, Mehmed b. Hüseyin, İlyas b. Ali

12 [8-1, Arapça] Hayreddin Paşa'nın kızı Fâtıma Hatun'un miras hissesiyle ilgili davada Mehmed Bey b. Hasan Paşa ile sulh olması

Merhûm Hayreddin Paşa'nın kızı Fâtıma Hâtun kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr müsâlaha ikrârına vekâleti Emir b. Musa ve Şeyh b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olan fahrü'l-müderrisîn mevlânâ Müyesser Efendi b. Ramazan nâm vekîl, Mehmed Bey b. merhûm Hasan Paşa b. merhûm-i mağfûr Hayreddin Paşa ile sulh olduğunu bi'l-vekâle ikrâr etti. Mehmed Bey de, Fâtıma Hâtun'a merhûm Hayreddin Paşa'dan irs-i şer'le intikāl eden kazâ-i Havâss-ı Kostantıniyye tevâbi'inden Beşiktaş'ta kâin, iki tarafdan tarîk-ı âm ile, bir tarafdan Beşiktaş vâdisi deyû bilinen vâdi ile, diğer tarafdan da Yahşi Çelebi vakfı ile mahdûd bulunan bahçeden neş'et eden mîras hissesiyle alâkalı da'vâda iki bin beş yüz sahîhü'l-ayâr ve tâmmü'l-vezn altın vererek onunla sulh oldu. Mezkûr Mehmed Bey, hisse-i mezbûreye müte'allik da'vâda meblağ-ı merkūm üzerinde onunla sulh olduğunu ikrâr etti. Vâki' ikrâr, tarafeynce bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 28 Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Kıdvetü'l-akrân Cafer Ağa b. (…), Hızır Bey b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

13 [9-1, Arapça] Mehmed Bey b. Hasan Paşa'nın Ahmed Bey b. Abdullah'tan talep ettiği on bin altın alacak iddiasının ikrâh nedeniyle reddi

Fahrü'l-akrân Mehmed Bey b. merhûm Hasan Paşa b. merhûm Hayreddin Paşa, Ahmed Bey b. Abdullah üzerine da'vâ ve iddi'â edip dedi ki: Babam mezbûr Hasan Paşa'nın senin zimmetinde on bin sahîhü'l-ayâr ve tâmmü'l-vezn altın alacağı vardı. Ve dahi sen de Cezâyir-i garb'da Kadı Davud huzûrunda böyle ikrâr etmişdin. Sonra babam Hasan Paşa vefât etti ve mezkûr on bin altın irs-i şer' ile bana intikāl etti. El-ân onu senden taleb ederim. Ahmed Bey'e sorulduğunda ona bu meblağ borcum olduğunu ikrâh altında ikrâr etmişdim deyû cevâb verdi. Müdde'î-i mezkûr Mehmed Bey ikrâh iddi'âsını inkâr etti. Mezkûr Ahmed Bey'den sıdk-ı makāli için beyyine taleb edildiğinde, mevlânâ müezzin Ahmed b. Abdullah ve sâhib-i timar Hasan Bey b. Abdullah ve Ferruh Bey b. Abdullah ve Sefer Reis b. Behram ve Hacı b. Abdullah, mezbûr Mehmed Bey'in mahzarında Ahmed Bey meblağ-ı mezbûru ikrâh ile ikrâr etti; biz de buna o zamân şâhid olduk deyû şehâdet ettiler. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâdis aşer min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mübâşir Halil Bey b. Pîrî, İlyas b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah

14 [9-2, Arapça] Şah Hûbân Hatun Vakfı'nın ev satışı (noksan)

Kıdvetü'l-muhadderât umdetü'l-muvakkarât Şah Hûbân Hâtun bt. Abdullah vakfı'na mütevellî olan fahrü'l-akrân Hüseyin Çelebi b. İlyas, mahmiye-i Kostantıniyye'de bulunan Kapan-ı meyve mukāta'ası emîni ve mültezimi Veli Bey b. Abdullah'dan istiğlâl maksadıyla iştirâ ettiği mahmiye-i mezbûre mahallâtından Debbâğzâde mahallesinde vâki' iç ve dış avlulu, hudûdu bir tarafdan Ali b. Pîrî mülküne diğer tarafdan Müsli bt. Şeyh Sinan mülküne, iki tarafdan da tarîk-i âma müntehî cemî'-i menzili, râyicü'l-vakt kırk bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûzla sâhib-i hâze'l-kitâb Bâli Bey b. Ali'ye bey' edip semeni kabz ettiğini ikrâr etti. (…)

15 [10-1, Arapça] Nisâ Hatun'un bin akçe mehir alacağına hükmedilmesi (noksan)

( ) … hukūken üzerine sâbit olan borçlar ödendikden sonra muhallefâtından Hazîne-i âmire'de kalan mikdâr beş bin üç yüz otuz dört akçe olup kendisine teslîm edilmesi lâzım gelen şer'î hisse mikdârı bin üç yüz otuz üç akçedir. Şehâdetleri ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince hükm edildi. Sonra şâhidân-ı mezkûrân beytülmâl emîni ve kâtibi mahzarında, vekîl-i mezbûrdan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet etti ki, müteveffâ-yı merkūmun zimmetinde müvekkile-i mezbûrenin nikâh esnâsında ma'kūdun aleyh mehir alacağından râyicü'l-vakt bin akçe hakkı vardır. Muhallefâtından el-ân bunun da teslîmi lâzımdır. Mehr-i merkūmu ya da bir kısmını ondan veya vekîlinden almadığına, kendisi adına kabz edilmediğine, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, alacağına mukābil rehin almadığına dâir mezbûre Nisâ Hâtun'a Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra şehâdetleri ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Halîfe b. Abdullah, Hacı Mahmud b. Hacı Mehmed, İlyas Ağa b. Abdullah

16 [10-2, Arapça] İbrahim Bey b. Abdullah'ın at satım bedeli olarak Rıdvan Bey b. Mehmed'de yirmi beş altın alacağı olduğu

Beşir b. Ferhad ve Bâli b. Süleyman nâm kimesneler, Rıdvan Bey b. Mehmed mahzarında, İbrahim Bey b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, mezkûr Rıdvan Bey'in zimmetinde

müşterâ-i makbûz at bahâsından mezbûr da'vâcının yirmi beş tâmmü'l-vezn ve sahîhü'l-ayâr altın hakkı vardır. Şehâdetleri ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Rebî'ilâhir sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Abdullah, Ahmed b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf, Mahmud b. Abdullah

17 [11-1, Arapça] İsmail b. Paşabey'in kölesini tedbir yoluyla âzat ettiği

İbrahim b. Mahmud ve Hüsrev b. Hasan nâm kimesneler, bir deniz seferinde fevt olan İsmail b. Paşabey'in karındaşının oğlu ve vârisi Musa b. Mustafa mahzarında, şaşı gözlü, beyaz tenli, açık kaşlı, alnında eser-i cerh bulunan, Kıbrısiyyü'l-asl Yusuf b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, efendisi müteveffâ-yı mezbûr İsmail, hâl-i hayâtı ve kemâl-i sıhhatinde müdde'î-i mezbûr, müdebber-i mukayyed kölesi iken maraz-ı mevtimden kırk gün mukaddem benden hürsün diyerek onu tedbîr eyledi. Kırk günden ziyâde yaşadı ve iyileşdi. Şehâdetleri ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın şehâdetleri mûcebince mezkûr efendisinin malından âzâd olmasına mezheb-i muhtâra göre hükm edildi. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-ışrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Bey b. Abdullah, el-Hâc Ebû Bekir b. Abdullah, Halil b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

18 [11-2, Arapça] Mihriban Hatun bt. Abdullah'ın mehir ve miras payını alması hususunda Veli Çelebi b. Ali'ye vekâlet vermesi

Mevlânâ müezzin Abdülkādir b. Abdullah ve mevlânâ müezzin Hüsmen b. Mustafa'nın şehâdetleriyle, müteveffâ Şemseddin b. el-merhûm el-mağfûrun leh Muhyiddin Efendi'nin zevcesi Mihriban Hâtun bt. Abdullah'ın hâmil-i hâze'l-kitâb Veli Çelebi b. Ali'yi, hasm-ı şer'î mahzarında, nikâhı esnâsında ta'ahhüd edilen mehri ve müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtından irs-i şer'î ile kendisine intikāl eden hisse-i şer'iyyesini taleb etmeye, muhallefât-ı merkūmeyi zabt, kabz ve îsâle ve kabz ve îsâl için lâzım gelen husûsâta vekîl eylediği sâbit oldu. Mezbûr Veli Çelebi de vekâlet-i mezbûreyi kabûl etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 16 Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Hüsam b. Mustafa, Bâli b. Mahmud, İlyas b. Abdullah

19 [12-1, Arapça] Keyvân b. Abdullah'ın timar gelirinin verâseten oğluna intikal ettiği

Derviş b. Yusuf ve Mehmed b. Emin, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah'ın mahzarında, Mustafa b. Keyvân nâm sagīrin vasiyy-i muhtârı olan Abdi Çelebi b. Ramazan'dan hasm-ı şer'î mahzarında şer'an sübût bulan vesâyeti gereği vesâyeten sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, sagīr-i mezbûr, Köprülü kazâsı tevâbi'inden Devran karyesi timar tarîki ile yedinde iken ölen müteveffâ Keyvân b. Abdullah'ın sulbî oğludur. Tahvîline rastlayan 982 senesi Zilka'de ayının yirmi beşinci günü karye-i mezbûrenin mahsûlünden yedi bin beş yüz akçe Kesriye kazâsında vâki' mevkūfât ve beytülmâl-i hâs emîni Mehmed b. Abdullah'ın yediyle Hazîne-i âmire'ye ulaşdı. Müteveffâ-yı mezbûrun verâseti sagīr-i mezbûra münhasırdır ve muhallefâtının da ona teslîmi lâzımdır. Zamânın Ilıca kazâsı kadısı mevlânâ Mehmed b. Hüseyin'den verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccet-i mezkûrenin mezbûr kadının hücceti olduğunun Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında emîn-i mezbûr Mehmed Çelebi ve kâtibi mezbûr Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûl-i Müslimînden İshak Çelebi b. Halil ve Ahmed Çelebi b. Karaman'ın şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ [fî] 21 Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas b. Abdullah, Pîrî b. Abdullah, Hüseyin b. Abdullah

20 [13-1, Arapça] Mahveş Hatun bt. Abdullah'ın beytülmâlce kabzedilen muhallefâtının mirasçısı olan âzatlı kölesine iadesi

Sandal Ağa b. Abdullah ve Sandal Ağa b. Abdülkerim nâm kimesneler, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında âti'z-zikr hasm-ı şer'î mahzarında, fahrü'l-emâcid ve'l-efâhim Abdullah Bey b. Paşa el-merhûm kıbelinden da'vâ, isbât ve kabza vekâleti sâbit olan İsmail b. Abdullah'dan vekâleten sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkil-i mezbûr Abdullah Bey, muhallefâtından râyicü'l-vakt sekiz yüz akçesi beytülmâl-i mezbûrun emîn-i sâbıkı Ahmed Bey b. Kasım eliyle zabt edilen ve 983 senesi Cumâdelâhire ayının yirminci gününde Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan Mahveş Hâtun bt. Abdullah nâm merhûmenin âzâdlı kölesi ve vârisidir. Merhûme-i mezbûrenin verâseti

ona münhasır olup muhallefâtının da kendisine teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 21 Şa'bâni'l-mu'azzam sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Bâli Bey b. Abdülkerim el-Kāid, Bâli Bey b. Abdullah el-Kāid, İlyas Ağa b. Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

21 [13-2, Arapça] Sitti Hatun bt. Ali'nin evini Hacı Osman Bey b. Abdurrahman'a sattığı

Sitti Hâtun bt. Ali, sâhibi ve mâliki olduğu, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Fîrûz Ağa mahallesinde kâin, bir tarafdan tarîk-ı hâs, diğer tarafdan müşterî mülkü, diğer tarafdan da merhûm Seyyid Muharrem b. Seyyid Tâceddin vakfı ile mahdûd bulunan, tahtânî dört beyti ve avluyu hâvî cemî'-i menzilini cümle hukūku ve mürâfıkı ile râyicü'l-vakt kırk bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûzla işbu hâfız-ı hâze'l-kitâb hâzin-i sultânî Hacı Osman Bey b. Abdurrahman'a bey' ettiğini ikrâr etti. Mezbûr Hacı Osman dahi menzil-i mahdûd-i mezkûru semen-i merkūmla ondan iştirâ ettiğini ikrâr etti. Vâki' ikrâr tarafeynce bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

[Cerâ zâlike ve hurrire fî] 21 [Şa'bâni'l-mu'azzam sene 983]

22 [14-1, Arapça] Fâtıma bt. Mahmud için usûl nafakasına hükmedilmesi ve istidâneye izin verilmesi

Hâkim, hâric-i mahrûse-i Galata mahallâtından Mahalle-i Cedîde'de sâkine olan, reis-i sultânî Ali b. Musa'nın âcize annesi Fâtıma bt. Mahmud'un nafakası, kisvesi sâir havâic-i zarûriyesi için, gāib oğlu Ali Reis üzerine, zeylde mezkûr târihden i'tibâren yevmî iki akçe farz ve takdîr etti. Hâkim, meblağ-ı mefrûzu istidâne edip kendisi için sarf etmesine mezbûreye izin verdi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebî'ilevvel sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Reyhan b. Abdullah ve mevlânâ Mahmud Çelebi b. Ali ve Hüsam Halîfe b. Emirhan ve Ferhad b. Abdullah ve gayruhüm

23 [14-2, Arapça] Kasım Bey b. Abdullah'ın câriyesini tedbir yoluyla âzat ettiği

İmâm Fethullah b. Mahmud ve hatîb Mehmed b. Bâli, Havâss-ı mahrûse-i Kostantıniyye ve Galata'da vâki' beytülmâl emîni Mustafa Çelebi b. Yusuf ve kâtibi Ali b. Abdullah mahzarında ve muhallefâtı emîn-i mezbûr tarafından zabt edilen havâss-ı mezbûra tâbi' Büyükdere'de fevt olan Kasım Bey b. Abdullah'ın zevcesi

Emine bt. Ali Bey kıbelinden vekâleti şer'an sâbit olan Süleyman Bey b. Yusuf mahzarında, hâmile-i hâze'l-kitâb, kara gözlü, orta boylu, çatık kaşlı, beyaz yüzlü, iri gözlü, buğday tenli, çenesinin sol yanında eser-i cerh bulunan Macariyyetü'l-asl Şemâyil bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, efendisi müteveffâ-yı mezkûr Kasım hâl-i hayâtı ve kemâl-i sıhhat ve aklında iken ve câriye taht-ı mülkünde iken, maraz-ı mevtimden kırk gün mukaddem benden hürsün diyerek tedbîr-i mukayyed ile tedbîr eyledi. Kırk günden ziyâde yaşadı. Şehâdetleri ba'de't-ta'dîli'ş-şer'î ve't-tezkiyyeti'ş-şer'iyye inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince mezkûr efendisi malından âzâd olmasına mezheb-i muhtâra göre hükm edildi. Câriye-i mezkûre bu sûretle sâir harâir-i asliyyât gibi hürre oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Ali b. Karagöz, Ali Bey b. Abdullah ve Hamza Bey b. Abdullah ve Mehmed b. Ali ve gayruhüm

24 [14-3, Arapça] Beytülmâl emîninin terekenin beytülmâle rücûuna yönelik talebinin reddi

Havâss-ı mahmiye-i Kostantıniyye ve Galata'da vâki' beytülmâl-i hâs emîni Mustafa Çelebi b. Yusuf ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah nâm kimesneler, Emine bt. Ali Bey kıbelinden Mehmed b. Bâli ve Sinan Bey b. Abdullah'ın şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Süleyman Bey b. Yusuf'a karşı iddi'â ve takrîr-i da'vâ edip dediler ki, Havâss-ı mezbûre tevâbi'inden Büyükdere deyû ma'rûf karyede kâin Cerrâh Mahmud Câmi'i mahallesinde vâki', altında iki ahır bulunan dört odayı, gölgeliği, su kuyusunu, fırını, helâyı, bir kıt'a üzüm bağını ve bahçeyi müştemil olup, bir tarafdan müezzin Memi b. Bâli mülkü, diğer tarafdan Muhsin b. İskender mülkü, öteki tarafdan Yoğurtçu deyû meşhûr Dimitri mülkü ve diğer tarafdan da tarîk-ı âm ile mahdûd bulunan ve hâlen müvekkile-i mezbûrenin elinde bulunan menzil aslında müvekkile-i mezbûrenin zevci olup bundan akdem mahalle-i mezbûrede fevt olan Kasım Bey b. Abdullah'ın mülkü idi. Mahalle-i mezbûrede vâki' terekesinin beytülmâl-i merkūma rücû'u lâzımdır. Şimdi biz bunu beytülmâl-i merkūm için müvekkile-i mezbûrenden taleb ediyoruz. Vekîl-i mezbûra sorulunca, müvekkile-i mezbûrem menzil-i mesfûru 977 senesi Safer ayının on beşinci günü hâl-i hayâtı ve kemâl-i sıhhatinde râyicü'l-vakt yirmi dört bin akçeye ondan iştirâ etmişdi; menzil-i merkūm, müvekkilemin mülküdür deyû cevâb verdi ve mazmûnu, cevâb-ı mezkûruna mutâbık hüccet-i şer'iyye ibrâz etti. Vâki' inkârdan sonra hüccet-i şer'iyyenin sıdk-ı mazmûnuna şâhid taleb edildiğinde İmâm Fethullah b. Mahmud ve hatîb Mehmed b. Bâli hüccetin sıdk-ı mazmûnuna şehâdet ettiler. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebî‘ilâhir sene 983.

Şuhûdü’l-hâl: Kasım b. Karagöz, Ali Bey b. Abdullah ve Hamza b. Abdullah ve Mehmed b. Ali ve gayruhüm

25 [15-1, Arapça] Hacı Murad b. Abdullah’ın kölesini mükâtebe yoluyla âzat etmesi

El-Hâc Murad b. Abdullah meclis-i şer‘-i şerîf ve mahfil-i dîn-i latîfde hâzır olup, hâmil-i hâze’l-kitâb orta boylu, açık kaşlı, elâ gözlü, buğday tenli ve alnında eser-i cerh bulunan Efrenciyyü’l-asl abd-i memlûkü Benzenyo veled-i Barto’yu râyicü’l-vakt yedi bin akçe mukābilinde kitâbete kesdiğini ve Barto’nun kendisine el-ân meblağ-ı merkūmu tâm ve kâmil olarak edâ ettiğini ikrâr ve i‘tirâf etti. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu. Abd-i merkūm vicâhen onu tasdîk etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebî‘ilâhir sene 983.

Şuhûdü’l-hâl: El-Hâc Hasan b. el-Kayyım ve Ali b. Mehmed ve Usta Ali b. ( ) ve Usta Yusuf b. Abdullah ve gayruhüm

26 [15-2, Arapça] İsmihan bt. Hüseyin’in Ceneviz asıllı kölesini mükâtebe yoluyla âzat etmesi

Ümmühan bt. Hüseyin kıbelinden vekâleti Ali b. İlyas ve Mustafa b. Sefer’in şehâdetleriyle sâbit olan Ruveyde bt. Ömer nâm hâtun meclis-i şer‘-i şerîfde hâzıre olup, müvekkile-i mezbûresinin, hâmil-i hâze’l-kitâb sarışın, kösecü’s-şekl, elâ gözlü, açık kaşlı, orta boylu ve Ceneviziyyü’l-asl Batista v. Martin nâm abd-i memlûkünü râyicü’l-vakt yedi bin akçeye kitâbete kesdiğini ve el-ân mezbûr Batista’nın meblağ-ı merkūmu müvekkilesine tâm ve kâmilen ödediğini bi’l-vekâle ikrâr ve i‘tirâf etti. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu. Abd-i merkūm vekîle-i mezbûreyi bi’l-muvâcehe tasdîk etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebiilâhir sene 983.

Şuhûdü’l-hâl: İskender b. Abdullah, Zâhid b. Mustafa, Mehmed b. Ali, Ferhad b. Abdullah ve gayruhüm

27 [16-1] Ferhad Reis’in terekesinin mirasçılar arasında taksimi

Ferhad Reis’in otuz sekiz bin kırk akçeyi bi’t-tamâm mezbû[r] Hürrem Reis mahzarında meclis-i şer‘a getirip ve Derviş Reis b. Abdullah zimmetinde olan merkūm Ferhad Reis’in elli üç bin üç yüz otuz üç akçeyi mezbûrân Hürrem Reis ve Haydar

mahzarlarında meclis-i şer'a getirip ve mezbûr Hürrem Reis'in def'an merhûmun sülüsünden elli üç bin üç yüz otuz üç akçeyi mezbûrûn mahzarlarında ikrâr ve i'tirâf edip merkūm cümle mal bir yere cem' olup sülüs-i vasiyyet ihrâc olunduk-dan sonra ber-mûceb-i şer'-i şerîf beyne'l-verese taksîm olunduğu bi't-taleb ketb olunup sebt-i sicil olundu.

Tahrîren fî evâili şehri Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: ( )

28 [16-2, Arapça] Hâkimin, Safiye isimli küçük kıza nafaka takdiri

Hâkim, hâl-i hayâtında Kasımpaşa mahallâtından Yegânzâde mahallesinde sâkin iken bundan akdem Halkulvâdi muhârebesinde fevt olan Ferhad b. Abdullah Reis'in Safiye isimli sagīre kızının nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i zarûriyesi için himâye ve terbiyesi altında bulunduğu annesi Kamer bt. Abdullah'ın talebiyle merhûm babası Ferhad'dan intikāl eden mâl-ı mevrûsundan yevmî râyicü'l-vakt üç akçe farz ve takdîr etti ve meblağ-ı mefrûzu sagīre-i mezbûrenin mesârifine sarf etmesine mesfûre Kamer hâtuna izin verdi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebî'ilâhir [sene 983].

Şuhûdü'l-hâl: Memi Reis b. Abdullah ve Mehmed Reis b. Haydar ve el-Hâc Hasan b. Abdullah ve Hüseyin b. Abdullah ve el-Hâc Mahmud b. Veli ve el-Hâc Hüsrev b. Abdullah ve Mustafa b. Abdurrahman ve Osman Çelebi b. Derviş ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

29 [16-3] Sinan b. Hacı'nın muhallefâtı

Galata mahallâtından Müeyyedzâde mahallesinde fevt olup geride Fâtıma bt. Hüseyin nâm zevcesi ile Hayrünnisa nâm kızını bırakan Sinan b. Hacı'nın muhallefâtıdır.

el-Vâki' fî evâili Rebî'ilâhir sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

	Kıymeti
Bel	9
Çanak 2	20
Ağaç sini	3
Kuşak köhne 2	32
Ferâce köhne	40
Kirpas 102	1.102

	Kıymeti
Tabak-ı sofra	45
Kavanoz 2	17
Pâre tülbent	30
Çalma pâre	12
Kirpas zirâ' 11	66
Mermer havan	5

Sandık	50
Bıçak	3
Kebe köhne	37
Mor çuka köhne	905
Kirpas zirâ‘ 17	100
Tâbe	71
Don 2 gömlek 2	40
Kapama	40
Makrama beyaz	30
Makrama	7
Makrama	88
Köhne makrama	3
Köhne makrama	2
Maşraba	17
Sini	15
Hırdavât köhne	2
Tencere 2	11
Kutu	3

Sandık	12
Nâkıs mushaf-ı şerîf	5
… el-akāid	6
Muhtâr	52
Dîvân-ı Şânî	35
Kenzü’d-dekāik	40
Lügat-i sarf	14
Hasan Paşa	2
Dîvân-ı Kânî	7
Hırdavât	11
Yekûn	1.060
[**17**] ed-Deynü’s-sâbit li nikâhi zevcetihî el-mezbûre Fâtıma bt. Hüseyin bi ikrâri bintihî hiye Hayrünnisa, meblağ	1.000
El-Bâkī	60
Hisse-i zevce	7,5
Hisse-i bint	30
Hisse-i asebe	22,5

30 [17-1, Arapça] Kalafatçı Mehmed b. Nasuh’un Rus asıllı kölesini âzat etmesi

Kalafatçı Mehmed b. Nasuh, meclis-i şer‘-i şerîf ve mahfil-i dîn-i latîfde hâzır olup hâmil-i hâze’l-kitâb açık kaşlı, elâ gözlü, sarışın, uzun boylu, sağ elinde eser-i cerh bulunan Rûsiyyü’l-asl Nikola v. Yorgi nâm abd-i memlûkünü hasbeten li’llâhi’l-azîm ve taleben li merzâtihi’l-kerîm âzâd ettiğini ikrâr ve i‘tirâf etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 9 Rebî‘ilâhir sene 983.

Şuhûdü’l-hâl: Mi‘mâr Mustafa b. Abdullah, ser-bölük Mehmed b. İskender, ser-bölük Mustafa b. Abdullah, Hüsrev b. Abdullah, Ahmed b. Ali

31 [17-2, Arapça] Kaptan Mehmed Çelebi b. Sefer’in Efrenci asıllı kölesini âzat etmesi

Kapudân Mehmed Çelebi b. Sefer kıbelinden âti’z-zikr âzâd ikrârına vekâleti Ahmed b. Yusuf ve Kayyım Hacı Hasan b. Kılağuz’un şehâdetleriyle sâbit olan Yakub

Reis b. Eyüb meclis-i şer‘-i şerîfde hâzır olup, müvekkil-i mezbûrun, açık kaşlı, elâ gözlü, buğday tenli, çok uzun boylu ve alnında eser-i cerh bulunan Efrenciyyü'l-asl hâmil-i hâze'l-kitâb Yusuf b. Abdullah nâm abd-ı memlûkünü hasbeten li'llâhi'l-azîm ve taleben li merzâtihi'l-kerîm âzâd ve tahrîr ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 9 Rebî‘ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Haydar b. Abdullah, Hüsrev b. Abdullah, Memi b. Yunus, Ahmed b. Abdullah, Yunus b. Yusuf ve gayruhüm

32 [17-3, Arapça] Kaptan Mehmed Çelebi b. Sefer'in Efrenci asıllı kölesini âzat etmesi

Kapudân Mehmed Çelebi b. Sefer kıbelinden âti'z-zikr âzâd ikrârına vekâleti Ahmed b. Yusuf ve Kayyım Hacı Hasan b. Kılağuz'un şehâdetleriyle sâbit olan Yakub Reis b. Eyüb meclis-i şer‘-i şerîfde hâzır olup, müvekkil-i mezbûrun, açık kaşlı, elâ gözlü, buğday tenli, uzun boylu, başında ve sağ yanağında eser-i cerh bulunan Efrenciyyü'l-asl hâmil-i hâze'l-kitâb Şaban b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten li'llâhi'l-azîm âzâd ve tahrîr ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: A‘lâhu.

33 [17-4, Arapça] Kaptan Mehmed Çelebi b. Sefer'in Efrenci asıllı kölesini âzat etmesi

Bâlâdaki sicilde mezkûr vekîl, müvekkil-i mezbûrun, açık kaşlı, elâ gözlü, buğday tenli, orta boylu, sağ yanağında eser-i cerh bulunan Efrenciyyü'l-asl hâmil-i hâze'l-kitâb Hüsrev b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten li'llâhi'l-azîm âzâd ve tahrîr ettiğini ikrâr etti.

Cerâ zâlike fî târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: A‘lâhu.

34 [18-1, Arapça] Kaptan Mehmed Çelebi b. Sefer'in Efrenci asıllı kölesini âzat etmesi

Kapudân Mehmed Çelebi b. Sefer kıbelinden âti'z-zikr âzâd ikrârına vekâleti Ahmed b. Yusuf ve Kayyım Hacı Hasan b. Kılağuz'un şehâdetleriyle sâbit olan Yakub Reis b. Eyüb meclis-i şer‘-i şerîfde hâzır olup, müvekkil-i mezbûrun, açık kaşlı, elâ gözlü, orta boylu, buğday tenli ve sol kaşında eser-i cerh bulunan Efrenciyyü'l-asl

hâmil-i hâze'l-kitâb Memi b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten li'llâhi'l aliyyü'l-azîm âzâd ve tahrîr etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: A'lâhu.

35 [18-2, Arapça] Mustafa Çavuş'un Efrenci asıllı kölesini mükâtebe yoluyla âzat etmesi

Mustafa Çavuş b. ( ) kıbelinden âti'z-zikr âzâd ikrârına vekâleti Nebi b. Nurullah ve Hasan b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olan Ahmed Reis b. Abdullah meclis-i şer'-i şerîfe hâzır olup, müvekkil-i mezbûrun, çatık kaşlı, koyun gözlü, sarışın, orta boylu, boynunda ve sağ omzunda eser-i cerh ve sol yanağında beni olan Efrenciyyü'l-asl hâmil-i hâze'l-kitâb Petra v. Solano nâm abd-i memlûkünü râyicü'l-vakt dört bin beş yüz akçeye kitâbete kesdi. Petra, meblağ-ı merkūmu tâm ve kâmil olarak edâ etti. Abd-i mezkûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Receb b. Abdullah, Derviş b. Halil ve Muslihuddin b. Yusuf ve Ferhad Bey b. Abdullah ve gayruhüm

36 [18-3, Arapça] Sinan b. Hacı'nın Rus asıllı câriyesini âzat etmesi

Ahmed b. Mehmed ve Ferhad b. Abdullah nâm kimesneler, Havâss-ı mahrûse-i Kostantınıyye ve Galata'da vâki' beytülmâl-i hâssın emîni Mustafa Çelebi b. Yusuf -zîde kadruhû- ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah -zîde mecduhû- mahzarında ve Fâtıma bt. Hüseyin'den şer'an sâbitü'l-vekâle vekîl olan İskender b. Abdullah ve hâric-i Galata-i mahmiyye mahallâtından Müeyyedzâde mahallesinde fevt olan Hayrünnisa bt. Sinan b. Hacı'dan şer'an sâbitü'l-vekâle vekîl olan Ahmed b. Abdullah mahzarlarında, sâhibe-i hâze'l-kitâb çatık kaşlı, gök gözlü, beyaz tenli, uzun boylu ve sol elinde eser-i cerh bulunan Rûsiyyetü'l-asl Kadem bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-i mezkûr Sinan, hâl-i hayât ve kemâl-i sıhhatinde yukarıda vasıfları sayılan câriyeyi âzâd ve tahrîr etti. Câriye-i mezbûre sâir harâir-i asliyyât-i mükellefât gibi hürre oldu. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebî'ilâhir sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Piyâle b. Abdullah, Mehmed b. Nasuh, Mehmed b. Abdullah, Ahmed b. Mehmed, müezzin Mehmed b. İvaz ve gayruhüm

37 [19-1, Arapça] Hayrünnisa bt. Sinan'ın muhallefâtının beytülmâle rücû' iddiasının reddi

Havâss-ı mahmiye-i Kostantıniyye ve Galata'da vâki' beytülmâl-i hâssın emîni Mustafa Çelebi b. Yusuf ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah -zîde kadruhümâ- mahzarlarında ve Fâtıma bt. Hüseyin'den şer'an sâbitü'l-vekâle vekîl olan İskender b. Abdullah ve hâric-i mahmiye-i Galata mahallâtından Müeyyedzâde mahallesinde fevt olan Hayrünnisa bt. Sinan b. Hacı'dan şer'an sâbitü'l-vekâle vekîl olan Ahmed b. Abdullah mahzarlarında iddi'â edip takrîr-i da'vâlarında dediler ki, hâric-i Galata mahallâtından Müeyyedzâde mahallesinde kâin bulunan, üzerinde fevkānî iki oda bulunan tahtânî iki beyti, su kuyusunu, fırını, helâyı, avluyu, meyveli ve meyvesiz ağaçlara sâhib bahçeyi müştemil olan, bir tarafdan Kasım Çelebi b. İskender mülkü, diğer tarafdan Hasan Reis b. Abdullah mülkü, öteki tarafdan evlâd-ı Ali Reis mülkü ve diğer tarafdan da tarîk-ı âm ile mahdûd bulunan ve hâlen müvekkile-i mezbûrenin yedinde bulunan menzil aslında, terekesi beytülmâl-i merkūma ve mezbûrun zevcesi müvekkilem Fâtıma'ya râci' olan, bundan akdem mahalle-i mezbûrede vefât eden müvekkile-i mezbûrenin babası merhûm Sinan b. Hacı'nın mülkü idi. Şimdi biz müvekkile-i mezbûrenden beytülmâl-i merkūm ve Fâtıma el-mezbûre için haklarını taleb ediyoruz. Müdde'â aleyhe sorulduğunda müvekkilem 977* senesi evâil-i Şa'bân-ı mu'azzamında hâl-i hayât ve kemâl-i sıhhatinde râyicü'l-vakt on bin akçe bedelle menzili ondan iştirâ. Menzil-i merkūm onun mülküdür dedi ve muhtevâsı cevâb-ı mezbûruna mutâbık bir hüccet ibrâz etti. Vâki' inkârdan sonra hüccetin muhtevâsının doğruluğu husûsunda kendisinden şâhid istendiğinde İmâm Mehmed b. Mehmed ve Nasuh Çelebi b. Hayreddin hüccetin muhtevâsının doğruluğuna şehâdet ettiler. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Piyâle b. Abdullah, Mehmed Çelebi b. Nasuh, Mehmed b. Abdullah, Ahmed Çelebi b. Mehmed, Mahmud b. İvaz, Ali b. Şaban

38 [19-2] Fâtıma bt. Ahmed'in kocasından intikal eden miras payını ve mehr-i müeccelini aldığı

Oldur ki, Halkulvâdi muhârebesinde fevt olan Ferhad Reis b. Abdullah'ın zevcesi olan Fâtıma bt. Ahmed mahfil-i kazâya hâzır olub müteveffâ-yı mezbûrun vasiyy-i muhtârı olan Haydar b. Abdullah muvâcehesinde tâyi'aten ve râgıbeten ikrâr ve i'tirâf edip müteveffâ-yı mezbûr zevcim Ferhad Reis'den irs-i şer'le bana intikāl eden on yedi bin altmış bir akçeyi ve şer'an sâbit ve zâhir olan üç bin mehr-i

* Metinde 987.

müeccelimi ki cem'an yirmi bin altmış bir akçe olur işbu vasiyy-i muhtârdan bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp kabz eyledim zevcim müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde bir akçe hakkım kalmadı dedikde mukarrun lehül-merkūm mukırra-i mezbûreyi cemî'-i ikrârında vicâhen ve şifâhen tasdîk edip mûcebiyle hükm olunup işbu vesîka ber-sebîl-i temessük ketb olunup yed-i tâlibe verildi ki vakt-i hâcetde ihticâc eyleye.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Abdurrahman, Hasan b. Abdullah, Süleyman Halîfe b. Yusuf, Keyvân b. Abdullah, Hüseyin b. Abdullah, Ali b. Abdullah ve gayruhüm

39 [20-1] İbrahim Reis b. Mehmed'in Rus asıllı kölesini mükâtebe yoluyla âzat etmesi

Oldur ki, İbrahim b. Mehmed nâm reis mahfil-i şer'a hâzır olup takrîr-i kelâm edip çatık kaşlı, elâ gözlü, buğday enli, elleri baş parmakları ve iki kaşı arasında ve alnında yara yerleri olan orta boylu Rûsiyyü'l-asl hâmil-i hâze'l-kitâb Ahmed b. Abdullah nâm abd-ı memlûkümü târih-i kitâbdan iki yıl tamâmına kitâbete kesdim. İki yıl tamâm hizmet eyleye kayd-ı rıkdan ve mülkiyetden kurtulsun sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi ola dilediği yere keyfe [mâ] yeşâ' gide kimesne mâni' ve dâfi' olmaya ve eğer bu hakīre iki yıldan mukaddem mevt yetişe ölmezden kırk gün evvel malımdan âzâd ola kimesne mâni' olup rencîde etmeye dedikde mezbûr Ahmed dahi mûmâ-ileyh İbrahim Reis'in vech-i meşrûh üzre kelâmın vicâhen ve şifâhen tasdîk ettikden sonra mûcebiyle hükm olunup mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki lede'l-hâce ihticâc ede.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Muslihuddin b. Abdullah, Ali b. Hamza, Mehmed b. Receb, Sefer b. Durak, Behram b. Abdullah ve gayruhüm

40 [20-2] Emine bt. Ali'nin kocasından kalan miras payını ve mehr-i müeccelini aldığı

Havâss-ı Kostantıniyye'den Büyükdere'[de] fevt olup muhallefâtı beytülmâl-i hâssa[ya] râci' olan Kasım Bey b. Abdullah'ın zevcesi Emine bt. Ali kıbelinden vekîl-i şer'î olan Süleyman Bey b. Abdullah mahfil-i şer'a hâzır olup beytülmâli'l-mezbûra emîn olan fahrü'l-emâcid ve'l-akrân Mustafa Çelebi b. Yusuf ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah -zîde kadruhümâ- muvâcehelerinde ikrâr edip müvekkilim mezbûreye müteveffâ-yı mezbûrdan râci' olan rub' hissesini ve şer'an sâbit ve zâhir olan üç bin akçe mehr-i müeccelini mûmâ-ileyhimâ yedlerinden bi't-tamâm

ve'l-kemâl alıp müvekkilem mezbûre için zabt eyledim dedikde mukarrun lehümâ el-merkūmân vekîl-i mezbûrun vech-i meşrûh üzre ikrârını vicâhen tasdîk ve kabûl edip bi't-taleb sebt-i sicil olundu.

Tahrîren fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ferhad Bey b. Abdullah, müezzin Hasan b. Hüsam, Rumeli Hisarı kethüdâsı Mehmed Bey b. Emin Bey, Molla Nevi b. Hamza ve gayruhüm

41 [20-3] Derviş Reis b. Abdullah'ın kölesinin terekesinden aldığı bir miktar parayı müteveffânın oğlu doğunca onun vasîsine teslim ettiği

Halkulvâdi muhârebesinde fevt olan Ferhad b. Abdullah nâm reisin mevlâsı olan Derviş Reis b. Abdullah mahfil-i şer'a hâzır olup müteveffâ-yı merkūmun vasiyy-i muhtârları olan Hürrem b. Abdullah ve Haydar b. Abdullah nâm kimesneler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı mezbûrun mevlâsı olduğum sebebden muhallefâtından kabz eylediğim elli üç bin üç yüz otuz akçeyi müteveffâ-yı mezbûrun Şaban nâm sulbî oğlu zuhûr etmeğin meblağ-ı merkūmu vasiyyân-ı mezbûrâna teslîm lâzım gelip hâliyâ meblağ-ı merkūmu bi't-tamâm getirip teslîm eyledim dedikde müşârün-ileyhimâ vasiyyeyn-i muhtâreyn Hürrem ve Haydar mezkûr Derviş Reis'in kelâmın tasdîk [ile] bizler dahi meblağ-ı merkūmu alıp kabz eyledik dediklerinde ber-mûceb-i takrîr hükm olunup bi't-taleb sebt-i sicil olundu.

Tahrîren fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Bey b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, Mahmud b. Abdullah, Ferruh b. Abdullah, Mustafa b. Abdurrahman, Hacı Veli b. Abdullah, Osman Bey b. Derviş

42 [21-1, Arapça] Belkıs ve Râbia adlı iki küçük kıza vasi tayini

El-emru kemâ zükire ve'ş-şe'nü alâ mâ sutira seccelehu el-fakīr Ali b. Kasım el-Kassâmü'l-askerî bi Galata ve Havâss-ı Kostantıniyye.

Durum sicilde belirtildiği ve zikr edildiği gibidir. Galata ve Havâss-ı Kostantıniyye askerî kassâmı el-fakīr Ali b. Kasım bunu kaydetti.

( ) b. Mehmed ve Mehmed b. Hasan, aşağıda zikri geçecek olan müteveffânın zevcesi Hümâ bt. Hızır mahzarında gıbbe'd-da'vâ ve istişhâdi'ş-şer'î işbu hâmil-i kitâb Ali b. Hasan'dan sâdır olan da'vâda şöyle şehâdet ettiler ki, Fîrûz Ağa mahallesinden merhûm Şaban b. Muharrem hâl-i hayâtında müdde'î-i mezkûru Belkıs ve Râbia adlarındaki iki küçük kızına hıfz-ı emvâl ve zabt-ı ahvâli için vasiyy-i

muhtâr nasb etti. Şehâdetleri ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Saferi'l-muzaffer sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Abdullah, Mahmud b. Abdullah, Ferhad b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf

43 [21-2, Arapça] Şaban b. Muharrem'in Rus asıllı kölesini tedbir yoluyla âzat ettiği

İmâm İbrahim Çelebi b. Abdi ve İmâm Mehmed Çelebi b. Seyyid, mahmiye-i Galata mahallâtından Fîrûz Ağa mahallesinde müteveffâ Şaban b. Muharrem'in Belkıs ve Râbia adlı sagîre kızlarının vasiyy-i muhtârı olan Ali b. Hasan'ın mahzarında, çatık kaşlı, sarışın, gök gözlü, başında eser-i cerh bulunan Rûsiyyü'l-asl hâmil-i hâze'l-kitâb Keyvân b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede şöyle şehâdet ettiler ki, efendisi müteveffâ Şaban el-mezbûr hâl-i hayâtı ve kemâl-i sıhhatinde abd-i mezbûr taht-ı mülkünde iken maraz-ı mevtinden kırk gün mukaddem benden hür olsun diyerek onu âzâd eylemişdi. Efendisi kırk günden ziyâde yaşadı. Mezheb-i muhtâra göre efendisinin malından âzâd olmasına hükm edildi. Abd-i merkūm sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür oldu. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Muharrem b. Hayreddin, Mahmud b. Muharrem, Hacı Davud b. Abdullah, Mustafa b. İsmail müezzin, Hızır b. Kasım, Ali Bey b. Abdullah müteferrika, Memişah b. Hasan ve gayruhüm

44 [21-3, Arapça] Ferhad b. Abdullah Reis'in âzatlı küçük iki kölesine vasî atanması

Hâkim, hâmil-i hâze'l-kitâb Ferruh b. Abdullah'ı, her birine sülüs-i mâlından râyicü'l-vakt bin sekiz yüz akçe vasiyyet eden ve bundan akdem Halkulvâdi muhârebesinde vefât eden merhûm Ferhad b. Abdullah Reis'in âzâdlı kölesi Hindiyyü'l-asl Hasan b. Abdullah ve Kıbrısiyyü'l-asl Memi b. Abdullah nâm sagîreynine hıfz-ı emvâl ve zabt-ı ahvâli için rüşd ve bülûğlarına kadar ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. Mezbûr Ferruh da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzımesini edâyı ta'ahhüd etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Memi b. Abdullah, Mehmed b. Haydar, el-Hâc Hasan b. Abdullah, Hüseyin b. Abdullah, Hacı Mahmud b. Veli, el-Hâc Hüsrev b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah

45 [22-1] Müteveffâ Nasuh Ağa b. Abdullah'ın borçlarının terekeden ödendiği

Mahrûse-i İstanbul'dan Seyyid Ömer mahallesinde fevt olan Nasuh Ağa b. Abdullah vasiyy-i muhtârı olan Yunus b. Yusuf mahfil-i şer'a hâzır Topçuyân tâifesinden Hüsrev b. Hüsameddin'e müteveffâ-yı mezbûrun yağmurluk bahâsından deyni olmağın yüz beş akçe verdim on beşinci bölükden Hüsrev b. Nasuh'a dört topluk çuka ve yirmi birinci bölükden Ahmed b. Hacı Tabbâh'a dört topluk çuka ve otuz dördüncü bölükden Yahya b. Abdullah'a dört topluk çuka ve Receb b. Hüseyin'e dört topluk çuka ve otuz yedinci bölükden Sinan b. Abdullah'a iki topluk çuka verdim ve bi'l-cümle mezkûre kimesnelere müteveffâ-yı mezbûr muhallefâtından zikr olan akçe ve çukaları verip haklaşdım dedikde topçuyân-ı mezbûrûn dahi mezbûrun takrîr-i kelâmın tasdîk edip bizler dahi her birimiz vasiyy-i muhtâr zimmetini ibrâ ve ıskāt eyledik eğer bir dahi müteveffâ-yı mezbûr muhallefâtından vasiyy-i merkūmdan nesne da'vâ ve taleb edersek inde'ş-şer' ve'l-hükkâm istimâ' olunmaya dediklerinde vasî, mezkûrûnun kelâmın vicâhen tasdîk edip sebt-i sicil olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilâhir sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Kethüdâ-yı Topçuyân Musa b. Himmet, Cafer b. Hasan, İbrahim b. Abdullah, Mehmed b. Keçebaş, Hızır b. Abdullah ve gayruhüm

46 [22-2] Emine bt. Ali'nin, kocasından intikal eden miras payını ve mehr-i müeccelini aldığı

Havâss-ı Kostantıniyye'den Büyükdere'de fevt olan Kasım b. Abdullah muhallefâtı beytülmâle râci' olan mezbûrun zevcesi Emine bt. Ali kıbelinden vekîl-i şer'î olan Süleyman Bey b. Abdullah mahfil-i şer'a hâzır olup mefharü'l-emâsil ve'l-akrân beytülmâli'l-hâs emîni olan Mustafa Çelebi b. Yusuf ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah muvâcehelerinde ikrâr edip müvekkilem mezbûrenin zevci olup fevt olan Kasım b. Abdullah'dan intikāl eden rub' hisse ve üç bin akçe mehr-i müeccelini bi't-tamâm ve'l-kemâl emîn-i mezbûr yedinden alıp müvekkilem mezbûre için kabûl ve kabz eyledim min [ba'd] zimmetlerinde bir akçe hakkı kalmadı dedikde mukarrun lehüme'l-mezbûrân mukırr-ı mezbûrun ikrârın tasdîk edip bi't-taleb sebt-i sicil olundu.

Tahrîren fi't-târihi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Ferhad Bey b. Abdullah, Hasan b. Hüsam, Rumeli Hisarı kethüdâsı Mehmed b. Ebûbekir, Üveys b. Hamza, Muslihuddin [b.] Yusuf

47 [22-3, Arapça] Ferhad Reis'in Efrenci asıllı kölesini tedbir yoluyla âzat ettiği

Ali Bey b. Abdullah ve Ahmed b. Abdullah, Halkulvâdi fethinde fevt olan Ferhad Reis'in Şaban ve Safiye nâm sagīreynine vasiyy-i muhtâr olan Hürrem Reis b. Abdullah ve Haydar b. Abdullah mahzarlarında ve ayrıca mezbûrun zevcesi Fâtıma bt. Ahmed mahzarında hâmil-i hâze'l-kitâb açık kaşlı, esmer, elâ gözlü, orta boylu, köse, sağ kaşında ve sol yanağında eser-i cerh bulunan Efrenciyyü'l-asl Hasan b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, mezbûr Ferhad Reis hâl-i hayât ve kemâl-i sıhhatinde mevtimden sonra hürsün diyerek abd-i mezkûr-i mevsûfu mutlak tedbîr ile tedbîr eylemişdi. O şâhidân-ı mezbûrân müteveffâ-yı mezbûrun sülüs-i mâlından ona râyicü'l-vakt bin sekiz yüz akçe vasiyyetde bulunduğuna dahi şehâdet ettiler. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hürriyetine ve meblağ-ı merkūmu onlardan almasına hükm edildi. Abd-i mezkûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür oldu.

Hurrire fî evâili Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi, İskender b. Abdullah, Ferhad Bey b. Abdullah, Ahmed Bey b. Abdullah, Muslihuddin [b.] Yusuf ve Hasan b. Abdullah, Hamza b. Abdullah, Memi Reis b. Abdullah ve gayruhüm

48 [23-1, Arapça] Hâkimin Şaban b. Ferhad Reis adlı küçüğe nafaka takdiri

Hâkim, müteveffâ Ferhad Reis'in Şaban adlı sagīrinin nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i lâzımesi için, himâye ve terbiyesi altında bulunduğu Fâtıma bt. Ahmed nâm annesinin talebiyle babasının mâl-ı mevrûsundan alınmak üzre zeyl-i kitâbda mezkûr târihden i'tibâren yevmî râyicü'l-vakt dört akçe farz ve takdîr etti.

Cerâ zâlike fî evâsıtı Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Edhem, İmâm Süleyman b. Yusuf, Ferhad b. Abdullah, hamamcı Hüsam Halîfe

49 [23-2, Arapça] Ferhad Reis b. Abdullah'ın Kıbrıs asıllı kölesini tedbir yoluyla âzat etmesi

Ali Bey b. Abdullah ve Ahmed b. Abdullah, müteveffâ Ferhad b. Abdullah'ın Şaban ve Safiye nâm sagīreynine vasiyy-i muhtâr olan Hürrem b. Abdullah Reis ve Haydar b. Abdullah mahzarlarında ve ayrıca Halkulvâdi'de vefât eden Ferhad Reis'in zevcesi Fâtıma bt. Ahmed mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb, sarışın, çatık kaşlı, beyaz tenli, koyun gözlü Kıbrısiyyü'l-asl Memi b. Abdullah nâm sagīre kıbel-i şer'den

mansûb vasî olan Ferruh b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, mezkûr müteveffâ Ferhad Reis, hâl-i hayâtı ve kemâl-i sıhhatinde mevtimden sonra hürsün diyerek onu mutlak tedbîr ile tedbîr eylemişdi. Şâhidân-ı mezbûrân, müteveffâ-yı mezbûrun sülüs-i mâlından onun için râyicü'l-vakt bin sekiz yüz akçe vasiyyetde bulunduğuna ve sonra ecel erişip rabbine kavuştuğuna dahi şehâdet ettiler. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince abd-i mezbûrun müteveffânın sülüs-i mâlından âzâd olmasına ve meblağ-ı merkūmun ona teslîmine hükm edildi. Mezbûrân, meblağı vasiyy-i merkūma teslîm etti. Vasiyy-i mesfûr da meblağ-ı merkūmu tesellüm etti. Abd-i merkūm bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Haydar, İskender b. Abdullah, Ferhad Bey b. Abdullah, Ahmed Bey b. Abdullah, Muslihuddin b. Yusuf ve Hasan b. Abdullah, Hamza b. Abdullah, Memi b. Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

50 [23-3, Arapça] Noksan hüccet

Mezbûrân, hâmil-i hâze'l-kitâb sagīreyn-i mezbûreyne vasî olan Ferruh el-mezbûrdan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede vasiyyeyn-i mezbûreyn mahzarlarında şöyle şehâdet ettiler ki ( )

51 [23-4, Arapça] Ferhad Reis b. Abdullah'ın Abaza asıllı câriyesini tedbir yoluyla âzat ettiği

Ali Bey b. Abdullah ve Ahmed b. Abdullah, Halkulvâdi'nin fethinde vefât eden Ferhad b. Abdullah'ın Şaban ve Safiye nâm sagīreynine vasiyy-i muhtâr olan Hürrem b. Abdullah Reis ve Haydar b. Abdullah mahzarlarında, hâmile-i hâze'l-kitâb, çatık kaşlı, orta boylu, buğday tenli, koyun gözlü Abaziyyetü'l-asl Hatice bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, mezkûr müteveffâ Ferhad Reis, hâl-i hayât ve kemâl-i sıhhatinde mevtimden sonra hür ol diyerek onu mutlak tedbîr ile tedbîr eylemişdi. Şâhidân-ı mezbûrân, müteveffâ-yı mezbûrun sülüs-i mâlından onun için râyicü'l-vakt bin sekiz yüz akçe vasiyyetde bulunduğuna ve sonra ecel erişip rabbine kavuştuğuna dahi şehâdet ettiler. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince müteveffâ efendisinin sülüs-i mâlından âzâd edilmesine ve meblağ-ı merkūmun ona teslîmine hükm edildi. Mezbûrân, meblağı ona teslîm etti o da meblağ-ı merkūmu kabz etti. Câriye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i asliyyât gibi hürre oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Sâbikūn.

52 [24-1, Arapça] Hasan b. Abdullah'ın, karısı Fâtıma bt. Ahmed ile muhâlaa yaptığı

Hasan b. Abdullah, Fâtıma bt. Ahmed nâm zevcesi ile muhâla'a yapdı. Zevce-i mezbûre de mehir, iddet nafakası haklarından ve cemî'-i de'âvîden vazgeçmek ve Havva nâm sagīre müşterek kızlarının terbiyesini nafaka ve kisve taleb etmeksizin iki yaşını tamâmlayana kadar aralıksız üstlenmek üzre ve müddet-i mezkûre bitmeden sagīre-i mezkûrenin ölmesi durumunda zevce-i mezbûreden bi vechin mine'l-vücûh bir şey taleb edememesi şartıyla onunla muhâla'a yapdı. Sonra her biri umûmen cemî'-i de'âvî, mütâlebât, yemîn ve muhâsamâtdan ve husûsen zevce-i mesfûre aleyhine açılan esbâb da'vâsından yek diğerinin zimmetini ibrâ-i âm ile ibrâ etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı Rebi'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed b. Mehmed el-İmâm, Mehmed b. Mehmed, Musa b. Ali, Ferhad Bey b. Abdullah, Muslihuddin b. Yusuf

53 [24-2] Ferhad Reis b. Abdullah'ın yetimleri malından ödünç verilmesi

Bundan akdem Halkulvâdi muhârebesinde fevt olan Ferhad Reis [b.] Abdullah'ın vasiyy-i muhtârı olan Haydar b. Abdullah mahfil-i şer'a hâzır olup Zekeriya b. Ali muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı mezbûrun yetîmleri akçesinden iki yüz sikke hasene karz ve bin iki yüz akçe çuka merkūm Zekeriya'ya verdim ki târih-i kitâbdan bir yıl tamâm oldukda yine meblağ-ı merkūmu edâ eyleye dedikde mezbûr Zekeriya dahi vasiyy-i merkūmu cemî'-i kelâmında tasdîk bi'l-muvâcehe ettikden sonra vasiyy-i merkūm zarar-ı mâla kefîl taleb ettikde el-Hâc Hüsrev b. Abdullah meclis-i şer'a hâzır olup ikrâr edip ben dahi meblağ-ı merkūmun zararına medyûn-ı mezbûrun emriyle kefîl bi'l-mâl oldum dedikde vasiyy-i merkūm mezbûr el-Hâc Hüsrev'in ikrârını bi'l-muvâcehe kabûl ettikden sonra mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb tahrîr olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Memi b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, el-Hâc Yusuf b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah, el-Hâc Veli b. Mahmud, Mehmed b. Abdurrahman ve gayruhüm

54 [24-3] Kasım b. Abdullah'ın vasiyeti üzerine, beytülmâle geçen terekesinden fakirler için pay ayrılması

Oldur ki, Havâss-ı Kostantıniyye'ye tâbi' Büyükdere demekle ma'rûf karyede vâki' câmi' hatîbi olan Mehmed b. Bâli mahfil-i şer'a hâzır olup Galata ve havâss-ı Kostantıniyye'de vâki' olan beytülmâli'l-hâs emîni olan mefharü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Çelebi b. Yusuf -zîde kadruhû- ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında

takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûrede fevt olup muhallefâtı beytülmâli'l-hâssa râci‘ olan Kasım b. Abdullah maraz-ı mevtinde iken sülüs-i mâlını vasiyyet edip mevtinden sonra techîz ve tekfîni harcından mâ bâkiye fukarâya tevzî‘ oluna deyû hâliyâ mezbûr muhallefâtdan taleb olunur fukarâ için deyince gıbbe'l-inkâr Yusuf b. Abdullah ve Hamza b. Abdullah nâm kimesneler hatîb-i mezkûrun takrîrine muvâfık şehâdet ettiklerinde şehâdetleri ba‘de ri‘âyet-i şerâiti'l-kabûl mûcebiyle hükm olundukdan sonra müteveffâ-yı mezkûr malından sekiz yüz yirmi bir akçe sülüs-i mâlı emîn-i mezbûr ve kâtib-i merkūm ifrâz edip hatîb-i mezbûra teslîm ettiklerinden sonra talebleriyle kayd-ı sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Bey b. Abdullah, Halil b. Abdullah, Ferhad Bey b. Abdullah

55 [25-1] Rahime bt. Derviş'in babasından kendisine intikal eden miras payı karşılığında bir ferâce ve bir sandık alıp sulh olması

Oldur ki, bundan akdem fevt olan Derviş b. Seydi Kamer nâm kimesnenin Rahime nâm kızı mahfil-i şer‘a hâzıre olup müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi Yasemin bt. Abdullah nâm hâtun muvâcehesinde tâyi‘aten ikrâr edip müteveffâ-yı merkūm babamdan irs-i şer‘î ile bana intikāl eden hisse-i şer‘iyye mukābelesinde bir Mısrî ferâce ve bir sandık mezbûr[e] Yasemin'den alıp kabz eyledim sulh olup mezbûrenin zimmetini ibrâ ve ıskāt eyledim eğer bir dahi husûs-ı mezbûr için da‘vâ ve nizâ‘ edersem inde'ş-şer‘ ve'l-hükkâm istimâ‘ olunmaya dedikde mukarratun lehe'l-merkūme, mukırra-ı merkūmenin ikrârını vicâhen ve şifâhen tasdîk ettikden sonra hüccet-i ibrâya hükm olunup bi't-taleb sebt-i sicil olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. İbrahim, Mehmed b. Mehmed, Mehmed b. ( ), Kasım b. Abdullah, Mustafa b. Yusuf ve gayruhüm

56 [25-2, Arapça] Hüdaverdi b. Abdullah Reis'in Efrenci kölesini mükâtebe yoluyla âzat ettiği

Reis-i sultânî Hüdâverdi b. Abdullah, bâ‘is-i hâze'l-kitâb açık kaşlı, elâ gözlü, esmer, orta boylu, Efrenciyyü'l-asl başının sol yanında ve sağ yanağında eser-i cerh bulunan abd-ı memlûkü İstefano v. Niko'yu târih-i hâze'l-kitâbdan i‘tibâren yedi sene hizmet etmesi karşılığında kitâbete kesdiğini ikrâr etti. Anılan hizmetin tâm ve kâmil olarak edâsından sonra o artık diğer ahrâr-ı asliyyîn gibi hür olacakdır. Abd-i mezbûr vicâhen ve şifâhen mukırr-ı merkūmu tasdîk etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâhiri Rebî‘ilâhir sene selâse ve semânîn ve tis‘a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Turgud b. Ali, Mehmed Çelebi b. Haydar Reis, Hasan b. Abdullah, Perviz b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah Reis ve gayruhüm

57 [25-3, Arapça] Vesâyetten ferâgat ve hâkim tarafından çocuklara yeni vasî atanması

Mahmiye-i Galata mahallâtından Okçu Musa mahallesinde fevt olan Mehmed Çelebi b. Cihan Kethüdâ nâm müteveffânın Hüseyin ve İsmihan nâm sagīreynine vasî olan nineleri Ruveyde Hâtun bt. Ömer nâm hâtun meclis-i şer'de hâzıre olup dedi ki ben doğduğum ve oturduğum yukarıda adı geçen yeri terk edip Kahire'ye gitmek istiyorum. Kendi isteğimle vesâyet-i merkūmeden ferâgat ettim. Hâkim, kıbel-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîf kıbelinden İmâm Mehmed b. Hüseyin'i sagīreyn-i mezbûreynin zabt-ı emvâl ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzımesini edâyı ta'ahhüd etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâ[hiri] Rebî'ilâhir sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi b. Ahmed, Kasım b. Abdullah el-Kayyım, Ferhad b. Âdil, el-Hâc Hüseyin b. Halil, Ramazan b. Durmuş

58 [25-4, Arapça] Mehmed b. Mehmed'in câriyesini mükâtebe yoluyla âzat ettiği

Mehmed b. Mehmed, çatık kaşlı, gök koyun gözlü, yüzü ve alnında uzun beni olan Asparance bt.* Petro nâm câriye-i memlûkesini râyicü'l-vakt dört bin akçe mukābilinde kitâbete kesdiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Elân câriye-i merkūme meblağ-ı merkūmu bana edâ etti ve sâir harâir-i asliyyât gibi hürre oldu.

Cerâ ve hurrire fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Reis b. Abdullah, Süleyman Bey b. Abdullah, el-Hâc Hürrem b. Abdullah, el-Hâc Hasan b. Abdullah, Hasan b. Abdullah

59 [26-1, Arapça] Dimitri v. Nikola'nın beytülmâlce el konulan muhallefâtının vârise iadesi

Kâtib Cafer b. Abdullah ve tâcir Hamza b. Nebi, Dîvân-ı âlî'de leded-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında Kostantin b. Todori'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, mahmiye-i mezbûredeki Balıkpazarı'nda bundan akdem fevt olan Dimitri veled-i Nikola'nın usûbe-i nesebiyye cihetiyle vârisidir. Muhallefâtı beytülmâl-i mezbûrun emîn-i sâbıkı Ahmed Bey b. Kasım eliyle zabt edilmişdir. 983 senesi gurre-i Rebî'ulâhirinde

* Metinde "veledi".

muhallefâtından râyicü'l-vakt yetmiş beş bin beş yüz akçe ve râyicü'l-vakt kırk akçe emîn-i mezbûr Ahmed Bey eliyle Hazîne-i âmire'ye ulaşmışdır. Müteveffâyı mezbûr müdde'î-i merkūmun karındaşının oğludur zira o Nikola'nın oğludur; Nikola el-merkūm ise onun karındaşıdır. Babaları Todori b. Yorgi'dir. Verâset hakkı ona münhasırdır. Muhallefâtının ona teslîmi lâzımdır. Zamânın Kalamata kazâsı kadısı mevlânâ Numan b. Abdurrahman'dan verilen hüccetin vârid olmasının ve bu hüccetin Dîvân-ı âlî'de mezbûr kadıya âid olduğu, isimleri işbu hüccetin zeylinde muharrer udûl-i Müslimînden Nebi b. Hamza ve Karagöz b. Ali'nin şehâdetleriyle emîn-i mezbûr Mehmed Çelebi'nin mahzarında ve lede'd-defter emâcid-i ekârimin huzûrunda sâbit olmasının ardından şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi't-tâsi' min Şa'bâni'l-mu'azzam sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Receb, Ali b. Hüseyin, Mehmed b. Ali ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

60 [27-1, Arapça] Mehmed Çelebi b. Süleyman'ın beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtından hak iddia edilmesi

Sâhib-i timar Yusuf Bey b. Pîrî ve sâhib-i timar Hüsrev Bey b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, sâhib-i timar Mehmed b. Hüseyin'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada, gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, muhallefâtı beytülmâl-i mezbûrun eski emîni Ahmed Bey b. Kasım eliyle zabt edilen Cimcime Defterdâr deyû meşhûr merhûm Mehmed Çelebi b. Süleyman'ın zimmetinde müdde'î-i mezbûrun hakkı vardır. 982 senesi Zilka'de ayının yirmi beşinci günü muhallefâtından râyicü'l-vakt yüz bin kırk dokuz akçe, 983 senesi gurre-i Rebî'ulâhirinde râyicü'l-vakt yüz on dokuz bin sekiz yüz yirmi bir akçe, aynı ayın yirmi dokuzuncu günü râyicü'l-vakt altmış yedi bin yüz on bir akçe, 983 senesi Cemâziyelâhiri'nin yirmi birinci günü râyicü'l-vakt on beş bin akçe emîn-i mezbûr Ahmed Bey eliyle Hazîne-i âmire'ye ulaşmışdır. El-ân karz cihetinden muhallefâtından râyicü'l-vakt yirmi dört bin akçe da'vâcıya teslîmi lâzım gelen mikdârdır. Meblağ-ı mezbûrun tamâmını veya bir kısmını almadığına, emriyle adına alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir müdde'î-i mezbûra Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinin ve şâhidlerin şehâdetlerinin ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmasının ardından mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 9 min Şa'bâni'l-mu'azzam sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Hürrem b. Abdullah, Kurd b. Mahmud, Hasan b. Abdullah

61 [28-1, Arapça] İshak b. Bayram'ın beytülmâl tarafından el konulan terekesinin mirasçılara iadesi

Receb b. Cafer ve Mustafa b. Hacı İlyas, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, mahmiye-i mezbûrede vâki' Esirhanı'nda fevt olup muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle zabt edilen ve 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü muhallefâtından râyicü'l-vakt on üç bin altı yüz yetmiş yedi akçesi emîn-i mezbûr Ahmed Bey eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan İshak b. Bayram'ın Ahmed ve Râbia nâm sagīreynine kıbel-i şer'den mansûb vasî olan ve Fâtıma bt. Ahmed kıbelinden da'vâ, isbât ve kabza vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan el-Hâc Mehmed b. Mahmud'dan vesâyeten ve vekâleten sâdır olan da'vâ-yı sahîhada, gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, sagīreyn-i mezbûreyn, müteveffâ-yı mezbûr ve onun zevcesi olan müvekkile-i mezbûremin sulbî evlâdıdır. Verâseti onlara münhasırdır. Terekenin onlara teslîmi lâzımdır. Zamânın Kangırı kazâsı kadısı mevlânâ Ali b. Hüseyin'den verilen hüccetin vârid olmasının ve bu hüccetin mezbûr kadının hücceti olduğu, Dîvân-ı âlî'de, emîn-i mezbûr mahzarında lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûl-i Müslimînden el-Hâc Receb b. Hızır ve Mustafa b. İlyas'ın şehâdetleriyle sâbit olmasının ardından şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 25 Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. el-Hâc Hüseyin, Mehmed b. Ramazan

62 [29-1, Arapça] Râziye bt. Seyyid Ahmed adlı kadının eve istihkak iddiasının reddi

Râziye Hâtun bt. Seyyid Ahmed nâm hâtun, merhûme Şems Peri bt. Abdullah nâm hâtunun zevci ve bu hanımdan doğan Kasım ve Fâtıma ve Ayşe nâm sıgārın babası olan Mahmud Bey b. Abdullah mahzarında iddi'â edip dedi ki, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Ma'cûncu Kasım mahallesinde kâin ve bir tarafdan Emine Hâtun bt. Abdullah mülkü, diğer tarafdan kasap İbrahim b. Abdullah mülkü, öteki tarafdan tarîk-ı âm ile mahdûd ve şu anda senin ve sıgār-ı mezkûrenin zilyedliğinde buluna menzil yalnız bana âid bir mülkdür. Zira menzil-i mezbûr önceden benim âzâdlı kölem olan Nâzenin bt. Abdullah'ın evi idi. Vefât etti ve menzil-i mahdûd-i merkūm irs-i şer'î ile bana intikāl etti. Menzil-i mesfûru senden ve çocuklardan istiyorum. Mezbûr Mahmud Bey'e suâl olunduğunda merkūme Nâzenin hâl-i hayâtında yukarıda menzil-i mahdûd-i mezkûru mezbûre

Şems Peri'ye bey' etmiş, o da râyicü'l-vakt yirmi bin akçe mu'ayyen semenle ondan iştirâ etmişdi. Sonra Şems Peri öldü ve menzil-i mahdûd-i mezbûr irs-i şer'î ile bana ve sıgār-ı merkūma intikāl etti deyû cevâb verdi. Vâki' inkârdan sonra sıdk-ı makāline kendisinden beyyine taleb edildiğinde İmâm mevlânâ Mehmed b. Bayram ve Kasım b. Abdullah ve Ali b. Mehmed müdde'iye-i merkūme mahzarında merkūme Nâzenin'in hâl-i hayâtında menzil-i mahdûd-i mezbûru merkūme Şems Peri'ye satdığı, onun da semen-i mezbûrla ondan satın aldığı, ardından öldüğü ve mahdûdu'l-mezbûr evin irs-i şer'î ile küçük çocuklara ve Mahmud Bey'e intikāl ettiği ve şu anda evin yalnız onların mülkü olduğu yönünde şehâdet ettiler. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra mûcebince hükm edildi.

Tahrîren fî 23 Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Ferhad Bey b. Abdullah, Mustafa Bey b. Abdullah, Hüseyin Bey b. Abdullah

63 [30-1, Arapça] Hasan Paşa b. Hamza vekilinin esirlerle ilgili davada Hacı Mustafa b. Abdülkerim ile sulh olması

Emîrü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtas bi inâyeti'l-meliki'l-allâm hazret-i Hasan Paşa b. Hamza kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr sulh ikrârına vekâleti Ömer Ağa b. Pervâne ve İbrahim b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olan fahrü'l-akrân fahrü'l-akrân Osman Ağa b. Hamza ikrâr etti ki, müvekkil-i mûmâ-ileyh, el-Hâc Mustafa b. Abdülkerim ile müsâlaha yapdı. el-Hâc Mustafa da kendisine âid olduğunu iddi'â ettiği altmış beş esirle alâkalı da'vâda râyicü'l-vakt on altı bin akçe meblağ-ı makbûz ve mu'ayyen karşılığında onunla sulh oldu. El-Hâc Mustafa el-mezbûr müvekkil-i müşârün-ileyh -en'amallahu te'âlâ aleyhi- ile cemî'-i üserâ ile alâkalı da'vâda meblağ-ı mezbûr üzre onunla sulh yapdığını ikrâr etti. Vâki' ikrâr tarafeynce vicâhen ve şifâhen tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Mehmed, Hızır b. Yahya, İlyas Ağa b. Abdullah

64 [31-1, Arapça] Mustafa Çelebi b. Kurd Bey'in evde sahip olduğu hisselerinin tamamını Mustafa Paşa b. Abdullah'a satması

Fahrü'l-akrân Mustafa Çelebi b. Kurd Bey kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr bey' ikrârına vekâleti Haydar Bey b. Abdullah ve Bayezid Bey

b. Abdullah'ın şâhidlikleriyle sâbit olan vekîl fahrü'l-akrân Ferruh Kethüdâ b. Abdurrahman ikrâr etti ki, müvekkili mezbûru Mustafa Çelebi'ye âid olan mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Demirci mahallesinde kâin, bir taraftan İbrahim b. Kaytas mülkü, diğer tarafdan tarîk-ı âm, öteki tarafdan Yunus b. Abdullah mülkü ve Cafer Paşa b. Abdüsselâm mülkü, diğer tarafdan da merhûm Muslihuddin b. Mehmed mülkü ile mahdûd menzilde mâliki olduğu on bir sehimden ikisini hazret-i Mustafa Paşa b. Abdullah kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında iştirâya vekâleti fahrü'l-müderrisîn mevlânâ Receb b. Mehmed ve Mehmed b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olan vekîl fahrü'l-emâsil Abdüsselâm Bey b. Yahya'ya râyicü'l-vakt otuz bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile bi'l-vekâle bey' etti. Mezbûr Abdüsselâm Bey de mezkûr iki sehmi müvekkil-i mezbûr malıyla semen-i mezkûrla ondan iştirâ ettiğini ikrâr etti. Vâki' ikrâr tarafeynce bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Fî evâsıtı Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Receb b. Mehmed, Mehmed b. Abdullah, İlyas Ağa b. Abdullah

65 [31-2, Arapça] Süheyl Bey b. Abdullah'ın müteveffâ Mehmed'in küçük oğlu Abdullah Çelebi'ye vasî atanması

Hâkim, za'îm Süheyl Bey b. Abdullah'ı, müteveffâ Mehmed'in Abdullah Çelebi nâm sagīrine hıfz-ı emvâl ve zabt-ı ahvâli için vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl etti.

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Ali b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, Yunus b. Mehmed, Ali b. Hasan, Ferhad b. Abdullah

66 [32-1, Arapça] İbrahim b. Mustafa'nın beytülmâlce zaptedilen muhallefâtının mirasçıya iadesi

El-Hâc Elvan b. Abdi ve Hasan b. Hüseyin, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, kendi adına asâleten ve Mahmud ve Yusuf ibney Veli kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olarak vekâleten Bostan b. Şaban'dan ve ayrıca Hâtun Paşa bt. Mustafa nâm hâtun kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve isâle vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan Cafer b. Veli'den vekâleten sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, vekîl-i mezbûr Cafer ve müvekkileyn-i merkūmeyn Mahmud ve Yusuf, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Molla Çelebi mahallesinde bundan akdem

vefât eden ve muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle zabt edilmiş ve 983 senesinin Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü râyicü'l-vakt on üç bin beş yüz on beş akçesi emîn-i mezbûr yediyle Hazîne-i âmire'ye ulaşmış bulunan İbrahim b. Mustafa'nın karındaş çocukları olup onun vârisidirler. Zira Mezbûrlar Cafer, Mahmud ve Yusuf, Veli'nin çocuklarıdır. Mezbûr Veli ile müteveffâ-yı merkūm baba bir karındaştırlar. Babaları Mustafa b. Ali'dir. Müvekkile-i mezbûre Hâtun Paşa kız karındaşıdır. Hâtun Paşa el-mezbûre müteveffâ-yı merkūmenin vârisidir. Zira mezkûre Hâtun Paşa ve müteveffâ-yı mezbûr, merkūm Mustafa'nın ebeveynidir. Verâset münhasıran onun hakkıdır. Muhallefâtın ona teslîmi lâzımdır. Zamânın Seferihisar kazâsı kadısı mevlânâ Abdülkerim b. Mustafa'nın hüccetinin vârid olmasından ve bu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında emîn-i mezbûr mahzarında, udûl-i Müslimînden Yusuf b. Süleyman ve İsmail b. Şaban'ın şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâhiri Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Veli, el-Hâc Durmuş b. Hızır, İbrahim b. Hüseyin ve Hüsam b. Hızır

67 [33-1, Arapça] Hümâ bt. Abdullah'ın beytülmâl tarafından el konulan terekesinde vasiyet yoluyla istihkak talebinin kabulü

Hasan Halîfe b. Yunus ve Mahmud b. Mehmed, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Ali b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Nevbethâne mahallesinde fevt olan Hümâ bt. Abdullah nâm hâtunun muhallefâtı, emîn-i mezbûr tarafından zabt edilmişdir. Muhallefâtından, irs-i şer'î ile kendisine intikāl eden hisseyi kocası Yusuf b. Abdullah'ın kabz etmesinden sonra emîn-i mezbûr eliyle 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü muhallefâtından Hazîne-i âmire'ye ulaşan meblağ, râyicü'l-vakt otuz bin iki yüz yirmi dokuz akçedir. Mezbûre, sülüs-i mâlını vasiyyet etmiş ve müdde'î-i mezbûru da masraflarına sarf etmek üzre vasî olarak seçmişdi. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud b. Sadi, Ahmed b. Mehmed, Durmuş b. Kasım

68 [34-1, Arapça] Mehmed b. Davud'un beytülmâlce zaptedilen muhallefâtının mirasçılara iadesine hükmedilmesi

Hasan b. Hamza ve Hasan b. Hayreddin, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân ve'l-emâsil Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Mustafa ve Davud ibney Mehmed nâm sagīreyne kıbel-i şer'den mansûb vasî olan za'îm Mustafa Bey b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada ba'de'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, sagīreyn-i mezbûreyn, mahmiye-i mezbûredeki Irgat Pazarı deyû meşhûr yer kurbunda bir mevzi'de vâki' merhûm Pîrî Paşa hanı'nda fevt olup muhallefâtı emîn-i mezbûr tarafından zabt edilen Mehmed b. Davud'un sulbî oğullarıdır. Emîn-i mezbûr eliyle 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü muhallefâtından Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan meblağ yedi bin dokuz yüz iki akçedir. Verâseti sagīreyn-i mezkûreyne münhasırdır ve muhallefâtının da onlara teslîmi lâzımdır. Zamânın Akçahisar kazâsı kadısı mevlânâ Mehmed b. Mustafa'nın hüccetinin vârid olmasından ve bu hüccetin kadı-i mezbûrun hücceti olduğunun, emîn-i mezbûr mahzarında, emâcid-i ekârim huzûrunda, isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûl-i Müslimînden Hasan b. Bâli ve Sâlih Halîfe b. Yusuf'un şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Abdullah ve Hüsam b. Abdülkerim

69 [34-2, Arapça] Sipahi oğlanı Mustafa Bey b. Abdullah'ın karısı Sâliha bt. İlyas ile mehir ve evle ilgili davalarda sulh olması

Atebe-i aliyye'de vâki' sipâhi oğlanları tâifesinden Mustafa Bey b. Abdullah, hâmile-i hâze'l-kitâb Sâliha bt. İlyas nâm zevcesi ile nikâhı esnâsında ta'ahhüd ettiği mehirle ilgili da'vâda sulh oldu. Ve yine mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Nevbethâne mahallesinde vâki' râyicü'l-vakt otuz bin akçe kıymetindeki, bir tarafdan tarîk-ı âm, diğer tarafdan Küçük Ali Paşa vakfı, öteki tarafdan İlyas Çelebi b. Mehmed mülkü ve diğer tarafdan da Kartal deyû meşhûr İskender b. Abdullah mülkü ile mahdûd menzil ile alâkalı bütün da'vâlardan sulh oldular. Mezbûre Sâliha Hâtun kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında müsâlahaya vekâleti emîn Mehmed b. Abdullah ve Mehmed b. Hamza'nın şehâdetleriyle şer'an sâbit olan vekîl Hızır b. Nasuh da müvekkile-i mezbûresi Sâliha Hâtun'un, zevcesi mezbûr Mustafa Bey ile menzil-i mahdûd-i mezbûr ile alâkalı da'vâda sulh olduğunu bi'l-vekâle

ikrâr etti. Mezbûr Mustafa Bey de bi'l-muvâcehe onu tasdîk etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Halîfe b. Abdullah el-İmâm, Ali b. Mehmed el-Müezzin, Sinan Ağa b. Abdullah ez-zevvâk

70 [35-1, Arapça] Bedreddin Halife'nin elinde bulunan *Şerhü esbâbü'l-alâmât mine't-tıb* adlı kitabın Hasan b. Halil'e ait olduğu

Resul b. Ali ve Ahmed b. Hızır, âti'z-zikr kitâba vâzı'-ı yed olan Bedreddin Halîfe b. Abdullah mahzarında Hasan [b.] Halil'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, hâlen mezbûr Bedreddin Halîfe'nin yedinde bulunan *Esbâbü'l-alâmât mine't-tıb* adlı kitâbın şerhi olan kitâb iki seneden beri müdde'î-i mezbûrun mülk-i mahzıdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Mustafa Bey [b.] Bâli

71 [35-2, Arapça] Hacı Cemaleddin b. Yusuf'un beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtının mirasçılara iadesi

Mehmed b. Ahmed ve Ali b. el-Hâc Pîrî, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, merhûm el-Hâc Cemaleddin b. Yusuf'un Ma'tûk, Hatice ve Zâhide nâm sıgârına kıbel-i şer'den mansûb vasî olarak vesâyeten ve el-Hâc Mehmed ve Abdülkādir ve İsmail ve İbrahim ve Mustafa ve Ali ve Fâtıma ve Ferruh nâm müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Cemaleddin'in evlâdından ve Kamer bt. Abdullah ve Can Aziz bt. Zeynelâbidin ve Kamer bt. Abdürrahim'den hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve isâle vekâleti sâbit olarak vekâleten Yusuf b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada şöyle şehâdet ettiler ki, Ma'tûk, Hatice ve Zâhide ve Hacı Mehmed ve Abdülkādir ve İsmail ve İbrahim ve Mustafa ve Ali ve Fâtıma ve Ferruh, mahmiye-i mezbûrede vâki' Zevvâk hanı'nda fevt olup muhallefâtı beytülmâl-i mezbûrun emîn-i sâbıkı Ahmed Bey b. Kasım tarafından zabt edilen el-Hâc Cemaleddin b. Yusuf'un sulbî evlâdıdır. 983 senesi Rebî'ulâhirinin yirmi dokuzuncu günü muhallefâtından Hazîne-i âmire'ye mezbûr Ahmed Bey eliyle vâsıl olan mikdâr râyicü'l-vakt on üç bin yirmi beş akçedir. Kamer bt. Abdullah ve

Can Aziz bt. Zeynelâbidin ve Kamer bt. Abdürrahim müteveffâ-yı mezbûrun zevceleridir. Verâset onlara münhasır olup muhallefâtının da onlara teslîmi lâzımdır. Zamânın mahrûse-i Haleb kadısı mevlânâ Mehmed b. Abdülkerim verilen hüccetin vârid olmasından ve bu hüccetin kadı-i mezbûra âid olduğunun, emîn-i mezbûr Mehmed Çelebi mahzarında lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûl-i Müslimînden Pîrî b. Ahmed ve Ali b. el-Hâc Pîrî'nin şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Kemal Çelebi b. Hâce Mehmed, Ramazan b. Mustafa

72 [36-1, Arapça] Ramazan b. Abdullah'ın beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtından mehir alacağı ve miras payına hükmedilmesi

Müezzin Ali b. Hamza ve müezzin Mustafa b. İsmail, Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında Kamer bt. Abdullah ve Hümâ bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'iyeyn-i mezbûreyn, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Mustafa Paşa mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr yediyle zabt edilen azeb-i sânî Ramazan b. Abdullah nâm kimesnenin zevcesidir. 983 senesi Ramazân-ı mübâreki'nin yirmi üçüncü günü muhallefâtından Hazîne-i âmire'ye emîn-i mezbûr eliyle vâsıl olan meblağ râyicü'l-vakt sekiz bin iki yüz yirmi dokuz akçedir. Üzerine sâbit olan şer'î borçların edâsından sonra muhallefât-ı mezbûreden geriye kalan meblağ ise râyicü'l-vakt üç bin iki yüz doksan dört akçedir. İkisinin muhallefâtdan hisse-i şer'iyyeleri dört yüz yirmi üç akçedir ki bunun şimdi onlara teslîmi lâzımdır. Nikâhlarında ta'ahhüd edilen mehirden dolayı da her biri için müteveffâ-yı merkūmun zimmetindeki meblağ râyicü'l-vakt sekiz yüz akçedir. Meblağ-ı mesfûru, müteveffâ-yı merkūmdan veya vekîlinden almadığına, zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir her birisinden Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sânî aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Yusuf b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Keyvân b. Abdullah

Yevmü'l-ehad gurre-i şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene 983.

73 [37-1, Arapça] Yusuf b. Abdullah'ın beytülmâl tarafından kabzedilen muhallefâtının mirasçılara iadesi

Ali b. Hızır ve Yusuf b. Mahmud, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey mahzarında, Bâli b. Abdullah'dan kendi adına asâleten ve Budin kal'asında vâki' merhûm Toygun Paşa'nın dükkânında vefât eden ve muhallefâtı beytülmâl-i hâs emîni Hobyar Bey b. Abdülkādir tarafından kabz edilmiş bulunan Yusuf b. Abdullah kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât ve kabza vekâleti şer'an sâbit olarak vekâleten ve kendi nefsinden asâleten Bâli b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffânın muhallefâtından râyicü'l-vakt seksen iki bin yedi yüz doksan üç akçe Kal'a-i mezbûrede vâki' beytülmâl-i hâs emîni Hobyar Bey b. Abdülkādir yediyle kal'a-i mezbûrede vâki' Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Müdde'î-i mezbûr, Roksan'ın sulbî oğludur. Mezbûr Roksan ve müteveffâ-yı merkūm karındaştır. Babaları Radosad v. Radoya'dır. Müvekkil-i mezbûr Yusuf ise diğer karındaş çocuğu ve usûbe-i nesebiyye yoluyla müteveffâ-yı merkūmun vârisidir. Zira müvekkil-i mezbûr, Novak'ın sulbî oğludur. Merkūm Novak ile müteveffâ-yı merkūm karındaştır, babaları mezbûr Radosad'dır. Verâseti ona münhasırdır. Muhallefâtının da o ikisine teslîmi lâzımdır. Zamânın Saray beldesi kadısı mevlânâ Şucâ' Efendi b. Mahmud'dan verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun emîn-i mezbûr Mehmed Çelebi b. Hüsam mahzarında, isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûl-i Müslimînden Abdi b. Mustafa ve Haydar b. Hasan'ın şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sânî min Ramazân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Ağa b. Pervâne, Yusuf Ağa b. Kurd

74 [38-1, Arapça] Şah Hûbân Hatun bt. Hayreddin'in beytülmâl tarafından kabzedilen muhallefâtının kızına iadesi

Mustafa b. Abdullah ve Nasuh Bey b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Cemile Hâtun bt. Mahmud'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'iye-i mezbûre, mahmiye-i merkūme mahallâtından Dîvâne Ali Bey mahallesinde bundan akdem fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr tarafından kabz edilen Şah Hûbân Hâtun bt. Hayreddin

nâm hâtunun sadriyye kızıdır. 973 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü muhallefâtından Hazîne-i âmire'ye emîn-i mezbûr eliyle vâsıl olan meblağ râyicü'l-vakt dört bin üç yüz yetmiş bir akçedir. Mezbûrenin muhallefâtının ona teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 6 şehri Ramazân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Ferhad b. Abdullah, İmirza b. Mehmed

75 [39-1, Arapça] Ölen Ramazan b. Abdullah adlı yayanın beytülmâl emînince zaptedilmiş akçesinin kardeşine iadesi

Ahmed b. Abdullah ve Mustafa b. Abdullah, yayalara mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında, Mehmed b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki; müdde'î-i mezbûr Mehmed, bundan akdem Boğdan yolunda vefât eden ve emîn-i mezbûrca muhallefâtından râyicü'l-vakt beş bin akçesi zabt edilen on birinci yaya başı bölüğünden râcil Ramazan b. Abdullah'ın ana baba bir karındaşı ve vârisidir. Zira, müdde'î-i mezbûr ve müteveffâ-yı merkūm, Abdullah'ın sulbî oğullarıdır. Mezbûr Abdullah da Yorgila nâm zimmînin sulbî oğludur. Annelerinin adı Hondi Hâtun bt. Abdullah'tır. Verâset ona ve ana baba bir diğer karındaşı Bostan b. Abdullah'a münhasırdır; muhallefâtının o ikisine teslîmi lâzımdır. Zamânın Gönen kadısı mevlânâ Mehmed b. Yusuf'un hüccetinin vârid olmasından ve hüccet-i mezbûrenin kadı-ı mezkûrun hücceti olduğunun, emîn-i mezbûr mahzarında udûlden isimleri zeyl-i kitâbda muharrer Mustafa b. Abdullah ve Mehmed Bey b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 6 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin b. Ramazan, Derviş b. Süleyman, Osman b. Abdullah

76 [40-1, Arapça] Kurd Bey b. Emir Ali'deki timar alacağının vasî tarafından alındığı

Emîrü'l-ümerâi'l-kirâm Hüseyin Paşa b. Abdüsselâm'ın kapısında kapıcıbaşı iken vefât eden Mehmed'in Abdullah adlı sagīrine kıbel-i şer'den mansûb vasî olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Za'îm Süheyl Bey b. Abdurrahman ikrâr etti ki; Keşan tevâbi'inden Rus karyesinden hâmil-i hâze'l-kitâb Kurd Bey b. Emir Ali'nin zimmetinde, sagīr-i mezbûrun râyicü'l-vakt yedi bin altı yüz akçe alacağı vardır. Şu cihetle ki, mezbûr Kurd meblağ-ı mezkûru, merkūm Mehmed'in kazâ-i mezbûrdaki

timarı mahsûlünden kabz etti. Sonra Mehmed el-mezbûr fevt oldu ve meblağ-ı mesfûr irs-i şer'le sagīr-i mezbûra intikāl etti ve elân vasiyy-i merkūm sagīr-i mezbûr için meblağ-ı merkūmun tamâmını merkūm Kurd elinden vesâyeten kabz ettiğini bi'l-muvâcehe ikrâr etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 6 Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Ali b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, Ferhad b. Abdullah, Yusuf b. Abdullah, Mütevellî Mustafa Çelebi b. Hürrem, Ali b. Hasan ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

77 [41-1, Arapça] Hacı Cemaleddin b. Yusuf'un beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtının vârislerine iadesi

Mehmed b. Ahmed ve Ali b. el-Hâc Pîrî, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam mahzarında, müteveffâ el-Hâc Cemaleddin b. Yusuf'un Ma'tûk, Hatice ve Zâhide nâm evlâd-ı sıgārına kıbel-i şer'den mansûb vasî olarak vesâyeten; yine müteveffâ el-Hâc Cemaleddin'in evlâdı el-Hâc Mehmed, Abdülkādir, İsmail, İbrahim, Mustafa, Ali, Fâtıma ve Ferruh kıbelinden ve Kamer bt. Abdullah, Canaziz bt. Zeynelâbidin ve Kamer bt. Abdürrahim kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vech-i âti'z-zikr üzre vekâleti sâbit olan vekîl Yusuf b. Abdullah'dan vekâleten sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, Ma'tûk, Hatice, Zâhide, el-Hâc Mehmed, Abdülkādir, İsmail, İbrahim, Mustafa, Ali, Fâtıma ve Ferruh mahmiye-i mezbûrede Zevvâklar hanı'nda bundan akdem vefât eden ve muhallefâtı sâbık beytülmâl-i hâs emîni Ahmed Bey b. Kasım eliyle zabt edilen el-Hâc Cemaleddin b. Yusuf'un sulbî evlâdıdır. 983 senesi Rebî'ülahir ayının yirmi dokuzunda muhallefâtından râyicü'l-vakt on üç bin yirmi beş akçe mezbûr Ahmed Bey eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Canaziz ve Kamer bt. Abdullah ile Kamer bt. Abdürrahim müteveffâ-yı mezbûrun zevceleridir. Verâseti, evlâd-ı mezkûreye ve ezvâc-ı mezbûreye münhasırdır ve muhallefâtının onlara teslîmi lâzımdır. Zamânın mahrûse-i Haleb kadısı olan mevlânâ Mehmed b. Abdülkerim'in hüccetinin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-i mezbûra âid olduğunun udûlden isimleri zeyl-i kitâbda muharrer Pîrî b. Ahmed ve Ali b. el-Hâc Pîrî şehâdetleriyle Dîvân-i âlî'de emîn-i mezbûr Mehmed Çelebi mahzarında sâbit olmasından sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 6 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Cemal Çelebi b. el-Hâc Mehmed, Ramazan b. Mustafa

78 [42-1, Arapça] Kâid-i sultânî Cafer Bey b. Ahmed'in beytülmâlce zaptedilmiş muhallefâtının iki oğluna ve iki yeğenine iadesi

Bilâl b. Nasrullah ve Mustafa b. Abdullah, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında Abdürrahim ve Abdülkerim ibney Memi ve Güc Arslan ve Kalender ibney Mustafa'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki; müdde'iyân-ı mezbûrân Abdurrahman ve Abdülkerim, emîn-i sâbık eliyle kabz edilen muhallefâtından 983 senesi Cumâdelâhire ayının yirminci günü râyicü'l-vakt on altı bin sekiz yüz doksan yedi akçesi, emîn-i sâbık Ahmed Bey b. Kasım eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan kāid-i sultânî müteveffâ Cafer Bey b. Ahmed'in amca oğulları ve usûbe-i nesebiyye cihetiyle vârisleridirler. Şu cihetle ki, Abdurrahman ve Abdülkerim, Memi'nin sulbî oğullarıdır ve müteveffâ-yı merkūm, Ahmed'in sulbî oğludur ve Memi ve Ahmed baba bir karındaştırlar. Babaları Ali Çavuş b. Abdullah'dır. Güc Arslan ve Kalender diğer amcanın oğullarıdır. Müteveffâ-yı mezbûr ile Güc Arslan ve Kalender, Mustafa'nın sulbî oğullarıdır. Müteveffâ-yı mezbûr, Ahmed'in sulbî oğludur. Mustafa ve Ahmed baba bir [karındaştır] ve babaları Ali Çavuş b. Abdullah'dır. Verâset onlara münhasırdır; onlardan başka vârisi ma'lûmumuz değildir. Zamânın kazâ-i mezbûr kadısı mevlânâ Ali'den verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğu, şâhidlerin şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Şu[hûdü'l-hâl]: Veli Efendi b. Hızır, el-Hâc Veli b. el-Hâc İlyas, Mehmed b. Hızır Şah

79 [43-1, Arapça] Murad Ağa'nın Kıztaşı mahallesindeki evini satması

Fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim Murad Ağa b. Mahmud kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr ikrâr-ı bey'a ve kabz-ı semene vekâleti Pîrî Çelebi b. Halil ve Osman b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olan Yusuf Bey b. Hasan, müvekkil-i mûmâ-ileyhi Murad Ağa'nın, âti'z-zikr menzilini kıdvetü'n-nisâi'l-müfahharât Fâtıma Hâtun bt. merhûm Ali Çelebi el-meşhûr bi Havri kıbelinden iştirâya vekâleti Pîrî b. Halil ve Mustafa b. el-Hâc Memi nâm kimesnelerin şehâdetleriyle sâbit olan el-Hâc Ahmed b. el-Hâc Sinan'a bey' ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Vekîl-i mezbûr da mezkûr Murad Ağa'nın işbu akdin kendilerinden sudûruna kadar sâhibi ve mâliki olduğu, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Kız Taşı mahallesi kurbunda vâki' Mi'mâr Sinan mahallesinde kâin, altlarında iki anbar olan iki beyti, üç selâmlığı, su kuyusunu, helâyı, üstünde oda bulunan hamam-ı sagīri, mutfağı, selâmlığı, iki fırını, yanında beyt-i hâdimi ve bahçeyi hâvî olan

ve mikdâr-ı tûl-i arzı otuz altı zirâʿ ve mikdâr-ı arzı otuz bir zirâʿ olan ve bir tarafdan mevlânâ İmâm Mahmud b. Nebi mülkü, diğer tarafdan İbrahim Bey ve Mehmed b. Abdi mülkü, öteki tarafdan Ali Çelebi b. Hemdem mülkü ve diğer tarafdan da tarîk-i âma müntehî olan cemîʿ-i menzili bi'l-vekâle iştirâ etti. İlâveten menzil-i mahdûd-i mezbûr kurbunda vâkiʿ, üzerinde oda bulunan ahırı, fevkânî bir beyti, su kuyusunu, helâyı ve boş bir araziyi hâvî bulunan tûlü on dört zirâʿ, arzı yedi zirâʿ, hudûdu bir cânibden Yusuf b. Abdullah vakfı'na diğer cânibden Şucâʿ b. Abdullah vakfı'na ve diğer cânibden de tarîk-i âma müntehî olan cemîʿ-i menzili dahi cümle hukūk ve mürâfıkıyla râyicü'l-vakt yüz on iki bin akçe semen-i muʿayyen-i makbûz ile iştirâ etti. Vâkiʿ ikrâr vekîl-i mezbûr tarafından bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 6 Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Bahşî Çelebi b. Süleymanlı, Ahmed b. Abdürrahim ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

80 [44-1, Arapça] Mehmed b. İskender adlı yayanın beytülmâlce el konulan parasının vârislerine iadesi

Mehmed Bey b. Abdullah ve Mustafa Bey b. Abdullah, mahmiye-i Kostantıniyye'de vâkiʿ beytülmâl-i râcilînin emîni olan fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdullah'ın mahzarında, Mehmed b. Abdullah'dan sâdır olan daʿvâ-yı sahîha-i şerʿiyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şerʿî, şöyle şehâdet ettiler ki, müddeʿî-i mezbûr, dokuzuncu yaya başı bölüğünden olup bundan akdem vefât eden ve muhallefâtından emîn-i mezbûr eliyle râyicü'l-vakt on yedi bin dört yüz akçesi zabt edilmiş bulunan râcil Mehmed b. İskender'in amcası ve vârisidir. Şu cihetle ki, müddeʿî-i mezbûr ve merkūm İskender baba bir karındaştırlar, babaları Nata v. Körk'tür. Bu sebeble verâset ona ve Emine bt. Mehmed Çelebi nâm annesine münhasırdır. Muhallefâtının ikisine teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri baʿde şerâiti'l-kabûl inde'ş-şerʿ muʿteber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Osman Bey b. Abdullah, İlyas Bey b. Abdullah

81 [45-1, Arapça] Koska Mehmed mahallesinde ölen Rumeli kethüdâsı oğlunun beytülmâlce zaptedilen muhallefâtının karısına iadesi

Mevlânâ İmâm Mehmed b. Ahmed ve Sinan b. Abdullah, mahmiye-i Kostantıniyye'de vâkiʿ beytülmâl-i hâs emîni olan fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam ile kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i

ekârim arasında Fâtıma bt. Nasuh kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âtiyyü'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan kāid Tuğrul Bey b. Veli'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede, gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkile-i mezbûre, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Koska Mehmed mahallesinde bundan akdem fevt olup muhallefâtı emîn-i mezbûrca zabt edilen Rumeli kethüdâsı oğlu deyû meşhûr Mehmed Çelebi b. Hasan Bey'in zevcesidir. Muhallefâtından râyicü'l-vakt kırk yedi bin iki yüz yirmi dört akçe, 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü, üç yüz kırk bin akçe, sene-i mezbûrenin mübârek Ramazân ayının gurresinde, iki yüz on üç bin iki yüz yirmi sekiz akçe, mezkûr ayın yirmi üçüncü günü emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Bâkī meblağdan şer'an üzerine sâbit olan mehirden ve gayrıdan müteferrik borçlardan üç yüz doksan bin dokuz yüz yetmiş dokuz akçe ödendikden sonra, hisse-i şer'iyyeden râyicü'l-vakt doksan yedi bin yedi yüz kırk dört akçenin de el-ân edâsı lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Ferruh Kethüdâ b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah

82 [46-1, Arapça] Kâtip Piyale Bey b. Abdullah adlı Defter-i hâkanî kâtibinin beytülmâlce zaptedilen muhallefâtından alacaklıya alacağının ödenmesi

Fahrü'l-akrân kāid-i sultânî Kasım Bey b. Sefer, mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni olan fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında Yagob v. David nâm Yahudiden sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede, gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet etti ki, müdde'î-i mezbûrun mahmiye-i mezbûre mahallâtından Ayasofya-i kebîr kurbunda Kabasakal mahallesinde bundan akdem fevt olup muhallefâtı emîn-i merkūmca zabt edilen Defter-i hâkānî küttâbından kâtib Piyâle Bey b. Abdullah zimmetinde karz cihetinden hakkı vardır. Emîn-i mezbûr tarafından iki bin akçe ihrâcâtdan sonra, muhallefâtından râyicü'l-vakt sekiz bin dokuz yüz otuz dokuz akçe, 983 senesinin Şa'bân-ı mu'azzam ayının yirmi dördüncü günü emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Mezkûr alacağı veya ondan herhangi bir şeyi almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir müdde'î-i mezbûra Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 11 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Kubad b. Abdullah, Hızır b. Abdullah

83 [47-1, Arapça] Mehmed Çavuş b. Mustafa Ağa b. Umur b. Tuğrul'un muhallefâtının vârislerine iadesi

Vaktâ ki Karahisar-ı sâhib beldesi kadısı mevlânâ Nimetullah b. Abdurrahman'dan Sadi Halîfe b. Hacı ve Mehmed Halîfe b. Erdoğdu'dan nakl-i şehâdeyi müştemil hüccet vârid olduğunda, Ramazan Çavuş b. Bayram Çavuş b. Mehmed Bey b. Umur b. Tuğrul'dan kendi nefsinden asâleten ve İbadullah b. Ahmed Çavuş'dan kendi nefsinden asâleten ve Fahri ve Kamer bintey Ahmed Çavuş kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât ve kabza vekâleti şer'an sâbit olarak vekâleten ve mezbûr Ahmed Çavuş'un zevcesi Fati bt. Ahmed kıbelinden vekâleten ve zevcesi Hani bt. Ahmed Çavuş kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât ve kabza vekâleti şer'an sâbit olarak İvaz Çavuş b. Mustafa'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, mezbûrlar Ramazan Çavuş ve Bayram Bey, Pîrî Bey b. Mehmed eliyle muhallefâtından râyicü'l-vakt iki yüz seksen bin akçesi zabt edilen müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Çavuş b. Mustafa Ağa b. Umur b. Tuğrul'un usûbe-i nesebiyye cihetiyle vârisleridirler. Şu cihetle ki, Mehmed Çavuş sağlığında meblağ-ı mezbûru Karahisar-ı sâhib kal'asında müstahfız olan Hamza Dede b. Mehmed'e vedî'a olarak vermiş ve sonra da fevt olmuşdu. Pîrî Bey, meblağ-ı mezbûr sagīr oğlu Mustafa'ya intikāl ettikden sonra meblağ-ı mesfûru bi gayrı hakkın kabz etmiş sonra sagīr oğlu Mustafa da ölmüş ve meblağ-ı mesfûr, mezbûrlar Ramazan Çavuş ve Bayram Bey'e ve mezbûr Ahmed Bey'e intikāl etmişdi. Sonra merkūm Ahmed Bey de vefât etmiş ve hisse-i şer'iyyesi evlâdı mezbûrlar İbadullah, Fahri, Kamer ve Fati ve zevcesi merkūme Şah Hûbân'a intikāl etmişdi. Verâseti bunlara münhasırdır ve muhallefâtın bunlara teslîmi lâzımdır. Hüccetin kadı-i merkūmun hücceti olduğunun isimleri zeyl-i kitâbda muharrer Ramazan b. Süleyman ve Mehmed b. Hacı Derviş şehâdetleriyle merkūm Pîrî Bey mahzarında sâbit olmasından sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 5 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Mustafa b. Bâli

84 [48-1, Arapça] Sofya'da ölen Rumeli kethüdâsı oğlu Mehmed Çelebi b. Hasan'ın beytülmâlce zaptedilen muhallefâtından borcunun ödenmesi

Mahrûse-i Galata mahallâtından Bereketoğlu mahallesinden Hüseyin b. Hasan ve mahalle-i mezbûreden Hüseyin b. Mehmed ve Sinan b. Abdullah ve Hasan b.

Abdullah, mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni olan fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah'ın mahzarlarında, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında Rumeli vilâyeti beylerbeyi kapısında kāid olan Mahmud Bey b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâyı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûrun, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Mehmed Bey mahallesinden olup Rumeli kethüdâsı oğlu deyû ma'rûf Sofya beldesinde vefât eden ve mahmiye-i mezbûrede emîn-i merkūm eliyle muhallefâtı zabt edilen Mehmed Çelebi b. Hasan'ın zimmetinde alacağı vardır. Muhallefâtından râyicü'l-vakt kırk yedi bin yüz yirmi dört akçe, 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzam ayının yirmi dördüncü günü ve üç yüz kırk bin akçe, sene-i mezbûrenin mübârek Ramazân ayının gurresinde emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire için zabt edilmişdir. Muhallefâtından karz-ı şer'îden doğan otuz altı bin akçelik meblağın el-ân ona teslîmi lâzımdır. Meblağ-ı mezbûru ya da bir kısmını almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir müdde'î-i mezbûra Allah adına yemîn verilmesinden sonra şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

15 Ramazân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman b. Ali, Şaban b. Ali, Hüseyin b. Abdullah

85 [49-1, Arapça] Vasî tarafından zaptedilen muhallefâttan ev bedelinin Ali b. Süleyman'a ödenmesi

Hamza b. Mehmed ve Memi b. Mustafa, bundan akdem vefât eden ve muhallefâtı vasîsi tarafından zabt edilen Sefer b. Mustafa nâm sagīre kıbel-i şer'den vasiyy-i mansûb olan Hüseyin b. Abdullah mahzarında, Ali b. Süleyman kıbelinden âti'z-zikr da'vâ, isbât ve kabza vekâleti sâbit olan vekîl Selime bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkil-i mezbûrun, müteveffâ-yı merkūm Mustafa zimmetinde râyicü'l-vakt elli bin akçe alacağı vardır. Şu cihetle ki, vasiyy-i mezkûr Hüseyin b. Abdullah, müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'nın sağlığında müvekkil-i mezbûrun malıyla Hâslar kazâsı tevâbi'inden Beşiktaş deyû ma'rûf mevzi'de vâki' Sinan Paşa mahallesinde kâin, hudûdu Mustafa b. Abdullah mülkü, tarîk-i âm ve denize müntehî olan cemî'-i menzili, râyicü'l-vakt elli bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile istiğlâl maksadıyla iştirâ etti. Bâyi'-i mezbûrun menzili icâreye almak istemesinden sonra 976 senesi Cumâdelâhiresinin on altıncı gününden bir sene tamâmına râyicü'l-vakt beş bin akçe ücret-i mu'ayyene ile icâreye verdi. Ardından Mahmud b. Ali istihkāk iddi'âsında bulundu ve onu müvekkil-i mezbûrdan kabz etti. Bâyi'-i merkūmdan

semeni geri isteme hakkı müvekkil-i mezbûrundur ve meblağ-ı mezbûrun muhallefâtından ona teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 8 şehri Ramazân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Hüsrev b. Abdullah ve İlyas b. Abdullah, Mustafa b. Bâli

86 [50-1, Arapça] Kasım Ağa b. Abdullah adlı ekmekçibaşının beş câriyesini vasiyet yoluyla âzat ettiği

Atebe-i aliyye-i sultâniye'de ekmekçibaşı olan fahrü'l-akrân Kasım Ağa b. Abdullah kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr tedbîri ikrâra vekâleti İlyas b. Yusuf el-Müezzin ve Ferhad b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olan habbâz-ı sultânî İbrahim Bey b. Abdullah, müvekkil-i mûmâ-ileyhinin, orta boylu, sarışın, gök gözlü, açık kaşlı, Rûsiyyetü'l-asl Kamer bt. Abdullah nâm câriyesini ve orta boylu, açık kaşlı, iri gözlü, buğday tenli Çerkeziyyetü'l-asl Yasemin bt. Abdullah nâm câriyesini ve orta boylu, açık kaşlı, gök gözlü, buğday tenli Rûsiyyetü'l-asl Ferahşad bt. Abdullah nâm câriyesini ve uzun boylu, buğday tenli, açık kaşlı, iri gözlü Rûsiyyetü'l-asl Mihriban bt. Abdullah nâm câriyesini ve uzun boylu, açık kaşlı, gök gözlü, sarışın Bosneviyyetü'l-asl Muhti bt. Abdullah nâm câriyesini mevtimden kırk gün mukaddem benden hür olsunlar diyerek tedbîr-i mukayyed ile âzâd ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Mezbûr efendilerine ölüm isâbet edip, rabbine kavuşup müddet-i merkûme geçdiğinde onun malından çıkıp hür olacaklardır. Cevârî-i mezbûre vâki' ikrârı tasdîk etti.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hasan, Ferhad b. Abdullah, İlyas b. Yusuf

87 [51-1, Arapça] Vezir Sinan Paşa'nın zaptettirdiği muhallefâtın vârislere iadesi

Erbâb-ı timardan Hasan b. Hayreddin ve Mehmed b. İlyas, vezîr-i müfahham Sinan Paşa b. Abdullah hazretleri kıbelinden âti'z-zikr hasm-ı şer'î mahzarında husûmete vekâleti Hasan b. Mustafa ve Mehmed b. Burak'ın şehâdetleri ile sâbit olan fahrü'l-akrân Yunus Bey b. Abdülmennân mahzarında, Meryem ve Şahi bintey Abdullah nâm iki hâtun kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âtiyyü'l-beyân da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti Hasan b. Hayreddin ve Mehmed b. İlyas'ın şehâdetleri ile sâbit olan Yusuf b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkileteyn-i mezbûreteyn ana baba bir kız karındaştırlar ve vezîr-i mûmâ-ileyh kapısında Zevvâklar kethüdâsı olup bundan akdem vefât eden ve muhallefâtı vezîr-i müşârun-ileyh eliyle -ahsenallâhu te'âlâ ileyh- zabt edilen Hasan b. Abdullah'ın vârisidirler. Şu cihetle ki, onlar Leşo

v. Kriz'in sulbiye kızlarıdır ve müteveffâ-yı mezbûr da onun sulbî oğludur; anaları Kriste bt. Kriz'dir. Verâseti ikisine ve karındaşı Yusuf b. Abdullah'a münhasırdır. Muhallefâtının onlara teslîmi lâzımdır. Zamânın Draç kazâsı kadısı olan mevlânâ Ali b. Hüsam'dan verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğu zeyl-i kitâbda isimleri muharrer udûlden Hasan b. Hayreddin ve Mehmed b. İlyas'ın şehâdetleriyle vekîl-i mesfûr Yunus Bey mahzarında sâbit olmasından sonra şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 10 şehri Ramazân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Mustafa b. Bâli, Mehmed b. Hüseyin

88 [52-1, Arapça] Rukiye Hatun'un muhallefâtının ve evinin vârisine iadesi

Mehmed b. Ahmed ve Mehmed b. Seydi, mahmiye-i Kostantıniyye'de beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında Şehri Hâtun bt. Halil'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, içinde Rukiye Hâtun bt. Abdullah'ın vefât ettiği, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Debbâğ Hacı Yunus mahallesinde kâin, hudûdu bir cânibden tarîk-i âm, bir cânibden müderris mevlânâ Mahmud Çelebi b. Hızır mülkü, bir cânibden Ali b. Veli vakfı ve bir cânibden Mustafa b. Abdullah mülküne müntehî olan menzil emîn-i mezbûrca zabt edilmişdir. Muhallefâtından râyicü'l-vakt yirmi iki bin dokuz yüz doksan dokuz akçe, 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzam ayının yirmi dördüncü günü emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Semen-i menzil-i mahdûddan kalan râyicü'l-vakt yirmi bir bin iki yüz otuz beş akçe ve muhallefâtındaki semen-i sâirden kalan meblağ müdde'iye-i mezbûreye âid mülkdür ve semen-i mezbûrla birlikte ona i'âdesi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 15 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

89 [53-1, Arapça] Mehmed b. Mahmud'un evini annesi Âsûde bt. Abdullah'a sattığı

Mevlânâ Mehmed b. Hızır el-İmâm, Mehmed b. Kasım el-Müezzin, Cafer Bey b. Abdullah ve Yunus b. Mehmed nâm kimesneler, Mehmed b. Mahmud mahzarında Âsûde bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î

şehâdet ettiler ki; mezbûre Esved'in oğlu Mehmed b. Mahmud, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Toklu mahallesinde kâin olup tahtânî üç beyti, su kuyusunu, gölgeliği, helâyı, ve eşcâr-ı müsmireli avluyu hâvî olan, hudûdu bir cânibden merhûm-ı mağfûr Sultan Bayezid Hân -tâbe serâhu- vakfı'na, bir cânibden tarîk-i hâssa, bir cânibden hısn-ı mahmiye-i mezbûreye ve bir cânibden Ayşe Hâtun bt. Abdullah mülküne müntehî olan menzilini cümle hukūku ve mürâfıkı ile râyicü'l-vakt on bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûzla annesi merkūme Âsûde'ye bey' etti. Annesi de cemî'-i menzili ondan iştirâ etti. Menzil-i mezbûr elân mezbûrenin mülküdür. Şehâdetleri ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hüdâverdi, Mehmed b. Mahmud, Sinan b. Abdullah

90 [53-2, Arapça] Yusuf b. Ahmed'in Hızır b. Mustafa Çavuş'u ibrâ etmesi

<<Yusuf b. Ahmed, Hızır b. Mustafa Çavuş'u kātı'an li'n-nizâ' ve hâsımen li maddeti'ş-şikāk umûmî bir ibrâ ile bütün da'vâlardan şer'an ibrâ etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Arslan b. Mehmed, Bayram Bey b. Abdullah, Mustafa Bey b. Ali, Süleyman b. Abdullah, Mustafa Bey b. İskender ve gayruhüm mine'l-hâzırîn>>

91 [54-1, Arapça] Behram b. Abdullah'ın elinde bulunan kaçak kölenin sahibine teslim edilmesi

Şeyh Ahmed b. el-Hâc Ahmed ve Sefer b. Ali, âti'z-zikr gulâma vâzı'ü'l-yed olan Behram b. Abdullah mahzarında, Zahîrüddin Çelebi b. Mehmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, mezbûr Behram'ın elinde bulunan elâ gözlü, çatık kaşlı, beyaz tenli, Macariyyü'l-asl Rıdvan b. Abdullah adlı gulâm müdde'î-i merkūmun mülk-i mahzıdır. Dokuz yüz seksen iki senesinin Cumâdelâhire ayının evâilinde kaçmışdır; şimdi kendisine teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Şeyh Ali b. El-Hâc Ahmed, Ahmed b. Abdullah, Cevher b. Abdullah, Şeyh Mehmed b. Abdullah

92 [55-57, Arapça] Ekmekçibaşı Kasım Ağa b. Abdurrahman'ın para vakfının tescili

el-Hamdü li men lehü'l-hamdü ve's-senâu ve's-salâtü ve's-selâmü alâ resûlihi Muhammed eşrâfi'l-verâi ve alâ âlihî ve sahbihî nücûmi'd-dîn. Ammâ ba'd işbu vakıf ikrârını hâvî sahîh ve şer'î bir hüccet ve sarîh ve mer'î bir vesîkadır. Atebe-i aliyye-i sultâniye'de ekmekçibaşı olan fahrü'l-akrân Kasım Ağa b. Abdurrahman kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında ikrâr-ı vakfa ve ondan rücû' da'vâsına İlyas b. Yusuf el-Müezzin ve Ferhad Bey b. Abdullah şehâdetiyle vekâleti sâbit olan vekîl habbâz-ı sultânî fahrü'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim Bey b. Abdülmennân şöyle ikrâr etti ki, müvekkil-i mezbûru hâlis-i mâlından ifrâz ve mahz-ı menâlinden temyîz ettiği râyicü'l-vakt otuz altı bin akçesini haps, tasadduk ve vakf eyledi. Meblağ-ı mezbûrun senede ona on bir ribh üzre istiğlâl ve istirbâh edilmesini şart etti. Galleden Allah'ın rızık olarak verdiğinden yevmî iki akçeyi vakfın mütevellîsine ta'yîn etti. Mütevellînin vazîfesinden kalan mikdârın tamâmının Karamürsel kazâsına tâbi' Ulaşlı karyesindeki yolda dört parçaya ayrılmış taşların termîmine ve vâkıf-ı mezbûrun karye-i merkûmede binâ ettiği çeşmenin termîmine ve vâkıf-ı mesfûrun karye-i merkûmede vâki' iskelede yapdırdığı çeşmenin termîmine ve vâkıf-ı merkûmun ma'ber-i mezbûrda binâ ettiği vâkıf-ı mezbûra âid olması cihetiyle tahdîdden müstağnî bulunan mescidin termîmine ve vâkıf-ı merkûmun vakf ettiği mahmiye-i mezbûre mahallâtından Küçük Hacı mahallesinde vâki' hudûdu tarîk-i âma ve Süleyman b. Abdullah mülküne müntehî olan menzilin termîmine ve zikri geçen menzil-i mahdûda bitişik vâkıf-ı mezbûrun vakf ettiği iki dükkânın termîmine ve zikri geçen menzil-i mahdûd kurbunda vâki' vâkıf-ı merkûmun vakf ettiği hudûdu iki tarafdan tarîk-i âma ve bir tarafdan merhûm-ı mağfûrun leh Sultan Bayezid Hân -tâbe serâhu- kızı merhûme Hatice Sultan vakfı'na ve bir tarafdan Süleyman b. Abdullah mülküne müntehî olan menzilin termîmine ve ânifen zikr edilen menzil-i mahdûdun bitişiğindeki vâkıf-ı merkûmun vakf ettiği dükkânın termîmine ta'yîn etti. Tevliyeyi müddet-i hayâtınca Kasım Bey b. Abdullah'a, sonra reis-i habbâzîn-i sultânîye ve habbâzûn-i merkûmenin ihtiyâr edecekleri kimesneye şart etti. Nezâret-i hasbiyyeyi habbâzîn-i mezbûrîne ve onların reisine şart etti. Sonra cemî'-i meblağ-ı mezbûru mütevellî nasb ettiği Kasım Bey b. Abdullah'a teslîm etti. Mütevellî-i mezbûr da tesellüm etti. Vâki' ikrâr, mütevellî-i merkûm tarafından bi'l-muvâcehe tasdîk edildi. Vakıf işi tamâmlandıkdan sonra vekîl-i merkûm eimme-i selâsemiz katında derâhim ve denânîr vakfının adem-i cevâzına mütemessiken vakf-ı mezbûrdan vekâleten rücû' etti ve meblağ-ı mezbûrun ve mütevellînin ecr-i misilden ziyâde aldığının istirdâdını taleb etti. Mütevellî-i mezbûr da el-Ensârî -aleyhi rahmeti'l-Bârî- rivâyetine göre İmâm Züfer katında nukûd vakfının sahîh olduğunu söyleyerek redden imtinâ' etti ve hâkimü'l-adl et-tahrîr, el-fâzıl, el-fâsıl beyne'l-hak ve'l-bâtıl,

el-muvakki‘ a‘lâ hâze’l-kitâb bi’t-tevkī‘ er-refī‘ el-müstetâb’ın huzûrunda mürâfa‘a olunduğunda, hâkim i‘tibâr ve ihtiyâr cihetiyle vakfı tercih etti ve mezbûr nukūd vakfının sıhhatine hükm etti ve cihet-i tevliyyeden ecr-i mislinden fazla aldığı meblağın tazmîninden mütevellînin zimmetini ibrâ etti. Bu hükm-i mezbûrla birlikte mezbûr nukūd vakfı cemī‘-i mezâhibe göre sahîh vakıf oldu. Bundan sonra vekîl-i mezbûr nizâ‘ını i‘âde edip mütevellîye verdiğinin istirdâdını iddi‘â etti ki nukūd vakfı imâm-ı ma‘hûda göre sahîh olsa bile, vâkıf-ı mezbûr sıfatıyla rücû‘ sâhibinin katında gayri lâzımdır. Mütevellî-i merkūm i‘tirâz etti ki nukūd vakfının sıhhati lüzûm sıfatından ârî olsa bile İmâm Ebû Yusuf ve İmâm Muhammed eş-Şeybânî indinde husûsen teslîmden sonra vakf-ı mezkûra lüzûm ârız olup sıhhat lüzûm ile tev’em olmağın hâkimden o ikisinin re’y ve mezhebleri üzerine hükm etmesini taleb ettiğinde, hâkim-i mûmâ-ileyh -ahsenallâhu te‘âlâ ileyhi- eimme-i eşrâf beynindeki ihtilâfı da bilerek nukūd vakfının lüzûmuna hükm etti ve meblağ-ı mezbûr evzâ‘-i şer‘iyye ve kavânîn-i mer‘iyyeye göre sahîh, lâzım, müseccel vakıf oldu. “Fe-men beddelehû ba‘de mâ semi‘ahû fe-innemâ ismuhû ale’llezîne yübeddilûnehû inna’llâhe semî‘un alîm fe-men kasade tağyîrahû ve tebdîlehû fe-aleyhi la‘netu’llâhi ve’l-melâiketi ve’n-nâsi ecma‘în”.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili şehri Ramazâni’l-mübârek sene 983.

Şuhûdü’l-hâl: Mehmed b. Hüseyin, İlyas b. Abdullah ve gayruhüm mine’l-hâzırîn

93 [58-1, Arapça] Hac için vasiyet edilen paranın beytülmâlce zaptedilen muhallefâttan ödenmesi

Abdülkādir b. Yusuf ve Ali Kethüdâ b. Ahmed mahmiye-i Kostantıniyye’de vâki‘ beytülmâl-i hâs emîni fahrü’l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Dîvân-i âlî’de, lede’d-defter emâcid-i ekârim arasında Perviz b. Abdullah’dan sâdır olan da‘vâ-yı sahîhada gıbbe el-istişhâdi’ş-şer‘î şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffât-ı merhûme Cansever bt. Abdullah nâm hâtun, Defter-i hâkānî’de kâtib olan ve mahmiye-i mezbûre mahallâtından câmi‘-i Ayasofya-i kebîr kurbunda Kabasakal mahallesinde vefât eden ve muhallefâtı emîn-i mezbûrca zabt edilen Piyâle b. Abdullah’ın zevcesi iken hâl-i hayâtında, rûhu sevâbına haccetmesi için müdde‘î-i mezbûra râyicü’l-vakt beş bin akçe vasiyyet etti. Piyâle Bey b. Abdullah meblağ-ı mezbûru sağlığında kabz etti. Sonra merkūm Piyâle Bey öldü ve meblağ-ı mezbûr kendisinde kaldı. Şimdi muhallefâtından bu meblağın teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba‘de şerâiti’l-kabûl inde’ş-şer‘ mu‘teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 15 şehri Ramazâni’l-mübârek sene 983.

Şuhûdü’l-hâl: Kaya b. Abdullah, Ahmed b. Şirmerd, İlyas b. Abdullah

94 [59-1, Arapça] Yayabaşılar beytülmâl emînince zaptedilen muhallefâtın vârise iadesi

Solak Üveys Bey b. Abdullah ve Hasan Bey b. Yusuf, râcilîne mahsûs beytülmâlin emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında Alagöz b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, mahmiye-i Kostantıniyye'de vefât eden ve emîn-i mezbûrca muhallefâtı zabt edilen otuz sekizinci yaya bölüğünden râcil Hamza b. Abdullah'ın ana baba bir karındaşı ve vârisidir. Şu cihetle ki, müdde'î-i mezbûr ile müteveffâ-yı merkūm, Dimitri v. Yani'nin sulbî oğullarıdır ve anaları İstemad v. Nikola'dır. Verâset müdde'îye münhasırdır ve muhallefâtın kendisine teslîmi lâzımdır. Zamânın kazâ-i Manyas kadısı mevlânâ Ali b. el-Hâc Hüseyin'den verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Hacı İbrahim b. Hacı Yunus ve Ali b. Yusuf şehâdetleriyle emîn-i mezbûr mahzarında sâbit olmasından sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Abdullah, İlyas b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

95 [59-2, Arapça] Mehmed b. Abdüllatif'in zenci kölesini âzat ettiği

Ramazan b. Nurullah, Veli Bey b. Budak ve İmirza b. el-Hâc Teberrük, âti'z-zikr gulâma vâzı'ü'l-yed olan kehhâl Mehmed b. Ali mahzarında, Ali b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, orta boylu, açık kaşlı, esved, zenci ve sağ eli serçe parmağında eser-i cerh bulunan Ali b. Abdullah'ı efendisi Mehmed b. Abdüllatîf hasbeten li'llâhi'l-azîm âzâd etti. Şehâdetleri ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince hükm edildi. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' min şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Ahmed b. Ali, Hasan b. Abdullah, İlyas b. Abdullah, Mustafa b. Hasan

96 [60-1, Arapça] Kasap Memi b. Sinan'ın beytülmâlce zaptedilen muhallefâtının vârislerine iadesi

İbrahim b. Hâce Hasan ve Süleyman b. Ahmed, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs

emîni olan fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Fâtıma Hâtun bt. Mehmed'den asâleten, İsmihan Hâtun bt. Mehmed kıbelinden âti'z-zikr da'vâ, isbât ve kabza vekâleti sâbit olan Davud b. Abdullah'dan vekâleten ve Hümâ Hâtun bt. Mehmed kıbelinden âti'z-zikr da'vâ, isbât ve kabza vekâleti sâbit olan Mustafa b. Abdullah tarafından vekâleten sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'iye-i mezbûre Fâtıma Hâtun, Selânik beldesinde fevt olan ve muhallefâtı belde-i mesfûrede beytülmâl-i hâs emîni olan Silâhdâr Abdi Bey b. Abdullah eliyle zabt edilen kasap Memi b. Sinan'ın annesidir. 983 senesi Rebî'ulevvel ayının on beşinci günü muhallefâtından râyicü'l-vakt üç bin yüz elli dokuz akçe ihrâc edildikden sonra kalanı, mezkûr Abdi Bey eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Müvekkileteyn-i mezbûreteyn İsmihan ve Hümâ Hâtun müteveffâ-yı mezbûrun ana baba bir kız karındaşları ve vârisleridir. Şu cihetle ki ( ).

97 [61-1, Arapça] Beytülmâlce zaptedilen muhallefâtın vârise iadesi

Nezir b. Ali ve Ahmed b. Mustafa nâm kimesneler Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında Derviş b. Pirvan'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Üsküblü mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı, emîn-i mezbûr eliyle zabt edilen Hallâc Ömer Pirvan'ın ana baba bir karındaşı ve vârisidir. Muhallefâtından râyicü'l-vakt on bin yüz otuz üç akçesi 983 senesinin Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Müdde'î-i mezbûr Derviş ile müteveffâ-yı mezbûr, Pirvan b. Hüseyin'in sulbî oğullarıdır. Anneleri Durpaşa bt. Hamza'dır. Verâset ona münhasırdır ve muhallefâtın ona teslîmi lâzımdır. Günün Sart kazâsı kadısı mevlânâ Mehmed b. Ömer'den verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun emîn-i mezbûr mahzarında isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Abdülkerim b. Ahmed ve Nezir b. Bahşî şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Nuri Kethüdâ b. Abdullah, Ahmed b. Nasuh, İlyas Bey b. Abdullah

98 [62-1, Arapça] Piyale Bey b. Abdullah'ın beytülmâlce zaptedilen muhallefâtından borcunun ödenmesi

Mustafa Bey b. Cafer ve Ömer Çelebi b. Yahya Bey, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-emâsil ve'l-a'yân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey mahzarında, kāid-i sultânî fahrü'l-akrân Hasan Bey b. Ahmed kıbelinden da'vâ, isbât ve kabza vechi'l-âtî üzre vekâleti sâbit olan vekîl Mustafa Bey b. Hasan'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkil-i mezbûr Hasan Bey'in, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Kabasakal mahallesinde bundan akdem vefât edip muhallefâtı emîn-i mezbûrca zabt edilen kâtib Piyâle Bey b. Abdullah'ın zimmetinde hakkı vardır. Muhallefâtından râyicü'l-vakt sekiz bin dokuz yüz otuz yedi akçe 983 senesinin Şa'bân-ı mu'azzam ayının yirmi dördüncü günü emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Elân muhallefâtından karzdan doğan râyicü'l-vakt üç bin akçe alacağın müdde'îye teslîmi lâzımdır. Meblağ-ı mezbûru kısmen veya tamâmen almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir müdde'î-i mezbûra Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 8 şehri Ramazân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Bey b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

[63-64] Bu sayfalarda yalnızca "beyaz sahîh" ibareleri bulunmaktadır.

99 [65-1, Arapça] Hac için vasiyet edilen paranın beytülmâlce zaptedilen muhallefâttan ödenmesi

Abdülkādir b. Yusuf ve Ali Kethüdâ b. Ahmed, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Perviz b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki; müteveffâ Cansever bt. Abdullah, Defter-i hâkānî'de kâtib olan ve mahmiye-i mezbûre mahallâtından câmi'-i Ayasofya-i kebîr kurbunda Kabasakal mahallesinde vefât eden ve muhallefâtı emîn-i mezbûrca zabt edilen Piyâle b. Abdullah'ın zevcesi iken sağlığında müdde'î-i mezbûr onun rûhu için haccetsin deyû muhallefâtından râyicü'l-vakt beş bin akçe vasiyyet etmişdi. Piyâle Bey b. Abdullah da meblağ-ı mezbûru sağlığında kabz etmişdi; sonra merkūm Piyâle Bey öldü ve meblağ-ı mezbûr üzerinde kaldı. Şimdi onun muhallefâtından teslîmi

lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 15 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Kaya b. Abdullah, Ahmed b. Şirmerd, İlyas b. Abdullah

100 [66-1, Arapça] Beytülmâlce zaptedilen muhallefâttan Ayşe Hatun Vakfı'nın alacağının ödenmesi

Mustafa b. Bahşî el-Müezzin ve Hüseyin b. Abdullah el-Müezzin, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam mahzarında, merhûme Ayşe Hâtun vakfı'nın mütevellîsi Mustafa Çelebi b. Ali Çelebi'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, vakf-ı mezbûrun, mahmiye-i mezbûre mahallâtından merhûm-ı mağfûr Sultan Selim Hân -tâbe serâhu- câmi'i kurbunda Debbâğ Hacı Yunus mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle zabt edilip râyicü'l-vakt yirmi dokuz bin beş yüz doksan sekiz akçesi, 983 senesinin Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan Hasan Çavuş b. Abdullah zimmetinde hakkı vardır. Karzdan doğan bin akçenin muhallefâtından vakfa ödenmesi lâzımdır. Meblağ-ı mezbûru tamâmen veya kısmen almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir mütevellîye Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 23 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Halîfe b. Abdullah, İlyas b. Abdullah, el-Hâc Mehmed b. Abdullah

101 [67-1, Arapça] Noksan hüccet

<<Müezzin Mustafa b. Bahşî ve Hüseyin b. Abdullah Dîvân-i âlî'de şehâdet ettiler ki>>

102 [67-2, Arapça] Beytülmâlce zaptedilen muhallefâtın vârise iadesi

Mustafa b. Abdullah ve Hüseyin b. Abdullah, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Yusuf Bey b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î

şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, mahallât-ı mezbûreden Canbâziye mahallesi deyû ma'rûf mahallede fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle zabt edilen ve muhallefâtından üç bin yedi yüz on iki akçesi, 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan Atebe-i aliyye'de vâki' sipâhi oğlanları deyû ma'rûf zümreden Hüsrev Kethüdâ b. Abdullah'ın ana baba bir karındaşı ve vârisidir. Müdde'î-i mezbûr ve müteveffâ-yı merkūm, Nikite v. Yorgi'nin sulbî oğullarıdır; anaları Meryem bt. Dimo'dur. Verâset müdde'îye münhasırdır ve muhallefâtın ona teslîmi lâzımdır. Zamânın kazâ-i Atina kadısı mevlânâ Osman b. Emre'den verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Mehmed b. Abdullah ve Yusuf b. Abdullah şehâdetleriyle emîn-i mezbûr mahzarında sâbit olmasından sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı şehri Rebî'ilâhir sene 984.

Şuhûdü'l-hâl: Yusuf b. Abdullah er-Râcil, Mehmed b. Mahmud

103 [68-1, Arapça] Noksan hüccet

<< Hüsam b. Cafer ve Abdürrahim b. Hızır şehâdet ettiler ki>>

104 [68-2, Arapça] Beytülmâlce zaptedilen muhallefâttan vasiyet gereği sülüsü çıkarıldıktan sonra kalanın vârislere iadesi

İlyas b. Abdullah ve Hasan b. Abdullah, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Ali b. Ahmed ve Nesime bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki; müdde'î-i mezbûr, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Küçük Ayasofya mahallesinde vefât eden ve beytülmâl-i mezbûrun sâbık emîni Ali Bey b. Ahmed eliyle muhallefâtından bir kısmı zabt edilen ve 983 senesi Zilhicce-i şerîfesinin beşinci günü Hazîne-i âmire'ye râyicü'l-vakt bin üç yüz on üç akçesi emîn-i mezbûr Ali Bey eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan cündî el-Hâc Ahmed b. Abdullah'ın usûbe-i nesebiyye cihetiyle vârisidir. Şu cihetle ki, müdde'î-i mezbûr Ali, müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in sulbî oğludur ve müteveffâ-yı mezbûr da zimmî Matyo'nun sulbî oğludur. Matyo ve Ahmed baba bir karındaştırlar; babaları Nikola'dır ve mezbûr Nesime müteveffâ-yı merkūmun zevcesidir. Verâset o ikisine münhasırdır. Müdde'î-i mezbûrun meblağ-ı merkūmdan hissesi altı yüz elli sekiz akçe, müdde'iye-i merkūmenin hissesi iki yüz on sekiz akçe olup muhallefâtdan mûsâ bih olan dört yüz otuz yedi akçe kıymetindeki

sülüsü çıkarıldıkdan sonra o ikisine teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Saferi'l-muzaffer sene 984.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed b. Mahmud, Hasan b. Abdullah, İlyas b. Abdullah

105 [68-3, Arapça] Zeyni Hatun bt. Şucâ'ın sâbit olan mehir alacağının yarısını alıp kalan yarısından vazgeçtiği

Müteveffâ silahdâr Pervâne b. Abdullah'ın zevcesi Zeyni Hâtun bt. Şucâ', zevc-i mezbûru Pervâne'nin zimmetinde nikâhı esnâsında ta'ahhüd edilen mehirden râyicü'l-vakt üç bin akçe hakkı olduğunu ve şimdi müteveffâ-yı merkūma kıbel-i şer'den mansûb vasî olan Yahya b. Abdullah elinden mehr-i mezbûrun bin beş yüz akçesini aldığını ve kalan bin beş yüz akçesini iskāt ettiğini bi'l-muvâcehe ikrâr etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili şehri Rebî'ilevvel sene 984.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Bayezid, Cevher b. Abdullah, Hasan Bey b. Abdullah, İbrahim b. el-Hâc Mustafa, İlyas b. Abdullah

106 [69-1, Arapça] Noksan hüccet

<<Müezzin Mustafa b. Bahşî ve müezzin Hüseyin b. Abdullah şehâdet etti ki>>

107 [69-2] Velensenin yükünün Selanik'ten İstanbul'a beşer altına getirilmesine dair

Selânik kazâsına tâbi' Kızıl Yol nâm karyeden takyeci el-Hâc Seydi b. A[bdullah] meclis-i şer'-i şerîfe gelip işbu hâfızü'l-kitâb Gedelya v. Sibay nâm Yahudi mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip mezbûr Gedelya nâm Yahudi elinden yüz otuz dört yük velense alıp yüz otuz yükü altmışar üzre ve dört yükü ellişer üzre bağlanıp cemî'an sekiz bin velense olup her bir yükünü beşer altına İstanbul'a getirmeğe kavl edinip kabûl ve kabz ettim dedikde mezkûr el-Hâc Seydi'nin vech-i meşrûh üzre ikrâr ve i'tirâfı mezkûr Gedelya talebiyle vukū'u üzre ketb ve tahrîr olunup yedine verildi ki vakt-i hâcetde müzekkir-i mâ cerâ ola.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Zilhicce sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim b. Abdullah, Hasan b. Mustafa, Abdi Halîfe b. Mehmed, Mehmed b. Kasım, Sinan Bey b. Abdullah, Mehmed b. Mus[tafa] el-Cündî, Mustafa b. Sinan, Ahmed b. Ömer, Yakub b. Abdullah, Şaban b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, Muslihuddin, bevvâb Abdülkerim, İbrahim b. Süleyman, Hamza b.

Mustafa, Hasan Bey b. Abdullah, diğer Hasan Bey b. Abdullah, Ahmed b. İsa, Hüsrev Bey b. Abdullah, Mehmed Çelebi b. İbrahim, Haydar Bey b. Abdullah, Bâli Bey er-Râcil, İbrahim b. Mehmed, Piyâle b. Abdullah, Mehmed Bey b. Abdullah, Mehmed Bey b. Hüseyin, Hüsam b. Abdullah, Şaban b. Musa, Şaban Halîfe ( ), Süleyman b. Mustafa Reis ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

108 [69-3] Ölen yahudinin icâresinde bulunan dükkânın borçlarını ödemek için on yıllığına kiraya verilmesi

Yahya b. David ve zevcesi Zibone v. Salamon nâm Yahudi[ler] dokuz yüz yetmiş iki Muharremi'nde on beş bin akçeye bir bâb dükkân satın alıp izn-i hâkim ve izn-i mütevellî ile Yagob v. İsak ve anası (…) bt. Ohi'den dahi on altı bin akçeye bir bâb dükkân satın alıp izn-i hâkim ve izn-i mütevellî ile birkaç günden sonra dükkânlar ihrâk olunup mütevellînin izni ile iki dükkânı bir edip Mehmed Paşa çarşısı'nda Molla Hüsrev evkāfından Yagob ile Yahya tasarruf ettikleri bir vakıf dükkânı ardında bir hücresi ile vakıf ihrâk olundukda ayda altmış akçe Hayim bir başkaya verip sene 972 târihinden sene 974 târihine varınca mâh-ı Muharrem gāyetine iki yıllık peşin kirâ alıp mezbûr dükkânı kârgîr yapmağa i[zin] verilip tezkire taleb olundukda şol şartla ki dükkânı Hayim bir başkası verildiği min ba'd mezbûr dükkâ[n] vakfından eğer cüz'î ve eğer küllîden bir akçe ve bir habbe verilmeye sâhib-i dükkân kendi yanından harc eyleye 980 Cemâziyelevveli'nin evâilinden Şevvâl gurresinden dört yıla varınca kırk sekiz altına icâreye alındığı hücce[tde] mastûr bulunup mezbûr Hayim'in icâreli dükkânı idiğine zâhir oldukdan sonra ol dükkânı o[tuz] yıla verip her yılda akd olup otuz yıla varınca her yılda yedi yüz yirmi akçe alına deyû hücce[t-i] şer'iyye ve mühürlü tezkire verilip 983 Recebi'nin on beşinden Hayim mürd olup hayli deyni bulunup izn-i Sultânî ve izn-i hâkim ve izn-i mütevellî [ile] Gedelya'nın vekîlliği ile içinde olanlardan on yıllığı alın[sın?] Katun bt. Hayim vasiyye-i Yahudiye Sultana bt. Avr[a]ham ol târihden ki Hayim mürd oldu yedi yüz yirmi beş akçe muka[ddemce] verilip yılda bir akd olup kırk sekiz def'a akd olunup hâkim ve ehl-i vukūf Müslümanlar ile ol dük[kân] üzerine varılıp bin beş yüz guruşa değer her guruş dokuz buçuk dirhem ile kırk bir akçe hesâbınca artı[k] değmez deyû ol zamânda hükm olunup eline hüccet-i şer'iyye ve mühürlü tezkire verildi.

Tahrîren fî evâsıtı Ramâzan sene [98]3.

Şuhûdü'l-hâl: Ser-muhzırîn İlyas b. Abdullah, Hacı İbrahim b. Hüseyin, Üskübîzâde Mustafa Çelebi, Mehmed b. Ahmed, Mustafa b. Abdullah, ser-bölük Ali b. Mürsel, câbî Bâli b. Abdullah, Mustafa b. (…), Hüseyin b. Abdullah, Abdullah b. Mehmed, Memi b. Abdullah, Ahmed Çelebi b. Mahmud, Ahmed Çukazâde yeniçeri, Ali b. Abdi, ser-bölük Hamza b. Ahmed, Ahmed b. (…), Mustafa b. Nasuh,

Ali b. Ahmed, Hüseyin b. Abdullah, ser-bölük Sefer Çelebi b. Mahmud, Hacı Bekir b. Ali, Halil b. Mustafa, Mustafa b. Talsac?, Mehmed b. Mustafa, Mehmed b. İbrahim, Evhad b. Ömer, Mehmed b. Hızır, Ali Çelebi tâbi‘-i Hacı İbrahim, Rıdvan b. Abdullah, Hızır b. Bahşî, Sinan b. Bayezid Halîfe, İskender b. Mustafa es-Sofu, Memi b. İbrahim, Mehmed b. Malkoç, İbrahim el-Cezzâr, Ebülleys b. Sâlih, Fâik b. Abdullah, Molla Hayreddin b. Hacı Musa Kürekçi, Ahmed Bey b. Mustafa, Hüseyin b. Hasan, Mahmud b. Hızır ve gayruhüm mine’l-hâzırîn.

109 [70-1, Arapça] Davalının yün bedelinden üzerinde kalan parayı Hazîne-i Âmire’ye teslim için Yanbolu kazası beytülmâl-i hâs emînine verdiği

Mahmiye-i Kostantıniyye’de vâki‘ beytülmâl-i hâs emîni fahrü’l-emâsil ve’l-a‘yân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah, Dîvân-i âlî’de, lede’d-defter emâcid-i ekârim arasında Mustafa b. el-Hâc Hüseyin’e karşı takrîr-i da‘vâsında iddi‘â edip dedi ki, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Yedikule deyû ma‘rûf kale kurbunda Mirahor mahallesinde fevt olan Debbâğ Karagöz b. Abdullah’ın muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle zabt edildi. Üzerinde, beytülmâle âid yapağı deyû ma‘rûf müşterâ-i makbûz yün bahâsından râyicü’l-vakt yirmi beş bin akçe vardı. Emânet-i mahkiyem hasebiyle beytülmâl için onu taleb ederim. İstintâk edildiğinde cemî‘-i meblağ-ı mezbûru, kazâ-i Yanbolu’da vâki‘ beytülmâl-i hâs ve mevkūfât emîni Murad Bey b. Emirza’ya ödediğini ve onun Hazîne-i âmire’ye teslîm için meblağ-ı merkūmu kabz ettiğini söyledi. Ba‘de’l-inkâr sıdk-ı cevâbına istişhâd edildiğinde, Dîvân-i âlî’de, lede’d-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye’de vâki‘ beytülmâl-i hâs emîni fahrü’l-akrân emîn-i mezbûr Mehmed Çelebi ve kâtibi Ali Bey mahzarlarında Hüseyin b. Abdullah ve Şaban b. Hüseyin şehâdet ettiler ki müdde‘â aleyh merkūm Mustafa meblağ-ı mezbûrun tümünü merkūm Murad Bey b. Emirza’ya teslîm etti ve o da bunu Hazîne-i âmire’ye teslîm için kabz etti. Şehâdetleri ba‘de şerâiti’l-kabûl inde’ş-şer‘ mu‘teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Tahrîren fî 15 şehri Ramazâni’l-mübârek sene 983.Şuhûdü’l-hâl: Yusuf b. Şaban ve Şaban b. Hızır, Mehmed b. Hüseyin

110 [71-1, Arapça] Buhurcu Pîrî deyû meşhur şahsın oğlunun davası (noksan)

Mustafa b. Halil ve Hasan b. Ramazan, Dîvân-i âlî’de, lede’d-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye’de vâki‘ beytülmâl-i hâs emîni fahrü’l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında Ahmed

b. Pîrî'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şehâdet şöyle ettiler ki müdde'î-i mezbûr, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Saka Bâli mahallesinde fevt olan Buhurcu Pîrî deyû meşhûr Pîrî b. Abdürrahim'in sulbî oğludur ( ).

1005 + 0335 + 0335 = 1675

Beyaz sahîh, beyaz sahîh, beyaz sahîh

111 [72-1, Arapça] Bursa'da ölen tacirin zaptedilen muhallefâtından karısının mehri ve miras hissesinin ödenmesi

Mevlânâ Şeyh Mehmed b. Mehmed el-mülâzım ve Mehmed Çelebi b. Mustafa, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Ayşe Hâtun bt. Mustafa kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan vekîl Hacı Ömer b. Abdülcelil'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şehâdet ettiler ki, müvekkile-i mezbûre, mahrûse-i Bursa'da vefât eden ve muhallefâtından râyicü'l-vakt iki yüz otuz dört bin yüz otuz yedi akçesi oranın mukāta'ât nâzırı Ali Çavuş b. Abdullah eliyle zabt edilen tâcir Mustafa b. Nasuh'un zevcesidir. Muhallefât-ı merkūmeden, zevcesi Ayşe Hâtun'un kırk bin akçe hisse-i şer'iyyesini kabzdan sonra yüz doksan dört bin yüz otuz yedi akçesi, 979 senesinin Şevvâl-i mükerremi'nin yirmici beşinci günü Hazîne-i âmire'ye mezbûr Ali Çavuş eliyle vâsıl olmuşdur. Muhallefâtından bâkī on sekiz bin iki yüz seksen dört akçe hisse-i şer'iyyesinden elân müvekkile-i mezbûreye teslîmi lâzımdır. Nikâhında ta'ahhüd edilen mehrinden dahi muhallefât-ı merkūmeden el-ân teslîmi lâzım gelen bin akçe hakkı vardır. Zamânın mahrûse-i Bursa kadısı mevlânâ Mehmed b. Yusuf'dan verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun isimleri zeyl-i kitâbda muharrer Mehmed b. Abdurrahman el-İmâm ve Hüseyin b. İvaz şehâdetleriyle emîn-i mezbûr mahzarında sâbit olmasından sonra, şehâdetlerinin ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Mehmed b. Seyyid Abdullah ve el-Hâc Mehmed b. Kasım

112 [73-1, Arapça] Mehmed b. Davud'un zaptedilen muhallefâtının iki küçük oğluna iadesi

Hasan b. Hamza ve Hasan b. Hayreddin, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni

fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Mustafa ve Davud ibney Mehmed nâm sagīreyne kıbel-i şer'den mansûb vasî olan za'îm Mustafa Bey b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'listişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, sagīrân-i mezbûrân mahmiye-i mezbûrede Irgat Pazarı deyû ma'rûf mevzi' kurbunda vâki' merhûm Pîrî Paşa hanı'nda fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûrca zabt edilen ve yedi bin dokuz yüz akçesi, 983 Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü Hazîne-i âmire'ye emîn-i mezbûr eliyle vâsıl olan Mehmed b. Davud'un sulbî oğullarıdır. Verâset o ikisine münhasırdır ve muhallefâtın o ikisine teslîmi lâzımdır. Zamânın Akçahisar kazâsı kadısı mevlânâ Mehmed b. Mustafa'dan verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Hasan b. Bâli ve Sâlih Halîfe b. Yusuf şehâdetleriyle emîn-i mezbûr mahzarında, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin b. Abdullah ve Hüsam b. Abdülkerim

113 [73-2, Arapça] Alemşah Hatun'un, kardeşi Pîr Çelebi'yi bütün davalardan ibrâ etmesi

Alemşah Hâtun bt. Hayreddin kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr ikrâr ve ibrâya vekâleti Mustafa b. Ahmed el-İmâm ve Malkoç Bey b. Abdullah şehâdetleriyle sâbit olan vekîl Ferruh b. Abdullah el-Cündî şöyle ikrâr etti ki, müvekkile-i mezbûre Alemşah Hâtun, oğlu müteveffâ Mehmed b. Hamza'nın muhallefâtıyla ilgili da'vâdan, mezbûr Mehmed'in Piyâle b. Abdullah nâm Efrenciyyü'l-asl abd-i memlûki ile ilgili da'vâdan; babası mezbûr Hayreddin'in muhallefâtındaki menziller ve dükkânlarla ilgili da'vâdan; annesi Ayşe bt. Ali Bey et-Tercüman'ın muhallefâtındaki menziller ve dükkânlarla ilgili da'vâdan ve aynı ile ma'rûf şeyden ve cemî'-i da'vâlardan hâfız-ı hâze'l-kitâb karındaşı fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Pîr Çelebi b. Hayreddin'in zimmetini kātı'an li'n-nizâ' ve hâsımen li maddeti'ş-şikāk ibrâ ettiğini ikrâr etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Za'îm İbrahim Ağa b. Abdullah, Ali Bey b. Üveys el-Cündî, Mustafa b. Kara Ali, Behram [b.] Abdullah, Malkoç b. Abdullah, İlyas Ağa b. Abdullah

114 [74-1, Arapça] Muhallefâtta yer alan Üsküblü mahallesindeki evin müzâyede ile satıldığı

Nakībü'l-eşrâf iken fevt olan merhûm ve mağfûrun leh Seyyid Mehter b. Seyyid Tâceddin'e kıbel-i şer'-i şerîfden vasiyy-i mansûb olan ve müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi Nefîse Hâtun bt. Sinan Bey kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr bey'a vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit bulunan seyyidü's-sâdât menba'u'l-'izzü's-sa'âdât Seyyid Şaban Çelebi b. Seyyid Abdülaziz nâm kimesne, meclis şer'-i şerîfde, müteveffâ-yı mezbûr muhallefâtından olan, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Büyük Ayasofya câmi'i kurbunda Üsküblü mahallesinde kâin olup, üzerinde iki oda bulunan ahırı, ikisi arasında gölgeliği, tahtânî bir odayı, su kuyusunu, anbarı ve yedi tahtânî odayı müştemil bulunan, hudûdu şarkan müteveffâ-yı mezbûr türbesine, garben Mehmed Paşa deyû meşhûr merhûm Mehmed Paşa menziline, şimâlen mezbûre Nefîse Hâtun mülküne ve cenûben hâzin-i sultânî fahrü'l-akrân Osman Ağa b. Abdurrahman mülküne müntehî olan cemî'-i menzili cümle hukūku ve mürâfıkı ile râyicü'l-vakt üç bin tâmmü'l-vezn ve sahîhü'l-ayâr altın semen-i mu'ayyen-i makbûzla hâfız-ı hâze'l-kitâb fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim zahrü'l-e'âzım ve'l-efâhim Ferruh Bey b. Abdürrahim'e bey' ettiğini ikrâr etti. Mezbûr Ferruh Bey kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında iştirâyı ikrâra vekâleti Ali b. Abdullah ve Hüsrev b. Abdullah'ın şehâdetleri ile sâbit olan Piyâle Bey b. Abdullah, mûmâ-ileyh Ferruh Bey'in menzil-i mahdûd-i mezbûru semen-i merkūmla ondan iştirâ ettiğini vicâhen ve şifâhen ikrâr etti. Vâki' ikrâr tarafeynce bi'l-muvâcehe tasdîk edildi. İşbu mübâya'a, menzil-i mezbûrun müzâyedeye tekrâr tekrâr arz edilip semenin bu rakamda karar kılmasından sonra vâki' oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâhiri şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah ve Kurd Bey b. Abdullah, Abdullah b. İsmail, İskender b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Himmet b. İsmail, Sefer Ağa b. Abdullah, Muzaffer Ağa b. Abdullah, Hasan Ağa b. Abdullah, Fâik Ağa b. Abdullah, Ferruh Kethüdâ b. Abdülmennân ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

115 [75-1, Arapça] Noksan hüccet

<< Mehmed b. Hasan ve Perviz b. Abdullah, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında fahrü'l-emâsil ve'l-a'yân Mehmed Çelebi mahzarında şehâdet ettiler ki >>

116 [75-2, Arapça] Sefer b. Mustafa'nın Ali b. Süleyman'a olan borcunun ödendiği

Oğlu Ali b. Süleyman kıbelinden âti'z-zikr kabza vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan Selime bt. Abdullah, müvekkil-i mezbûrun Sefer b. Mustafa nâm sagīr zimmetinde deyn-i şer'îden râyicü'l-vakt beş bin akçe alacağı olduğunu ve elân kıbel-i şer'den sagīr-i mezbûra vasiyy-i mansûb olan Hüseyin b. Abdullah elinden cemî'-i meblağ-ı merkūmu sagīr-i mezkûrun malından kabz ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Vâki' ikrâr, mezbûr Hüseyin b. Abdullah tarafından bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Bâli Çavuş b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Mehmed b. İlyas, Sinan Çavuş b. Abdullah, bevvâb-ı sultânî Hasan Bey b. Abdullah, Mahmud b. el-Hâc Kemal, Ferhad b. Abdullah, Cafer Çelebi b. Bahşî eş-şehîr bi Zâtî, Veli b. Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

117 [75-3, Arapça] Hasan b. Mesih Çelebi'nin beytülmâl tarafından zaptedilen muhallefâtından karz borcunun ödenmesi

Hüsam b. Cafer ve Abdürrahim b. Hızır, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Hürrem b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûrun, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Avlanka* deyû ma'rûf mevzi' kurbunda Kâtib Kasım mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle zabt edilen ve râyicü'l-vakt otuz iki bin dokuz yüz on bir akçesi 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü Hazîne-i âmire'ye emîn-i mezbûr eliyle vâsıl olan Surûrî deyû meşhûr Hasan b. Mesih Çelebi'nin zimmetinde hakkı vardır. Muhallefâtından, karzdan iki yüz tâmmü'l-vezn sahîhü'l-ayâr altının müdde'îye ödenmesi lâzımdır. Meblağ-ı mezbûrun tamâmını veya bir kısmını müteveffâ-yı merkūmdan veya adına ödeme yapan bir kimesneden almadığına, emriyle adına kabz edilmediğine, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Hüseyin ve Abdülkerim b. Bayram, İlyas b. Abdullah.

* Langa

118 [76-1, Arapça] Muhallefâtı beytülmâlce zaptedilen Ramazan b. Abdullah'ın Mehmed Çelebi Vakfı'na olan borcunun ödenmesine dair

Muharrem b. Mehmed ve Hacı Hüseyin b. Abdullah, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. merhûm Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, merhûm Mehmed Çelebi vakfı'na mütevellî olan el-Hâc Ali b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î, şehâdet ettiler ki, vakf-ı mezbûrun, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Mustafa Paşa mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle zabt edilen ve râyicü'l-vakt sekiz bin iki yüz doksan dört akçesi, 983 senesi mübârek Ramazân ayının yirmi üçüncü günü Hazîne-i âmire'ye emîn-i mezbûr eliyle vâsıl olan Ramazan b. Abdullah el-Arabî'nin zimmetinde hakkı vardır. Karzdan râyicü'l-vakt beş bin akçenin muhallefâtından el-ân teslîmi lâzımdır. Meblağ-ı mezbûru kısmen veya tamâmen almadığına, emriyle adına kabz edilmediğine, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Sinan b. Mustafa ve Muharrem b. Mehmed

119 [76-2, Arapça] Hâkimin, babası ölen Mümine bt. Ahmed'e vasî atadığı

Hâkimü'l-adl en-nihrîr el-fâzıl el-fâsıl beyne'l-hak ve'l-bâtıl el-muvakki' a'lâ hâze'l-kitâb bi't-tevkī' ve'r-refî' el-müstetâb -lâ zâle zılâle devletihi memdûde ile'l-meşârık ve'l-megārib ve mâ beraha envâru izzetihi lehû mümted eflâk el-mecd ke'l-kevâkib- hâmil-i hâze'l-kitâb el-Hâc Abdi b. Mustafa'yı, kırk dördüncü yaya başı bölüğünde râcil olup fevt olan Ahmed'in Mümine adlı sagīre kızına, zabt-ı ahvâl ve hıfz-ı emvâli için vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Abdullah, Ahmed b. Mehmed, İlyas b. Abdullah

120 [77-1, Arapça] Noksan hüccet

Mehmed b. Hasan ve Perviz b. Abdullah, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter şehâdet ettiler ki ( ).

Beyaz sahîh, beyaz sahîh, beyaz sahîh.

121 [78-1, Arapça] Muhallefâtı beytülmâlce zaptedilen Kasap Memi b. Sinan'ın muhallefâtının vârislerine iadesi

İbrahim b. Hâce Hasan ve Süleyman b. Ahmed, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Fâtıma Hâtun b. Mehmed'den asâleten ve Esma Hâtun bt. Mehmed kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve isâle vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan vekîl Davud b. Abdullah'dan vekâleten ve Hümâ Hâtun bt. Mehmed kıbelinden âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve isâle vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan vekîl Mustafa b. Abdullah'dan vekâleten sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'iye-i mezbûre Fâtıma Hâtun, Selânik beldesinde vefât eden ve muhallefâtı belde-i mesfûrede vâki' beytülmâle emîn olan silahdâr Abdi Bey b. Abdullah eliyle zabt edilen kasap Memi b. Sinan'ın anasıdır. Ba'de'l-ihrâcât, muhallefâtından râyicü'l-vakt üç bin yüz elli dokuz akçesi, 983 senesi Rebî'ülahir ayının on beşinci günü Hazîne-i âmire'ye mezbûr Abdi Bey eliyle vâsıl olmuşdur. Esma Hâtun ise müvekkileteyn-i merkūmeteyn ile ana baba bir kız karındaş ve müteveffâ-yı mezbûrun vârisidir. Şu cihetle ki, müvekkileteyn-i mezbûreteyn Sinan b. Abdullah'ın kızlarıdır ve müteveffâ-yı mezbûr, Sinan el-mezbûrun oğludur ve anaları Fâtıma bt. Mehmed'dir. Verâset onlara münhasırdır ve muhallefâtın onlara teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Tu[r]gud, Ferhad b. Abdullah, İlyas b. Abdullah

122 [79-1, Arapça] Köle olduğu iddiasıyla yakalanan Pervane b. Abdullah'ın aslen hür olduğu

Seyyid Mehmed b. Seyyid Cafer ve Kurd b. Abdullah ve İbrahim b. Sinan nâm kimesneler, âti'z-zikr gulâmın vâzı'-ı yedi olan Yunus b. Hasan mahzarında, Pervâne b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, açık kaşlı ve elâ gözlü olan müdde'î-i mezbûr aslen hürdür ve Ballıbadra kasabası mahallelerinden Andriyana mahallesinde hür bir anneden doğmuştur. Annesinin ası Andriyana bt. Bulgar'dır. İkisi hiç bir zamân köle olmamışdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 20 Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Ferruh Bey. b. Abdullah, İlyas Bey b. Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

123 [79-2, Arapça] Beytülmâlce el konulan akçenin vârise iadesi

Ahmed Bey b. Mahmud ve râcil Aydın b. Abdullah, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında, timarlı sipâhi Mahmud Bey b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, kırk ikinci yayabaşı bölüğünden, bir deniz seferinde vefât eden ve muhallefâtından emîn-i mezbûr yediyle râyicü'l-vakt yedi bin beş yüz otuz akçesi zabt edilen râcil Ahmed b. Abdullah'ın ana baba bir karındaşı ve vârisidir. Müdde'î-i mezbûr Tafa v. Niko adlı zimmînin oğludur. Müteveffâ-yı mezbûr da onun oğludur. Verâseti ona münhasırdır ve muhallefâtının da ona teslîmi lâzımdır. Zamânın Belgrad kazâsı kadısı mevlânâ İshak b. Hasan'dan verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun, emîn-i mezbûr mahzarında, isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden râcil Aydın b. Abdullah ve Mustafa b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Abdullah, Ferhad b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah, Ahmed . Abdullah, İlyas b. Abdullah

124 [80-1, Arapça] Vedîa olarak bırakılan eşyanın muhallefâttan iadesi

Timar erbâbından Hürrem Bey b. Hasan ve Yusuf Bey b. Seydi, âti'z-zikr müteveffânın malı olan bir kilim ve bir sepeti emâneten yanında bulunduran İskender b. Hüseyin mahzarında, bevvâb-ı sultânî Mehmed Bey b. Bâli'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, sağ iken kilimi ve sepeti vedî'a olarak merkūm İskender'e emânet eden müteveffâ Ferhad b. Abdullah'ın ana baba bir karındaşı ve vârisidir. Verâset ona münhasırdır. Müdde'î-i mezbûr ile müteveffâ-yı mezbûrun Bâli b. Davud'un oğulları olmaları cihetiyle muhallefâtının da ona teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 26 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mezbûrân Ahmed Bey b. Abdullah, Ali Çavuş b. Abdullah, Hasan Çavuş b. Ferhad

125 [81-1, Arapça] Mehmed Bey b. Sinan Paşa'nın, annesi ile olan mehir ve ev hissesi davalarında sulh olması

Fahrü'l-emâsil Mehmed Bey b. merhûm Sinan Paşa kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr sulh ikrârına vekâleti Fâik Bey b. Abdullah ve Ahmed Çelebi b. Bayezid Bey'in şehâdetleriyle sâbit olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Kaytas Kethüdâ b. Abdurrahman şöyle ikrâr etti ki, müvekkil-i mûmâ-ileyh Mehmed Bey, nikâhında ta'ahhüd edilen mehri ile ilgili da'vâda ve kendisine müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtından irs-i şer'î ile intikāl eden mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Cezerî Kasımpaşa mahallesi kurbundaki Pîrî Ağa mahallesinde vâki' olan, hudûdu bir cânibden Hasan Bey b. Abdürrahim mülküne ve bir cânibden Behram Kethüdâ b. Abdullah ve İskender Bey b. Abdullah mülklerine ve bir cânibden Hacı Karagöz b. Abdullah mülküne ve bir cânibden de tarîk-i âma müntehî bulunan, on bin tâmmü'l-vezn ve sahîhü'l-ayâr altın değerindeki ev hissesi ile ilgili da'vâda, müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi olan annesi kıdvetü'l-muvakkarât Ayşe Hâtun bt. fahrü'l-emâsil Defterdâr Mehmed Çelebi Bey ile sulh olmuşdur. Mezbûre Ayşe Hâtun kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr sulh ikrârına vekâleti Behram b. Abdullah ve Şaban b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olan vekîl fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Ferhad Kethüdâ b. Abdullah da şöyle ikrâr etti ki, müvekkile-i mezbûre Ayşe Hâtun, merkūm Mehmed Bey ile menzil-i mahdûd-i mezbûrla alâkalı da'vâda sulh olmuşdur. Vâki' ikrâr, tarafeynce tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 28 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Rıdvan Ağa b. Abdurrahman, Hüseyin Ağa b. Abdülcelil, Mehmed Ağa b. Abdullah, İlyas Ağa b. Abdullah

126 [82-1, Arapça] Keçeci Hâce Sinan Vakfı'nın alacağının borçlunun muhallefâtından alınması

Abdürrezzak b. Mustafa ve Ömer b. Derviş, muhallefâtı aşağıda adı geçen oğullarınca zabt edilen müteveffâ Turgud'un oğlu Hasan mahzarında ve diğer iki küçük oğlu Osman ve Mustafa'ya kıbel-i şer'den mansûb vasî olan İsmail b. Abdullah mahzarında, Keçeci Hâce Sinan vakfı'nın mütevellîsi* Mustafa b. Mehmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ Turgud'un zimmetinde karzdan vakf-ı mezbûrun râyicü'l-vakt üç bin yirmi dokuz akçe hakkı vardır. Elân muhallefâtından vakfa teslîm edilmesi lâzımdır. Meblağ-ı mezbûru kısmen ya da tamâmen almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle

* Metinde müteveffâ.

etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir mütevellî-i mezbûra Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

127 [82-2, Arapça] Mehmed Giray Hân b. Devlet Giray Han'ın câriyesi olarak tutulan Şah Hûbân bt. Abdullah'ın hürriyetine hükmedilmesi

Âti'z-zikr câriyenin vâzı'ü'l-yedi olduğu Hüseyin b. Abdullah ve Mehmed Bey b. Dursun'un şehâdetleriyle sâbit olan Mehmed Giray Hân b. Devlet Giray Hân hazretleri kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında husûmete vekâleti Ferhad b. Mustafa ve Hamza b. Mustafa ve el-Hâc Hızır b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olan vekîl Kalender b. Mahmud'un mahzarında, Şah Hûbân bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada, gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, elâ gözlü, açık kaşlı Çerkeziyyetü'l-asl müdde'iye-i mezbûre aslen hürdür. Taman kazâsı tevâbi'inden Temrek kal'asında hür bir anneden doğmuştur. Babasının adı Cihan b. Abdullah, annesinin adı Betnoz bt. Tuncaz'dır. Ana kız hiç bir zamân köle olmamışdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı min şehri Şevvâl sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah ve gayruhüm

128 [83-1, Arapça] Beytülmâlce muhallefâtından beş bin akçe kabzedilen Mehmed b. İbrahim'in mirasçılarına bu meblağın iadesi

Müezzin Ahmed b. Mustafa ve Osman b. Hüseyin, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdülmennân'ın mahzarında, cündî Ali Bey b. İlyas ve Rukiye Hâtun bt. Mustafa kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti şer'an sâbit olan vekîl Mustafa Çelebi b. Veli'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr Ali Bey, muhallefâtından emîn-i mezbûr ve ayrıca kethüdâ-yı azeb Cafer Bey b. Abdullah eliyle râyicü'l-vakt beş bin akçesi kabz edilen müteveffâ Mehmed b. İbrahim'in amcası ve vârisidir. Zira, müdde'î-i mezbûr Ali Bey, İlyas b. Abdullah'ın oğludur. Müteveffâ-yı mezbûr ise İbrahim'in

oğludur. İbrahim ve İlyas karındaştırlar. Müvekkile-i mezbûre de müteveffâ-yı merkūmun annesidir. Verâset ikisine münhasırdır. Müteveffânın muhallefâtının onlara teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 28 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Osman Bey b. Abdullah, Bâli Bey b. Ali, Mustafa Bey b. Abdullah

129 [84-1, Arapça] Beytülmâl emînince kabzedilen muhallefâtta alacak iddiasının kabulü

Mehmed b. Ahmed ve Tuğrul Çavuş b. Veli, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Mahmud b. Musa'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûrun, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Koska Mehmed mahallesinde fevt olan Rumeli kethüdâsı oğlu deyû meşhûr Mehmed Çelebi b. Hasan Bey zimmetinde hakkı vardır. Müteveffânın muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle kabz edilmiş ve 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü râyicü'l-vakt kırk yedi bin iki yüz yirmi dört akçe, aynı senenin mübârek Ramazân ayının gurresinde üç yüz kırk bin akçe ve sene-i merkūmenin mübârek Ramazân ayının yirmi üçüncü günü yüz on üç bin iki yüz elli sekiz akçe Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Bunun yüz bin beş yüz akçesi, müşterâ-i makbûz fıçı bahâsındandır ve şu ân da'vâcıya ödenmesi lâzım gelen meblağdır. Meblağ-ı mezbûru kısmen veya tamâmen almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına da'vâcıya yemîn verilmesinden sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 28 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Hüseyin b. Abdullah, İlyas b. Hızır

130 [85-1, Arapça] Beytülmâl emînince kabzedilen Cafer Bey b. Ahmed'in muhallefâtının mirasçılara iadesi

Bilâl b. Nasrullah ve Mustafa b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Abdürrahim ve Abdülkerim ibney Memi ve Güc Aslan ve Kalender ibney

Mustafa nâm kimesnelerden sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, Abdürrahim ve Abdülkerim nâm mezbûrlar, Bengizâde deyû meşhûr ve muhallefâtı emîn-i beytülmâl-i mezbûr Ahmed Bey b. Kasım eliyle zabt edilmiş ve 983 senesi Cumâdelâhire ayının yirminci günü muhallefâtından râyicü'l-vakt on altı bin sekiz yüz doksan yedi akçesi emîn-i sâbık mezbûr Ahmed Bey eliyle Hazîne-i âmire'ye ulaşan kāid-i sultânî müteveffâ Cafer Bey b. Ahmed'in amca çocukları ve usûbe-i nesebiyye cihetiyle vârisleridir. Mezbûrlar Abdürrahim ve Abdülkerim, Memi'nin sulbî oğullarıdır. Müteveffâ-yı merkūm, Ahmed'in sulbî oğludur. Mezbûr Memi ve merkūm Ahmed baba bir karındaştırlar. Babaları Abdürrahim b. Abdullah'dır. Merkūmân Güc Arslan ve Kalender de diğer amca oğullarıdır ve müteveffâ-yı mezbûrun vârisleridir. Zira Güc Arslan ve Kalender, Mustafa'nın sulbî oğullarıdır. Müteveffâ-yı mezbûr da Ahmed'in sulbî oğludur. Merkūm Mustafa ve mezbûr Ahmed baba bir karındaştırlar; babaları mezbûr Abdürrahim'dir. Verâset onlara münhasırdır ve muhallefâtın da onlara teslîmi lâzımdır. Zamânın Boyabad kadısı mevlânâ Hayreddin b. Sinan'dan verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun Dîvân-ı âlî'de emîn-i mezbûr Mehmed Çelebi mahzarında isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Ahmed b. Fethullah ve Receb b. Mehmed'in şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetlerinin ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Memi b. Kemal, İbrahim b. Abdullah, İlyas b. Abdullah.

131 [86-1, Arapça] Süleyman Bey b. Hacı Ahmed'in, Sultan Cihangir mahallesindeki avlu duvarını Aydın livası beyi Hasan Bey b. Abdurrahman'a satması

Süleyman Bey b. el-Hâc Ahmed, kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm umdetü'l-küberâi'l-fihâm zi'l-kadr ve'l-ihtirâm Aydın livâsı beyi Hasan Bey b. Abdurrahman'a -zîde mecduhû- sâhibi ve mâliki olduğu, Havâss-ı mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından merhûm ve mağfûrun leh Cihangir Sultan mahallesinde vâki', uzunluğu elli buçuk zirâ', irtifâ'ı on buçuk mi'mâr zirâ'ı mikdârındaki ve hudûdu bir cânibden bâyi'-i mezbûr mülküne ve bir cânibden müşterî-i merkūm mülküne ve bir cânibden vezîr-i ekrem Mustafa Paşa mülküne ve bir cânibden de Süheyl Bey b. Abdullah mülküne müntehî olan avlu duvarını râyicü'l-vakt otuz bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile satdığını ikrâr etti. Mezbûr Hasan Bey kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında iştirâ ikrârına vekâleti el-Hâc Mehmed b.

İlyas ve Hasan b. Mehmed'in şehâdetleriyle sâbit olan vekîl Ali Bey b. Abdullah, müvekkili Hasan Bey'in duvarı semen-i merkūm ile mukırr-ı mezbûrdan iştirâ ettiğini ikrâr etti. Vâki' ikrâr, tarafeynce de bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Şevvâl sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülvehhâb Çelebi b. Hasan, Hasan b. Mahmud, Hasan b. Mehmed, Mustafa Çelebi b. Bâli ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

132 [86-2, Arapça] Ahmed b. Abdullah'ın miras yoluyla kendisine intikal eden evdeki dörtte bir hissesini satması

Top arabacısı deyû ma'rûf Ahmed b. Abdullah, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Uzun Yusuf mahallesinde vâki' olup tahtânî iki odayı, bahçeyi, su kuyusunu ve helâyı hâvî bulunan, bir cânibden silahdâr Hürrem Bey b. Abdullah mülkü ve bir cânibden müşterî mülkü ve bir cânibden Mustafa, Aynî ve Ümmî evlâd-ı Kemal mülkü ve bir cânibden tarîk-ı âm ile mahdûd menzildeki şâyi' rub' hisseyi cümle tevâbi' ve levâhıkıyla ve râyicü'l-vakt iki bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûzla kıbel-i şer'den Ahmed b. Mehmed nâm sagīre vasiyy-i mansûb olan râcil Üveys b. Abdullah'a bey'-i bâtt-ı sahîh ile bey' ettiğini ikrâr etti. Üveys b. Abdullah da sagīr-i mezkûr malıyla menzili ondan iştirâ etti. Vâki' ikrâr-ı şer'î, vasiyy-i mezbûr tarafından bi'l-muvâcehe tasdîk olundu. Bu sûretle cemî'-i menzil-i mezbûr, sagīr-i mezkûrun mülkü haline geldi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Şevvâl sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Abdullah, Ahmed b. Abdullah, Kasım b. Abdullah, Sinan b. Nasuh ve gayruhüm

Yevmü's-sânî gurre-i Şevvâli'l-mükerrem sene 983.

133 [87-1, Arapça] Mihriban bt. Abdullah'ın câriye bedelinden 60 altın alacağını aldığı

Mihriban bt. Abdullah nâm hâtun, hâmile-i hâze'l-kitâb Hatice Hâtun bt. Abdullah zimmetinde, beyaz tenli, Çerkeziyyetü'l-asl ve çenesinde eser-i cerh bulunan Mâhzaman bt. Abdullah nâm câriyenin satış bahâsından altmış tâmmü'l-vezn sahîhü'l-ayâr altın hakkı olduğunu, şimdi ise bu meblağın tamâmını kabz ettiğini ikrâr etti. Vâki' ikrâr, Hatice Hâtun tarafından bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 4 Şevvâli'l-mükerrem sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Bey b. Abdullah, Hüsrev b. Abdullah er-Râcil, Mahmud Çelebi b. ( ), Murad b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

134 [87-2, Arapça] İskender Ağa Vakfı'nın mütevellîsinin vakfın önceki mütevellîsi üzerinde olan alacağını üç ayda bir ödemek üzere taksitlendirmesi

Helvacılar reisi merhûm İskender Ağa vakfı'nın mütevellîsi Siyâmi Çelebi b. Resul, vakf-ı mezbûrun mütevellî-i sâbıkı Ahmed b. Haydar zimmetinde olan râyicü'l-vakt yirmi bir bin sekiz yüz akçe tutarındaki vakıf alacağını, bu hüccetin tahrîrinden i'tibâren tamâmı ödenene kadar üç ayda bir râyicü'l-vakt bin iki yüz altmış akçe ödemesi üzre taksît-i şer'î ile taksitlendirdi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî selhi şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin b. Mehmed, Mehmed b. Abdi, Abdi b. Hüsam, Ebûbekir b. Nasuh, İsmail Bey b. Hüsrev Bey, Mehmed b. Nasuh, Mustafa Çelebi b. Ahmed, Ali Bey b. İsmail

135 [88-1, Arapça] Muhallefâtı beytülmâlce kabzedilen Cihanbaht bt. Sinan adlı kadının kocasına miras hissesine karşılık gelen meblağın ödenmesi

Durmuş b. Ali ve Pervâne b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Mîr Şems b. Hızır nâm kimesneden sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Kırk Çeşme deyû bilinen mevzi' kurbundaki Hacı Teberrük mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr tarafından kabz edilen ve emîn-i mesfûr eliyle 983 senesi mübârek Ramazân ayının yirmi üçünde râyicü'l-vakt kırk yedi bin iki yüz otuz dokuz akçesi Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan Cihânbaht bt. Sinan nâm kadının zevcidir. Verâseti ona ve karındaş çocukları Murad ve Mehmed ibney Ahmed'e ve diğer karındaş çocukları Hacı Bayram ve Receb ibney Mahmud'a münhasırdır. Da'vâcının muhallefât-ı mezbûredeki hissesi râyicü'l-vakt yirmi üç bin altı yüz on dokuz akçedir ve bu meblağın elân kendisine teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sânî aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ Tâceddin b. Mahmud el-İmâm, Osman b. Fethullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

136 [89-1, Arapça] Beytülmâl emînince kabzedilen Hâce Şerîf b. Hüseyin el-Cevherî'nin muhallefâtında bulunan mücevherâtın mirasçılara iadesi

Cafer b. Abdullah ve Hasan b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Kamer bt. Abdullah'dan asâleten ve Hanki bt. Hâce Şerîf kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti şer'an sâbit olan Rıdvan b. Mustafa'dan vekâleten sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkile-i mezbûre Hanki, Karahisar-ı sâhib kasabasında vâki' Fakīr Abdi hanı'nda vefât edip muhallefâtı kasaba-i mezbûrede vâki' beytülmâlin emîni Sinan Bey eliyle kabz edilmiş bulunan Hâce Şerîf b. Hüseyin Cevherî'nin sulbî kızıdır. Muhallefâtından 983 senesi mübârek Ramazân ayının yirmi dokuzunda on dokuz lâl, bin yüz altmış üç aded yâkut, kırk yedi aded inci, lâl parçası deyû ma'lûm olan cevherden on aded, on dokuz Hindî lâl, Gerd-gerf? deyû ma'lûm olan cevherden 8 aded, cinsi ma'lûm olmayan yirmi taş, küçük yâkut ve fîrûze parçaları ve sene-i mezbûrenin Şevvâl-i mükerremi'nin yedinci günü sekiz bin kırk akçe Hazîne-i âmire'ye ulaşmışdır. Merkūme Kamer, müteveffâ-yı merkūmun zevcesidir. Hâşim Şâhî Hân b. Alican ve Hâce Abdullah b. Şâhî emîn-i mezbûr mahzarında şâhidlik ettiler. Mezbûre Kurayş Hâtun, Hüseyin b. Abdullah'ın sulbiye kızıdır; müteveffâ-yı mezbûr da onun oğludur. Verâset onlara münhasırdır ve muhallefâtının da onlara teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Sinan b. Abdullah, Abdülkerim b. İbrahim

137 [90-1, Arapça] Yaya Bâli b. Mahmud'un beytülmâlce el konulan muhallefâtının mirasçısına iadesi

Mahmud Bey b. Yusuf ve Nebi b. Mahmud, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında, Kurd Ali b. Mahmud'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, mahrûse-i Galata kal'ası hâricinde vâki' merhûm Kasımpaşa Câmi'i mahallesinde vefât eden ve muhallefâtından emîn-i mezbûr eliyle râyicü'l-vakt on bin akçesi kabz edilen yetmişinci yaya bölüğünden râcil Bâli b. Mahmud'un ana baba bir karındaşı ve vârisidir. Zira, müdde'î-i mezbûr Mahmud b. Abdullah'ın oğludur; müteveffâ-yı mezbûr da kezâ onun oğludur. Anneleri Selime bt. Ayyâr'dır.

Verâseti ona münhasırdır. Muhallefâtının da ona teslîmi lâzımdır. Zamânın kazâ-i Brod kadısı mevlânâ Mustafa b. Kaya'nın hüccetinin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun emîn-i mezbûr mahzarında, isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Mehmed b. Yusuf ve Şirmerd b. Mehmed'in şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâlis aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Osman Bey b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, İlyas b. Abdullah

138 [91-1, Arapça] Yaya Mustafa b. Yusuf'un beytülmâlce el konulan muhallefâtının mirasçısına iadesi

Râcil Ferhad b. Abdullah ve Süleyman b. Abdullah, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında, kıbel-i şer'den Ali b. müteveffâ Süleyman nâm sagīre vasî nasb edilen İbrahim b. Yusuf'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, sagīr-i mezbûr, mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' yaya odalarında fevt olan ve muhallefâtından emîn-i mezbûr yediyle râyicü'l-vakt altı bin akçesi zabt edilmiş bulunan, doksan dokuzuncu yaya bölüğünden râcil Mustafa b. Yusuf'un karındaşının oğlu ve vârisidir. Zira sagīr-i merkūm, Süleyman'ın oğludur. Merkūm Süleyman ve müteveffâ-yı mezbûr baba bir karındaştırlar, babaları Yusuf b. Abdullah'dır. Verâset ona münhasırdır ve muhallefâtının da ona teslîmi lâzımdır. Zamânın Ergene kazâsı kadısı mevlânâ Mustafa b. İlyas'dan verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadi-i mezbûrun hücceti olduğunun emîn-i mezbûr mahzarında, isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Hüseyin b. Ali ve İlyas b. Hızır'ın şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâlis aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Mustafa b. Abdullah

139 [92-1, Arapça] Noksan hüccet

Mehmed Çelebi b. el-Hâc Pîrî ve Mehmed b. Sinan, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah b. Mahmud mahzarında şehâdet ettiler ki, da'vâcılar, Cihânbaht bt. Sinan nâm hâtunun karındaşının oğulları ve vârisleridir.

Beyaz sahîh, beyaz sahîh.

140 [93-1, Arapça] Şem'î bt. Mustafa'nın, Sinan Ağa Vakfı'ndan ödünç aldığı

Şem'î bt. Mustafa, merhûm Sinan Ağa vakfı mütevellîsi el-Hâc Ahmed b. Muharrem ile yapdığı mu'âmele ve karz cihetinden zimmetinde vakf-ı mezbûrun râyicü'l-vakt on üç bin akçe hakkı olduğunu ikrâr etti. Vâki' ikrâr, mütevellî-i mezbûr el-Hâc Ahmed tarafından bi'l-muvâcehe tasdîk olundu. Medyûne-i merkūmenin emriyle cemî'-i meblağ-ı mezbûra Şükür Bey b. Haydar nâm oğlu kefâlet-i şer'iyye ile kefîl oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 27 şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Hüsrev b. Abdullah, İlyas Ağa b. Abdullah, Seyyid İsmail b. Seyyid Mehmed, Abdi b. Ahmed, Ahmed b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

141 [93-2, Arapça] Ekmekçibaşı Mustafa Bey b. Süleyman'ın evini vakfetmesi

Elhamdü li men lehü'l-hamdü ve's-senâu ve's-salâtü ve's-selâmü alâ resûlihî Muhammedin eşrâfi'l-verâi ve alâ âlihî ve sahbihî nücûmi'd-dîn ve ba'd işbu mazmûnunda vakıf ikrârından bahseden sahîh ve şer'î bir vakfiye, sarîh ve mer'î bir vesîkadır. Reîs-i habbâzîn-i sultânî fahrü'l-akrân ve'l-a'yân Mustafa Bey b. Süleyman, meclis-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfde hâzır olup, işbu vakıf ikrârının kendisinden sudûruna kadar sâhibi ve mâliki olduğu, Mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Davud Paşa mahallesinde kâin, önünde selâmlık olan tahtânî büyük bir beyti, önünde selâmlık ve oda bulunan tahtânî küçük bir beyti, altında kileri bulunan fevkānî bir beyti, su kuyusunu, fırını, helâyı ve avluyu muhtevî olan ve hudûdu iki cânibden tarîk-i âma ve bir cânibden Arslan Bey b. Mustafa mülküne ve bir cânibden de Müstedâm b. Abdullah mülküne müntehî bulunan cemî'-i menzilini haps, tasadduk ve vakf eylediğini ikrâr etti. Tahtânî büyük menzili ve önünde bulunan selâmlığı müddet-i hayâtınca Kerime bt. Mahmud nâm kızının kızına, sonra evlâdına sonra soyları kesilene kadar nesilden nesile evlâd-ı evlâdına Arslan Bey b. Mustafa nâm kızının oğluna sonra onun evlâdına sonra evlâd-ı evlâdına, sonra soyları kesilene kadar nesilden nesile evlâd-ı evlâd-ı evlâdına sonra vâkıf-ı mezbûrun âzâdlı kölelerine sonra âzâdlı kölelerinin evlâdına sonra onların evlâd-ı evlâdına sonra nesilleri kesilene kadar batnen ba'de batnin âzâdlı kölelerinin evlâd-ı evlâd-ı evlâdına sonra mahmiye-i mezbûrede vâki' merhûm Davud Paşa câmi'i'nde reis-i müezzinîn olan kimesneye şart etti. Ve yukarıda zikr edilen tahtânî küçük evi ve odayı kızının oğlu merkūm Arslan Bey'e sonra onun evlâdına sonra nesilleri kesilene kadar nesilden nesile evlâdı evlâdına sonra

mezbûre Kerime'ye sonra onun evlâdına sonra soyları kesilene kadar nesilden nesile onun evlâd-ı evlâdına sonra câmi'-i mezbûrda müezzin-i sânî olan kimesneye şart etti. Fevkānî büyük evi ve kileri ise Emine bt. el-Hâc Sinan nâm zevcesine sonra onun evlâdına sonra soyları kesilene kadar nesilden nesile evlâd-ı evlâdına sonra mezbûr Arslan Bey'e sonra onun evlâdına sonra soyları kesilene kadar nesilden nesile evlâd-ı evlâdına sonra mezbûre Kerime'ye sonra onun evlâdına sonra soyları kesilene kadar nesilden nesile evlâd-ı evlâdına sonra mezbûr âzâdlı kölelerine sonra âzâdlı kölelerinin evlâdına sonra soyları kesilene kadar nesilden nesile âzâdlı kölelerinin evlâd-ı evlâdına sonra câmi-i mezkûrda kayyım olan kimesneye şart etti. Ve tevliyye-i hasbiyyeyi merkūm Arslan Bey'e, ondan sonra hâkimin uygun göreceği kimesneye şart eyledi. Ve cemî'-i menzili tescîl maksadıyla mütevellî nasb ettiği merkūm Arslan Bey'e teslîm eyledi. Arslan Bey de tesellüm etti. Vakıf mes'elesi tamâm olduğunda vâkıf-ı merkūm, İmâm-ı A'zamın -rahmetullahi aleyh- kavline göre vakf-ı akārın adem-i lüzûmunu ileri sürerek vakıfdan rücû' etti. Mütevellî-i merkūm da İmâmeyn-i hümâmeyn Ebû Yusuf ve Muhammed b. Hasan eş-Şeybânî'nin vakfın lüzûmu yönündeki ictihâdlarına dayanarak i'tirâz etti ve hâkim huzûrunda mürâfa'a olunduklarında hâkim, eimme-i eslâf ve meşâyih-i eşrâf beynindeki ihtilâfın varlığını bilerek vakıf tarafının re'yine i'tibâr edip vakfın sıhhat ve lüzûmuna hükm etti. Ve vakıf artık ittifâkla lâzım hale geldi. Femen beddelehû ba'de mâ semi'ahû fe-innemâ ismuhû ale'llezîne yübeddilûnehû inna'llâhe semî'un alîm ve ecrü'l-vâkıfı ale'r-rabbi'r-rahîm.

Cerâ zâlike fî evâili Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İsa b. Nasuh, Mehmed Çelebi b. Ali el-İmâm, İbrahim b. Hasan Ağa el-Cündî, Cafer Subaşı b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah el-Cündî, mevlânâ Ali Çelebi b. İlyas el-müderris, Mehmed b. Hasan, Behram b. Abdullah silahdâr, Kasım b. Abdullah es-Sarrâc, Musa b. Yunus el-Müezzin, Nebi b. Abdullah el-Kayyım, Ahmed b. Kasım, İvaz b. İskender

142 [95-1, Arapça] el-Hâc Davud b. Abdullah'ın para vakfı tesisi

On yedinci râcilîn bölüğünden râcil el-Hâc Davud b. Abdullah, sâhibi ve mâliki olduğu râyicü'l-vakt on bin beş yüz akçesini hâlis-i mâlından ifrâz ve mahz-ı menâlinden temyîz edip vakf edip haps ettiğini ikrâr etti. Ve her sene ona on bir ribh üzre istiğlâl-i şer'î ile istiğlâl edilmesini şart etti. Bu mu'âmelenin de rehn-i kavî ve kefîl-i melî ile yapılmasını şart etti. Galleden Allah'ın nasîb ettiği mikdârdan her sene sekiz yüz akçesini, Kostantıniyye-i mahmiyye'de vâki' merhûm ve mağfûrun leh Sultan Bayezid Hân -nevverallâhu merkadehu ve ce'ale'l-cennete mesvâhu- câmi'i'nde nasb-ı sultânî ile vâ'iz olan fahrü's-sulehâ Mehmed Çelebi b. İbrahim'e müddet-i hayâtınca ve seçeceği hayır işlerine sarf edip sevâbını vâkıf-ı mezbûrun

rûhuna hediye etmesi şartıyla ta'yîn etti. Sonra meblağ-ı mezbûrdan sekiz yüz akçeyi her sene ödenmek üzre ve Recebü'l-mürecceb ve Şa'bânü'l-mu'azzam ve Ramazânü'l-mübârek ve Şevvâli'l-mükerrem ve Zilka'de olmak üzre senenin beş ayında her hafta bir gün mahmiye-i mezbûrede vâki' câmi'-i mezbûr veya Sultan Mehmed Hân'ın binâ ettiği -aleyhi'r-rahme ve lehü'l-gufrân- câmi'den seçeceği birinde yedi def'a va'z etmek ve yerine nâib ta'yîn etmemek şartıyla câmi'-i mezbûrda vâ'iz olan kimesneye ta'yîn etti. Bundan başka, her sene iki yüz akçeyi mütevellîye ta'yîn etti. Ve tevliyyeyi, müddet-i hayâtınca, mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' râcilîn hanındaki yeni râcilî odalarında bulunan râciller mescidinde kayyım olan râcil Mehmed b. Abdullah'a şart etti. Galleden her sene elli akçeyi mescid-i mezbûr kayyımlarından vakf-ı mezbûra mütevellî olmayan yedisine ta'yîn etti. Ale's-seviyye kayyımlık yapmalarını ve vâkıf-ı mezbûrun rûhuna du'â etmelerini şart etti. Hasbî nezâreti de yaşadığı sürece Şeyh-i merkūma sonra vâ'iz olan kimesneye şart etti. ( )

143 [96-1, Arapça] Fâtıma Hatun'un muhallefâtındaki hisse ile ilgili davadan ibrâ

Fahrü'l-akrân Abdi Çelebi b. Kasım ve Cafer b. Abdullah, silahdâr Mehmed Bey b. Abdullah'ın zevcesi ve muhallefâtı babası tarafından kabz edilmiş bulunan merhûme Fâtıma Hâtun'un babası mezbûr Mustafa b. Abdullah mahzarında, mezbûr Mehmed Bey b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr Mehmed Bey, muhallefât-ı mezbûredeki hisse-i şer'iyye ile ilgili da'vâdan mezbûr Mustafa b. Abdullah'ın zimmetini ibrâ etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

144 [96-2] Nazar b. Veli adlı esircinin satın aldığı câriyenin sağ salim olduğu

Nazar b. Veli nâm esirci mahfil-i şer'-i şerîfde ikrâr edip bundan esbak işbu hâmil-i hâze'l-kitâb Abraham v. Ferhad nâm Yahudi'den elli iki filoriye iştirâ ettiğim orta boylu, ak benizli Rûsiyyetü'l-asl câriyeyi sağ ve sâlim iştirâ ettim mukırr-ı mezbûru mezbûr Abraham Yahudi vicâhen tasdîk ettiğinde vâki' hâl ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Abdullah, Muharrem Bey b. Abdullah, İlyas Ağa b. Abdullah

145 [96-3, Arapça] Kadı Mahmud Çelebi'nin Rus asıllı kölesini âzat etmesi

Fahr-ı kuzâti'l-Müslimîn kazâ-i Ahyolu kadısı mevlânâ Abdurrahman Efendi'nin oğlu Mahmud Çelebi, hâmil-i hâze'l-kitâb gök gözlü, açık kaşlı, orta boylu, Rûsiyyü'l-asl Behram b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten li'llâhi'l-azîm âzâd etti.

25 Şevvâl-i mükerrem sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ Muslihuddin b. Bâli el-müzekkir

146 [96-4, Arapça] Temeşvar Kalesindeki Mehmed Çelebi b. Süleyman Bey evkafının vâkıfta karzdan alacağı olduğu

Mehmed b. Hasan ve Perviz b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Cimcime Defterdâr deyû meşhûr ve muhallefâtının bir kısmı beytülmâl-i mezbûrun emîn-i sâbıkı Ahmed Çavuş b. Kasım yediyle kabz edilen merhûm Mehmed Çelebi b. Süleyman Bey'in Temeşvar kal'asında kurduğu vakıfların kāim-i makām-ı mütevellîsi olan Abdüllatîf b. Mehmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki merhûmun muhallefâtından dokuz yüz seksen iki senesi Zilka'de ayının on beşinci günü râyicü'l-vakt yüz yetmiş bin üç yüz kırk dokuz akçe, 983 senesi gurre-i Rebî'ülâhiri'nde iki yüz on dokuz bin sekiz yüz kırk altı akçe, aynı ayın yirmi dokuzuncu günü altmış yedi bin iki yüz on bir akçe, 983 senesi Cumâdelâhire ayının yirminci günü on beş bin akçe Hazîne-i âmire'ye mezbûr Ahmed Çavuş eliyle vâsıl olmuşdur. 983 senesi Rebî'ulevvel ayının yirmi beşinci gününde otuz bir bin sekiz yüz elli yedi akçe, 983 senesi Rebî'ulâhir ayının sekizinci günü beş yüz doksan iki akçe, kendisine teslîm edilen mallardan meblağ-ı mezbûru tahsîl için ta'yîn edilen Yedekçi? Çavuş b. Abdurrahman eliyle Hazîne-i âmire'ye ulaşmışdır. 983 senesi Rebi'ulevvel ayının yirmi altıncı günü bin yüz doksan bir akçesi fahrü'l-akrân Mustafa Çavuş b. Abdurrahman eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde evkāf-ı mezbûrenin karzdan râyicü'l-vakt yüz on dokuz bin altı yüz iki akçe hakkı vardır. El-ân muhallefâtından bu mikdârın vakfa ödenmesi lâzımdır. Zamânın Temeşvar kazâsı kadısı mevlânâ Mehmed Çelebi b. Deniz'den verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun lede'd-defter emâcid-i ekârim huzûrunda, emîn-i mezbûr mahzarında udûlden isimleri zeyl-i kitâbda muharrer Hüseyin b. Turhan ve Hüseyin b. Abdullah ve Perviz b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hüsrev Bey b. Abdullah, Ali b. Abdullah

147 [97-1, Arapça] Mustafa Bey b. Abdullah ile zevcesi Sâliha bt. İlyas'ın muhâlaa yapmaları

Atebe-i aliyye'deki sipâhi oğlanları tâifesinden Mustafa Bey b. Abdullah, zevcesi hâmile-i hâze'l-kitâb Sâliha bt. İlyas ile nikâhında ta'ahhüd ettiği mehriyle alâkalı da'vâda ve mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Nevbethâne mahallesinde kâin, hudûdu bir cânibden tarîk-i âma ve bir cânibden Küçük Ali Bey vakfı'na ve bir cânibden İlyas Çelebi b. Mehmed mülküne ve bir cânibden de Kartal deyû meşhûr İskender b. Abdullah mülküne müntehî olan, râyicü'l-vakt otuz bin akçe kıymetindeki ev üzerindeki zevciyyete müte'allik cemî'-i de'âvîde sulh oldu. Mezbûre Sâliha hâtun kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında müsâlaha ikrârına vekâleti Mehmed b. Abdullah ve Mehmed b. Hamza'nın şehâdetleriyle sâbit olan vekîl Hızır b. Nasuh, müvekkile-i merkūmesinin, zevci mezbûr Mustafa Bey ile menzil-i mahdûd-i mezbûrla alâkalı da'vâda müsâlaha-i şer'iyye ile müsâlaha yapdığını ikrâr-ı şer'î ile ikrâr etti. Mezbûr Mustafa Bey de bi'l-muvâcehe onu tasdîk etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Halîfe b. Abdullah el-İmâm, Ali b. Mehmed el-Müezzin, Sinan Ağa b. Abdullah, Mahmud b. Abdullah, Hasan b. Abdullah

148 [98-1, Arapça] Karzdan ve at bahasından olan alacağın ödendiği

Müteveffâ Ahmed b. Ali'nin zevcesi ve vasiyy-i muhtârı Aynî Hâtun bt. Ebri, merhûm Ahmed b. Ali'nin, muhallefâtı zevcesi Hümâ bt. Ali Bey ve kızının kızı Nesli bt. Yusuf yedleriyle kabz edilmiş bulunan merhûm İbrahim Bey b. Abdullah zimmetinde, karzdan râyicü'l-vakt sekiz bin akçe, müşterâ-i makbûz doru renkli at bahâsından da yedi yüz elli akçe hakkı olduğunu ve hâl-i hâzırda mezbûre Nesli ve merkūme yedlerinden bütün alacağı aldığını ikrâr etti. Mezbûretân tarafından tasdîke vekâleti Hüseyin b. Abdullah ve Osman b. Abdullah şehâdetleriyle sâbit olan vekîl Şeyh b. Abdullah tarafından vâki' ikrâr bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Osman b. Abdullah

149 [98-2, Arapça] Sultan Selim Han'ın kölesini âzat etmesi

Vezîr-i a'zam Mehmed Paşa b. Abdurrahman, merhûm ve mağfûrun leh Sultan Selim Hân'ın hâl-i hayâtı ve kemâl-i sıhhatinde açık kaşlı, orta boylu, ak benizli, Gürciyyü'l-asl Hasan Ağa b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü 973 senesinde âzâd etmiş olduğunu haber verdi.

Şuhûdü'l-hâl: Piyâle Paşa b. Abdüsselâm, Ahmed Paşa b. Abdullah, Mustafa Paşa b. Abdullah

150 [99-1, Arapça] Rehin bırakılan mallarla ilgili davada vekâlet verilmesi

Londar? kazâsı kadısı mevlânâ Ali b. Şeyh Mehmed'den, Abdülganî Bey b. Hüdâverdi ve Hemdem b. Abdülkerim'in nakl-i şehâdetlerini hâvî hüccet vârid oldu ki, müteveffâ Ahmed Çelebi b. Mehmed Bey'in zevcesi Perizad bt. Abdullah ve Râbia bt. müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Bey, müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hayâtında düstûrü'l-mükerrem ve'l-müşîrü'l-müfahham hazret-i Zâl Paşa'nın -yesserallâhu te'âlâ mâ yeşâ'u- kapısında zevvâk olan Mehmed Bey b. Abdullah indinde dokuz bin akçe karşılığında rehin bıraktığı müşebbek murassa' altından bir taç ve elmas taşlı bir yüzük ve gümüşden ma'mûl iki gerdanlık ve bir gümüş zincir ve sîne-bend deyû bilinen bir gümüş korseyle ilgili da'vâda hâmil-i hâze'l-kitâb Ali b. Süleyman'ı vekîl ettiler. O da müteveffâ-yı mezbûrun merkūm Mehmed Bey indindeki malları olan zerinşân deyû meşhûr bir kılıç ve bir kırmızı çukadan ma'mûl bir yağmurluk ve sansar deyû bilinen hayvan derisiyle birlikte kırmızı çukadan ma'mûl bir ferâce ve müzehheb bir gemi taleb etti. Bunun kadı-i mezbûra âid hüccet olduğu mezbûr Mehmed Bey mahzarında isimleri zeyl-i kitâbda muharrer Ahmed b. Ali ve Hemdem b. Abdülkerim'in şehâdetiyle sâbit oldu ve bunun mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Ferruh b. Abdullah

151 [99-2, Arapça] Maraş Beylerbeyi Mehmed Paşa b. merhûm Sefer Ağa'nın ödünç aldığı

Hâlen Maraş beyler beyi olan emîrü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrü küberâi'l-fihâm zi'l-kadri ve'l-mecdi ve'l-ihtirâm el-muhtas bi inâyeti'l-meliki'l-allâm Mehmed Paşa b. merhûm Sefer Ağa kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr ikrâra vekâleti Süleyman b. Abdullah [ve] Kasım Bey b. Abdullah şehâdetleriyle sâbit olan bevvâb-ı sultânî fahrü'l-akrân Cafer Bey b. Abdurrahman, Hatice bt. müteveffâ

Mustafa adlı sagīrenin, müvekkil-i mûmâ-ileyhi zimmetinde Atebe-i aliyye'deki müteferrika tâifesinden olan vasiyy-i muhtârı fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Musa Ağa b. Abdurrahman ile yapılan mu'âmeleden dolayı râyicü'l-vakt iki yüz kırk beş bin beş yüz akçe ve karz cihetinden seksen akçe ve müşterâ-i makbûz akmişe bahâsından yirmi dört bin beş yüz sekiz akçe hakkı olduğunu ikrâr etti. Karz dışındaki meblağ bu vesîkanın tanzîm târihinden i'tibâren bir sene tamâmına müecceldir. Vâki' ikrâr, vasiyy-i mezbûr tarafından da tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî gurreti Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mezbûrân İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Şucâ' Bey b. Abdullah Haymenân tâifesi kethüdâsı, Rüstem Kethüdâ b. Abdullah kethüdâ-i müvekkil-i mezbûr, Üveys Ağa b. Abdurrahman

152 [100-1, Arapça] Noksan hüccet

Müezzin Hızır b. Sinan ve kayyım Yahya b. Abdullah Dîvân-ı âlî'de şehâdet ettiler ki ( )

Beyaz sahîh, beyaz sahîh, beyaz sahîh

153 [101-1, Arapça] Pîrî Çelebi b. Hayreddin'in, Alemşah Hatun bt. Hayreddin adlı kız kardeşine evini satması

Fahrü'l-akrân Pîrî Çelebi b. Hayreddin, Alemşah Hâtun bt. Hayreddin nâm kız karındaşına sâhibi ve mâliki olduğu, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Meddâs mahallesinde kâin, dâhilî ve hâricî avlusu olan, dâhilî avlu içinde karşılıklı tahtânî iki odası, arasında ve her birinin yan tarafında bulunan selâmlığı, köşkü, su kuyusu, fırın ve bahçesi bulunan, dış avlu içinde de üzerinde oda bulunan ahşabdan ma'mûl odayı hâvî bulunan ve hudûdu bir cânibden Şemullah b. Şaban mülkü ve Ayşe bt. Hacı Ebûbekir mülkü, bir cânibden Mehmed b. Hüseyin mülkü ve Zühre bt. Abdullah mülkü, bir cânibden Mehmed b. Hacı Ahmed mülkü ve mezbûre Alem Hâtun mülkü ve bir cânibden de tarîk-ı hâssa müntehî olan cemî'-i menzili ve menzil-i menzil kurbunda bulunan, hudûdu iki tarafdan tarîk-ı hâs ve bir tarafdan Ayşe bt. Hacı Ebûbekir mülkü ve bir tarafdan mevlânâ Alâaddin-i Arabî vakfı'na müntehî bulunan bütün ahırları cümle hukūk ve mürâfıkı ile birlikte râyicü'l-vakt yetmiş bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile bey' ettiğini ikrâr etti. Mezbûre Alemşah Hâtun kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında iştirâya vekâleti Mustafa b. Ahmed ve Malkoç b. Abdullah'ın şehâdetleri ile sâbit olan vekîl Ferruh b. Abdullah, müvekkile-i mezbûresi Alemşah Hâtun'un, mukırr-ı merkūm Pîrî Çelebi'den menzil-i mahdûd-i mezbûru ve ahır-ı merkūmu semen-i mezbûrla

iştirâ ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Vâki' ikrâr, tarafeynce bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Mehmed b. Halil, Nuh b. Abdullah, Malkoç b. Abdullah, Hasan b. Abdullah, Mustafa b. Ali, Mehmed b. Mahmud, Bayram b. Abdullah, Ferhad b. Abdullah el-Cündî

Beyaz sahîh, beyaz sahîh

154 [102-1, Arapça] Ayasofya Câmi'-i kebîri yakınındaki Üsküblü mahallesinde kain evin Ferruh Bey'e satılması

Nakībü'l-eşrâf iken vefât eden merhûm ve mağfûrun leh Seyyid Muharrem b. Seyyid Tâceddin'e kıbel-i şer'den mansûb vasî olan ve hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr bey'a vekâleti Nefîse Hâtun bt. Seydi Bey adlı müteveffânın zevcesi tarafından bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan Seyyid Şaban b. Seyyid Abdülaziz, vekâleten ve vesâyeten hâfiz-ı hâze'l-kitâb fahrü'l-e'âzım ve'l-efâhim Ferruh Bey b. Abdürrahim'e muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûr dâhilindeki, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından câmi'-i Ayasofya-i kebîr kurbundaki Üsküblü mahallesinde kâin ve ahırı, üstte aralarında selâmlık bulunan iki odayı, altta ise bir oda ve bir anbarı hâvî bulunan, hudûdu iki tarafdan mezbûre Nefîse Hâtun mülküne bir tarafdan müteveffâ-yı merkūm türbesine, diğer tarafdan tarîk-i âma müntehî bulunan cemî'-i menzili cümle hukūkuyla üç bin tâmmü'l-vezn sahîhü'l-ayâr altın semen-i mu'ayyen-i makbûz ile bi'l-vekâle bey' etti. Ali b. Abdi ve Hasan b. Abdullah'ın şehâdetleriyle iştirâyı ikrâra vekâleti sâbit olan vekîl Piyâle Bey b. Abdullah, mezbûr Ferruh Bey'in menzil-i mahdûd-ı mezbûru semen-i merkūm ile ondan iştirâ ettiğini ikrâr etti. Mebî'-i mezbûrun meclis-i tâlibînde tekrâr tekrâr bey'a arz edilmesinden ve semenin meblağ-ı merkūmda karar kılmasından sonra tarafeynden de bi'l-muvâcehe tasdîk edilerek işbu mübâya'a vâki' oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâhiri şehri Ramazâni'l-mübârek sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Hüsrev b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

155 [103-105, Arapça] Şeyh Bâli Efendi'nin para vakfı tesisi

Elhamdü li'l-hayyi ellezî lâ-yemûtu ve küllü şeyin hâlikün indehû ve hüve lâ-yefûtu ve's-salâtü ve's-selâmü alâ men hüve şâri'u meşâri'i'ş-şer'i ve'd-dîni Muhammed seyyidi'l-enbiyâi ve'l-mürselîn ve alâ âlihî ve sahbihî et-tayyibîn et-tâhirîn.

Ammâ ba‘d sebeb-i tahrîr-i hüccet şudur ki, kıdvetü’l-ulemâi’l-muhakkikīn umdetü’l-fuzalâi’l-mudakkikīn yenbû‘ü’l-fazli ve’l-yakīn vârisü ulûmi’l-enbiyâi ve’l-mürselîn el-muhtas bi inâyeti’l-meliki’l-mu‘în mevlânâ Mustafa Çelebi Efendi b. mevlânâ Muslihuddin Nurullah, merhûm ve mağfûrun leh -nevverallâhu merkadehu ve ce‘ale’l-cennete mesvâhu- ve fahrü’l-ulemâi’l-izâm zahrü’l-fuzalâi’l-kirâm ma‘denü’l-fazli ve’l-kelâm el-muhtas bi inâyeti meliki’l-azîzi’l-allâm mevlânâ Mehmed Çelebi Efendi b. hazret-i Sinan Efendi câmi‘i’l-fürû‘ ve’l-usûl el-bâri‘ fi’l-ma‘kūl ve’l-menkūl keşşâfü’l-müşkilât hallâlü’l-mu‘dilât el-muhtas bi mezîdi inâyeti’l-meliki’l-mennân, meclis-i şer‘-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfde, mahmiye-i Kostantıniyye’de vâki‘ beytülmâl-i hâs emîni fahrü’l-emâsil ve’l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, mahmiye-i mezbûrede vâki‘ Kurşunlu Türbe deyû ma‘rûf türbe kurbunda Bostancı Ali Çavuş deyû ma‘rûf kimesne tarafından binâ edilen zâviyenin şeyhi iken fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr tarafından zabt edilen merhûm ve mağfûrun leh kutbü’l-ârifîn zeynü’s-sâlikîn Şeyh Bâli Efendi’nin vasiyy-i muhtârı olan mevlânâ Ramazan Halîfe b. Ahmed’den sâdır olan da‘vâda gıbbe’l-istişhâdi’ş-şer‘î şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Bâli Efendi, hâl-i hayâtında, sülüs-i mâlından râyicü’l-vakt yüz elli sekiz bin beş yüz elli sekiz akçesini, senede ona on bir ribh üzre rehn-i kavî -ki bu rehin mahmiye-i mezbûrede vâki‘ Bezzâzistân deyû meşhûr yerde muhâfaza edilecekdir, mütevellî rehni evinde muhâfaza ederse helâki halinde zâmin olacakdır- ve kefîl-i melî mukābilinde mu‘âmele-i şer‘iyye ile istiğlâl ve istirbâh edilmek üzre vakf edilmesini hasbeten li’llâhi’l-azîm ve taleben li merzâti rabbihi’r-rahîm vasiyyet etti. Galleden Allah’ın rızık olarak verdiğinden vakıf mütevellîsine yevmî üç akçe ta‘yîn etti. On üç kişiden her birine her birinin ayrı ayrı her gün İhlâs sûresini üç kere okumaları ve sevâbını vâkıf-ı mezbûrun rûhuna hediye etmeleri şartıyla iki akçe ta‘yîn etti. Dört kişiye her gün Kur’ân-ı azîmden bir cüz okumaları ve sevâbını vâkıf-ı mezbûrun rûhuna hediye etmeleri şartıyla galleden iki akçe ta‘yîn etti. Vakıf câbîsine yevmî iki akçe ta‘yîn etti. Vakıf kâtibine yevmî bir akçe ta‘yîn etti. Ve tevliyyeyi mezbûr Ramazan Halîfe’ye şart etti. Zâviye-i mezbûre odalarında kalanların her birine her gün ikindi namazından sonra mezbûr Şeyh’in türbesinde tesbîh ve tehlîl yapmaları şartıyla yevmî yarım akçe ta‘yîn etti. Ve reis-i müsebbihîn ve mühellilîn olması şartıyla yaşadığı sürece Ayas Bey b. Abdullah’a, sonra zâviye şeyhinin uygun göreceği kimesneye yevmî bir akçe ta‘yîn etti. Şeyh Mehmed b. Eşref’e İhlâs sûresini günde üç def‘a okumasını şart etti. Ve mezbûr Ramazan Halîfe’ye İhlâs sûresini günde üç def‘a okumasını şart koşdu. Ve Osman Dede b. Abdürrahim’e ve Pîrî Dede b. Abdullah’a ve Ayas Bey b. Abdullah’a ve Hasan Dede b. Abdullah’a ve Mustafa Dede b. Abdullah’a ve Mahmud Dede b. Abdullah’a ve Muharrem Dede b. Abdullah’a ve İskender Dede b. Abdullah’a ve Ali Çelebi b. Abdürrahim’e ve Mehmed b. Şeref’e ve Hatice Hâtun

bt. Kalemşah Bey'e İhlâs sûresini günde üç def'a okumalarını şart koşdu. İçlerinden birisinin ölmesi halinde geride kalan kārî'lerin, hayâtında vâkıfa hizmet eden kimesnelerden birini seçip okutmalarını şart koşdu. Böyle biri bulunmazsa geride kalan kārî'lerin fukarâ-yı sâlihîn arasından birini seçip okutmalarını şart etti. Ve zâviye-i mezbûreye şeyh olacak kimesne için dört cüzden birini okumasını şart etti. Ve dört cüzden birini mezbûr Osman Dede'nin okumasını şart etti. Ve dört cüzden birini merkūm Pîrî Dede'nin okumasını şart etti. Ve dört cüzden birini mezbûr Muharrem Dede'nin okumasını şart etti. İçlerinden birisinin ölmesi halinde geride kalan kārî'lerin hayâtında vâkıfa hizmet eden kimesnelerden birini seçip okutmalarını şart koşdu. Böyle biri bulunmazsa geride kalan kārî'lerin fukarâ-yı sâlihîn arasından birini seçip okutmalarını şart koşdu. Müddet-i hayâtınca Nasrullah Dede b. Abdullah'a sonra Kur'ân-ı azîmi okuyabiliyorsa İbrahim b. Hâce Murad'a, okumaya kādir değilse zâviye-i mezbûre şeyhinin zâviye sâkinleri arasından seçeceği birine her gün Kur'ân-ı azîmden seçdiği her hangi bir yerden aşr-ı şerîf okuması ve sevâbını vâkıf-ı mezbûrun karındaşı mezbûr Sinan b. Ahmed'in rûhuna hediye etmesi şartıyla yevmî bir akçe ta'yîn etti. Ve müdde'î-i mezbûru masrafların sarfı için vasî nasb etti. Şehâdetleri ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hüseyin, Mustafa b. Bâli, İlyas b. Abdullah

156 [105-1, Arapça] Hür olduğunu ispat eden câriyenin satılmasından dolayı satıcının semeni iade etmeyi kabul etmesi

Topçu Mustafa b. Abdullah ikrâr etti ki, İbrahim b. Hamza yedinde iken aslen hür olduğunu isbât eden Ayşe bt. Hacı Mehmed nâm câriye, benim hâmil-i hâze'l-kitâb Mustafa Bey b. Abdullah'a bey' ettiğim, onun da altmış tâmmü'l-vezn sahîhü'l-ayâr altın semen-i mu'ayyen-i makbûz ile iştirâ ettiği câriyedir. Mustafa Bey b. Abdullah'ın semeni benden geri almaya hakkı vardır. Vâki' ikrâr, mezbûr Mustafa Bey tarafından da bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Hüsrev b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

157 [105-2, Arapça] Haleb kadısı mevlânâ Ali b. Yusuf'tan gelen nakl-i şehâdet

Zamânın mahrûse-i Haleb kadısı mevlânâ Ali b. Yusuf'dan vârid olan ve nakl-i şehâdeti hâvî bulunan hüccet budur ki, şeyh Şerafeddin b. Şeyh Hüsameddin ve

el-Hâc Mehmed b. İbrahim ve el-Hâc Ahmed b. el-Hâc Ömer ve el-Hâc Mehmed Şah b. Ömer Şah, İzmir'de kadı iken vefât eden ve muhallefâtı müvekkileyn-i mezbûreyn tarafından kabz edilen mevlânâ İbrahim Çelebi b. Hâce Kasım'ın zevcesi Rahime Hâtun bt. Mehmed Çelebi b. Kutbeddin kıbelinden husûmete vekâleti sâbit olan vekîl Ferruh b. Abdullah mahzarında ve müteveffâ-yı mezbûrun sulbî kızı olan Emetü'l-ulemâ kıbelinden hasm-ı şer'î karşısında husûmete vekâleti ale'l-vechi'l-mezbûr sâbit olan vekîl Ali b. ( ) mahzarında, müteveffâ-yı mezbûrun karındaşları Mehmed ve Osman ve Tüccar ve Gülsüm'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, Mehmed ve Osman ve Tüccar ve Gülsüm, müteveffâ-yı merkūmun karındaşları ve vârisleridir. Merhûmun verâseti onlara, zevcesine ve kızına münhasırdır. Vekîleyn-i mezbûreyn mahzarında isimleri zeyl-i kitâbda muharrer el-Hâc Abdurrahman b. el-Hâc Ahmed ve el-Hâc Seydi Ahmed b. el-Hâc Mehmed'in şehâdetleriyle hüccetin mezbûr kadıdan vârid olduğu sâbit oldu ve iki şâhidin ta'dîl ve tezkiyyesi yapıldı. Mûcebince de hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

158 [106-1] Fener kazasında sâkin olan zimmîlerin 983 senesindeki cizyelerinin alındığı

Fener kazâsında sâkin olan küffârın 983 senesinde vâcib olan cizyelerini? cem'a ta'yîn olunan Atebe-i aliyye'den ulûfeciyân tâifesinin dokuzuncu bölüğünden Şakir Bey b. Haydar nâm gulâm şâhî mahfil-i şer'-i şerîfde ikrâr edip kazâ-i mezbûr tevâbi'inden Veraynakir nâm karyede sâkin olan küffârın üzerlerine sene-i mezbûrede vâcib olan cizyelerinden on dokuz bin iki yüz yetmiş iki akçe zikr olunan karye halkından Köse Dimitri v. Yorgi ve Andriye v. Dolta ve Yani v. Dimitri nâm zimmîler elinden mîrî için bi't-tamâm alıp kabz ettim deyip mukırr-ı mezbûru ve zikr olunan Köse Dimitri ve Andriye ve Yani vicâhen tasdîk ettiğinde vâki' hâl gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Sinan b. Abdullah

159 [107-1, Arapça] Asılarak öldürülen Süleyman b. Abdullah'ın beytülmâlce el konulan muhallefâtının kızlarına iadesi

Mevlânâ Hayreddin Halîfe b. Ahmed ve Yusuf b. Hüseyin, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i

hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, babası maslûben fevt olan Sâliha bt. Süleyman adlı sagīrenin vasiyy-i muhtârı kāim-i makām Abdülkerim b. Haydar'dan ve müteveffâ-yı mezbûr Süleyman'ın diğer kızı Ayşe kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât ve kabza vekâleti şer'an sâbit olan vekîl Muzaffer b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, sagīre Sâliha ve müvekkile-i mezbûre Ayşe, mahmiye-i mezbûrede vâki' Balıkpazarı'nda asılarak fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr tarafından kabz edilen Süleyman b. Abdullah'ın sulbiye kızlarıdır. Muhallefâtından 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü râyicü'l-vakt on bir bin üç yüz on akçesi emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Muhallefâtının iki kız karındaşa teslîmi lâzımdır. Zamânın Selânik beldesi kadısı mevlânâ Ali b. Ali'den verilen hüccetin vârid olmasından ve işbu hüccetin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında ve emîn-i mezbûr mahzarında, isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden İbrahim b. Ahmed ve Ali b. Abdullah'ın şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin b. Abdullah bevvâb-ı sultânî, Ali b. Hamza

160 [107-2, Arapça] Muhallefâtı beytülmâlce zaptedilen Hacı Hamza b. Resul'ün alacaklısının muhallefâtta istihkak iddiasının kabulü

Mehmed b. Ali ve Karagöz b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-emâsil ve'l-a'yân Mehmed Çelebi b. merhûm Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, babası vefât etmiş Yusuf b. Yusuf nâm sagīre kıbel-i şer'den vasiyy-i mansûb olan Mustafa b. Yusuf'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, sagīr-i merkūmun, mahmiye-i mezbûrede vâki' merhûm Rüstem Paşa câmi'i kurbundaki Papasoğlu hanı'nda fevt olan ve muhallefâtı beytülmâl-i mezbûrun emîn-i sâbıkı fahrü'l-akrân Ahmed Çavuş b. Kasım tarafından zabt edilen tâcir Hacı Hamza b. Resul zimmetinde râyicü'l-vakt otuz yedi bin beş yüz akçe lâzımü'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ hakkı vardır. Muhallefâtından dokuz yüz seksen iki senesi Zilka'de ayının yirmi beşinci günü râyicü'l-vakt iki yüz on bir bin dokuz yüz elli dört akçe mezbûr emîn-i sâbık eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Muhallefâtından el-ân râyicü'l-vakt otuz yedi bin beş yüz akçenin ona ödenmesi lâzımdır. Günün Kahire kadısı mevlânâ Ahmed Çelebi b. Mehmed'den verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccet-i

mezbûrenin kadı-ı mezkûrun hücceti olduğunun, emîn-i mezbûr Mehmed Çelebi mahzarında Dîvân-ı âlî'de lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Mehmed b. Abdullah Reis ve el-Hâc Mehmed b. Hasan'ın şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Ramazan b. Abdullah, el-Hâc Memi b. Abdullah

161 [108-1, Arapça] Köle olarak tutulan Hasan b. Abdullah'ın hürriyetine hükmedilmesi

Kadı mevlânâ Danyal b. Abdurrahman ve Timarlı sipâhi Mustafa b. Ahmed Ağa, âti'z-zikr gulâmın vaz'-ı yedi olan Keyvân b. Abdullah mahzarında, uzun boylu, elâ gözlü ak benizli Hasan b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr aslen hürdür; kazâ-i Zişţovi tevâbi'inden Buruşlu karyesinde aslen hür olan bir kadından doğmuştur. Annesinin adı Cevri bt. Abdullah, babasının adı Murad b. Abdullah'dır. Daha önce köle olmamışlardır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Ahmed b. Nesimi, Mustafa b. Bâli

162 [109-1, Arapça] Pîrî b. Abdurrahim'in beytülmâlce kabzedilen muhallefâtının mirasçılarına iadesi

Mustafa b. Halil ve Hasan b. Ramazan, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Ahmed b. Pîrî'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, Buhurcu Pîrî deyû meşhûr olan ve mahmiye-i mezbûre mahallâtından Saka Bâli mahallesinde fevt olup muhallefâtı mahmiye-i mezbûrede vâki' beytülmâl-i hâs emîn-i sâbıkı Bâli Bey b. Abdullah eliyle kabz edilen Pîrî b. Abdürrahim'in sulbî oğludur. Muhallefâtından 983 senesi Rebî'ulâhirinin yirmi birinci günü râyicü'l-vakt altı bin akçesi mezbûr Bâli Bey eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Müteveffânın verâseti ona ve Kamer bt.

Pîrî adlı sulbiye kızına münhasırdır. Muhallefâtının da o ikisine teslîmi lâzımdır. Mezbûre Kamer, muhallefâtı mezbûredeki hisse-i şer'iyyesinin talebi, kabzı ve kendisine îsâli husûsunda müdde'î-i mezbûru vekîl etmiş o da vekâlet-i mesfûreyi kabûl etmişdir. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Bâli Çavuş b. Ali, Ahmed b. Yusuf, İlyas b. Abdullah

163 [109-2, Arapça] Hacı Hamza b. Resul'ün beytülmâlce kabzedilen muhallefâtından zevcesinin hisse ve mehrinin ödenmesi

Abdi b. Ahmed ve Mustafa b. Sinan, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Ayşe bt. İsa kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti şer'an sâbit olan vekîl el-Hâc İbrahim b. Nasuh'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkile-i mezbûre, mahmiye-i mezbûrede vâki' merhûm Rüstem Paşa câmi'i kurbundaki Papasoğlu hanı'nda fevt olan ve muhallefâtı beytülmâl-i mezbûrun emîn-i sâbıkı Ahmed Çavuş b. Kasım tarafından kabz edilen el-Hâc Hamza b. Resul'ün zevcesidir. Muhallefâtından dokuz yüz seksen iki senesi Zilka'de ayının yirmi beşinci günü râyicü'l-vakt iki yüz on bir bin altı yüz elli dört akçe mezbûr Ahmed Çavuş eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Mehirden ve gayrısından şer'an üzerine sâbit olan borçlar düşüldükden sonra muhallefâtından Hazîne-i âmire'de kalan mikdâr yüz altmış altı bin dokuz yüz elli dört akçedir. Müvekkile-i mezbûrenin, zevcinin zimmetinde nikâhında ma'kūdun aleyh olan mehirden yedi yüz bin beş yüz akçe hakkı vardır. Muhallefât-ı mezbûreden kendisine teslîmi lâzım gelen hisse-i şer'iyyesi şu ân kırk bir bin yedi yüz yirmi sekiz akçe ve mehr-i merkūmdur. Zamânın Kahire kadısı mevlânâ Ahmed Çelebi b. merhûm Mehmed'den verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccet-i mezbûrenin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğu emîn-i mezbûr Mehmed Çelebi mahzarında, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Mehmed b. Abdullah Reis ve el-Hâc Mehmed b. Hasan'ın şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Abdi b. Mehmed, Mustafa b. Abdurrahman

164 [110-1, Arapça] Berat çıkarılamaması nedeniyle daha önce verilen yirmi altının iadesi talebi

Hâlen Seban livâsı beyi olan kıdvetü'l-ümerâ Behlül Bey b. Elvan'ın kethüdâsı olan ve diyâr-ı garbda bulunan Kayrevân kazâsı kadısı mevlânâ Kubad b. Eyüb kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr kabza vekâleti Hızır b. Pîr Ali ve Kalender b. Davud şehâdetleriyle sâbit olan vekîl fahrü'l-akrân Abdullah Kethüdâ b. İsmail Kethüdâ ikrâr etti ki, müvekkil-i mezbûrun, kāid-i sultânî Mustafa Çavuş b. Abdurrahman'ın zimmetinde yirmi tâmmü'l-vezn sahîhü'l-ayâr altın hakkı vardır. Şu cihetle ki, müvekkil-i mezbûr Atebe-i aliyye'den kazâ-i mezbûrun berâtının ihrâcı için bu meblağı vermişdi. Ancak o bunu çıkaramadı ve meblağ-ı mezbûr üzerinde kaldı. Müdde'â aleyh tarafından da bi'l-muvâcehe ikrâr edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı Şevvâl sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Ahmed b. Abdullah

165 [111-1, Arapça] Muhallefâtı beytülmâlce zaptedilen Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey zimmetindeki alacak iddiasının kabulü

Ahmed b. Çırak ve Mehmed b. Cafer, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, fahrü'l-akrân Tuğrul Çavuş b. Veli'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûrun, Rumeli kethüdâsı oğlu deyû meşhûr ve mahmiye-i mezbûre mahallâtından Koska Mehmed mahallesinde fevt olup ve muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle zabt edilen Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey zimmetinde hakkı vardır. Muhallefâtından muhtelif târihlerde bir çok def'a emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye ulaşan mikdâr râyicü'l-vakt beş yüz otuz dört bin seksen iki akçedir. Râyicü'l-vakt on iki bin akçesi müşterâ-i makbûz buğday ve arpa bahâsındandır. Hâlen bu meblağın muhallefâtından ona ödenmesi lâzımdır. Meblağ-ı mezbûrun tamâmını veya bir kısmını almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına alacaklıya yemîn verilmesinden sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Ali b. Abdullah, Pîr b. Cafer

166 [111-2, Arapça] Beytülmâlce kabzedilen Hasan Çavuş b. Abdullah'ın muhallefâtında Mustafa Paşa Vakfı'nın alacak iddiasının kabulü

Müezzin Mustafa b. Bahşî ve Hüseyin b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, merhûm Mustafa Paşa vakfı mütevellîsi Baba Yusuf b. Mehmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, mahmiye-i mezbûre mahallâtından, merhûm ve mağfûr Sultan Selim Hân -tâbe serâhu- câmi'i kurbundaki Debbâğ el-Hâc Yunus mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle kabz edilen Hasan Çavuş b. Abdullah'ın zimmetinde vakf-ı mezbûrun hakkı vardır. 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü muhallefâtından emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan meblağ râyicü'l-vakt on dokuz bin beş yüz doksan sekiz akçedir. Bunun on dokuz bin akçesi, müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hayâtında zimem-i nâsda olan alacakların vakf-ı mezbûr adına tahsîli için ta'yîn edilen ve öldüğünde kendisinde kalan mikdârdır. Hâlen muhallefâtından bunun vakfa ödenmesi lâzımdır. Mütevellî-i mezbûra, meblağ-ı müdde'â bihi, ya da ondan herhangi bir şeyi almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Halîfe b. Abdullah, el-Hâc Mehmed b. Mehmed, İlyas b. Abdullah

167 [112-1, Arapça] Beytülmâlce kabzedilen Beşir Bey b. Abdi'nin muhallefâtından karısının mehir alacağına hükmedilmesi

İmâm mevlânâ İbrahim b. Nasuh ve Ömer b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Merve bt. Abdullah kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti şer'an sâbit olan vekîl Hasan b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkile mezbûrenin, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Avratpazarı yakınındaki Hobyar mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle kabz edilmiş bulunan Atebe-i aliyye'deki sipâhi

oğlanları tâifesinden Beşir Bey b. Abdi zimmetinde hakkı vardır. Hâlen mehir alacağından dolayı muhallefâtından râyicü'l-vakt on bin akçenin ona ödenmesi lâzımdır. Müvekkile-i mezbûreye, deyn-i mezbûru ya da onun bir kısmını müteveffâ-yı merkūmdan almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed b. Mustafa, Mehmed b. Mehmed el-Müezzin

168 [112-2, Arapça] Beytülmâlce kabzedilen muhallefâttan alacak iddiasının kabulü

Müezzin Mustafa b. Bahşî ve müezzin Hüseyin b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Hüseyin [b.] Hasan'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûrun, mahmiye-i mezbûre mahallâtından, Sultan Selim Hân -nevverallâhu merkadehu- câmi'i kurbundaki Debbâğ el-Hâc Yunus mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle kabz edilen Hasan Çavuş b. Abdullah'ın zimmetinde karzdan hakkı vardır. 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü râyicü'l-vakt yirmi dokuz bin beş yüz doksan sekiz akçe emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Muhallefâtından kendisine ödenmesi lâzımdır. Müdde'î-i merkūma, deyn-i mezbûru, ya da onun bir kısmını müteveffâ-yı merkūmdan almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Halîfe b. Abdullah, el-Hâc Mehmed b. Mehmed

169 [113-1, Arapça] Beytülmâlce kabzedilen Mehmed Çelebi b. Hasan Bey'in muhallefâtında karısının mehir, karz ve câriye bedelinden dolayı alacak iddiasının kabulü

İmâm mevlânâ Mehmed b. Ahmed ve Sinan b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Fâtıma bt. Nasuh kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti şer'an sâbit olan vekîl kāid fahrü'l-a'yân Tuğrul Bey b. Veli'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkile-i merkūmenin mahmiye-i mezbûre mahallâtından Mehmed Bey mahallesinde sâkin iken bundan akdem Sofya kasabasında fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr eliyle kabz edilen Mehmed Çelebi b. Hasan Bey nâm zevcinin zimmetinde hakkı vardır. 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü günü muhallefâtından def'aten râyicü'l-vakt kırk yedi bin iki yüz yirmi dört akçe ve Ramazân ayının gurresinde râyicü'l-vakt üç yüz kırk bin akçe yine def'aten emîn-i mezbûr eliyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olmuşdur. Nikâhında ma'kūdun aleyh olan mehrinden dolayı râyicü'l-vakt üç bin beş yüz akçenin muhallefâtından kendisine teslîmi lâzımdır. Müvekkile-i mezbûre Fâtıma'nın, deyn-i mezbûru, ya da onun bir kısmını müteveffâ-yı merkūmdan almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına yemîn etmesinden sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi. Sonra Mustafa b. el-Hâc Lütfi ve Musa b. Cafer, Dîvân-ı âlî'de, emîn-i mezbûr mahzarında, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında vekîl-i mezbûrdan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkile-i merkūmenin müteveffâ-yı merkūmun zimmetinde kırk üç bin akçe hakkı vardır. Bunun kırk bin akçesi karzdan ve kalanı da müşterâ-i makbûz câriye bahâsındandır. Bu meblağın muhallefâtından elân kendisine ödenmesi lâzımdır. Müvekkile-i mezbûreye, deyn-i mezbûru ya da onun bir kısmını müteveffâ-yı merkūmdan almadığına, emriyle adına ondan bir nesne alınmadığına, müteveffânın zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, ondan bir mal rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Ferruh Kethüdâ b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, Mustafa b. İskender, Ahmed b. Abdullah

170 [114-1, Arapça] Beytülmâlce kabzedilen el-Hâc Abdi b. Durmuş'un tülbent bürgülerinin iadesi

Mehmed b. Halil ve Osman b. Mehmed, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, el-Hâc Abdi b. Durmuş'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada, gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, hâs yünden yapılmış iki yüz seksen aded kırmızı tülbent bürgü ve yine hâs yünden yapılmış yetmiş aded beyaz tülbent bürgünün tamâmı denizde boğulan kimesnelerin eşyâlarıyla birlikte Üsküdar kasabasında vâki' beytülmâl-i hâs emîni Gürcü Doğancı lakablı İskender b. Abdullah eliyle kabz edilmişdir. Sonra, kırmızı tülbent bürgüler râyicü'l-vakt dört bin dokuz yüz kırk akçeye, beyaz tülbent bürgüler ise iki yüz seksen akçeye İskender Bey eliyle satılmışdır. Ve cemî'-i meblağ-ı mezbûr, 983 senesi Cumâdelûlâ ayının yedinci günü mezbûr İskender Bey eliyle Hazîne-i âmire'ye ulaşmışdır. Bunlar müdde'î-i mezbûrun mülkü olup hâlen tamâmının kendisine teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 17 Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hasan, Mustafa b. Hızır, İlyas b. Abdullah

171 [115-1, Arapça] Ziyâde Hatun bt. Abdullah'ın dört çocuğa vasî atanması

Hâkim, Ziyâde Hâtun bt. Abdullah'ı, müteveffâ Mehmed Çelebi b. Piyâle'nin Ayşe, Hatice ve Fâtıma nâm sagīre kızlarına ve müteveffâ Mustafa Çelebi b. Piyâle'nin Emine nâm sagīre kızına zabt-ı ahvâl ve hıfz-ı emvâl ve sâir işleri için vasî nasb etti. Merkūme de vesâyet-i mezbûreyi kabûl etti.

17 Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Receb b. Ahmed, Osman b. Abdullah, İlyas b. Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

172 [115-2, Arapça] İsmihan Sultan'ın Efrenci asıllı kölesini âzat etmesi

İsmihan Sultan bt. merhûm Sultan Selim Hân kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr âzâd ikrârına vekâleti Hasan Bey b. Mesih ve Hasan Bey b. Abdullah şehâdetleriyle sâbit olan vekîl Mustafa Bey b. Ahmed, müvekkile-i mûmâileyhâsının, uzun boylu, şaşı gözlü, açık kaşlı, Efrenciyyü'l-asl Petra v. Yani nâm abd-i memlûkünü âzâd ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr gibi hür oldu.

Şuhûdü'l-hâl: Keyvân b. Abdullah, Hasan b. Abdullah

173 [115-3, Arapça] Dört küçüğün vasîsi olan Ziyâde Hatun bt. Abdi'nin vesâyetle ilgili hususlarda Osman b. Ali'yi tevkîl etmesi

Müteveffâ Mehmed Çelebi'nin Ayşe, Hatice ve Fâtıma nâm sagīre kızlarına ve müteveffâ Mustafa Çelebi'nin Emine adlı sagīresine kıbel-i şer'den mansûb vasî olan Ziyâde Hâtun bt. Abdi, Osman b. Ali'yi vesâyet-i merkūmeyle alâkalı cemî'-i umûru için tevkîl etti. O da vekâlet-i mezbûreyi kabûl etti.

17 Şa'bân sene 983

Şuhûdü'l-hâl: Hüsrev b. Abdullah, İlyas Ağa b. Abdullah, İlyas b. Rûşen

174 [116-1, Arapça] Mütevellî Hüseyin Bey'in Bâli Bey'e ev satışı (Noksan hüccet)

( ) Râyicü'l-vakt altmış beş bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile cümle hukūk ve mürâfıkı ile birlikte [menzili bey' ettiğini ikrâr etti]. Mezbûr Bâli Bey de mütevellî-i merkūm Hüseyin Bey'den yukarıda zikr edilen râyicü'l-vakt altmış beş bin akçe semen-i merkūm ile menzil-i mahdûd-i mezbûru iştirâ ettiğini ikrâr etti. Vâki' ikrâr tarafeynden vicâhen tasdîk edildi.

Evâsıt-ı Şa'bân sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Bâli b. Mustafa

175 [116-2, Arapça] Beytülmâlin, Şah Hûbân Hatun bt. Abdurrahim Vakfı'ndan alacağını aldığına dair

Mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' Kapan-ı meyve mukāta'asının iltizâmla emîn-i sâbıkı olan Veli Bey b. Abdullah zimmetinde bulunan mukāta'a-i mezbûre mahsûlünden beytülmâle âid mallarının tahsîli için ta'yîn olunan kāid-i sultânî fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Abdülvâsi Çelebi b. Hâce Mercan ikrâr etti ki, beytülmâlin, Şah Hûbân Hâtun bt. Abdürrahim vakfı'nın mütevellîsi hâmil-i hâze'l-kitâb fahrü'l-akrân Hüseyin Çelebi b. İlyas'ın zimmetinde mahmiye-i mezbûre mahallâtından Debbâğzâde mahallesinde kâin, dâhilî ve hâricî iki avlulu, hudûdu bir cânibden tarîk-i âma ve bir cânibden Mustafa b. Ali mülküne ve bir cânibden Ali b. Pîrî mülküne ve bir cânibden Müslime bt. Şeyh Sinan mülküne müntehî olan menzil bahâsından râyicü'l-vakt yirmi beş bin akçe hakkı vardı. Mezbûr Hüseyin Çelebi menzili, merkūm Veli Bey'den vakf-ı mezbûr malıyla istiğlâl maksadıyla kırk bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile iştirâ etmişdi. Sonra onu mezbûr Bâli Bey'e bey' etti. Bâli Bey de menzili altmış beş bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile iştirâ etti. Hüseyin Çelebi, ondan vakf-ı mezbûr adına kırk bin akçe teslîm aldı ve zimmetinde yirmi beş bin akçe kaldı. Hâlen beytülmâl adına zimmetindeki bu

yirmi beş bin akçe de kabz edildi. Kendisi tarafından da vicâhen tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İsrafil b. Hamza el-İmâm, Şemseddin b. Hasan, Mustafa Çelebi b. Abdülbâkī ve ( )

176 [117-1, Arapça] Allahverdi b. Mehmed'in muhallefâtının vârislerine teslimi

Lütfi b. Mehmed ve Mustafa b. Mehmed, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. merhûm Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarında, Allahverdi nâm kimesnenin Emine, Mehmed ve Ahmed nâm sıgārına kıbel-i şer'den mansûb vasî olan Receb b. Mehmed cânibinden hasm-ı şer'i mahzarında ale'l-vechi'l âtî da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekîl edilen Kubad b. Mehmed'den vekâleten sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, sıgār-ı mezbûrîn, beytülmâl-i merkūmun emîn-i sâbıkı olan Ahmed Çavuş b. Kasım yediyle muhallefâtı zabt edilen ve mahmiye-i mezbûrede maslûben fevt olan Allahverdi b. Mehmed'in sulbî çocuklarıdır. Allahverdi b. Mehmed'in zabt edilmiş muhallefâtından 983 senesi gurre-i Rebî'ulâhirinde Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan mikdâr râyicü'l-vakt bin üç yüz seksen beş akçe olup, verâseti sıgār-ı mezbûrîne münhasırdır. Allahverdi b. Mehmed'in muhallefâtının onlara teslîmi lâzımdır. Zamânın kazâ-i Van kadısı mevlânâ Yahya b. Cemaleddin'den verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccet-i mezbûrenin kadı-ı merkūmun hüccet olduğunun mezbûr emîn Mehmed Çelebi mahzarında, isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Polat Bey b. Ali ve Ahmed b. Tanrıvermiş şehâdetleri ile sâbit olmasından sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-âşir min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Zeynel b. Şemseddin, Ahmed b. Mehmed

177 [117-2, Arapça] Hüseyin Çavuş b. Abdullah'ın muhallefâtının zaptedildiği

Müezzin Mustafa [b.] Bahşî ve müezzin Hüseyin [b.] Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-emâsil ve'l-a'yân Mehmed Çelebi b. merhûm

Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarında, Nisâ Hâtun bt. Abdullah cânibinden hasm-ı şer'î mahzarında ale'l-vechi'l-âtî zikr olunduğu üzre da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti şer'an sâbit olan Mustafa Çelebi b. Ali Çelebi'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkile-i mezbûre, merhûm ve mağfûr Sultan Selim Hân -nevverallâhu te'âlâ merkadehu ve ce'ale'l-cennete mesvâhu- câmi'i kurbundaki Debbâğ el-Hâc Yunus mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr tarafından zabt edilen Hüseyin Çavuş b. Abdullah'ın zevcesidir. Hüseyin Çavuş muhallefâtından emîn-i mezbûr yediyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan meblağ yirmi dört Şa'bân 983 târihinde râyicü'l-vakt yirmi dokuz bin beş yüz doksan sekiz akçe, 23 Ramazân 983 târihinde bin yedi yüz otuz iki akçedir. ( )

178 [118-1, Arapça] Eynehan b. Abdullah'tan karısı Hasnâ bt. Hamza'ya miras yoluyla intikal eden ev hakkında

El-Hâc Mehmed b. Mustafa ve Mahmud b. Bâli, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında, altmış altıncı yaya bölüğü yayalarından olup muhallefâtı, emîn-i mezbûr yediyle zabt edilmiş olan müteveffâ Eynehan b. Abdullah'ın zevcesi Hasnâ bt. Hamza'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, mahmiye-i Kostantıniyye mahallelerinden Debbâğ el-Hâc Yunus mahallesinde kâin olup, bir cânibden Reis Memi b. Abdullah mülküne ve bir cânibden râcil Mahmud b. Abdullah mülküne ve her iki cânibden de tarîk-i âma müntehî olan mezbûr Eynehan b. Abdullah'ın muhallefâtı ile birlikte emîn-i mezbûr tarafından zabt edilen menzil, müdde'iye-i merkūmenin mülk-i mahzı olup hâlen kendisine teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl : İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

179 [118-2, Arapça] Eynehan b. Abdullah'tan zevcesi Hasnâ bt. Hamza'ya miras yoluyla intikal eden ev hakkında

El-Hâc Mehmed b. Mustafa ve Mahmud b. Bâli, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında, altmış altıncı bölük yayalarından olup muhallefâtı emîn-i mezbûr yediyle zabt edilen müteveffâ Eynehan b. Abdullah'ın zevcesi Hasnâ bt. Hamza'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, merkūm Eynehan b. Abdullah'ın muhallefâtı ile birlikte zabt edilen muhallefât, müdde'iye-i merkūmenin mülk-i mahzı olup hâlen kendisine teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl

inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

180 [118-3, Arapça] Halku'l-Vadi seferinde ölen Süleyman b. Abdullah'ın mirasçısı olarak Ali Bey b. Abdullah'ın kaldığı

Hasan b. Ali ve Hüseyin b. Mustafa, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında, cündî Ali Bey b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâda gıbbe'l istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, yaya bölüğünün diğer reisi olup Halkulvâdi seferinde vefât eden Süleyman b. Abdullah'ın amca oğlu ve vârisidir. Emîn-i mezbûr yediyle mazbût muhallefâtının mikdârı yirmi iki bin dört yüz akçe olup verâset hakkı kendisine münhasırdır. Muhallefâtının kendisine teslîmi lâzımdır. Zamânın mahmiye-i Edirne kadısı mevlânâ Mustafa b. Ali'den vârid olan hüccetin ondan sâdır olduğunun sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Şuhûdü'l-hâl: el-Mezbûrun

181 [119-1, Arapça] Noksan hüccet

Bayezid b. Abdullah ve Hüseyin b. Abdullah Dîvân-ı âlî'de şehâdet ettiler ki ( )

182 [119-2, Arapça] Hüseyin b. Abdullah'tan çocuk doğuran câriyesinin hürriyetini elde ettiği

Râcil İbrahim b. Abdullah ve râcil İbrahim b. Abdullah ve râcil Mahmud b. Abdullah, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında, elâ gözlü, açık kaşlı, Kıbrısiyyetü'l asl Yasemin bt. Abdullah nâm câriyeden sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'iye-i mezbûre câriye, râcilîn zümresinden yirmi birinci bölük yayalarından müteveffâ Hüseyin b. Abdullah'ın ümm-i veledi olup, Hüseyin b. Abdullah'ın muhallefâtı emîn mezbûr vâsıtasıyla zabt edilmişdir. Hüseyin b. Abdullah'dan Hasan b. Hüseyin adlı bir çocuk doğurmuş ve Hüseyin b. Abdullah hayâtda iken onu evlâdlığa kabûl etmişdir. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi. Câriye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i asliyyât-ı mükellefât gibi hürre oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Osman b. Abdullah

183 [119-3, Arapça] Hatice bt. Kasım'ın Ali Bey b. Abdullah'a evinin yarı hissesini sattığı

Hatice bt. Kasım kıbelinden hasm-ı şer'i mahzarında âti'z-zikr bey'a ikrâra vekâleti, İmâm Hızır b. Pîrî ve Abdi b. Abdullah şehâdetleriyle sâbit olan Pîrî Ali b. Mustafa, müvekkile-i mezbûresinin, sâhibi ve mâliki olduğu, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Balaban Ağa mahallesinde kâin bulunan, tahtânî bir, fevkânî dört beyti, ahırı ve su kuyusunu hâvî olan, hudûdu bir cânibden Ferruh b. Abdullah mülküne ve bir cânibden Kameruş Hâtun bt. Abdullah mülküne ve bir cânibi Hamza b. Sâlih mülküne ve bir cânibi tarîk-i âma müntehî menzildeki nısf-ı şâyi' hissesini râyicü'l-vakt otuz bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile Kahire'de reisü'l-muhzırîn olan hâmil-i hâze'l-kitâb Ali Bey b. Abdullah'a bey' ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Mezbûr Ali Bey kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında iştirâya ikrâra vekâleti şâhideyn-i mezbûreynin şehâdetleri ile sâbit olan fahrü'l-akrân İlyas Ağa b. Abdurrahman, müvekkil-i mezbûru Ali Bey'in, menzil-i mahdûd-i mezbûrdaki nısf-ı şâyi' hisseyi semen-i merkūm ile iştirâ ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Vâki' ikrâr, tarafeynce bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâsıtı Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Halil b. Abdullah, Mustafa Çelebi b. Bâli, Hasan b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Sinan b. Nasuh, Hurşid b. Hakkı?, Abdi Çelebi b. Mahmud

184 [119-4] Emine bt. İlyas'a ait ev hissesinin satıldığı

Bundan esbak Mekke-i müşerrefeye giderken mahrûse-i Dımaşk'da fevt olan solak Ali Bey b. Abdullah nâm kimesnenin zevcesi olan Emine bt. İlyas nâm hâtun, mezbûr Ali Bey'in yetîmi Receb nâm sagīrin vasiyy-i muhtârı olan mevlânâ Şaban Halîfe b. Cârullah nâm kimesneyi mahfil-i şer'-i şerîfe ihzâr ve huzûrunda takrîr-i da'vâ edip sâbıkan zevcim olan Mehmed Çavuş fevt olup mahrûse-i İstanbul Topkapısı kurbunda vâki' Bayezid Bey mahallesinde hudûdunun bir cânibi Ahmed b. Yusuf mülküne ve bir cânibi merhûm Ahmed Paşa vakfı'na ve bir tarafı Kasım (…) mülküne ve Ali Ağa b. Abdullah mülküne ve Rüstem [bin] Abdullah mülküne ve bir cânibi tarîk-i âma müntehî olan menzilden bana sümün hisse şer'le intikāl etmiş idi ve hisse-i mezbûru Şaban Halîfe zikr olunan hisseyi sagīr-i mezbûr için kabz edip bâkiye dört hissemiz eder şer'ile taleb ederim dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Şaban Halîfe mezkûre Emine Hâtun hisse-i şer'iyyesini mezbûr Ali Bey'e hâl-i hayâtında beş bin akçeye bey' edip semenin bî-kusûr alıp kabz eyledi deyû cevâb verip ba'de'l-inkâr mezbûre Emine Hâtun mahzarında udûl-i Müslimînden mevlânâ Mehmed b. Devlethân ve Cafer b. Mehmed merkūm Şaban Halîfe'nin

vech-i meşrûh üzre sıdk-ı cevâbına mutâbık edâ-i şehâdet edip gıbbe't-takrîri'ş-şer'î şehâdetleri makbûle olup mûcebihi hükm olundukda vâki' hâl gıbbe't-taleb ketb olunup tâlibi yedine def' olundu.

Tahrîren fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hüseyin, İlyas b. Abdullah, Osman b. Abdullah

185 [120-1, Arapça] Ayşe Hatun bt. Abdullah'ın ölen kocası zimmetinde bulunan mehir alacağının muhallefâtından kendisine ödenmesi

El-Hâc Ali b. Veli ve İbrahim b. Ali, topçular tâifesine mahsûs beytülmâl emîni Mehmed Bey b. İskender mahzarında, Ayşe Hâtun bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'iye-i mezbûrenin mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından İbnü'l Meddâs mahallesinde bundan akdem fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr yediyle zabt edilmiş bulunan topçu Yusuf b. Abdullah nâm zevc-i sâbıkının zimmetinde nikâhlarında ma'kūdun aleyh mehirden dolayı râyicü'l-vakt bin akçe hakkı olup el-ân muhallefâtından kendisine teslîmi lâzımdır. Müdde'iye-i mezbûreye alacağını veya onun bir kısmını müteveffâ-yı merkūmdan almadığına, hiç kimesnenin onun adına kendisine bir mikdâr ödemediğine, hiç kimesnenin ondan kendi emriyle bir şey almadığına, zimmetini kısmen veya tamâmen ibrâ etmediğine, havâle etmediğine ve rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Kara, Sinan b. Abdullah, İlyas b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

186 [120-2] Şaban Halife b. Cârullah'ın, vasîsi olduğu çocuğa babasından kalan mala ait hisselere haksız yere el koyduğu

Sâbıkan fevt olan Dergâh-ı âlî çavuşlarından Mehmed b. Abdürrahim nâm kimesnenin sulbî oğlu olan solak Mustafa Bey, merhûm mevlânâ Ali Bey b. Abdurrahman nâm kimesnenin yetîmi olan Receb nâm sagīrin vasiyy-i muhtârı olan mevlânâ Şaban Halîfe b. Cârullah nâm kimesneyi mahfil-i şer'a ihzâr ve üzerine takrîr-i da'vâ edip babam merhûm Mehmed Çavuş fevt oldukda muhallefâtından mahrûse-i İstanbul'da Topkapısı kurbunda Bayezid Bey mahallesinde hudûdunun bir cânibi Ahmed b. Yusuf ve bir cânibi merhûm Ahmed Paşa vakfı'na ve bir tarafı Kasım b. Abdullah ve Ali Ağa b. Abdullah mülküne ve Rüstem b. Abdullah mülküne ve bir

cânibi tarîk-i âma müntehî olan menzilden südüs hisse müteveffâ-yı mezbûrun vâlidesi benim ceddetim Sultan bt. Abdullah nâm hâtuna intikāl edip ba'dehu mezbûr Sultan hâtun fevt olub hisse-i mezbûre şer'ile bana intikāl etmiş iken hâlen mezbûr vasî Şaban Halîfe zikr olunan hisseyi yetîm-i mezkûr için zabt edip bi gayrı hakkın tasarruf eder şer'ile taleb ederim dedikde gıbbe'l-istintâk mezbûr Şaban Halîfe mezbûre Sultan Hâtun zikr olunan südüs hisseyi hâl-i hayâtında mezkûr Ali Bey'e altı bin akçeye bey' edip semenini bî-kusûr alıp kabz eyledi deyû cevâb verip ba'de'l inkâr mezbûr Mustafa mahzarında udûl-i Müslimînden mevlânâ Mehmed b. Devlethân ve Cafer b. Mehmed, merkūm Şaban Halîfe'nin vech-i meşrûh üzre sıdk-ı cevâbına mutâbık edâ-i şehâdet edip gıbbe't-takrîri'ş-şer'î şehâdetleri makbûle olup mûcebihi hükm olundukda vâki' hâl gıbbe't-taleb ketb olunup tâlibi yedine def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc ede.

Tahrîren fî evâili Zilka'de sene selâse ve semanîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hüseyin, Ahmed b. Abdullah, İlyas b. Abdullah

187 [121-1, Arapça] Mehmed Çelebi b. Süleyman Bey Vakfı mütevellîsi Müstedâm b. Abdullah'ın, vâkıfın muhallefâtından arta kalanın vakfa eklenmesine dair talebi

Mehmed b. Hasan ve Perviz b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'deki beytülmâl-i hâs emîni Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Temeşvar kal'asında Cimcime Defterdâr olarak ma'rûf merhûm Mehmed Çelebi b. Süleyman Bey tarafından kurulan evkāfın mütevellîsi Müstedâm b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l istişhâdi'ş şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffânın bazı muhallefâtı beytülmâl-i mezbûrun emîn-i sâbıkı Ahmed Çavuş b. Kasım yediyle zabt edilmiş olup, muhallefâtından Hazîne-i âmire'ye mezbûr Ahmed Çavuş eliyle vâsıl olan meblağ dokuz yüz seksen iki senesi Zilka'desi'nin yirmi beşinci gününde râyicü'l-vakt yüz yetmiş bin üç yüz kırk dokuz akçe, 983 senesi şehr-i Rebî'ulâhirinin gurresinde iki yüz on dokuz bin sekiz yüz kırk altı akçe ve şehr-i mezbûrun yirmi dokuzuncu gününde altmış yedi bin iki yüz on bir akçe ve 983 senesi Cemâziyelâhiri'nin yirminci gününde on beş bin akçedir. 983 senesi şehr-i Rebî'ulâhirinin yirmi beşinci gününde otuz bir bin sekiz yüz elli yedi akçe ve 983 senesi şehr-i Rebî'ülahiri'nin sekizinci gününde beş yüz doksan iki akçe Hazîne-i âmire'ye Bey Çavuş b. Abdullah eliyle vâsıl olmuşdur. 983 senesi şehr-i Rebî'ulevvelinin yirmi altıncı gününde bin doksan bir akçe Hazîne-i âmire'ye Mustafa Çavuş yediyle vâsıl olmuşdur. Şer'an sâbit olan borçlarının edâsından sonra Hazîne-i âmire'de bu meblağdan arta kalan iki yüz seksen dört bin altı yüz seksen beş akçe olup müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında malının üçte birini ki bunun

isâbet ettiği meblağ râyicü'l-vakt doksan dört bin sekiz yüz doksan beş akçe olup vakf-ı mezbûra eklenmesi için vasiyyet etmiş, müdde'î-i mezbûru masrafların yapılması için bir vasî seçmiş ve o da mezbûr vesâyeti kabûl etmişdir. Zamânın Temeşvar kazâsı kadısı mevlânâ Mehmed Çelebi b. Deniz'den verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccet-i mezbûrenin kadı-ı merkūmun hücceti olduğunun mezbûr emîn Mehmed Çelebi mahzarında udûlden isimleri zeyl-i kitâbda muharrer Hüseyin b. Pîrî, Perviz b. Abdullah ve Hüseyin b. Turhan şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâhiri şehri Ramazâni'l-mübârek sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hüsrev b. Abdullah, Ali b. Abdullah, İlyas b. Abdullah

188 [121-2, Arapça] Müteveffâ Ramazan b. Abdullah'ın zevceleri Kamer bt. Abdullah ve Hümâ bt. Abdullah'ın terekeye ilişkin talepleri

Müezzin Ali b. Hamza ve müezzin Mustafa b. İsmail, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni Mehmed Çelebi b. Hüsam ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Kamer bt. Abdullah ve Hümâ bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'iyeteyn-i mezbûreteyn, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Mustafa Paşa mahallesinde fevt olup muhallefâtı mezbûr emîn yediyle zabt olunan Arap tâcir Ramazan b. Abdullah nâm kimesnenin zevceleridir. Muhallefâtından mezbûr emîn yediyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan meblağ 983 senesi şehr-i Ramazân-ı mübâreki'nin yirmi üçüncü gününde râyicü'l-vakt sekiz bin iki yüz doksan dört akçedir. Üzerine şer'an sâbit olan düyûnunun edâsından sonra kalan meblağ râyicü'l-vakt üç bin iki yüz doksan dö rt akçedir. Mezbûr muhallefâtdan ikisine isâbet eden şer'î hisseleri olan dört yüz yirmi üç akçenin kendilerine teslîmi lâzımdır. Müteveffâ-yı merkūmun zimmetinde her biri için nikâhlarında ma'kūdun aleyh olan mehirden râyicü'l-vakt sekiz yüz akçe mevcûddur. Her birine müteveffâ-yı merkūmdan deyn-i mezbûru almadığına ve başka bir kimesnenin kendisine edâda bulunmadığına, herhangi bir şeyin kendisi adına kabz edilmediğine, zimmetini ibrâ etmediğine, ondan bir şey almadığı veya havâle etmediğine, rehin almadığına dâir Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi's-sânî aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Yusuf b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Keyvân b. Abdullah

189 [122-1, Arapça] İnci bt. Sinan'ın ölen kocası Sinan b. Abdullah'tan mehir alacağı

Müezzin Hızır b. Sinan ve kayyım Yahya b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında İnci bt. Sinan nâm hâtundan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, Taylesânî Sinan olarak meşhûr Sinan b. Abdullah, mahmiye-i mezbûre mahallelerinden Atmeydanı olarak bilinen mevki' kurbundaki Uzun Şucâ' mahallesinde fevt olup muhallefâtı mezbûr beytülmâl emîn-i sâbıkı Ali Bey b. Abdullah tarafından zabt olunmuşdur. Muhallefâtından Hazîne-i âmire'ye emîn-i sâbık mezbûr Ali Bey yedi ile vâsıl olan meblağ dokuz yüz seksen iki senesi Zilka'desi'nin yirmi beşinci gününde râyicü'l-vakt altmış bir bin dokuz yüz kırk dokuz akçedir. Mehirden dolayı üzerine şer'an sâbit olan deyninin edâsından ve zevcesi mezbûre İnci hâtunun hissesinin ona teslîminden sonra muhallefâtından Hazine-i âmire'de bâkī kalan meblağ yirmi altı bin dokuz yüz altmış iki akçedir. Malının üçte birini ki o da râyicü'l-vakt sekiz bin dokuz yüz seksen yedi akçe etmektedir, vasiyyet etmiş olup müdde'iye-i mezbûreyi de masraflarına sarf etmesi için vasî ta'yîn etmiş ve o da vesâyet-i merkûmeyi kabûl etmişdir. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min Şevvâl sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Pervâne Bey b. Abdullah, el-Hâc Ferhad b. Abdullah

190 [123-1, Arapça] Ali Çelebi b. Mahmud Çelebi'nin Mehmed Bey b. Hamza'dan olan alacağı

Ali Çelebi b. Mahmud Çelebi, Mehmed Bey b. Hamza'dan tâmmü'l-vezn sahîhü'l-ayâr kırk altın alacağı olduğunu iddi'â etti. Şu cihetle ki, mezbûr meblağ önce Mehmed Bey'in, Ömer Bey b. Mehmed Paşa adlı, müdde'î-i merkûmun amcası olan kimesneye karşı borcu olup daha sonra merkûm Ömer Bey vefât etmiş ve mezkûr meblağ oğlu Mahmud Çelebi'ye intikāl etmişdi. Daha sonra merkûm Mahmud Çelebi'nin vefâtı üzerine de mezbûr meblağ müdde'î-i merkûma intikāl etmişdir. İstintâk edildikde meblağ-ı mezbûru merkûm Ömer Bey'e ödediği cevâbını verdi. Vâki' inkârdan sonra, süre verilip şâhid getirmesi istendiğinde sıdk-ı cevâbına beyyine ikāmesinden âciz kaldı ve bunun mûcebince de hükm olundu.

Cerâ zâlike fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah

191 [123-2, Arapça] Aydın b. İsa'nın Bosna asıllı kölesini âzat etmesi

Mevlânâ Kemal Çelebi b. Ahmed Çelebi ve Şeyh Mehmed b. Musa ve Şeyh Mustafa b. Mehmed ve Ahmed Dede b. Süleyman ve Yusuf b. Ali ve bezzâz el-Hâc Hüseyin b. el-Hâc Mehmed ve bezzâz el-Hâc Zeyneddin b. Hasan ve Mehmed Dede b. İlyas ve Ali b. Murad ve Fethullah Dede b. Abdülvâsi ve Seyyid Mustafa b. Seyyid Hüseyin nâm kimesneler, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Bosneviyyü'l-asl, orta boylu, beyaz yüzlü, iri gözlü Bayezid b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Cezerî Kasımpaşa mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı mezbûr emîn yediyle zabt edilen tâcir Hâce Aydın b. İsa adlı efendisi, hâl-i hayâtı ve kemâl-i sıhhatinde abd-i mezbûrunu âzâd etmişdir. Abd-i merkūm bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Alâaddin b. Câbir, Hüseyin b. Ali, İhsan b. Abdullah, Nuh b. Çalabverdi, Ali Çelebi b. Yusuf Çelebi

192 [123-3, Arapça] Aydın b. İsa'nın Bosna asıllı kölesini âzat etmesi

Mevlânâ Kemal Çelebi b. Ahmed Çelebi ve müderris Osman Çelebi b. Mansur ve Bekrî Şeyh Mehmed b. Musa ve Şeyh Mustafa b. Mehmed ve Ahmed Dede b. Süleyman ve Yusuf b. Ali ve bezzâz el-Hâc Hüseyin Çelebi b. el-Hâc Mehmed ve bezzâz el-Hâc Zeyneddin b. Hasan ve Mahmud Dede b. İlyas ve İmâm Ali b. Murad ve Fethullah Dede b. Abdülvâsi ve Seyyid Mustafa b. es-Seyyid Hüseyin nâm kimesneler, Dîvân-i âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Bosneviyyü'l-asl, orta boylu ve iki kaşı arasında eser-i cerh bulunan, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Cezerî Kasımpaşa mahallesinde vefât eden tâcir el-Hâc Aydın b. İsa'nın sâir muhallefâtı ile beraber emîn-i mezbûr tarafından zabt edilen Ferhad b. Abdülgafur'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, muhallefâtı emîn-i mezbûr tarafından zabt edilen müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Aydın, hâl-i hayâtı ve kemâl-i sıhhatinde târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem onu âzâd etmişdi. Ondan intikāl eden emti'a, nukūd ve diğer mallar onun mülk-i mahzıdır. Şehâdetleri ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın

mûcebince hükm edildi. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür bir kimesne oldu.

Cerâ zâlike fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin b. Ali el-mütevellî, Nuh b. Çalabverdi, Davud Bey b. Abdullah, İhsan b. Abdullah, Ali Çelebi b. Yusuf Çelebi, el-Hâc Hüdâverdi b. el-Hâc Mehmed

193 [124-1, Arapça] Mehri bt. Abdullah ve Yasemin bt. Abdullah adlı câriyelerin Sâliha Hatun bt. Sinan'a teslimi hakkında

Mevlânâ müderris Alâaddin b. Hacı ve Hüseyin b. Ali ve İhsan b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Cezerî Kasımpaşa mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr yediyle zabt edilen tâcir Hâce Aydın b. Ali'nin zevcesi Sâliha Hâtun bt. Sinan'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, Mehri bt. Abdullah nâm uzun boylu, buğday tenli, yüzünde müteferrik benler olan Boğdaniyyetü'l-asl câriye ve sarışın, gök gözlü, orta boylu, Rûsiyyetü'l-asl Yasemin bt. Abdullah nâm câriye müteveffâ-yı merkūmun muhallefâtı ile birlikte emîn-i mezbûr tarafından zabt edilmiş ve hâlen müdde'iye-i mezbûrenin memlûkü olup ona teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hüdâverdi b. Abdullah, Mehmed Çelebi b. Ferhad, Nasuh b. Mehmed

194 [124-2, Arapça] Ali Bey b. Kurd Bey'e ait ev hissesinin Mustafa Paşa b. Abdurrahim'e satılması

Fahrü'l-akrân Ali Bey b. Kurd Bey kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr bey'a vekâleti Yusuf b. Ali ve Mahmud b. Hüseyin'in şehâdetleriyle sâbit olan Avaz b. Mustafa, müvekkili Ali Bey'in, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Demirci mahallesinde kâin, hudûdu bir cânibden İbrahim b. Kaytas mülküne, bir cânibden tarîk-i âma, bir cânibden Yunus b. Abdullah mülküne ve emîrü'l-ümerâi'l-kirâm Cafer Paşa b. Abdusselâm mülküne ve bir cânibden merhûm mevlânâ Muslihuddin b. Mehmed mülküne müntehî olan on bir hisseli menzilin iki hissesini râyicü'l-vakt otuz bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûzla, vezîr-i

ekrem müşîr el-mevsûf bi sunûfi'l-mekârimi'l-ahlâk Mustafa Paşa b. Abdürrahim kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında iştirâya vekâleti el-Hâc Ali b. Hızır ve Davud b. Hasan'ın şehâdetleriyle sâbit olan vekîl fahrü'l-akrân Abdüsselâm Bey b. Yahya'ya bey' ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Vekîl Abdüsselâm Bey de mezbûr iki hisseyi müvekkil-i mûmâ-ileyhin malı ile râyicü'l-vakt otuz bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile ondan iştirâ ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Tarafeyn, vâki' ikrârı bi'l-muvâcehe tasdîk etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Zilka'de sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Ferhad Bey b. Abdullah

195 [125-1, Arapça] Mustafa b. Mehmed'in Hüseyin b. Abdullah'tan Ermeni köle satım bedeli olarak 40 altın aldığı

Mustafa b. Mehmed, müteveffâ Mehmed Çavuş'un Mehmed ve Mahmud nâm sagīreyninin vasiyy-i muhtârı olan Hüseyin b. Abdullah'dan Süleyman b. Abdullah nâm Ermeni kölenin semeninden müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde bulunan kendisine âid tâmmü'l-vezn sahîhü'l-ayâr kırk altını müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtından aldığını bi'l-muvâcehe ikrâr etti.

Cerâ zâlike fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, Sinan b. Gazanfer**,** Affan b. Abdullah, Gazanfer b. Abdullah et-Tabbâh, Mustafa Bey b. Abdullah, Behram Ağa b. Abdullah

196 [125-2, Arapça] Emine bt. Abdullah'ın Sefer b. Ahmed adlı sâbık kocasından mehir alacağı hakkında

Emine bt. Abdullah nâm hâtun, Sefer b. Ahmed nâm zevc-i sâbıkından nikâhında ma'kūdun aleyh olan mehrinden dolayı râyicü'l-vakt beş yüz akçe alacağı olduğunu iddi'â etti. Zevc-i mezbûr istintâk edildikde mehr-i ma'kūdunun yalnızca elli akçe olduğu cevâbını verdi ve da'vâsının doğruluğunu isbât için şâhid getirmesi istenildiğinde müdde'iye-i merkūme beyyine ikāmesinden âciz kaldı. Mezbûre Emine'nin talebi üzerine istihlâf edildiğinde Allahü te'âlâ adına yemîn ederek kendisinin müdde'â bih kadar bir borcunun olmadığı cevâbını verdi. Kadın sonra [vesîkanın] bir sûretini çıkardı.

Cerâ zâlike fî evâili Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Murad b. Himmet, Osman b. Abdullah, Mustafa Çelebi b. Bâli

197 [125-3, Arapça] Ahmed Ağa b. Abdurrahman'ın evini Hüseyin b. Resul'e sattığı

Atebe-i aliyye-i sultâniye'de reis-i tabbâhîn olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Ağa b. Abdurrahman, hâmil-i hâze'l-kitâb Hüseyin b. Resul'e sâhibi ve mâliki olduğu, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Eski Dâye Hâtun mahallesinde vâki', bir tahtânî, iki fevkânî beyti, helâyı ve avluyu hâvî bulunan, hudûdu iki tarafdan Murad b. Abdullah mülküne ve bir cânibden tarîk-i âma ve bir cânibden de Hüseyin Çelebi b. Şuayb mülküne müntehî bulunan cemî'-i menzili cümle hukūku ve mürâfıkıyla râyicü'l-vakt elli bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile bey' ettiğini ikrâr etti. Mezbûr Hüseyin b. Resul de menzil-i mahdûd-i merkūmu semen-i mezbûrla iştirâ ettiğini ikrâr etti.

Cerâ zâlike fî gurreti Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Hasan b. Hüseyin, Mustafa b. Abdullah, Mahmud b. Abdurrahman, Nasuh b. Yusuf

198 [125-4, Arapça] Müteveffâ Topçu Yusuf b. Abdullah'ın muhallefâtında bulunan evin Mahmud b. Ramazan'a satıldığı

Atebe-i aliyye'de vâki' Topçular tâifesine mahsûs beytülmâl emîni topçu Mehmed Bey b. İskender, hâfız-ı hâze'l-kitâb Mahmud b. Ramazan'a, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından İbnü'l-Meddâs mahallesinde fevt olan topçu Yusuf b. Abdullah'ın beytülmâl-i mezbûra âid ve emîn-i mezbûr yediyle zabt edilen muhallefâtından, mahalle-i mezbûrede kâin, iki tahtânî beyti ve tahtapûşu, su kuyusunu, helâyı ve bir avluyu hâvî bulunan, hudûdu bir cânibden el-Hâc Hürrem b. Abdullah mülküne ve bir cânibden Gülüm Hâtun bt. Abdullah mülküne ve bir cânibden tarîk-i âma ve bir cânibden de Mustafa b. el-Hâc Behram mülküne müntehî olan cemî'-i menzili cümle hukūk ve mürâfıkıyla râyicü'l-vakt yirmi bir bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile bey' ettiğini ikrâr etti. Mezbûr Mahmud da menzil-i mahdûd-i merkūmu semen-i mesfûrla iştirâ ettiğini ikrâr etti.

Cerâ zâlike fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Behram Ağa b. Abdullah, İlyas Ağa b. Abdullah, Sinan b. Gazanfer, Osman b. Abdullah

199 [126-1] Ekmekçi Başı Kasım Ağa b. Abdülmennân'ın bir kısım malları Kasım Bey b. Abdullah'a âriyet verdiği

Atebe-i aliyye'de hâlen ekmekçibaşı olan fahrü'l-emâsil ve'l-a'yân Kasım Ağa b. Abdülmennân cânibinden vech-i âtî üzre bey'a ve kabz-ı semene ve isti'âreye ve

ikrâra vekîl olup vekâleti hasm-ı şer'î mahzarında İlyas b. Yusuf ve Ferhad b. Abdullah şehâdetleri ile sâbit olan İbrahim Bey b. Abdullah mahfil-i şer'-i şerîfde ikrâr edip müvekkil-i mezbûr Kasım Ağa kendi mülkü olan bir serâser kaftan ve bir gümüşlü Dımaşkī kılıç ve sekiz zili ve dört tencere ve üç halı ve bir yemeni yorgan ve bir beyaz seccâde ve iki sırmâî velense ve iki kuzu tepsisi ve beş baklava tepsisi ve iki kapaklı tas ve iki tava ve iki güğüm ve dört münakkaş kadife kaftan ve dört Yanbolu kebesi ve on iki zirâ' bir kıt'a münakkaş kadife ve bir beyaz bogasi döşek ve iki münakkaş kadife yastık ve beş basma yastık ve bir kırmızı kadife yastık ve dokuz bedenli sahan ve bir büyük leğen ve iki çarhî sahan ve bir leğen ve bir ibrik ve altı yahni tepsisi ve bir büyük ibrik ve bir sahan kapağı ve iki büyük sahan ve bir sini ve yüz elli zirâ' on iki çile keten bezi ve dört kutnî kaftan ve bir mor ferâce ve iki yeşil ferâce ve altışar zirâ' iki kıt'a yeşil sobran çuka ve bir vaşak kürklü kırmızı çuka ferâce ve beş bakraç ve iki kazan ve bir siyah kutnî kaftan ve bir cedîd münakkaş kadife yastık ve bir çadır ve bir hereni ve bir cedîd Yanbolu kebesi ve iki sahtiyânlı sandık Kasım Bey b. Abdullah nâm kimesneye râyicü'l-vakt dört bin akçeye bey' edip semen-i mezbûru bi't-tamâm merkūm Kasım Bey'in elinden kabz etti deyip ve merkūm Kasım Bey dahi zikr olunan esbâbı müvekkil-i merkūmdan dört bin akçeye iştirâ ettim deyû ikrâr edip mukırrân-ı mezbûrân birbirini ikrârlarında vicâhen tasdîk ettiklerinden sonra müşterî-i mezbûr zikr olunan esbâbı mûmâ-ileyh Kasım Ağa'ya i'âre ettim deyû ikrâr edip ve vekîl-i mesfûr dahi esbâb-ı merkūmeyi müşârün-ileyh Kasım Ağa merkūm Kasım Bey'den isti'âre etti deyû ikrâr edip mukırrân-ı mezbûrân birbirini ikrârlarında vicâhen tasdîk ettiklerinde vâki' hâl gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi'l hâdî ve'l-ışrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Hasan b. Abdullah, Davud Bey b. Abdullah**,** Kasım Bey b. Abdullah, Ahmed Bey b. Abdullah, Üveys Bey b. Abdullah, el-Hâc Kasım b. Abdullah, Mehmed b. el-Hâc Kasım, Mehmed b. el-Hâce Bayram

200 [126-2] Hâslar Subaşısı Hüseyin b. Mustafa'nın Mehmed Bey b. Abdullah'tan iltizâm dolayısıyla alacağı olduğu

Bundan esbak ber vech-i iltizâm Hâslar subaşısı olan Hüseyin b. Mustafa zamân-ı iltizâmında mukāta'a-i mezbûre mahsûlünü tahsîle ber-mûceb-i emr-i âlî havâle olan sipâhi oğlanları zümresinden Mehmed Bey b. Abdullah nâm gulâm sipâhiyi mahfil-i şer'-i şerîfe ihzâr ve mahzarında takrîr-i da'vâ edip bundan esbak zamân-ı iltizâmında dokuz [yüz] seksen Muharremi'nin evvelki gününde mukāta'a-i mezbûrenin kâffe-i mahsûlünden iki yüz bin akçe alıp kabz ettiği hâlen Hızâne-i âmire'ye teslîm için taleb ederim dediğinde mezbûr Mehmed Bey dahi mezbûr

Hüseyin'i sâbıkan Rumeli defterdârı olan fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim Sünbül Mehmed Çelebi Efendi'nin emri ile haps edip merkūm defterdâr efendinin kapısına iletdim lâkin mezbûr mültezim elinden vech-i meşrûh üzre merkūm mukāta'a mahsûlünden bir akçe almadım ve bundan esbak merkūm mültezim Hüseyin vech-i meşrûh üzre mukāta'a-i mezbûre mahsûlünden benden bir akçe almadı deyû ikrâr edip ve zikr olunan da'vâya müte'allik zimmetimi ibrâ eyledi [deyû] cevâb verdiğinden ba'de'l-inkâr udûl-i Müslimînden mahrûse-i İstanbul'da Seyyid Acem câmi'i hatîbi olan mevlânâ Seyyid Ahmed b. Hüseyin ve câmi'-i mezbûr müezzini olan Ahmed b. Veli ve sâbıkan mukāta'a-i mezbûre kâtibi olan Mehmed Çelebi b. Mustafa merkūm mültezim mahzarında mezkûr Mehmed Bey'in sıdk-ı cevâbına mutâbık edâ-i şehâdet edip gıbbe't-takrîri'ş-şer'î şehâdetleri makbûle olup mûcebi ile hükm olunduğunda vâki' hâl gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Ferruh Kethüdâ b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah, Hüseyin b. Abdurrahman, Ahmed b. Yusuf, Hamza Bey b. Abdullah

201 [127-1, Arapça] Mustafa Çelebi b. Abdurrahman'ın Hasan Bey b. Mehmed'i Barto Paşa zimmetinde bulunan alacağını tahsil için vekil kılması

Silahdâr Hasan Bey b. Mustafa ve Ahmed Çelebi b. Memi şehâdetleriyle hasm-ı şer'î mahzarında sâbit oldu ki, Zâkir Mustafa Çelebi olarak meşhûr Mustafa Çelebi b. Abdurrahman, hâmil-i hâze'l-kitâb Hasan Bey b. Mehmed'i, kendisine âid olup merhûm ve mağfûr Barto Paşa -nevverallâhu merkadehu- zimmetinde bulunan râyicü'l-vakt kırk sekiz bin akçeyi da'vâya, merhûmun muhallefâtından kabz ve kendisine îsâle, kabz ve îsâl için lâzım gelen husûsâta vekîl etti o da vekâlet-i mezbûreyi kabûl etti.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi's-sânî aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Bey b. Hüseyin, Ömer Çelebi b. Abdülkerim, Osman b. Abdullah

202 [127-2, Arapça] Bedreddin Halife'nin elinde bulunan *Esbâbü'l-alâmât fi't-tıb* adlı kitabın Hasan b. Halil'e ait olduğu

Resul b. Ali ve Ahmed b. Hızır, âti'z-zikr kitâba vâzı'ü'l-yed olan Bedreddin Halîfe b. Abdullah mahzarında, Hasan b. Halil'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada

gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, *Esbâbü'l-alâmât fi't-tıb* adlı kitâbın şerhi olan ve el-ân Bedreddin Halîfe'nin elinde bulunan kitâb iki seneden beri müdde'î-i merkūmun mülk-i mahzıdır. Şehâdetleri ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Mehmed b. Hüseyin

203 [128-1] Osman b. Abdullah ile Defter-i hâkânî kâtibi Mustafa Çelebi arasında timar meselesi yüzünden çıkan ihtilafa dair

Osman b. Abdullah nâm kimesne Defter-i hâkānî kâtiblerinden Mustafa Çelebi b. ( ) kimesne ile mahfil-i şer'-i şerîfe hâzırân olup mezbûr Osman takrîr-i kelâm edip Beyşehri sancağında Mehmed Bey tahvîlinden Kıbrıs seferinde aldığım üç bin akçe timar benim üzerimdedir dedikde merkūm Mustafa Çelebi "Kıbrıs seferinde sen hod Bağdad'da idin" dedikde mezbûr Osman dahi "Kıbrıs seferinde alınan Lefkoşa kal'ası feth olunduğundan iki üç gün sonra asker işbu kal'a üzerinde iken gelmedim" dediğinde vâki' hâl ketb olundu.

Fî evâsıtı Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

204 [128-2, Arapça] Emine Hatun bt. Hacı Nasuh'un müteveffâ Ahmed b. Abdullah'tan karzdan dolayı olan alacağının muhallefâtından tahsili

Ahmed b. Yusuf ve Mustafa b. Pîrî, râcilîne mahsûs beytülmâl [emîni] fahrü'l-akrân Hüseyin Subaşı b. Abdullah mahzarında, Emine Hâtun bt. el-Hâc Nasuh'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l istişhâdi'ş şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'iye-i mezbûrenin elli altıncı yaya bölüğünden olup bundan akdem yaya odalarında vefât eden Ahmed b. Abdullah zimmetinde karz cihetinden dört bin akçe hakkı vardır. Muhallefâtından el-ân kendisine edâsı lâzımdır. Müdde'iye-i mezbûreye deyn-i merkūmu müteveffâ-yı mezbûrdan almadığına, kimesnenin kendisine bir ödeme yapmadığına, herhangi bir şeyi kabz etmediğine, ibrâ etmediğine, havâle etmediğine dâir yemîn verilmesinden sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi's-sâlis aşer min Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas b. Abdullah, Halil b. Mehmed, Yusuf b. Abdullah, İskender b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah

205 [128-3] Sekbanbaşı Mehmed Bey'in, karısı Ayşe Hatun'u Kur'an okurken görüp küfür etmesinden dolayı boşanmalarına hükmedildiği

Dergâh-ı âlî müteferrikalarından fahrü'l-emâsil ve'l-a'yân Mustafa Çelebi b. Bâli Bey ve nisâ tâifesinden Fâtıma bt. Abdullah ve Cansever bt. Abdullah nâm hâtunlar Dîvân-ı âlî'de sâbıkan sekbânbeyi olan Mehmed Bey b. Abdullah mahzarında merkūm Mehmed Bey zevcesi olan fahrü'l-muhadderât Ayşe Hâtun bt. Bâli Bey nâm hâtununa tilâvet-i Kur'ân-ı azîm eder iken görüp başına çepelleyim ve okuduğun mushafa çepelleyim ve var okuduğun Kur'ân'ı zebhânede oku dedi biz hâzır idik işitdik deyû edâ-i şehâdet edip Abdi b. Mehmed ve Mustafa b. Hüseyin nâm kimesneler mezbûr Mehmed Bey mahzarında merkūm Mehmed Bey zevcesini merkūme Ayşe hâtun tilâvet-i Kur'ân ederken başına çepelleyim ve okuduğun mushafa çepelleyim ve okuduğun Kur'ân'ı var zebhânede oku dedi deyû haber verdiklerinde dedim ne lâzım gelir dedi deyû edâ-i şehâdet edip gıbbe't-takrîri'ş-şer'î şehâdetleri makbûle olup mezbûre Ayşe hâtunun mezbûr Mehmed Bey'den küfrü sebebi ile iftirâkına hükm olunduğuna vâki' hâl gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Mahmud b. Sinan Çavuş Defterdâr, Üveys Çelebi Defterdâr, Murad Çelebi b. Mustafa Çelebi Defterdâr, Mehmed Çelebi Defterdâr, Mehmed b. Şeyh (…)

206 [129-130, Arapça] Cennet bt. Sinan'a ait mülkün vakfedildiği

Var yemez olarak meşhûr Cennet bt. Sinan nâm zevcesi kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr vakf etme ve vakıfdan rücû' da'vâsına vekâleti İsmail b. Abdullah ve Hasan b. Abdullah nâm râcileynin şehâdetleriyle sâbit olan râcil Cafer Bey b. Abdullah, müvekkile-i mezbûresi Cennet hâtunun, sâhibi ve mâliki olduğu râyicü'l-vakt on sekiz bin akçesini hâlis-i mâlından ve mahz-ı menâlinden ifrâz ve temyîz edip haps, tasadduk ve vakf ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Meblağ-ı mezbûrun senede ona on bir buçuk ribh ile istiğlâl edilmesini şart etti. Allah'ın rızık olarak verdiği galleden yevmî iki akçenin vâkıfe-i mezbûre tarafından Zihne kazâsına tâbi' Nefika? karyesinde binâ edilen mescidde imâm olan kişiye verilmesini ve ilâveten bir akçenin mescid-i mezbûrda imâm olan kişiye her gün Kur'ân-ı azîmden bir cüz okuyup sevâbını vâkıfe-i mezbûrenin rûhuna hediye etmesi kaydıyla verilmesini şart etti. Yevmî bir akçenin mescid-i mezbûrda müezzin olan kimesneye ezân okuması şartıyla verilmesini ve ilâve bir akçenin orada müezzin olan kimesneye her gün Kur'ân-ı azîmden bir cüz okuyup sevâbını vekîl-i mesfûra hediye etmesi şartıyla verilmesini şart etti. Yevmî bir akçenin mütevellî

olan kimesneye verilmesini şart etti. Yevmî yarım akçenin mescid-i mezbûrun hasırı ve orada yakılan mum için verilmesini ta'yîn etti. Yevmî yarım akçenin onu yakan kimesneye verilmesini ta'yîn etti ve kandilleri yakmayı müezzine şart etti. Senevî yüz akçeyi her sene kazâ-i mezbûrda kadı olan kimesneye vakfa nezâret etmesi ve her sene başında mütevellînin hesâbını görmesi şartıyla verilmesini şart etti. Tevliyeyi Piyâle b. Abdullah'a şart etti. Nezâret-i hasbiyyeyi müddet-i hayâtınca vekîl-i mezbûr Cafer'e, sonra Ferruh b. Abdullah nâm kimesneye sonra da mahalle-i mezbûre ahâlîsine şart etti. Vâkıfe-i mezbûre kendi mülkü olan ve karye-i mezbûrede kâin bulunan, tahtânî iki beyti, fırını ve bahçeyi hâvî olan, hudûdu bir cânibden tarîk-i âma ve bir cânibden Dimo v. Manol mülküne ve bir cânibden vekîl-i mezbûr mülküne müntehî bulunan cemî'-i menzilini dahi vakf etti. Karye-i mezbûrede kâin olan, tahtânî bir beyti ve bir avluyu hâvî bulunan, hudûdu bir cânibden Hamona v. Hola mülküne ve bir cânibden Yuri v. Hamona mülküne ve bir cânibden harmana ve bir cânibden de vâkıfe-i mezbûreye âid olması cihetiyle tahdîdden müstağnî araziye müntehî bulunan cemî'-i menzilini dahi cümle hukūkuyla vakf etti. Menzil-i evveli, mescid-i mezbûrda imâm olan kimesneye, menzil-i sânîyi vekîl-i mezbûrun karındaşının oğlu Mustafa b. Abdullah'a, sonra evlâdına, sonra neslen ba'de neslin evlâd-ı evlâdına sonra Medine-i münevvere fukarâsına şart etti. Vâkıfe-i mezbûre sonra cemî'-i evkāfı, tescîl maksadıyla mütevellî nasb ettiği Musa b. Abdullah'a teslîm etti. O da teselüm etti ve vâki' ikrârı bi'l-muvâcehe tasdîk etti. Emr-i vakf tamâm olduğunda vekîl-i mezkûr, İmam-ı Azam mezhebine göre vakf-ı akārın adem-i lüzûmuna ve akçe ve dinarın vakfının eimme-i selâse indinde adem-i cevâzına temessüken mezbûr vakıfdan bi'l-vekâle rücû' edip, vakf-ı mezbûru ve galleden mütevellî-i mezbûrun ecr-i misilden ziyâde olanı aldığı meblağı mütevellî-i merkūmdan istirdâd etti. Mütevellî-i mezkûr da İmâmeyn İmâm Ebû Yusuf ve İmâm Muhammed b. Hasan eş-Şeybânî'nin kavilleri üzre vakf-ı akārın lüzûmuna ve aynı şekilde Ensârî'nin İmâm Züfer'den rivâyetine göre vakf-ı nukūdun ve onun üzerine mebnî mu'âmelelerin sıhhatine ilişkin re'yine iktidâen, bu hükmü veren hâkime müraca'at üzerine hâkim-i fâzıl, cânib-i vakfı mu'teber görmüş ve eimme-i eslâf beyninde cârî ihtilâfı da bilerek vakf-ı akārın sıhhatine ve lüzûmuna ve meblağ-ı mezkûrun vakfının sıhhatine hükm etmiş ve vakfın tescîlinde ri'âyeti lâzım gelene ri'âyet ederek tescîl etmiş ve mütevellînin ecr-i misilden ziyâde aldığı şeyden dolayı zimmetinin ibrâsına da hükm etmişdir. Böylece vakf-ı akār müttefekun aleyh olarak lâzım vakıf olmuş ve meblağ-ı mezbûrun vakfı kadının hükmü ile bütün mezheblere göre sahîh vakıf olmuşdur. Vekîl-i mezkûr nizâ'ı i'âde edip vekâletiyle iddi'â etmişdir ki, her ne kadar para vakfı imâm-ı meşhûd indinde sahîh olsa da gayrı lâzımdır ve vekâletimle ondan rücû' ettim. Mütevellî-i mesfûr buna karşı çıkmış ve demişdir ki: Her ne kadar İmâmeyn-i hümâmeyn indinde para vakfının

sıhhati lüzûm sıfatından ârî olsa da icmâ‘ şu şekildedir ki vakıf ancak hâkimin hükmü ile lâzım hâle gelir. İmâmeyne göre vakfın sıhhati husûsunda şüphe yoktur ve bu görüşe göre sıhhat ve lüzûm hâkimin hükmünde birbirinden tefrîk edilemez. Hâkim, eimme-i eslâf ve meşâyih-i eşrâf beynindeki ihtilâfın varlığını bilerek vakıf tarafının re'yine i'tibâr edip nakid vakfının sıhhat ve lüzûmuna dahi hükm etti.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Abdullah ( )

207 [131-1, Arapça] Emine Hatun bt. Mehmed Bey'in evini kızları Ayşe ve Fâtıma'ya satması

Emine Hâtun bt. Mehmed Bey kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr bey'a ikrâra vekâleti el-Hâc Süleyman b. Abdullah ve müezzin Hızır b. Sâlih şehâdetleriyle sâbit olan Ali b. Hasan, müvekkile-i mezbûresi Emine Hâtun'un, Molla Gürânî Câmi'i mahallesinde kâin olup iki tahtânî beyti, mutfağı, selâmlığı, su kuyusunu, kasrı, hadîkayı, ahır ve fırını hâvî bulunan, hudûdu bir cânibden Ali Bey b. Hasan mülküne ve bir cânibden Sinan Kethüdâ b. Abdullah mülküne ve bir cânibden de tarîk-i âma müntehî olan cemî'-i menzilini cümle hukūku ve mürâfıkıyla râyicü'l-vakt on yedi bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile sarrâc Mahmud Bey ile müşterek kızları Ayşe ve Fâtıma'ya bey' ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Müşteriyeteyn-i mezbûreteyn Ayşe ve Fâtıma kıbelinden iştirâya vekâleti şâhideyn-i mezbûreynin şehâdetleriyle sâbit olan Ali Bey b. Hasan, mezbûre Ayşe ve Fâtıma'nın alâ tarîki'l-iştirâk menzil-i mahdûd-i mezbûru semen-i merkūm ile iştirâ ettiklerini bi'l-muvâcehe ve bi'l-vekâle ikrâr etti.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-hâmis min Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Atâullah b. Nurullah, el-Hâc Süleyman b. Abdullah, Hızır b. Sâlih, Hüseyin b. Hasan, Hüseyin b. Hasan, Mehmed Çelebi b. Hasan, Mehmed b. Ali, Ali Dede b. Abdullah, Hüsrev b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, Perviz b. Abdullah, Hüseyin Dede b. Abdullah ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

208 [131-2, Arapça] Ali Çelebi b. Mahmud Çavuş'un Mehmed Çavuş b. Mustafa Çavuş'tan alacağı olduğu

Ali Çelebi b. Mahmud Çavuş, Mehmed Çavuş b. Mustafa Çavuş'dan istikrâz cihetiyle tâmmü'l-vezn sahîhü'l-ayâr altmış altın alacağı olduğunu iddi'â etti. Mezbûr Mehmed Çavuş meblağ-ı mezbûru müdde'î-i mezbûrun amcası Ömer Bey b. Mehmed Paşa'dan istikrâz etmiş, sonra merkūm Ömer Bey vefât etmiş ve meblağ-ı mesfûr müdde'î-i mezbûrun babası merkūm Mahmud Çavuş'a intikāl etmişdir. Sonra mezbûr Mahmud Çavuş da vefât etmiş ve meblağ-ı mesfûr müdde'î-i merkūma intikāl etmişdir. Müdde'â aleyh-i merkūm istintâk edildikde meblağ-ı

mezbûru merkūm Ömer Bey'e hâl-i hayâtında edâ ettiğini cevâbını vermiş, inkâr üzerine sıdk-ı cevâbına şâhid istendiğinde ikāme-i beyyine için çıkmışdır.

Cerâ zâlike fî evâsıtı Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin

209 [131-3, Arapça] Mehmed ve Lütfi'nin babalarının muhallefâtını elinde bulunduran vasî Hürrem Bey'de olan alacakları

Müteveffâ Cafer'in oğulları Mehmed ve Lütfi, müteveffâ-yı mezbûrun vasiyy-i muhtârı olan Hürrem Bey b. Hasan indinde, müteveffâ-yı mezbûrdan kendilerine ırs-i şer' ile intikāl eden muhallefâtından râyicü'l-vakt dokuz bin dokuz yüz elli üç akçe alacakları olduğunu ve el-ân meblağ-ı mezbûrun tamâmını ondan kabz ettiklerini bi'l-muvâcehe ikrâr ettiler.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Kıdvetü'l-müderrisîn Sâlih Efendi b. Musa, İskender b. Abdullah, Hızır b. Pîrî el-İmâm

210 [132-1, Arapça] Müteveffâ Cafer b. Abdullah'ın muhallefâtının vârisi ve amca oğlu Yakub b. Abdullah'a teslimi

Râcil Mustafa b. Abdullah ve Süleyman b. Abdullah, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında, Yakub b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, usûbe-i nesebiyye cihetiyle kırk sekizinci râcilîn bölüğünden olup bundan akdem mahmiye-i Kostantıniyye'de râcilîn için yapılmış hucurât-ı cedîdede müteveffâ Cafer b. Abdullah nâm râcilîn amca oğlu ve vârisidir. Muhallefâtından emîn-i mezbûr yediyle zabt edilen meblağ râyicü'l-vakt üç bin üç yüz elli akçedir. Müdde'î-i mezbûr Rod'un oğludur ve müteveffâ-yı mezbûr da Toykar'ın oğludur. Rod ve Toykar baba bir karındaştırlar. Babaları Kora'dır. Verâset kendisine münhasırdır ve muhallefâtının ona teslîmi lâzımdır. Zamânın Belgrad kazâsı kadısı mevlânâ İshak b. Hasan'dan verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccet-i mezbûrenin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden şâhidlerin şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 15 Zilka'de sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Abdullah, Mahmud b. Abdullah er-Râcil, Aydın b. Abdullah er-Râcil, Yakub b. Abdullah er-Râcil

211 [132-2, Arapça] Za'îm İbrahim'in zaîm Seydi Bey'e borcu olduğu

Za'îm İbrahim b. Hâce, "Benim indimde hâmil-i hâze'l-kitâb za'îm Seydi Bey b. Şirmerd'e âid emânet cihetiyle altı bin akçeden arta kalan râyicü'l-vakt dört bin yüz akçe vardır" deyû ikrâr etti. O da bi'l-muvâcehe tasdîk etti.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-müderrisîn Sâlih b. Musa, İbrahim b. el-Hâce Bayram, Ramazan b. Veli

212 [132-3] Mesih Paşa içinde çocuklara Kur'an öğretecek olan Mehmed b. Mehmed'in menzile tayinine dair

Mahrûse-i İstanbul'da merhûm Mesih Paşa Câmi'i mahallesinde merkūm Mesih Paşa içinde bir ehl-i Kur'ân sâlih kimesne sâkin olup sıbyân-ı Müslimîne ta'lîm-i Kur'ân-ı azîm edip sevâbını vâkıf-ı mezbûrun sulbî oğlu olan Ali Bey rûhuna ihdâ etmek şartıyla vakf edip hudûdunun bir cânibi câmi'-i mezbûr haremine ve bir cânibi tarîk-i âma ve bir cânibi Dünyabola bt. Abdullah mülküne ve bir cânibi Karagöz b. Abdullah mülküne müntehî olan menzilin hâlen içinde sâkin olan mevlânâ Şeyh Mehmed Çelebi b. İbrahim menzil-i mezbûrdan kendi ihtiyârıyla hâric olup mahlûl olduğundan işbu hâmilü'l-kitâb Mehmed b. Mehmed menzil-i mezbûra muhil ve lâyık olmağın içinde sâkin olup sıbyân-ı Müslimîne ta'lîm-i Kur'ân-ı azîm edip sevâbını merkūm Ali Bey rûhuna ihdâ etmek üzerine zikr olunan menzil-i merkūma Mehmed b. Mehmed ta'yîn olduğunda vâki' hâl gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas b. Abdullah, Osman b. Abdullah, Ahmed b. Abdullah

213 [133-1] Kurd Kethüdâ ve karısı Hasnâ'ya ait olan câriyeler ve diğer mallara dair

Düstûr-i ekrem müşîr-i efham mütemmimü umûrü'l-memleket bi'l-fikri's-sâib mükemmil-i umûrü'l-Müslimîn bi'r-re'yi's-sâib hâvî âdâbi'l-vezâreti'l-kâmile hâvî kavâ'idi's-sadâreti'ş-şâmile el-muhtas bi mezîdi inâyeti'l-meliki'l-allâm Piyâle Paşa b. Abdüsselâm -la zâle zılâle devletihi memdûde ile'l-meşârıkı ve'l-megāribi ve mâ beraha envâru ikbâlihi tâli'aten min eflaki'l-vezâreti ke'l-kevâkib- hazretlerinin âdemlerinden fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Kurd Kethüdâ b. Abdurrahman mahfil-i şer'-i şerîfde bi't-tav' ikrâr edip Tûtî bt. Abdullah nâm Kıbrısiyye bir câriye Perviz b. Abdullah ve Ramazan b. Abdullah nâm ile ve oğulları ile ve Cansever bt. Abdullah nâm tâcir yine bir câriye ve Hurşid bt. Abdullah nâm Gürciyye bir câriye ve

Hüsrev b. Abdullah nâm bir oğlu ve Âfitâb bt. Abdullah nâm bir kızı ile ve Yemeni bt. Abdullah nâm dâye kızı ve Gülaçmaz bt. Abdullah nâm bir Abazaviyye câriye ve Meryem bt. Abdullah nâm bir Kıbrısiyye câriye ve esbâb-ı büyûtdan dört aded büyük halı ve üç aded küçük halı ve üç seccâde ve altı ak bir tencere ve dört sofra ve dokuz aded Selânik keçesi ve dört beledî döşek ve bir serâser yorgan ve dört aded minder ve yirmi iki aded sahan ve yedi aded tepsi ve bir güğüm ve bir maşraba ve iki üsküre ve dört hamam tası ve bir hamam leğeni ve dört aded tencere ve bir Rûmî kazgan ve iki kâfirî kazgan ve bir pişi tavası ve bir çift börek tavası ve bir kebab tavası ve bir havan ve iki çift yekpâre sandık ve bir yeşil çuka ferâce kurt gözü ile mor çuka ferâce ve bir vaşak kürk turuncu kemha ile işbu zikr olunan câriyeler ve esbâb ki merkūm Kurd Kethüdâ ile hâlen taht-ı nikâhında olan zevcesi Hasnâ bt. Abdullah nâm hâtun ortalarında ma'lûmdur cümlesi merkūme Hasnâ nâm zevcenin mülküdür dediğinde vâki' hâl gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâili Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mevlânâ Mehmed b. Ali el-İmâm, Seydi b. Ali el-Müezzin, Abdülhalim b. Abdülkerim el-İmâm

214 [134-1, Arapça] Silahdar Mustafa Bey'in kölesini mükâtebe yoluyla âzat ettiği

Silahdâr Mustafa Bey b. Ahmed, kendisine rıkkını mu'terif olan Memi b. Abdullah nâm uzun boylu, yek-çeşm, Macariyyü'l-asl abd-i memlûkünü târih-i kitâbdan i'tibâren altı ay boyunca hizmet etmek üzre kitâbete kesdi. Memi b. Abdullah kitâbet-i mezbûreyi kabûl etti. Ne zaman ki hizmet-i mezbûreyi tamâmen ve kâmilen edâ ederse sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür olacakdır.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi's-sâdis aşer min Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çavuş b. Mustafa Çavuş, Hayreddin b. Abdullah, Mustafa b. Kasım, Hacı b. Hamza, Seyyid Hüseyin b. Seyyid Hasan, Pîrî Bey b. Abdullah, Mehmed b. Ahmed, Mehmed b. Hüseyin, Pervâne b. Abdullah

215 [134-2, Arapça] Hüsrev Kethüdâ'nın Arnavut asıllı kölesini âzat ettiği

Fahrü'l-e'âlî ve'l-efâhim Hüsrev Kethüdâ b. Abdullah kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr i'tâk ve temlîki ikrâra vekâleti kāid-i sultânî Mehmed Bey b. Abdullah ve Mehmed b. Abdullah şehâdetleriyle sâbit olan kāid-i sultânî Pîrî Bey b. Mehmed ikrâr etti ki, müvekkil-i mûmâ-ileyh dokuz yüz yetmiş iki senesinde kendisine rıkkını mu'terif olan hâfız-ı hâze'l-kitâb beyaz tenli, açık kaşlı, yüzünün sol cânibinde bir beni olan Hürrem b. Abdullah nâm Arnavudiyyü'l-asl abd-i

memlûkünü hasbeten li'llâhi'l-azîm âzâd etti. Bu sûretle abd-i mezbûr sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür oldu ve sene-i mezbûreden i'tibâren elinde bulunan emti'a, a'yân, akār ve hayvanlara ve kıymetli şeylerden üzerine mal ıtlâk olunanların hepsine mâlik olup kabz ve temellük etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 17 Zilka'de 983.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-müderrisîn Mehmed Çelebi b. Halil Ağa, Mehmed Çavuş b. Pîrî Çavuş, Selânik kazâsından münfasıl Mehmed Çelebi b. Mustafa Ağa, Mahmud Çelebi b. Hasan ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

216 [135-1, Arapça] Pervane Bey'in Rus asıllı kölesini âzat ettiği

İmâm mevlânâ Haydar b. Mehmed ve müezzin Mehmed b. Ahmed ve kāid fahrü'l-akrân Pîrî Bey b. Mehmed, Sâliha bt. müteveffâ Pervâne Bey nâm sagīrenin vasiyy-i muhtârı Mehmed Bey b. Abdullah mahzarında orta boylu, elâ gözlü, Rûsiyyü'l-asl, kaşının üzerinde eser-i cerh bulunan sağ kulağı kesik Rûsiyyü'l-asl Kenan b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şehâdet ettiler ki, efendisi mezbûr Pervâne Bey hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde müdde'î-i mezbûru âzâd etti. Bu sûretle abd-i mezbûr sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâsıtı Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Murad b. Abdullah, İlyas b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin ve gayruhüm mine'l hâzırîn.

217 [135-2, Arapça] Hüseyin Bey b. Abdülmecid'in Bosna asıllı kölesini âzat etmesi

Fahrü'l-ulemâi'l-mudakkikīn zahrü'l-fuzalâi'l-muhakkikīn metbû'ü'l-keşşâfü'l-müşkilât hallâlü'l-mu'dilât el-muhtas bi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Hüseyin Bey Efendi b. Abdülmecid hazretleri kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr i'tâkı ikrâra vekâleti mülâzım Mehmed Çelebi b. Hasan ve İnebey b. Pîrî şehâdetleriyle sâbit olan mevlânâ kadı Necati b. Süleyman, müvekkil-i mûmâileyhinin, kendisine rıkkını mu'terif olan, orta boylu, buğday tenli, açık kaşlı, elâ gözlü, Bosneviyyü'l-asl, başında eser-i cerh bulunan Mehmed b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten li'llâhi'l-azîm ve taleben li merzâti Rabbihi'l-kerîm âzâd ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Abd-i mezbûr bu sûretle, sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike fî evâsıtı Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Derviş b. Abdullah, Keyvân b. Abdullah, Halil b. Hasan, Rıdvan Bey b. Abdullah, Ferruh Bey b. Abdullah

218 [135-3, Arapça] Emine bt. Mustafa ve Hanife bt. Hüseyin'e verâset yoluyla intikal eden mallara dair

Abdülganî b. Hüsam ve Ali b. Rüstem, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Emine bt. Mustafa kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât ve kabza vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan Kasım b. Abdullah'dan ve Hanife bt. Hüseyin kıbelinden ale'l-vechi'l-âtî zikr olunduğu üzre da'vâ isbât ve kabza vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan İsmail b. el-Hâc Pîrî'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müvekkile-i mezbûre Emine, İnebahtı kal'asında fevt olan ve muhallefâtı Mustafa b. Hüsrev ve kale-i mezbûrede vâki' beytülmâl-i hâs emîni yediyle zabt edilip Yanya kazâsında vâki' mukāta'a müfettişi mevlânâ Muhyiddin yedi ile muhallefâtından râyicü'l-vakt üç bin dokuz yüz akçesi 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının dokuzuncu gününde Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan Mustafa b. Hüseyin'in sulbî kızıdır. Şu cihetle ki müvekkile-i mezbûre Hanife müteveffâ-yı mezbûrun ana baba bir kız karındaşı ve Mustafa b. Abdürrahim'in sulbî kızı olması cihetiyle müteveffâ-yı mezbûrun vârisidir ve müteveffâ-yı mezbûr da mezbûr Mustafa'nın oğlu olup annesinin ismi Emine bt. Abdullah'dır. Verâseti ikisine münhasırdır. Muhallefâtının o ikisine teslîmi lâzımdır. Günün Budgoriçe kazâsı kadısı mevlânâ Muhyiddin b. Bekir'den verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccet-i mezbûrenin kadı-ı merkūmun hücceti olduğunun isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Abdülganî b. Hüsam ve Ali b. Rüstem'in şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri, ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Sinan ve Hüsrev b. Abdullah

219 [136-1, Arapça] Nesli Hatun bt. Mustafa'nın ölen kocası zimmetinde mehirden dolayı olan alacağının muhallefâttan kendisine verilmesi

İbrahim Çelebi b. Kemal ve Sinan b. Hayreddin, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, Nesli Hâtun bt. Mustafa kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât kabz ve îsâle bimâ hüve tarîkü's-sübût vekâleti şer'an sâbit olan

Perviz b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şehâdet ettiler ki, müvekkile-i mezbûrenin, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Nişancı Paşa mahallesinde bundan akdem fevt olan ve muhallefâtı emîn-i mezbûr yediyle zabt edilen Hasan b. Za'îm nâm zevci zimmetinde nikâhında ma'kūdun aleyh mehr-i müeccelinden mütevellid kırk bin akçe hakkı vardır. 983 senesi Şa'bân-ı mu'azzamının yirmi dördüncü gününde mazbût muhallefâtından Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan meblağ yirmi beş bin dokuz yüz elli sekiz akçe, sene-i mezbûre Ramazân-ı mübâreki'nin yirmi üçüncü gününde emîn-i mezbûr yediyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan meblağ dokuz bin iki yüz seksen altı akçedir. Halvet-i sahîha vâki' olmadığından edâsı lâzım gelen mikdâr mehrin yarısı olup o da yirmi bin akçe olup kendisine teslîmi lâzım gelmektedir. Müvekkile-i mezbûreye, deyn-i merkūmu müteveffâ-yı mezbûrdan istîfa etmediğine, kimesnenin kendisine bir ödeme yapmadığına, herhangi bir şeyi kabz etmediğine, zimmetini ibrâ etmediğine, havâle etmediğine dâir Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinden sonra şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Şahin b. Hasan, İlyas b. Abdullah, Ahmed b. Hüseyin Çavuş el-kâtib

220 [136-2, Arapça] Ayşe ve Zahide'nin ölen Yusuf b. Hüseyin'in vârisleri olduğu

Hasan b. Hamza ve Mustafa Bey b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında Kostantıniyye-i mahmiyyede vâki' beytülmâl-i hâs emîni Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey mahzarında, Ayşe ve Zâhide bintey Hüseyin nâm hâtunlar kıbelinden hasmı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve îsâle bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an vekâleti sâbit olan Voyvoda Hasan Bey b. Bâli'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şehâdet ettiler ki, müvekkileteyn-i mezbûreteyn, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Yoğurtçu mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı beytülmâl-i mezbûr sâbık emîni Bâli Bey b. Abdullah yediyle zabt edilmiş bulunan Yusuf b. Hüseyin nâm kimesnenin baba bir karındaşları ve vârisleridir. Muhallefâtından dokuz yüz seksen senesi Ramazân-ı mübâreki'nin yedinci gününde emîn-i mezbûr Bâli Bey yediyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan meblağ râyicü'l-vakt üç bin akçedir. Müvekkileteyn-i mezbûreteyn Hüseyin b. Abdürrahim'in sulbî kızları olup müteveffâ-yı mezbûr da onun sulbî oğludur. Bu sebeble verâseti o ikisine münhasır olup muhallefâtının da onlara teslîmi lâzımdır. Zamânın Akçahisar kazâsı kadısı mevlânâ Mehmed b. Mustafa'dan verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccet-i mezbûrenin kadı-ı mezbûrun hücceti olduğunun emîn-i mezbûr Mehmed Çelebi mahzarında isimleri zeyl-i kitâbda

muharrer udûlden Mustafa Bey b. Abdullah ve Süleyman b. Yusuf şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Bey b. Abdullah, Sinan b. Abdullah

221 [137-1, Arapça] Ahmed b. Abdülkerim'in âzatlı kölesinin vârisi olduğu

Mahmud b. Veli ve Hızır b. Hacı Arslan ve Derviş b. Abdullah nâm kimesneler, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni Mehmed Çelebi b. merhûm Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarında, Ahmed b. Abdülkerim b. Emir Ahmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr usûbe-i nesebiyye cihetiyle Eski Zağra kasabası mahallâtından Mi'mâr mahallesinde Şem'î Hâtun'un menzilinde fevt olan ve mahmiye-i mezbûrede vâki' muhallefâtının bir kısmı emîn-i mezbûr yediyle zabt olunan Kamer bt. Abdullah nâm hâtunun vârisidir. Şu cihetle ki, müteveffât-ı mezbûre müdde'î-i mezbûr Ahmed nâm merkūmun dedesinin âzâdlısıdır. Verâseti ona münhasırdır. Muhallefâtının ona teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Ali, Ali b. Osman, Şah Bey b. İskender

222 [137-2, Arapça] Allahverdi b. Mehmed'in mirasçılarının Mehmed, Ahmed ve Emine adlı küçükler olduğu

Lütfi b. Mehmed ve Mustafa b. Mehmed, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. merhûm Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarında, kıbel-i şer'den Allahverdi evlâdı Mehmed ve Ahmed ve Emine nâm sagīrlere vasiyy-i mansûb olan Receb b. Mehmed kıbelinden ale'l-vechi'l-âtî zikr olunduğu üzre da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti sâbit olan Kubad b. Mehmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, sıgār-ı mezbûrîn, mahmiye-i mezbûrede maslûben fevt olan ve muhallefâtı beytülmâl-i mezbûrun emîn-i sâbıkı Ahmed Çavuş b. Kasım yediyle zabt edilmiş bulunan, Allahverdi b. Mehmed nâm kimesnenin sulbî evlâdıdır. 983 senesi şehr-i Rebî'ulâhirinin gurresinde muhallefâtından Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan meblağ râyicü'l-vakt bin üç yüz seksen beş akçe olup verâset onlara münhasırdır. Muhallefâtının kendilerine

teslîmi lâzımdır. Zamânın Van kazâsı kadısı mevlânâ Yahya b. Cemaleddin'den verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccet-i mezbûrenin kadı-ı merkūmdan sâdır olduğunun isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Polat Bey b. Ali ve Ahmed b. Tanrıvermiş şehâdetleriyle sâbit olmasından sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-âşir min Şevvâl sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Zeynel b. Şemseddin ve Ahmed b. Mahmud

223 [138-1, Arapça] Kamal adlı yahudinin ölen Bayezid Bey zimmetindeki alacağı

Bayezid b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında, tabîb Kamal v. Bereket nâm Yahudi'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şehâdet etti ki, müdde'î-i mezbûrun Halkulvâdi seferinde fevt olan ve muhallefâtı fahrü'l-akrân Ahmed Çavuş b. Abdullah yediyle zabt edilmiş bulunan Bayezid Bey b. Abdullah zimmetinde hakkı vardır. Muhallefâtından 982 senesi Zilka'desi'nin yirmi beşinci gününde mezbûr Ahmed Çavuş yediyle Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan meblağ râyicü'l-vakt iki milyon iki yüz doksan dört bin altmış? akçedir. Müşterâ-i makbûz mal semeni olarak râyicü'l-vakt altı bin akçenin muhallefâtından ona edâsı lâzım gelmektedir. Müdde'î-i mezbûra deyn-i mezbûru veya bir kısmını müteveffâ-yı merkūmdan almadığına, hiç kimesnenin kendisine onun adına bir şey edâ etmediğine, hiç kimesnenin ondan kendi emriyle bir şey almadığına, zimmetini kısmen veya tamâmen ibrâ etmediğine, havâle etmediğine, kendi yanında ondan bir şey veya rehin olmadığına dâir Allahü te'âlâ adına yemîn verilmesinin ardından şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Osman b. Abdullah

224 [138-2, Arapça] Emine bt. Memi'nin aslen hür olduğu

Niğbolu kasabasından timârî Hacı Bayram b. Cafer ve Pervâne b. Abdullah, âti'z-zikr câriyeye vâzı'ü'l-yed olan fahrü'l-akrân Mehmed b. Sinan mahzarında, hâmile-i hâze'l-kitâb orta boylu, elâ gözlü, açık kaşlı, yüzünde beni olan Emine bt. Memi'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'iye-i mezbûre aslen hür olup Niğbolu mahallâtından Tatar

mahallesinde aslen hür bir kadından doğmuştur. Annesinin ismi Ayşe bt. Ali'dir. Üzerlerine aslâ kölelik vâki' olmamışdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi's-sâmin aşer min Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Şükrullah b. Beşir, Mehmed b. Cafer, Ferhad b. Abdullah, Ahmed b. Mustafa

225 [138-3, Arapça] Mehmed Çelebi b. Celal Bey'in annesine evini, arazisini ve kölelerini sattığı

Mehmed Çelebi b. merhûm Celal Bey kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr bey'i ikrâra vekâleti, Pervâne b. Abdullah ve Hüseyin b. Abdullah nâm kimesnelerin şehâdetleriyle sâbit olan Hüseyin b. el-Hâc Mehmed, müvekkil-i mezbûru Mehmed Çelebi'nin, sâhibi ve mâliki olduğu, kazâ-i Havâss-ı mahmiye-i Kostantıniyye tevâbi'inden Türkşe karyesinde vâki', dâhilî ve hâricî iki avluyu hâvî, dâhilî avluda tahtânî üç beyti, arkasında gölgeliği, ahırı müştemil, hâricî avluda ahırı ve pınarı müştemil olan, hudûdu bir cânibden İsa b. Nasuh mülküne ve bir cânibden tarîk-i âma ve bir cânibden arazi-i hâliyeye müntehî bulunan çiftlik ta'bîr edilen menzilini ve bâyi'-i mezbûra âidiyeti cihetiyle tahdîdden müstağnî bulunan beş kıt'a otluğu ve Ferhad b. Abdullah nâm Macariyyü'l-asl kölesini ve Koç b. Abdullah nâm diğer bir kölesini ve Hurşid bt. Abdullah nâm Macariyyetü'l-asl câriyesini râyicü'l-vakt elli bin akçe mikdârı semen-i mu'ayyen-i makbûzla Emine Hâtun bt. merhûm Mustafa Paşa nâm annesine bey' ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Mezbûre Emine Hâtun kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında iştirâya vekâleti şâhideyn-i merkūmeynin şehâdetleriyle sâbit olan Mustafa b. Nurullah, mezbûre Emine Hâtun'un menzil-i mahdûd-i mezbûru ve otluğu ve gulâmeyn-i merkūmeyni ve câriye-i mezbûreyi semen-i merkūm mukābilinde iştirâ ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Vâki' ikrâr tarafeynce bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Eş-Şâhidân el-mezbûrân, İlyas b. Abdullah, Mustafa b. Hasan, Pîrî b. Hüseyin, Osman b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

226 [139-1, Arapça] Neslihan Hatun Sultan'ın evini Mihrimah Sultan bt. Sultan Süleyman Han'a sattığı

Kıdvetü'l-havâtîni'l-müfahhamât umdetü'n-nisveti'l mu'azzamât Neslihan Sultan bt. el-merhûm İhtiyar Bey kıbelinden âti'z-zikr bey'i ikrâra ve kabz-ı semene vekâleti Osman Ağa b. Abdullah ve Mustafa Bey b. Bâli Bey şehâdetleriyle sâbit

olan İbrahim Bey b. Hamza Bey, müvekkile-i mezbûresi Neslihan Hâtun Sultan'ın, sâhibi ve mâliki olduğu, Havâss-ı Kostantıniyye kazâsı tevâbi'inden Nakkaş karyesinde vâki' çiftlik olarak ma'rûf, hudûdu bir cânibden Meryem Hâtun bt. Mustafa mülküne ve bir cânibden deryâya ve iki tarafdan da tarîk-i âma müntehî bulunan cemî'-i menzilini cümle hukūku ve mürâfıkıyla râyicü'l-vakt kırk altı bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile hâfızatü hâze'l-kitâb meliketü'l-melikât netîcetü'l-izzi ve's-sa'âdet tâcü'n-nisâ fi'l-âlemîn ismetü'd-dünya el-muhtas bi mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mennân hazret-i Mihrimah Sultan bt. el-merhûm el-mağfûrun leh es-Sultan Süleyman Hân'a -nevverallâhu te'âlâ merkadehu- bey' ettiğini bi'l-vekâle ikrâr etti. Mezbûre Mihrimah Sultan kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında iştirâyı ikrâra vekâleti Mehmed Çelebi b. Pîrî ve kıdvetü'l-müderrisîn mevlânâ Numan Efendi b. Abdülmu'în şehâdetleriyle sâbit olan Mehmed Bey b. Abdullah, müvekkile-i mezbûresi Mihrimah Sultan'ın menzil-i mezbûru semen-i merkūmla iştirâ ettiğini bi'l-vekâle vicâhen ikrâr etti. Vâki' ikrâr tarafeynce bi'l-muvâcehe tasdîk edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-ışrîn min Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Pîrî, Hızır b. Kutbeddin, Mustafa b. Nebi, Süleyman Bey b. Abdullah, Osman Ağa b. Abdullah, İskender b. Hızır ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

227 [140-1, Arapça] Neslihan Sultan bt. İhtiyar Bey'in evini Ayşe Hatun'a satmasından sonra akde karşılıklı olarak son verildiği (ikâle)

Fahrü'l-muhadderât Neslihan Sultan bt. İhtiyar Bey kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr ikāleyi ikrâra vekâleti Ferhad b. Abdullah ve Seydi b. Hasan şehâdetleriyle sâbit olan İbrahim Bey b. Hamza ikrâr etti ki, müvekkile-i mezbûresinin sâhibi ve mâliki olduğu, Havâss-ı Kostantıniyye kazâsı tevâbi'inden Nakkaş karyesinde vâki', hudûdu bir cânibden Meryem Hâtun bt. Mustafa mülküne ve bir cânibden deryâya ve iki cânibden de tarîk-i âma müntehî olan cemî'-i menzilini cümle hukūku ve mürâfıkıyla râyicü'l-vakt kırk altı bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile Ayşe Hâtun bt. Ahmed'e bey' etmiş, da semen-i mezbûr mukābilinde onu iştirâ etmişdi. Bâyi'a-i mezbûre satışdan pişman olup bey'-i mezbûru ikāle ederek mebî'-i mezbûru müşteriye-i merkūmeden taleb etmişdir. Mezbûre Ayşe Hâtun kıbelinden ikāleyi ikrâra vekâleti Hasan b. Oruc ve Mehmed b. Mustafa şehâdetleriyle sâbit olan Kurd b. Ömer, mezbûre Ayşe Hâtun'un bey'-i mezbûru âkideteyn-i mezbûreteynin semeni ve mebî'i teslîm etmeleri kaydıyla ikāle ettiğini vicâhen ikrâr etti.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrîn min Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Pîrî, Hızır b. Kutbeddin, Mustafa b. Nebi, Süleyman Bey b. Abdullah, Osman Ağa b. Abdullah, Hızır b. İskender

228 [140-2, Arapça] Zahide Hatun bt. Abdullah'ın kocası Ali b. Abdullah'a ait evin yarı hissesini satın aldığı

İmâm Lütfi b. İbrahim ve müezzin Ahmed b. Abdullah, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Hasan Subaşı b. Abdurrahman mahzarında, muhallefâtı emîn-i mezbûr yediyle zabt edilen, otuz altıncı bölük yayalarından müteveffâ Hasan b. Abdullah'ın zevcesi Zâhide Hâtun bt. Abdullah kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr da'vâ ve isbâta vekâleti sâbit olan Hasan b. Pîrî'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Mi'mâr Şucâ' mahallesinde kâin, hudûdu bir cânibden tarîk-i âma ve bir cânibden Mehmed Çelebi b. Mustafa mülküne ve bir cânibden Fâtıma Hâtun bt. Abdullah mülküne müntehî olan menzilin nısf hissesi müvekkile-i mezbûre Zâhide Hâtun'un mülk-i mahzı olup zevc-i mezbûru Ali b. Abdullah'dan iştirâ etmişdir. Zevc-i merkūmu hâl-i hayâtında onu râyicü'l-vakt üç bin akçeye bey' etmiş ve semen-i mezbûru ondan teslîm almışdır ve el-ân menzil-i mezbûr onun mülküdür. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Hızır, Mehmed b. Abdullah, Mahmud b. Yusuf, Osman b. Abdullah, Sinan Bey b. Abdullah, Ali b. Ahmed

229 [141-1, Arapça] Nisâ Hatun bt. Abdullah ve Hümâ Hatun bt. Abdullah'ın Mustafa Çelebi b. Ferhad Bey'e evlerini ve öküzlerini sattığı

Fahrü'l-muhadderât Muhsine Hâtun bt. Mustafa Çelebi kıbelinden bey' ve kabz-ı semene vekâleti sâbit olan ve âti'z-zikr müteveffânın zevceleri Nisâ Hâtun bt. Abdullah ve Hümâ Hâtun bt. Abdullah kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında bey' ve kabz-ı semene vekâleti fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Osman ve Rıdvan b. Abdullah şehâdetiyle sâbit olan tabbâh-ı sultânî el-Hâc Ali b. Abdullah ikrâr etti ki, müvekkilât-ı mezbûrât vekâleti ile Silivri kazâsı tevâbi'inden Yabanca karyesinde vâki' olan, üç tahtânî ve bir fevkānî beyti, mutfağı ve fırını hâvî olup merkūma âid olması cihetiyle şöhretinden dolayı tahdîdden müstağnî bulunan çiftlik ta'bîr edilen cemî'-i menzili ve müte'âkideyn-i mezbûreteyn beyninde ma'lûm yirmi sığırı râyicü'l-vakt yüz bir bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile hâfız-ı hâze'l-kitâb

kāid Mustafa Çelebi b. Ferhad Bey'e bey' etti. Mezbûr Mustafa Çelebi b. Ferhad Bey menzil-i mezbûru ve sığırları semen-i mezbûr ile iştirâ ettiğini ikrâr etti. Vâki' ikrâr tarafeynce tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Zilka'de sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Eş-Şâhidân el-mezbûrân, el-Hâc Hüseyin b. Abdullah, Nasuh b. Abdullah, el-Hâc Sinan b. Abdullah, Kasım b. Abdullah

230 [141-2, Arapça] Ali b. Ahmed'in, muhallefâtı beytülmâlce zaptedilen el-Hâc Ahmed b. Abdullah'ın vârisi olduğu

Hasan b. Abdullah ve İlyas b. Abdullah, Dîvân-ı âlî'de, lede'd-defter emâcid-i ekârim arasında mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Çelebi b. merhûm Hüsam Bey ve kâtibi Ali Bey b. Abdullah mahzarlarında Ali b. Ahmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'şşer'î şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr Atebe-i aliyye'de sipâhi oğlanları tâifesinden olup mahmiye-i mezbûre mahallâtından Küçük Ayasofya mahallesinde fevt olan ve muhallefâtı beytülmâl-i mezbûr emîn-i sâbıkı fahrü'l-akrân Ahmed Çavuş b. Kasım yediyle zabt edilen el-Hâc Ahmed b. Abdullah'ın vârisi olup muhallefâtından birinci def'a Hazîne-i âmire'ye vâsıl olan meblağ râyicü'l-vakt on üç bin dokuz yüz altmış akçe ve ikinci def'a 982 senesi Zilka'desi'nin yirmi beşinci gününde on dört bin yedi yüz yirmi beş akçe, 983 senesi şehr-i Rebî'ulâhirinin gurresinde Hazîne-i âmire'ye Ahmed Çavuş yediyle vâsıl olan meblağ bin yüz otuz sekiz akçe, Ramazân-ı mübâreki'nin dördüncü gününde üç bin beş yüz altmış bir akçe ( ).

231 [142-1] Mehmed Bey'in borcundan dolayı emlâkinin satılıp borcunun beytülmâle ödendiği

Edâ etmedi deyû Dîvân-ı âlî'ye varıp husûs-ı mezbûrun mezkûr Mehmed Bey mahzarında Yedikule'de tekrâr şer'-i şerîf üzre istimâ' olunmasın taleb ettiklerinde kıbel-i şer'den husûs-ı mezbûru yine istimâ' etmekle sâbıkan Ürgüp kadısı olan mevlânâ Abdurrahman b. Durak nâm kimesne ta'yîn olundukda fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin Çavuş mübâşeretiyle istimâ' ettiğinde zikr olunan nâib hüccet-i şer'iyyesini ibrâz edip mazmûnu mezkûr Mehmed Bey muvâcehesinde şer' ile isbât olunup meblağ-ı mezbûrun edâsına hükm olundukda mezbûr Mehmed Bey hâlen mahbûs olup ve elinde nukūddan deyni mezbûru edâ etmeğe nesnesi olmamağın pâdişah-ı âlem-penâh hazretlerinin südde-i sa'âdetlerine arz olunup emr-i hümâyûnları ile İmâmeyn-i hümâmeyn kavli üzre elinde olan emlâki bey' olunup deyn-i mezbûr beytülmâle edâ olunmağa hükm olunduğundan vâki' hâl gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâili Zilhicce sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: İlyas Ağa b. Abdullah, Mehmed b. Hüseyin, Ferruh b. Abdullah

232 [142-2, Arapça] İbrahim Çelebi'nin muhallefâtından hak sahiplerinin mallarını almaları

Müteveffâ-yı merhûm İbrahim Çelebi b. Hâce Kasım'ın vârisi ve karındaşı olan el-Hâc Mehmed b. Hâce Kasım kendi nefsinden asâleten ve müteveffâ-yı mezbûrun karındaşları olan el-Hâc Osman ve Gülsüm kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr kabz ve ibrâya vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olarak vekâleten ikrâr etti ki ve ilâveten müteveffâ-yı mezbûrun kız karındaşı ve vârisi olan Ticar bt. Hâce Kasım kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr kabz ve ibrâya vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan Abdülkerim b. el-Hâc Nasreddin ikrâr etti ki ve ilâveten müteveffânın zevcesi kıdvetü'l-muhadderât Rahime Hâtun bt. merhûm Mehmed Çelebi kıbelinden âti'z-zikr kabz ve ibrâya vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan Ferruh Halîfe b. Abdülkerim ikrâr etti ki ve ilâveten Emine bt. müteveffâ-yı mezbûr İbrahim Çelebi nâm hâtun kıbelinden hasm-ı şer'î mahzarında âti'z-zikr kabz ve ibrâya vekâleti bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an sâbit olan mevlânâ Ali b. Pîrî ikrâr etti ki, mezbûr el-Hâc Mehmed, merkūm Abdülkerim, mezbûr Ferruh Halîfe ve merkūm mevlânâ Ali, müteveffâ İbrahim Çelebi'nin muhallefâtından irs-i şer'î ile mezbûr el-Hâc Mehmed'e ve müvekkil-i mezbûr el-Hâc Osman'a ve Gülsüm ve Ticar (…) hâtuna ve Emetü'l-ulemâ el-müvekkilâta intikāl eden emvâli, müteveffâ-yı merkūm İbrahim Çelebi'nin vasiyy-i muhtârı olan hâmil-i hâze'l-kitâb mevlânâ Fahreddin b. el-Hâc Ebûbekir yedinden kabz ettiler. Sonra her biri asâleten ve [vekâleten] vasiyy-i mezbûr mevlânâ Fahreddin'in zimmetini, müteveffâ-yı merkūm İbrahim Çelebi muhallefâtından irs-i şer'î ile intikāl eden her birinin hissesine müte'allik da'vâdan kātı'an li'n-nizâ' ve hâsımen li maddeti'ş-şikāk ibrâ-i şer'î ile ibrâ etti.

Cerâ zâlike fî evâili Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Hâce Ebû'n-Nasr b. el-Hâc Ahmed, Şeyh Mehmed b. Müderris, Mehmed b. Hüseyin

233 [143-1, Arapça] Süleyman b. Abdullah'ın evini ölene kadar oturması şartıyla oğluna hibe ettiği

Dülger Süleyman b. Abdullah, âti'z-zikr cemî'-i mülk menzilini ölene kadar orada oturması şartıyla oğlu Mehmed'e hibe ettiğini ikrâr etti. Mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Seydi Halîfe mahallesinde kâin, birinin üzerinde küçük bir oda bulunan tahtânî üç beyti, iki küçük odayı, bahçeyi, fırını, su kuyusunu ve helâyı

hâvî bulunan, bir cânibden müezzin Bayezid b. Yusuf mülküne, bir cânibden yanıbaşında vâki‘ müşterek duvara ve müşterek su kuyusuna ve bir cânibden Musa Çelebi b. Nasuh ve Yusuf b. Mustafa b. Ali es-Sanevi mülklerine ve bir cânibden de tarîk-i âma müntehî olan cemî‘-i menzilini cümle tevâbi‘ ve levâhıkıyla hibe edip tahliyye ettikden sonra ona teslîm etti. O da menzili teslîm aldı ve vâki‘ ikrârı vicâhen ve şifâhen tasdîk etti.

Cerâ zâlike ve hurrire fî evâili Şevvâli’l-mükerrem sene [983].

Şuhûdü’l-hâl: Seyyid Mahmud b. Seyyid Budak, Bayezid b. Yusuf müezzin, Hacı Yusuf b. Bolevî, Hacı (…) b. Mustafa, Üveys b. Ahmed müezzin, Pîrî b. el-Hâc Ahmed, Abdülhalim b. Seydi, Hızır b. Abdullah, Hızır b. Seydi, Bâli b. Mahmud, İbrahim b. Yusuf, Hasan b. Ali, Gülâbi b. Du‘âcı ve gayruhüm

234 [144-1, Arapça] Sultan Murad b. Sultan Selim Han’ın kölelerini âzat ettiği

Sultan-ı a‘zam Sultan Murad b. Sultan Selim Han, Yakub Ağa b. Abdullah nâm elâ gözlü, açık kaşlı, orta boylu Macariyyü’l-asl kölesini ve Mehmed Bey b. Abdullah nâm orta boylu, buğday tenli, elâ gözlü, açık kaşlı hür ve hay abd-i memlûkünü ve Sinan b. Abdullah nâm uzun boylu, sarışın, gök gözlü, açık kaşlı Rûsiyyü’l-asl abd-i memlûkünü ve Mehmed Bey b. Abdullah nâm orta boylu, elâ gözlü, açık kaşlı, beyaz tenli, hür ve hay abd-i memlûkünü ve Yusuf b. Abdullah nâm orta boylu, elâ gözlü, çatık kaşlı Rûmiyyü’l-asl abd-i memlûkünü ve Hasan b. Abdullah nâm orta boylu, elâ gözlü, açık kaşlı, beyaz tenli Abazaviyyü’l-asl abd-i memlûkünü ve Abdullah b. Abdullah nâm orta boylu, elâ gözlü, buğday tenli Macariyyü’l-asl abd-i memlûkünü ve Ferruh b. Abdullah nâm uzun boylu, buğday tenli, açık kaşlı, elâ gözlü, Bosneviyyü’l-asl abd-i memlûkünü ve Mağfur b. Abdullah nâm orta boylu, elâ gözlü, açık kaşlı, sarışın, Efrenciyyü’l-asl abd-i memlûkünü ve Ferhad Ağa b. Abdullah nâm orta boylu, çatık kaşlı, şaşı gözlü, sol dudağı üzerinde beni bulunan abd-i memlûkünü i‘tâk-ı şer‘î ile âzâd etti. Ali b. Abdullah nâm yüzünün sağ yanında eser-i cerh bulunan, orta boylu, elâ gözlü, açık kaşlı, dilsiz abd-i memlûkünü de i‘tâk-ı şer‘î ile âzâd etti.

Şuhûdü’l-hâl: Vezîr-i a‘zam hazret-i Mehmed Paşa b. Abdullah, Ahmed Paşa b. Abdurrahman, İbnü’s-Sultan Selim Hân es-Sultan b. es-Sultan

235 [144-2, Arapça] Kölelerin âzat edildiği

Lâ-zâlet aktâru’l-arz muşarrakaten bi envâri ma‘deletihi ve ağsânü’l-hayrâti bi sehâbı re’fetihî, Yahya b. Abdullah nâm kendisine rıkkını mu‘terif, sagīr, hâmil-i hâze’l-kitâb elâ gözlü, sarışın, açık kaşlı, Macariyyü’l-asl abd-i memlûkünü ve

Davud b. Abdullah nâm orta boylu, elâ gözlü, açık kaşlı, beyaz tenli ve yüzünün sağ yanında eser-i cerh bulunan Macariyyü'l-asl abd-i memlûkünü ve Cafer b. Abdullah nâm orta boylu, sarışın, gök gözlü Rûsiyyü'l-asl abd-i memlûkünü ve Eyüb b. Abdullah nâm orta boylu, buğday tenli, açık kaşlı, elâ gözlü, yüzünün sağ yanında eser-i cerh bulunan Çerkeziyyü'l-asl abd-i memlûkünü ve Mustafa b. Abdullah nâm sagīr, çatık kaşlı, elâ gözlü, Kıbrısiyyü'l-asl abd-i memlûkünü ve Keyvân b. Abdullah nâm sagīr, elâ gözlü, açık kaşlı, beyaz tenli Çerkeziyyü'l-asl abd-i memlûkünü ve Ali b. Abdullah nâm sagīr, elâ gök gözlü Mekriyyü'l-asl abd-i memlûkünü ve Mahmud b. Abdullah nâm elâ gözlü, açık kaşlı, buğday tenli Rûsiyyü'l-asl abd-i memlûkünü ve Mehmed b. Abdullah nâm uzun boylu, açık kaşlı, elâ gözlü, beyaz tenli Abazaviyyü'l-asl abd-i memlûkünü hasbeten li'llâhi'l-azîm ve taleben li merzâti rabbihi'r-rahîm ve Resûl-i muhtâr -sallallâhu aleyhi ve sellem-'in "Kim bir mü'mini âzâd ederse Allah da onun her bir uzvunu cehennem ateşinden âzâd eder" va'adini umarak âzâd etmişdir. Bu sûretle her biri sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi's-sâmin min Zilhicce sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Vezîr-i a'zam ve müşîr-i efham hazret-i Mehmed Paşa b. Abdullah, Düstûr-i-mükerrem müşîr-i müfahham hazret-i Piyâle Paşa b. Abdurrahman, vezîr-i ekrem hazret-i Ahmed Paşa b. Abdüsselâm

İki gözüm efendim sultânım hazretlerinin izez-i huzûrları du'â takdîminden sonra i'lâm oldur ki eğer bizim ahvâlimiz ( )

236 [145-1, Arapça] İlyas b. Yusuf'un vârislerinin tespiti ve muhallefâtının onlara teslimi

Şükrullah b. Zekeriya ve Resul b. Himmet, râcilîne mahsûs beytülmâl emîni fahrü'l-akrân (...) b. Abdurrahman mahzarında, Budin vilâyetinde (…) râcilîn bölüğünden râcil (…) b. Yusuf'dan kendi nefsinden asâleten, Yusuf evlâdı Tur Hasan, Abdülfettâh, Döndü ve Servi kıbelinden ve Gülşah bt. Yusuf kıbelinden âti'z-zikr da'vâ, isbât, kabz ve îsâle vekâleti sâbit olarak vekâleten sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr Ebûbekir ve müvekkilîn-i merkūmîn Tur Hasan ve Abdülfettâh ve Döndü ve Servi, mahmiye-i Edirne'de vâki' Halil Paşa hanı'nda fevt olan zümre-i mezbûrenin on birinci bölüğünden İlyas b. Yusuf'un karındaşı ve vârisleridir. Muhallefâtından emîn-i mezbûr yediyle zabt olunan meblağ, râyicü'l-vakt beş bin akçedir. Mezbûre Gülşah, müteveffâ-yı mezbûrun annesidir. Müteveffânın verâseti münhasıran onlara âiddir ve muhallefâtının da onlara teslîmi lâzımdır. Zamânın Lârende kazâsı kadısı mevlânâ Yahya Efendi b. Halil'den verilen hüccetin vârid olmasından ve hüccet-i mezbûrenin kadı-ı mezbûrun

hücceti olduğunun emîn-i mezbûr mahzarında isimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Hüseyin b. Musa ve Tur b. Yusuf'un şehâdetiyle sâbit olmasından sonra, şâhidlerin şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min Zilhicce sene selâse ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Osman b. Abdullah, İlyas Ağa b. Abdullah

237 [146-1, Arapça] Mehmed Çelebi b. Alaaddin'in Ferruh Kethüdâ b. Abdurrahman'a at satımından borcu olduğu

Mülâzım mevlânâ Mehmed Çelebi b. Alâaddin, üzerinde ve zimmetinde fahrü'l-akrân Ferruh Kethüdâ b. Abdurrahman'a âid müşterâ-i makbûz Mısır dorusu rengindeki at bahâsından, târih-i kitâbdan altı aya müeccel râyicü'l-vakt bin akçe olduğunu ikrâr etti ve muhzır-ı askerî Hüdâverdi b. Maksud ve Ali b. Şaban'ın her biri meblağ-ı mezbûrun tamâmına îcâb ve kabûlü hâvî kefâletle kefîl oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fî 27 Şa'bâni'l mu'azzam sene 983.

Şuhûdü'l-hâl: Tâceddin Efendi b. Hâce Bayram, Yakub b. Hüseyin, Mustafa Çelebi b. Mahmud Çelebi, Osman b. Abdullah er-Râcil, Mehmed b. Hüseyin, Mustafa Çelebi b. Bâli, Şah Çelebi b. ( )

238 [146-2, Arapça] İslâm b. Hayrullah'ın vârislerinin tespiti ve muhallefâtının teslimi

(…) b. Hasan ve Çalabverdi b. Durmuş merhûm ve mağfûrun leh Sultan Süleyman'ın -nevverallâhu te'âlâ merkadehu ve ce'ale'l-cennete mesvâhu- mahmiye-i Kostantıniyye'de vâki' câmi'-i şerîf kurbunda binâ ettiği Dârüşşifâ'da beytülmâl emîni olan Hüsam b. Veli'nin mahzarında Şehri b. Receb'den kendi nefsinden asâleten ve Râziye ve Marziye nâm sagīreteyne kıbel-i şer'den vasiyy-i mansûb olarak vesâyeten sâdır olan da'vâ-yı sahîhada gıbbe'l-istişhâdi'ş-şer'î şöyle şehâdet ettiler ki, müdde'î-i mezbûr, Dârüşşifâ-i mezbûrede fevt olan İslâm b. Hayrullah nâm kimesnenin baba bir karındaşı ve vârisidir. Muhallefâtı emîn-i mezbûr yediyle zabt olunmuşdur ve sagīreteyn-i mezbûreteyn müteveffâ-yı mezbûrun sulbî kızları olup verâset ikisine münhasırdır. Muhallefâtının da onlara teslîmi lâzımdır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fî evâili Muharrem sene erba'a ve semânîn ve tis'a mi'e.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hüseyin, İlyas b. Abdullah, Hürrem b. Abdullah